

KALENDARZ MYŚLIWSKI

1939

MISTRZOSTWO I WICEMISTRZOSTWO POLSKI

w Strzelaniu

do Rzutków

ach

ych

ku

rochem

Ł"

WEJ

OCHU

KI

[illegible]

KALENDARZ MYŚLIWSKI
NA ROK 1939

Zakł. Druk. F. Wyszyński i S-ka, Warszawa

KALENDARZ
MYŚLIWSKI

NA **1939** ROK

pod redakcją Walentego Garczyńskiego

Nakładem
Polskiego Związku Łowieckiego

CENA ZŁ. 3

ŁOWIEC POLSKI

ORGAN P. Z. Ł.
WNOSI KULTURĘ
I UTRWALA
E T Y K Ę
CZERPIĄC
POWAŻNE
OPINJE
L U D Z I
SZCZERZE
KRZEWIĄCYCH
IDEE ŁOWIECTWA

Myśliwi!

**Oddawajcie wystrzelone łuski
na F. O. N.**

STYCZEŃ

Data	Dzień tygod.	Imiona świętych		Słońce wsch.	Słońce zach.	Księżyc wsch.	Księżyc zach.
1	N	**Nowy Rok**		7^{46}	15^{32}	12^{35}	2^{41}
2	P	Im. Jezus		7^{45}	15^{34}	13^{14}	3^{53}
3	W	Genowefy dz.		7^{45}	15^{35}	14^{04}	5^{03}
4	S	Eugenjusza		7^{45}	15^{36}	15^{04}	6^{09}
5	C	Telesfora m.	☺	7^{45}	15^{37}	16^{15}	7^{07}
6	P	**Objaw. Pań.**		7^{45}	15^{38}	17^{34}	7^{56}
7	S	Lucjana opata		7^{44}	15^{39}	18^{56}	8^{36}
8	N	**Seweryna op.**		7^{44}	15^{40}	20^{17}	9^{09}
9	P	Juljana m.		7^{43}	15^{42}	21^{36}	9^{39}
10	W	Agatona		7^{42}	15^{43}	22^{52}	10^{06}
11	S	Hyginy p.		7^{42}	15^{44}	—	10^{32}
12	C	Arkadjusza m.	☾	7^{41}	15^{46}	0^{05}	10^{59}
13	P	Godfryda i Leona		7^{41}	15^{47}	1^{16}	11^{27}
14	S	Hilarego Dk.		7^{40}	15^{49}	2^{24}	12^{00}
15	N	**Pawła I pust.**		7^{39}	15^{51}	3^{27}	12^{36}
16	P	Marcel. pust. m.		7^{39}	15^{52}	4^{26}	13^{18}
17	W	Antoniego op.		7^{38}	15^{54}	5^{19}	14^{06}
18	S	St. św. Piotra		7^{37}	15^{55}	6^{04}	15^{00}
19	C	Henryka b. m.		7^{36}	15^{58}	6^{44}	15^{57}
20	P	Fabjana i Sebast.	●	7^{34}	15^{59}	7^{17}	16^{57}
21	S	Agnieszki p. m.		7^{33}	16^{01}	7^{46}	17^{59}
22	N	**Wincentego**		7^{32}	16^{02}	8^{12}	19^{01}
23	P	Zaśl. N. M. P.		7^{31}	16^{04}	8^{35}	20^{04}
24	W	Tymoteusza		7^{30}	16^{06}	8^{57}	21^{08}
25	S	Nawr. św. Pawła		7^{29}	16^{07}	9^{19}	22^{12}
26	C	Polikarpa		7^{28}	16^{09}	9^{42}	23^{18}
27	P	Jana Złot. Dk.		7^{27}	16^{11}	10^{07}	—
28	S	Piotra Nol., Waler.	☽	7^{26}	16^{12}	10^{35}	0^{25}
29	N	**Fr. Salezego Dk.**		7^{25}	16^{14}	11^{10}	1^{33}
30	P	Martyny dz.		7^{23}	16^{16}	11^{52}	2^{42}
31	W	Jana Bosko		7^{21}	16^{18}	12^{45}	3^{47}

N O T A T K I

Dane o wschodach i zachodach słońca i księżyca dostarczone zostały przez Polski Kalendarz Astrologiczny, pod red. Fr. Prengla

LUTY

Data	Dzień tygod.	Imiona świętych	Słońce wsch.	Słońce zach.	Księżyc wsch.	Księżyc zach.
1	S	Ignacego b. m.	7^{20}	16^{20}	13^{48}	4^{48}
2	**C**	**Ocz. N. M. P.**	7^{18}	16^{22}	15^{02}	5^{41}
3	P	Błażeja bm.	7^{17}	16^{23}	16^{21}	6^{26}
4	S	Andrzeja Kor.	7^{15}	16^{25}	17^{44}	7^{04}
5	**N**	**Agaty dzm.**	7^{13}	16^{27}	19^{07}	7^{36}
6	P	Tytusa bm.	7^{12}	16^{29}	20^{27}	8^{05}
7	W	Romualda wop.	7^{10}	16^{30}	21^{45}	8^{33}
8	S	Jana z Matty w.	7^{08}	16^{32}	22^{59}	9^{01}
9	C	Apolonji dzm.	7^{07}	16^{34}	—	9^{30}
10	P	Scholastyki	7^{05}	16^{36}	0^{10}	10^{02}
11	S	Zjaw. N. M. P.	7^{04}	16^{38}	1^{17}	10^{38}
12	**N**	**7 Zał. Serwitów**	7^{02}	16^{40}	2^{18}	11^{18}
13	P	Grzegorza II pap.	7^{00}	16^{42}	3^{13}	12^{04}
14	W	Walentego m.	6^{58}	16^{44}	4^{02}	12^{56}
15	S	Faustyna m.	6^{56}	16^{46}	4^{43}	13^{51}
16	C	Juljanny dzm.	6^{54}	16^{48}	5^{18}	14^{50}
17	P	Juljaná Kap.	6^{52}	16^{49}	5^{49}	15^{51}
18	S	Symeona b. m.	6^{50}	16^{51}	6^{16}	16^{54}
19	**N**	**Konrada pust.**	6^{47}	16^{53}	6^{40}	17^{56}
20	P	Leona b.	6^{45}	16^{55}	7^{03}	19^{00}
21	W	Feliksa b.	6^{44}	16^{57}	7^{26}	20^{04}
22	S	Popielec	6^{42}	16^{59}	7^{49}	21^{10}
23	C	Piotra Dam.	6^{40}	17^{01}	8^{13}	22^{16}
24	P	Macieja op.	6^{38}	17^{02}	8^{41}	23^{22}
25	S	Cezarego m.	6^{35}	17^{04}	9^{12}	—
26	**N**	**Wiktora w.**	6^{33}	17^{06}	9^{51}	0^{29}
27	P	Gabriela od M. B.	6^{31}	17^{07}	10^{38}	1^{34}
28	W	Teofila	6^{29}	17^{09}	11^{34}	2^{34}

NOTATKI

Dane o wschodach i zachodach słońca i księżyca dostarczone zostały przez Polski Kalendarz Astrologiczny, pod red. Fr. Prengla

MARZEC

Data	Dzień tygod.	Imiona świętych	Słońce		Księżyc	
			wsch.	zach.	wsch.	zach.
1	S	Albina b.	6^{25}	17^{13}	12^{40}	3^{28}
2	C	Pawła m. Heleny	6^{23}	17^{15}	13^{54}	4^{15}
3	P	Kunegundy cesarz.	6^{21}	17^{17}	15^{12}	4^{55}
4	S	Kazimierza król.	6^{18}	17^{19}	16^{34}	5^{30}
5	**N**	**Przenies. św. Wacł.** ⊛	6^{16}	17^{21}	17^{55}	6^{01}
6	P	Felicyty i Perpetuy m.	6^{14}	17^{23}	19^{15}	6^{30}
7	W	Tomasza z Akwinu	6^{11}	17^{24}	20^{33}	6^{59}
8	S	bł. Wincentego Kadł.	6^{09}	17^{26}	21^{48}	7^{28}
9	C	Franciszki wd.	6^{07}	17^{28}	22^{59}	8^{00}
10	P	40 Męczenników	6^{04}	17^{30}	—	8^{35}
11	S	Konstantyna W.	6^{02}	17^{32}	0^{05}	9^{15}
12	**N**	**Grzegorza W. pw.** ☾	6^{00}	17^{33}	1^{04}	10^{00}
13	P	Krystyny dz. m.	5^{57}	17^{35}	1^{55}	10^{50}
14	W	Matyldy królowej	5^{55}	17^{37}	2^{40}	11^{45}
15	S	Klemensa Dworzaka	5^{53}	17^{38}	3^{18}	12^{43}
16	C	Juljana z Cyl.	5^{50}	17^{40}	3^{50}	13^{43}
17	P	Patryka bw.	5^{48}	17^{42}	4^{18}	14^{44}
18	S	Cyryla Jerozolim.	5^{46}	17^{44}	4^{44}	15^{47}
19	**N**	**Józefa Obl. N. M. P.**	5^{44}	17^{46}	5^{07}	16^{50}
20	P	Teodozji Eufemji	5^{41}	17^{47}	5^{30}	17^{55}
21	W	Benedykta opw. ●	5^{39}	17^{49}	5^{54}	19^{00}
22	S	Katarzyny Szwajcar.	5^{37}	17^{50}	6^{18}	20^{07}
23	C	Feliksa m.	5^{35}	17^{52}	6^{45}	21^{14}
24	P	Gabrjela Arch.	5^{33}	17^{54}	7^{16}	22^{21}
25	S	Zwiastow. N. M. P.	5^{30}	17^{56}	7^{52}	23^{26}
26	**N**	**Teodora**	5^{27}	17^{58}	8^{36}	—
27	P	Jana Damasc. w. dk	5^{25}	17^{59}	9^{29}	0^{27}
28	W	Jana Kapistrana ☽	5^{23}	18^{01}	10^{30}	1^{22}
29	S	Eustachego	5^{21}	18^{02}	11^{38}	2^{10}
30	C	Kwiryna	5^{18}	18^{04}	12^{52}	2^{51}
31	P	Balbiny	5^{15}	18^{06}	14^{10}	3^{27}

NOTATKI

Dane o wschodach i zachodach słońca i księżyca dostarczone zostały przez Polski Kalendarz Astrologiczny, pod red. Fr. Prengla

KWIECIEŃ

Data	Dzień tygod.	Imiona świętych	Słońce wsch.	Słońce zach.	Księżyc wsch.	Księżyc zach.
1	S	Hugona b.	5^{13}	18^{08}	15^{28}	3^{58}
2	**N**	**Franciszki z Pauli**	5^{11}	18^{10}	16^{47}	4^{28}
3	P	Ryszarda b.	5^{09}	18^{11}	18^{05}	4^{56}
4	W	Izydora b. dk. ○	5^{07}	18^{13}	19^{22}	5^{25}
5	S	Wincentego Ferr. w.	5^{04}	18^{15}	20^{36}	5^{56}
6	C	Celestyna pap.	5^{01}	18^{17}	21^{45}	6^{30}
7	P	Epifanjusza b. m.	4^{59}	18^{18}	22^{49}	7^{08}
8	S	Dionizego b.	4^{57}	18^{20}	23^{45}	7^{52}
9	**N**	**Wielkanoc Marji Kl.**	4^{55}	18^{22}	—	8^{41}
10	**P**	**Wielkanocny Ezech.**	4^{53}	18^{23}	0^{34}	9^{35}
11	W	Leona W. p. ☾	4^{51}	18^{25}	1^{15}	10^{32}
12	S	Juljusza pap.	4^{49}	18^{26}	1^{50}	11^{32}
13	C	Hermenegildy	4^{47}	18^{28}	2^{20}	12^{33}
14	P	Justyna m.	4^{45}	18^{30}	2^{46}	13^{35}
15	S	Bazylego	4^{42}	18^{32}	3^{10}	14^{38}
16	**N**	**Benedykta**	4^{40}	18^{34}	3^{33}	15^{42}
17	P	Aniceta pap.	4^{37}	18^{35}	3^{56}	16^{47}
18	W	Apolonjusza m.	4^{35}	18^{37}	4^{21}	17^{54}
19	S	Jerzego bm. ●	4^{32}	18^{39}	4^{47}	19^{02}
20	C	Teodora W.	4^{30}	18^{41}	5^{17}	20^{10}
21	P	Anzelma bm. dk.	4^{28}	18^{42}	5^{52}	21^{18}
22	S	Sotera i Kaja mm.	4^{26}	18^{44}	6^{34}	22^{21}
23	**N**	**Wojciecha bm.**	4^{24}	18^{45}	7^{25}	23^{19}
24	P	Fidelisa z Sigmar.	4^{22}	18^{47}	8^{23}	—
25	W	Marka Ewang.	4^{20}	18^{49}	9^{30}	0^{09}
26	S	M. P. Dobrej Rady ☽	4^{18}	18^{51}	10^{42}	0^{51}
27	C	Piotra Kan., Zyty	4^{16}	18^{53}	11^{56}	1^{28}
28	P	Pawła od Krzyża	4^{14}	18^{54}	13^{18}	2^{00}
29	S	Piotra z Wer.	4^{12}	18^{56}	14^{29}	2^{29}
30	**N**	**Katarzyny z Sienny**	4^{09}	18^{58}	15^{45}	2^{57}

NOTATKI

Dane o wschodach i zachodach słońca i księżyca dostarczone zostały przez Polski Kalendarz Astrologiczny, pod red. Fr. Pregnla

M A J

Data	Dzień tygod.	Imiona świętych	Słońce wsch.	Słońce zach.	Księżyc wsch.	Księżyc zach.
1	P	Filipa, Jakóba ap.	4^{07}	19^{00}	17^{00}	3^{24}
2	W	Zygmunta, Atanazego	4^{06}	19^{01}	18^{14}	3^{54}
3	**Ś**	**NMP. Król. Kor. Pol.** ○	4^{04}	19^{03}	19^{25}	4^{26}
4	C	Zn. Krzyża św. Moniki	4^{02}	19^{04}	20^{32}	5^{02}
5	P	Piusa V pap.	4^{00}	19^{06}	21^{32}	5^{43}
6	S	Jana Ap.	3^{59}	19^{08}	22^{25}	6^{30}
7	**N**	**Florjana m.**	3^{57}	19^{10}	23^{10}	7^{23}
8	P	Stanisława bpm.	3^{55}	19^{12}	23^{48}	8^{20}
9	W	Grzegorza Naz. dk.	3^{54}	19^{13}	—	9^{19}
10	S	Antoniego, Izydora	3^{52}	19^{14}	0^{20}	10^{20}
11	C	Franciszka de Heron ☾	3^{50}	19^{16}	0^{48}	11^{22}
12	P	Pankracego	3^{48}	19^{17}	1^{13}	12^{24}
13	S	Serwacego, Roberta	3^{46}	19^{19}	1^{36}	13^{27}
14	**N**	**Bonifacego**	3^{45}	19^{20}	1^{59}	14^{31}
15	P	Zofji	3^{43}	19^{22}	2^{22}	15^{37}
16	W	Andrzeja Boboli m.	3^{42}	19^{24}	2^{47}	16^{44}
17	S	Paschalisa W.	3^{40}	19^{25}	3^{16}	17^{53}
18	**C**	**Wniebowst.** Feliksa	3^{38}	19^{27}	3^{49}	19^{02}
19	P	Piotra, Celestyna ●	3^{37}	19^{28}	4^{28}	20^{09}
20	S	Bernardyna	3^{35}	19^{30}	5^{17}	21^{11}
21	**N**	**Tymoteusza**	3^{34}	19^{32}	6^{14}	22^{05}
22	P	Heleny, Julji	3^{32}	19^{33}	7^{20}	22^{51}
23	W	Dezyderjusza	3^{31}	19^{34}	8^{31}	23^{50}
24	S	Joanny	3^{30}	19^{36}	9^{46}	—
25	C	Grzegorza	3^{29}	19^{37}	11^{02}	0^{04}
26	P	Filipa Nereusza ☽	3^{28}	19^{38}	12^{18}	0^{33}
27	S	Bedy w dk.	3^{27}	19^{39}	13^{33}	1^{01}
28	**N**	**Zesł. D św. August.**	3^{26}	19^{41}	14^{47}	1^{28}
29	**P**	**Pon. św. Marji Magd.**	3^{25}	19^{42}	15^{59}	1^{56}
30	W	Feliksa	3^{24}	19^{44}	17^{10}	2^{26}
31	Ś	Anieli	3^{23}	19^{45}	18^{18}	2^{59}

NOTATKI

Dane o wschodach i zachodach słońca i księżyca dostarczone zostały przez Polski Kalendarz Astrologiczny, pod red. Fr. Prengla

CZERWIEC

Data	Dzień tygod.	Imiona świętych	Słońce wsch.	Słońce zach.	Księżyc wsch.	Księżyc zach.
1	C	Jakóba Strepy b.	3^{22}	19^{46}	19^{20}	3^{38}
2	P	Sadoka i Tow. ○	3^{21}	19^{47}	20^{16}	4^{22}
3	S	Erazma bm.	3^{20}	19^{48}	21^{05}	5^{12}
4	**N**	**Franciszka C.**	3^{19}	19^{49}	21^{46}	6^{08}
5	P	Bonifacego	3^{19}	19^{50}	22^{20}	7^{06}
6	W	Norberta bw.	3^{18}	19^{51}	22^{50}	8^{07}
7	S	Roberta op.	3^{17}	19^{52}	23^{16}	9^{09}
8	**C**	**Boże Ciało**	3^{16}	19^{53}	23^{40}	10^{11}
9	P	Prima i Felicjana	3^{16}	19^{54}	—	11^{13}
10	S	Bogumiła i Małgorz. ☾	3^{15}	19^{55}	0^{02}	12^{16}
11	**N**	**Barnaby**	3^{15}	19^{56}	0^{25}	13^{20}
12	P	Jana z Fakundo	3^{15}	19^{57}	0^{49}	14^{26}
13	W	Antoniego z Padwy	3^{15}	19^{57}	1^{15}	15^{33}
14	S	Bazylego	3^{14}	19^{58}	1^{45}	16^{42}
15	C	Jolenty dz.	3^{14}	19^{58}	2^{21}	17^{50}
16	P	Aliny, Julitty	3^{14}	19^{59}	3^{05}	18^{56}
17	S	Adolfa, Inocentego ●	3^{14}	19^{59}	3^{59}	19^{55}
18	**N**	**Efrema diak.**	3^{14}	20^{00}	5^{02}	20^{46}
19	P	Juljanny z Falk.	3^{14}	20^{00}	6^{14}	21^{29}
20	W	Sylwerjusza	3^{14}	20^{00}	7^{30}	22^{06}
21	S	Alojzego Gonzagi	3^{14}	20^{00}	8^{48}	22^{37}
22	C	Paulina	3^{14}	20^{01}	10^{06}	23^{06}
23	P	Zenona	3^{15}	20^{01}	11^{22}	23^{33}
24	S	Nar. św. Jana Ch. ☽	3^{15}	20^{01}	12^{37}	—
25	**N**	**Wilhelma op.**	3^{15}	20^{01}	13^{50}	0^{01}
26	P	Jana i Pawła	3^{16}	20^{01}	15^{00}	0^{36}
27	W	Władysława król.	3^{16}	20^{01}	16^{08}	1^{01}
28	S	Ireneusza bpa.	3^{16}	20^{01}	17^{12}	1^{37}
29	**C**	**Piotra i Pawła ap.**	3^{17}	20^{01}	18^{10}	2^{19}
30	P	Lucyny	3^{17}	20^{01}	19^{00}	3^{0}[illegible]

NOTATKI

Dane o wschodach i zachodach słońca i księżyca dostarczone zostały przez Polski Kalendarz Astrologiczny, pod red. Fr. Prengla

LIPIEC

Data	Dzień tygod.	Imiona świętych	Słońce wsch.	Słońce zach.	Księżyc wsch.	Księżyc zach.
1	S	Przen. Krwi P. J. ⊛	3^{18}	20^{01}	19^{44}	3^{59}
2	**N**	**Nawiedzenie N. M. P.**	3^{18}	20^{00}	20^{21}	4^{56}
3	P	Leona pap.	3^{19}	20^{00}	20^{52}	5^{56}
4	W	Teodora bpa	3^{20}	19^{59}	21^{20}	6^{58}
5	S	Antoniego Zacharia	3^{21}	19^{59}	21^{44}	8^{00}
6	C	Izajasza pror.	3^{22}	19^{58}	22^{07}	9^{01}
7	P	Cyryla i Metodego w.	3^{23}	19^{58}	22^{30}	10^{04}
8	S	Elżbiety kr.	3^{24}	19^{57}	22^{52}	11^{06}
9	**N**	**Weroniki** ☾	3^{25}	19^{56}	23^{17}	12^{10}
10	P	7 braci Męczenników	3^{26}	19^{56}	23^{44}	13^{15}
11	W	Piusa I papieża	3^{27}	19^{55}	—	14^{22}
12	S	Jana Gwalberta op.	3^{28}	19^{54}	0^{17}	15^{29}
13	C	Anakleta, Małgorzaty	3^{29}	19^{53}	0^{56}	16^{35}
14	P	Bonawentury dk.	3^{30}	19^{52}	1^{44}	17^{38}
15	S	Rozesł. Ap., Henryka	3^{31}	19^{51}	2^{42}	18^{33}
16	**N**	**N.M.P. z góry Kar.** ●	3^{32}	19^{50}	3^{50}	19^{21}
17	P	Aleksego w.	3^{34}	19^{49}	5^{05}	20^{02}
18	W	Szymona z Lipnicy	3^{35}	19^{48}	6^{25}	20^{37}
19	S	Wincentego à Paulo	3^{36}	19^{47}	7^{45}	21^{08}
20	C	bł. Czesława w.	3^{38}	19^{46}	9^{05}	21^{37}
21	P	Praksedy dz.	3^{39}	19^{45}	10^{23}	22^{05}
22	S	Marji Magdaleny pok.	3^{40}	19^{44}	11^{38}	22^{34}
23	**N**	**Apolinarego bm.** ☽	3^{41}	19^{42}	12^{51}	23^{05}
24	P	bł. Kunegund., Chryst.	3^{43}	19^{41}	14^{00}	23^{40}
25	W	Jakóba ap.	3^{44}	19^{40}	15^{05}	—
26	S	Anny Matki N. M. P.	3^{45}	19^{38}	16^{04}	0^{20}
27	C	Pantaleona, Natalji	3^{47}	19^{36}	16^{57}	1^{04}
28	P	Wiktora pap.	3^{49}	19^{35}	17^{42}	1^{54}
29	S	Marty dz.	3^{50}	19^{34}	18^{22}	2^{50}
30	**N**	**Abdona i Sennena m.**	3^{52}	19^{32}	18^{55}	3^{48}
31	P	Ignacego w. ⊛	3^{53}	19^{31}	19^{24}	4^{49}

NOTATKI

Dane o wschodach i zachodach słońca i księżyca dostarczone zostały przez Polski Kalendarz Astrologiczny, pod red Fr, Prengla

SIERPIEŃ

Data	Dzień tygod.	Imiona świętych	Słońce		Księżyc	
			wsch.	zach.	wsch.	zach.
1	W	Piotra w okowach	3^{55}	19^{29}	19^{49}	5^{50}
2	S	N.M.P. Aniel., Alfonsa	3^{57}	19^{27}	20^{13}	6^{52}
3	C	Zn. r. ś. Szczepana	3^{58}	19^{25}	20^{36}	7^{54}
4	P	Dominika w.	4^{00}	19^{24}	20^{58}	8^{56}
5	S	M. B. Śnieżnej	4^{01}	19^{22}	21^{22}	9^{59}
6	**N**	**Przem. Pańskie**	4^{02}	19^{20}	21^{48}	11^{03}
7	P	Kajetana w.	4^{04}	19^{18}	22^{17}	12^{07}
8	W	Emiljana ☾	4^{06}	19^{16}	22^{52}	13^{13}
9	S	Jana Vianeya w.	4^{08}	19^{14}	23^{34}	14^{17}
10	C	Wawrzyńca m.	4^{09}	19^{12}	—	15^{20}
11	P	Zuzanny	4^{11}	19^{11}	0^{25}	16^{18}
12	S	Klary dz.	4^{12}	19^{09}	1^{27}	17^{09}
13	**N**	**Hipolita, Kasjana m.**	4^{14}	19^{07}	2^{38}	17^{54}
14	P	Euzebjusza b.	4^{15}	19^{05}	3^{55}	18^{32}
15	**W**	**Wniebowz. N. M. P.** ●	4^{17}	19^{03}	5^{16}	19^{06}
16	S	Joachima, Rocha	4^{19}	19^{01}	6^{38}	19^{37}
17	C	Jacka w.	4^{21}	18^{59}	7^{59}	20^{06}
18	P	Heleny ces.	4^{22}	18^{57}	9^{18}	20^{36}
19	S	Ludwika Toloz.	4^{24}	18^{55}	10^{34}	21^{07}
20	**N**	**Bernarda op.**	4^{25}	18^{53}	11^{47}	21^{42}
21	P	Joanny Fran. wd. ☽	4^{27}	18^{50}	12^{55}	22^{20}
22	W	Tymoteusza m.	4^{28}	18^{48}	13^{57}	23^{03}
23	S	Filipa, Benicjusza	4^{30}	18^{46}	14^{52}	23^{52}
24	C	Bartłomieja ap.	4^{32}	18^{44}	15^{40}	—
25	P	Ludwika w.	4^{34}	18^{42}	16^{21}	0^{46}
26	S	M. B. Cz. Konstantego	4^{35}	18^{40}	16^{57}	1^{42}
27	**N**	**Józefa Kalasantego**	4^{37}	18^{37}	17^{27}	2^{42}
28	P	Augustyna bpa Dk.	4^{39}	18^{35}	17^{54}	3^{43}
29	W	Ścięc. ś. Jana Chrz. ○	4^{40}	18^{33}	18^{18}	4^{44}
30	S	Róży Limańskiej dz.	4^{42}	18^{31}	18^{42}	5^{46}
31	C	Rajmunda, Izabeli	4^{44}	18^{28}	19^{34}	6^{49}

NOTATKI

Dane o wschodach i zachodach słońca i księżyca dostarczone zostały przez Polski Kalendarz Astrologiczny, pod red. Fr. Prangla

WRZESIEŃ

Data	Dzień tygod.	Imiona świętych	Słońce wsch.	Słońce zach.	Księżyc wsch.	Księżyc zach.
1	P	Bronisławy dz.	4^{45}	18^{26}	19^{28}	7^{51}
2	S	Stefana kr.	4^{47}	18^{23}	19^{53}	8^{54}
3	**N**	**Szymona Słupnika**	4^{49}	18^{21}	20^{21}	9^{58}
4	P	Rozalji	4^{51}	18^{19}	20^{53}	11^{02}
5	W	Wawrzyńca, Just. bw.	4^{52}	18^{17}	21^{32}	12^{06}
6	S	Zacharjasza pr. ☾	4^{53}	18^{15}	22^{18}	13^{08}
7	C	bł. Melchiora Grodz. m.	4^{55}	18^{13}	23^{13}	14^{06}
8	P	Narodz. N. M. P.	4^{57}	18^{10}	—	14^{58}
9	S	Piotra Klawera	4^{58}	18^{08}	0^{17}	15^{44}
10	**N**	**Mikołaja z Tolent.**	5^{00}	18^{05}	1^{29}	16^{24}
11	P	Prota i Jacka mm.	5^{02}	18^{03}	2^{46}	17^{00}
12	W	Im. N. M. P. Gwidona	5^{04}	18^{01}	4^{07}	17^{32}
13	S	Filipa ●	5^{05}	17^{59}	5^{28}	18^{03}
14	C	Podwyż. św. Krz. s. d.	5^{06}	17^{56}	6^{49}	18^{33}
15	P	Sied. bol. N. M. P.	5^{08}	17^{54}	8^{09}	19^{05}
16	S	Korn. Cyprjana mm.	5^{10}	17^{52}	9^{26}	19^{39}
17	**N**	**Stygm. św. Francisz**	5^{12}	17^{49}	10^{38}	20^{17}
18	P	Józefa z Kupertino	5^{13}	17^{47}	11^{45}	21^{00}
19	W	Januarego i Tow. mm.	5^{15}	17^{44}	12^{44}	21^{47}
20	S	Eustach. i Tow. mm. ☽	5^{16}	17^{42}	13^{36}	22^{40}
21	C	Mateusza Ap. i Ew.	5^{18}	17^{40}	14^{20}	23^{36}
22	P	Linusa pap. i m.	5^{20}	17^{37}	14^{57}	—
23	S	Tekli m.	5^{22}	17^{34}	15^{29}	0^{35}
24	**N**	**N.M.P. od wyk. niew.**	5^{23}	17^{32}	15^{57}	1^{36}
25	P	bł. Ładysława z Gieln.	5^{25}	17^{30}	16^{22}	2^{36}
26	W	Cyprjana i Justyny	5^{26}	17^{28}	16^{46}	3^{38}
27	S	Kosmy i Damiana mm.	5^{28}	17^{26}	17^{09}	4^{40}
28	C	Wacława m. ☺	5^{30}	17^{23}	17^{33}	5^{43}
29	P	Michała Archanioła	5^{32}	17^{20}	17^{58}	6^{46}
30	S	Hieronima w. dk.	5^{34}	17^{18}	18^{25}	7^{50}

NOTATKI

Dane o wschodach i zachodach słońca i księżyca dostarczone zostały przez Polski Kalendarz Astrologiczny, pod red. Fr. Prengla

PAŹDZIERNIK

Data	Dzień tygod.	Imiona świętych	Słońce wsch.	Słońce zach.	Księżyc wsch.	Księżyc zach.
1	**N**	**Jana z Dukli**	5^{35}	17^{16}	18^{56}	8^{55}
2	P	Aniołów Stróżów	5^{37}	17^{14}	19^{33}	9^{59}
3	W	Teresy	5^{38}	17^{11}	20^{16}	11^{01}
4	S	Franciszka	5^{40}	17^{09}	21^{07}	11^{59}
5	C	Placyda	5^{42}	17^{07}	22^{06}	12^{52}
6	P	Brunona ☾	5^{44}	17^{04}	23^{13}	13^{39}
7	S	Marka pap.	5^{45}	17^{02}	—	14^{20}
8	**N**	**Brygidy wd.**	5^{47}	17^{00}	0^{26}	14^{56}
9	P	Dionizego i Tow. mm.	5^{48}	16^{58}	1^{42}	15^{29}
10	W	Franciszka Borgjasza	5^{50}	16^{56}	3^{00}	15^{59}
11	S	Macierzyństwa N.M.P.	5^{52}	16^{54}	4^{20}	16^{29}
12	C	Maksymiljana ●	5^{54}	16^{51}	5^{40}	17^{00}
13	P	Edwarda	5^{56}	16^{48}	6^{58}	17^{33}
14	S	Kaliksta	5^{57}	16^{46}	8^{14}	18^{10}
15	**N**	**Teresy dz.**	5^{59}	16^{44}	9^{25}	18^{51}
16	P	Jadwigi wd.	6^{01}	16^{42}	10^{29}	19^{38}
17	W	Małgorzaty M. Alac.	6^{02}	16^{40}	11^{26}	20^{30}
18	S	Łukasza ew.	6^{04}	16^{37}	12^{14}	21^{26}
19	C	Piotra z Alkantary	6^{06}	16^{35}	12^{55}	22^{25}
20	P	Jana Kantego ☽	6^{08}	16^{33}	13^{30}	23^{25}
21	S	Urszuli dzm.	6^{10}	16^{31}	13^{59}	—
22	**N**	**Korduli dzm.**	6^{11}	16^{29}	14^{25}	0^{27}
23	P	Ignacego, Seweryna	6^{13}	16^{27}	14^{50}	1^{28}
24	W	Rafała Archanioła	6^{15}	16^{25}	15^{13}	2^{30}
25	S	Chryzanty i Darji	6^{16}	16^{23}	15^{36}	3^{32}
26	C	Ewarysta	6^{18}	16^{21}	16^{01}	4^{36}
27	P	Sabiny	6^{20}	16^{19}	16^{27}	5^{40}
28	S	Szymona i Tadeusza ○	6^{22}	16^{17}	16^{58}	6^{45}
29	**N**	**Chrystusa Króla**	6^{24}	16^{15}	17^{32}	7^{50}
30	P	Edmunda	6^{25}	16^{13}	18^{14}	8^{54}
31	W	Antonina b.	6^{27}	16^{11}	19^{03}	9^{54}

NOTATKI

Dane o wschodach zachodach słońca i księżyca dostarczone zostały przez Polski Kalendarz Astrologiczny, pod red. Fr. Prengla

LISTOPAD

Data	Dzień tygod.	Imiona świętych	Słońce wsch.	Słońce zach.	Księżyc wsch.	Księżyc zach.
1	**Ś**	**Wszystkich Świętych**	6^{29}	16^{09}	20^{00}	10^{19}
2	C	Dzień Zaduszny	6^{31}	16^{07}	21^{05}	11^{38}
3	P	Huberta bpa	6^{33}	16^{05}	22^{14}	12^{20}
4	S	Karola Boromeusza ☾	6^{35}	16^{04}	23^{27}	12^{57}
5	**N**	**Elżbiety, Zachariasz.**	6^{36}	16^{02}	—	13^{30}
6	P	Leonarda, Feliksa	6^{38}	16^{00}	0^{43}	14^{00}
7	W	Amaranta, Nikandra	6^{40}	15^{58}	1^{59}	14^{28}
8	S	Gotfryda, Maura	6^{42}	15^{56}	3^{16}	14^{58}
9	C	Teodora	6^{44}	15^{55}	4^{33}	15^{29}
10	P	Andrzeja z Awelinu	6^{46}	15^{53}	5^{49}	16^{03}
11	**S**	**Św. Niepodl.** Marc. ●	6^{47}	15^{52}	7^{02}	16^{42}
12	**N**	**Marcina pap.**	6^{49}	15^{50}	8^{10}	17^{26}
13	P	Stanisława Kostki	6^{51}	15^{49}	9^{12}	18^{16}
14	W	Józefata bpa m.	6^{53}	15^{47}	10^{05}	19^{12}
15	S	Alberta W. dk.	6^{55}	15^{45}	10^{50}	20^{11}
16	C	M. B. Ostr., Gertrudy	6^{57}	15^{44}	11^{28}	21^{12}
17	P	Grzegorza Cudotwórcy	6^{58}	15^{43}	12^{00}	22^{13}
18	S	Romana m. ☽	7^{00}	15^{42}	12^{28}	23^{15}
19	**N**	**Elżbiety wd.**	7^{02}	15^{40}	12^{52}	—
20	P	Feliksa z Valois	7^{04}	15^{39}	13^{16}	0^{17}
21	W	Ofiarowanie N. M. P.	7^{06}	15^{37}	13^{39}	1^{19}
22	S	Cecylji dzm.	7^{07}	15^{36}	14^{03}	2^{21}
23	C	Klemensa pap.	7^{09}	15^{35}	14^{28}	3^{25}
24	P	Jana od Krzyża w. dk.	7^{10}	15^{34}	14^{57}	4^{30}
25	S	Katarzyny dzm.	7^{12}	15^{33}	15^{30}	5^{35}
26	**N**	**Jana Berch., Konr.** ○	7^{13}	15^{32}	16^{09}	6^{41}
27	P	Walerjana	7^{15}	15^{31}	16^{56}	7^{44}
28	W	Zdzisława	7^{16}	15^{30}	17^{52}	8^{43}
29	S	Saturnina, Filemona	7^{18}	15^{29}	18^{55}	9^{36}
30	C	Andrzeja ap., Justyny	7^{20}	15^{28}	20^{04}	10^{21}

NOTATKI

Dane o wschodach i zachodach słońca i księżyca dostarczone zostały przez Polski Kalendarz Astrologiczny, pod red. Fr. Prengla

GRUDZIEŃ

Data	Dzień tygod.	Imiona świętych	Słońca wsch.	Słońca zach.	Księżyc wsch.	Księżyc zach
1	P	Eligjusza, Natalji	7²¹	15²⁸	21¹⁸	11⁰⁰
2	S	Bibianny dzm.	7²³	15²⁷	22³²	11³⁴
3	**N**	**Franciszka Ksaw.** ☾	7²⁴	15²⁷	23⁴⁷	12⁰⁴
4	P	Barbary dzm.	7²⁵	15²⁶	—	12³³
5	W	Saby ap., Anastazji	7²⁷	15²⁶	1⁰²	13⁰¹
6	S	Mikołaja bpa	7²⁸	15²⁵	2¹⁷	13³⁰
7	C	Ambrożego bpa	7²⁹	15²⁵	3³²	14⁰¹
8	**P**	**Niepok. Pocz. N. M. P.**	7³⁰	15²⁵	4⁴⁴	14³⁷
9	S	Walerji, Leokadji	7³¹	15²⁴	5⁵³	15¹⁸
10	**N**	**N.M.P. Loretańskiej** ●	7³²	15²⁴	6⁵⁷	16⁰⁵
11	P	Damazego pap.	7³³	15²⁴	7⁵⁴	16⁵⁸
12	W	Aleksandra m.	7³⁵	15²³	8⁴⁴	17⁵⁵
13	S	Łucji dzm.	7³⁶	15²³	9²⁵	18⁵⁶
14	C	Spirydiona s. d.	7³⁷	15²³	10⁰¹	19⁵⁸
15	P	Walerjana bpa.	7³⁸	15²³	10³⁰	21⁰¹
16	S	Euzebjusza, Albina s.d.	7³⁹	15²³	10⁵⁶	22⁰³
17	**N**	**Łazarza bpa s. d.**	7⁴⁰	15²⁴	11²⁰	23⁰⁴
18	P	Gracjana ☽	7⁴¹	15²⁴	11⁴³	—
19	W	Urbana	7⁴²	15²⁴	12⁰⁶	0⁰⁶
20	S	Teofila, Juljusza	7⁴²	15²⁵	12³⁰	1⁰⁹
21	C	Tomasza ap.	7⁴³	15²⁵	12⁵⁶	2¹²
22	P	Zenona m.	7⁴³	15²⁵	13²⁷	3¹⁷
23	S	Wiktorji dzm.	7⁴⁴	15²⁵	14⁰²	4²²
24	**N**	**Adama i Ewy Wig.**	7⁴⁴	15²⁷	14⁴⁵	5²⁷
25	**P**	**Boże Narodzenie**	7⁴⁴	15²⁷	15⁵⁷	6²⁹
26	**W**	**Szczepana m.** ☺	7⁴⁵	15²⁸	16³⁹	7²⁶
27	S	Jana Ew. Ap.	7⁴⁵	15²⁹	17⁴⁸	8¹⁶
28	C	Niewiniątek.	7⁴⁵	15²⁹	19⁰²	8⁵⁹
29	P	Tomasza bm	7⁴⁶	15³⁰	20¹⁸	9³⁶
30	S	Eugenjusza bpa	7⁴⁶	15³¹	21³⁵	10⁰⁸
31	**N**	**Sylwestra**	7⁴⁶	15³¹	22⁵²	10³⁸

NOTATKI

Dane o wschodach i zachodach słońca i księżyca dostarczone zostały przez Polski Kalendarz Astrologiczny, pod red. Fr. Prengla

ŚWIĘTA WYZNANIA PRAWOSŁAWNEGO W 1939 ROKU.

(Według nowego stylu):

Boże Narodzenie — 7 stycznia.
Najświętszej Marji Panny (drugi dzień świąt) — 8 stycznia
Nowy Rok — 14 stycznia.
Jordan („Kreszczenije") — 19 stycznia.
„Srietienije" — 15 lutego.
Zwiastowanie N. M. P. — 7 kwietnia.
Czwartek, Piątek, Sobota Wielkiego Tygodnia — 6, 7, 8 kwietnia.
Wielkanoc — 9, 10, 11 kwietnia.
Św. Męcz. Jerzego — 6 maja.
Przeniesienie relikwij Św. Mikołaja Cudotwórcy — 22 maja.
Wniebowstąpienie — 18 maja.
Dzień Ducha Św. — 28 maja.
Dzień Trójcy Św. — 29 maja.
Narodzenie Św. Jana Chrzciciela — 7 lipca.
Św. Piotra i Pawła — 12 lipca.
Przemienienie Pańskie — 19 sierpnia.
„Uspienije" (Zaśnięcie N. M. P.) — 28 sierpnia.
Ścięcie głowy Św. Jana Chrzciciela — 11 września.
Narodzenie N. M. P. — 21 września.
Podwyższenie Krzyża Św. — 27 września.
Pokrow Matki Boskiej — 14 października.
Sobór Archanioła Michała — 21 listopada.
Poświęcenie N. M. P. — 4 grudnia.
Św. Mikołaja — 19 grudnia.

OKRESY POLOWAŃ W 1939 ROKU

USTANOWIONE NA TERENIE RZECZYPOSPOLITEJ
Z WYJĄTKIEM WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO.

Czas polowań oznaczony jest polami białemi. (Czas ochronny czarnemi)

Cyfry w tabelce oznaczają pierwszy i ostatni dzień polowania.

RODZAJ ZWIERZYNY	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiec.	Maj	Czerw.	Lipiec	Sierp.	Wrzes.	Paźdz.	Listop.	Grudz.
Łosie	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Jelenie-byki	■	■	■	■	■	■	■	■			■	■
Daniele-rogacze	■	■	■	■	■	■	■	■	■	▌16		■
Jelenie i dan. łanie i ciel	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Sarny-kozły w woj. pom. i pozn.	■	■	■	■	■					■	■	■
„ w woj. kr. lw. st., i tar.		■	■	■	■							
„ w pozostałych wojew.		■	■	■	▌16							
Sarny-kozy i koźlęta	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Dziki			■	■	■	■						
Niedźwiedzie	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Rysie			■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Żbiki		■	■	■	■	■	■	■	■			
Kuny leśne (tumaki)			■	■	■	■	■	■	■			
Norki		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Borsuki	■	■	■	■	■	■	■	■				■
Wiewiórki			■	■	■	■	■	■	■	■		
Zające-szar. w woj. pom. i poz.	14▌	■	■	■	■	■	■	■	■	▌16		
„ wileń. nowogr. i pol.		■	■	■	■	■	■	■	■	■		
„ w pozostałych wojew.		■	■	■	■	■	■	■	■	▌16		
Zające bielaki		14▌	■	■	■	■	■	■	■	■		
Głuszce-koguty	■	■	▌16		14▌	■	■	■	■	■	■	■
Głuszce-kury	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Cietrz.-kog. w woj. wil. i now.	■	■	▌16			■	■	■				■
„ „ w woj. pozostałych	■	■	▌16			■	■	▌16				■

RODZAJ ZWIERZYNY	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiec.	Maj	Czerw.	Lipiec	Sierp.	Wrzes.	Paźdz.	Listop.	Grudz.
Cietrzewie-kury w woj. wileń. nowogr. biał. pol. i woł.	■	■	■	■	■	■	■	■	14	■	■	■
Cietrzewie-kury w pozost. woj.	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Jarząbki		■	■	■	■	■	■	16				
Pardwy	■	■	■	■	■	■	■	■			14	■
Bażanty-koguty			■	■	■	■	■	■	■	16		
Bażanty kury	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kuropatwy w woj. wileńskiem nowogr. biał. pol. i woł.	■	■	■	■	■	■	■	■			■	■
Kuropatwy w pozostał. wojew.	■	■	■	■	■	■	■	■				■
Przepiórki	■	■	■	■	■	■	■	■			do odl.	
Dzikie indyki-samce					14	■	■	■	■	16		
Dzikie indyki-samice	■	■	■	■	■	■	■	■	■	16		
Słonki	od przyl				14	■	■	16			do odl.	
Bataljony	od przyl					■	11				do odl.	
Dz. kaczory w woj. pom. i poz.	■	■	■	■	■	■	16					■
Dzikie kaczory w pozost. woj.						■	16					
Kaczki i mł. w woj. pom. i pozn.	■	■	■	■	■	■	16					■
Dz. kaczki i mł. w pozost. woj.	■	■	■	■	■	■	16					
Inne ptactwo wodne i błotne	■	■	■	■	■	■	16					
Czarne bociany	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Dzikie łabędzie i dzikie gęsi					14	■	■					
Dropie i drop. kamion. (strep.)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Dz. gołęb., droz., kwicz., paszk		■	■	■	■	■	■	16				
Puhacze w woj. wileńskiem			■	■	■	■	■	■	16			
Puhacze w pozostałych woj.		■	■	■	■	■	■	■	■	■		
Ptaki kruk. i drap. z wyj. jast.-gołębiar., krog., wrony i sroki		■	■	■	■	■	■	16				
Wilki, wydry kuny domowe (kamionki), tchórze gronostaje łasice, króliki, jast.-gołęb. krogulce, sroki i wrony	wolno polować przez cały rok											
Lisy, orły	czasu ochronnego niema											
Żubry, bobry, kozice, świstaki	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

ŚLĄSKA
RADA ŁOWIECKA

OKRESY POLOWAŃ w 1939 roku

dla poszczególnych gatunków zwierzyny łownej, obowiązujące do dnia 2 czerwca 1939 roku na terenie Wojew. Śląskiego (Dz. Ust. Śl. r. 1938 Nr. 11, poz. 25)

RODZAJ ZWIERZYNY	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiec.	Maj	Czerw.	Lipiec	Sierp.	Wrzes.	Paźdz.	Listop.	Grudz.
Jelenie i daniele byki	■	■	■	■	■	■	■	■			■	■
Jelenie i daniele, łanie i ciel	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Rogacze (kozły, sarniuki)	■	■	■	■	▌16						■	■
Sarny (kozy, siuty, koźlęta śpiczaki, widłaki)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zające	14▌	■	■	■	■	■	■	■	■	▌16		
Borsuki	■	■	■	■	■	■	■	■	■			■
Głuszce	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Cietrzewie i bażanty (samice)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Cietrzewie (koguty)						■	■	■	▌16			
Bażanty (koguty)		■	■	■	■	■	■	■	■	▌16		
Jarząbki	■	■	■	■	■	■	■	▌16				■
Kuropatwy	■	■	■	■	■	■	■	▌21				■
Kaczki	■	■	■	■	■	■	▌16					■

Czyste pole = czas polowania.
Czarne pole = czas ochronny.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1927 r. o **prawie łowieckiem** (Dz. U. R. P. Nr. 110/27 r., poz. 934).

Na podstawie art. 44 ust. 6. Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

POSTANOWIENIA WSTĘPNE.

Art. 1. W rozumieniu rozporządzenia niniejszego wyraz „zwierzyna" oznacza dzikie zwierzęta łowne, któremi są:

a) żubry, łosie, jelenie, daniele, sarny, kozice, dziki, bobry, świstaki, zające (szaraki i bielaki), króliki, wiewiórki, niedźwiedzie, rysie, żbiki, wilki, lisy, borsuki, kuny leśne (tumaki), kuny domowe (kamionki), tchórze, gronostaje, łasice, wydry, norki;

b) głuszce, cietrzewie, jarząbki, pardwy, kuropatwy, przepiórki, bażanty, dropie, dropie-kamionki (strepety), żórawie, czarne bociany, czaple, słonki, dubelty, bekasy, bekasiki, kulony i kuliki, bataljony, derkacze, łyski, nurki, czajki, dzikie łabędzie, dzikie gęsi i dzikie kaczki oraz wszelkie inne ptactwo błotne i wodne, dzikie gołębie, drozdy, kwiczoły, paszkoty, jako też ptaki krukowate i drapieżne.

Ponadto Minister Rolnictwa może uznać w drodze rozporządzenia inne jeszcze gatunki zwierząt dzikich za zwierzęta łowne.

Art. 2. Przez „polowanie" rozporządzenie niniejsze rozumie przywłaszczanie zwierzyny oraz jej części użytecznych i płodów, tropienie, ściganie, łowienie zwierzyny, strzelanie do niej i inne czynności podobne, zmierzające do jej przywłaszczenia.

Powyższe czynności wykonywane w miejscach ogrodzonych, z których zwierzyna wydostać się nie może (zwierzyńcach), i bażantarniach nie są polowaniem w rozumieniu rozporządzenia niniejszego.

Art. 3. Hodowanie zwierzyny należy wyłącznie do właściciela polownia.

ROZDZIAŁ I.

O polowaniu.

Art. 4. Polowanie związane jest z własnością gruntu i należy do właściciela gruntu.

Domniemywa się, że własność gruntu nie jest obciążona prawem polowania na rzecz innych osób, Kto twierdzi, że ma na cudzym gruncie prawo polowania w całości, lub co do pewnych gatunków zwierzyny, albo z innemi ograniczeniami, winien jest twierdzenie swoje udowodnić.

Po wejściu w życie rozporządzenia niniejszego obciążenie własności gruntu prawem polowania nie może być ustanawiane; akty temu przeciwne są nieważne.

Art. 5. Właściciel gruntu może ciążące na jego własności prawo polowania wykupić za cenę równą iloczynowi z pomnożenia sumy średniego czystego dochodu rocznego z polowania przez liczbę dwadzieścia.

Jeżeli właściciel prawa polowania nie zgodzi się na wykup lub cenę wykupu, właściciel gruntu może żądać od właściwego sądu ustalenia ceny wykupu oraz, po uiszczeniu tej ceny, zwolnienia gruntu od obciążającego go prawa polowania.

ROZDZIAŁ II.

O użytkowaniu polowania.

Art. 6. Właściciel polowania może użytkować je samodzielnie, jeżeli obszar gruntu, na którym ma polowanie, jest nie mniejszy od stu hektarów ciągłej powierzchni. Obszar taki, po zarejestrowaniu go przez właściwego starostę, stanowi obwód łowiecki własny.

Obszary lasów państwowych, uznane przez zarząd lasów państwowych za odpowiadające wymaganiom ustępu pierwszego, stanowią obwody łowieckie własne Państwa.

Obwód łowiecki własny powstaje na czas nieoznaczony i istnieje tak długo, jak tego sobie życzy właściciel, a jeżeli polowanie zostało wypuszczone w dzierżawę — najkrócej do końca terminu dzierżawy.

Art. 7. Jeżeli obszar polowania nie stanowi obwodu łowieckiego własnego, właściciel tego polowania może użytkować je jedynie łącznie z właścicielami innych obszarów polowania, na obszarze nie mniejszym od stu hektarów ciągłej powierzchni. Obszar taki, po zarejestrowaniu go przez właściwego starostę, stanowi obwód łowiecki wspólny.

Art. 8. Obwód łowiecki wspólny winien być tworzony w ten sposób, ażeby obejmował cały obszar gminy po wyłączeniu obszarów obwodów łowieckich własnych, jeżeli nie zajdą wypadki, przewidziane niżej.

Gdy obszar gminy po wyłączeniu obszarów obwodów łowieckich własnych zawiera conajmniej tysiąc hektarów ciągłej powierzchni, można w obrębie tej gminy utworzyć kilka obwodów łowieckich wspólnych, z których każdy winien mieć conajmniej pięćset hektarów ciągłej powierzchni

Gdy obszar gminy po wyłączeniu obszarów obwodów łowieckich własnych nie stanowi ciągłej powierzchni, lecz składa się z kilku nieprzylegających do siebie obszarów, z których każdy obejmuje conajmniej sto hektarów, z każdego z tych obszarów może być utworzony osobny obwód łowiecki wspólny.

Gdy gmina składa się z pewnej liczby wsi (kolonji, zaścianków), to z wsi, które po wyłączeniu obszarów obwodów łowieckich własnych mają conajmniej po dwieście pięćdziesiąt hektarów ciągłej powierzchni, mogą być tworzone osobne obwody łowieckie wspólne.

W wypadkach przewidzianego wyżej tworzenia kilku obwodów łowieckich wspólnych w obrębie jednej gminy należy je tworzyć w ten sposób, ażeby obszary tych obwodów łącznie obejmowały cały obszar gminy po wyłączeniu obszarów obwodów łowieckich własnych.

Art. 9. Obwód łowiecki wspólny może być utworzony z obszarów kilku gmin po wyłączeniu obszarów obwodów łowieckich własnych, jeżeli za utworzeniem takiego obwodu wypowiedzą się w każdej z nich właściciele gruntów, stanowiących więcej niż połowę obszaru.

Art. 10. Właściciel polowania, które ze względu na swoje położenie nie może być włączone do obwodu łowieckiego wspólnego w tej samej gminie i nie odpowiada warunkom utworzenia obwodu łowieckiego własnego, może swoje polowanie przyłączyć do obwodu łowieckiego wspólnego innej gminy, z którym tworzy ono obszar ciągłej powierzchni, lub wypuścić je w dzierżawę właścicielowi przylegającego obwodu łowieckiego własnego, albo też wziąć w dzierżawę przylegający obwód łowiecki własny i użytkować swoje polowanie łącznie z polowaniem w tym obwodzie.

Art. 11. Wody publiczne, drogi publiczne lądowe i wodne oraz tory kolejowe, jak również cudze drogi prywatne, na których właściciel gruntów drogą przedzielonych ma służebność przechodu, nie stanowią przerwy w ciągłości powierzchni, obszaru ich jednak nie wlicza się do obszaru tworzonego obwodu łowieckiego i nie mogą stanowić osobnych obwodów łowieckich.

Art. 12. Obwód łowiecki powstaje po upływie miesiąca od dnia zgłoszenia go przez właściciela lub właścicieli gruntów w jego skład wchodzących do właściwego starosty. Starosta w ciągu miesiąca odmówi zarejestrowania, jeżeli zgłoszenie nie odpowiada przepisom artykułów 6—11. Przepis ten nie dotyczy obwodów łowieckich własnych Państwa, utworzonych z obszarów lasów państwowych (ustęp drugi art. 6).

Jeżeli zarejestrowany obwód łowiecki z jakichkolwiek powodów przestanie odpowiadać warunkom wymienionym w artykułach 6—11, starosta poweźmie decyzję o zniesieniu obwodu.

Art. 13. Jeżeli utworzeniu wspólnego obwodu łowieckiego (art. 7 i 8) sprzeciwiają się właściciele gruntów, stanowiących mniej niż połowę obszaru niezbędnego do utworzenia obwodu, to na wniosek właścicieli gruntów, stanowiących więcej niż połowę tego obszaru, obwód wspólny będzie utworzony.

Przewidziany w ustępie pierwszym wniosek wyrażony być ma w zgłoszeniu wspólnego obwodu łowieckiego ze szczegółowem wymienieniem gruntów i ich właścicieli, którzy należeć będą do spółki łowieckiej obwodu (art. 14), oraz ze wskazaniem gruntów, których właściciele sprzeciwiają się utworzeniu wspólnego obwodu łowieckiego.

Art. 14. Właściciele gruntów, objętych wspólnym obwodem łowieckim, stanowią spółkę łowiecką, która posiada osobowość prawną.

Spółka działa na podstawie statutu, nadanego jej przez starostę jednocześnie z zarejestrowaniem obwodu łowieckiego, według wzoru, ustalonego rozporządzeniem Ministra Rolnictwa, wydanem w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 15. Zgłoszenie obwodu łowieckiego ma być dokonywane za pośrednictwem zarządu gminy, który stwierdzi, czy wiadomości podane w zgłoszeniu są zgodne z rzeczywistością oraz zaświadczy tożsamość osób podpisanych. Zgłoszenie to sprawdzone i zaświadczone zarząd gminy przesyła staroście.

Art. 16. Jeżeli obwód łowiecki obejmuje grunty, znajdujące się w granicach nie jednej gminy, zgłoszenie następuje za pośrednictwem zarządu każdej gminy, w której leży część zgłaszanego obwodu.

Jeżeli obwód łowiecki obejmuje grunty, znajdujące się w granicach nie jednego powiatu, obwód ma być zgłoszony do wszystkich właściwych starostów, zarejestrowany zaś przez starostę tego powiatu, w którym leży największa część zgłaszanego obwodu.

Art. 17. Obwód łowiecki wspólny może być utworzony na czas nie krótszy od lat sześciu, po wypuszczeniu go zaś w dzierżawę istnieje conajmniej do końca terminu dzierżawy. Zarząd spółki łowieckiej obwodu pełni swe obowiązki w ciągu lat sześciu, poczem, o ile obwód łowiecki wspólny i jego spółka nadal mają istnieć, wybrany będzie nowy zarząd.

Art. 18. Polowanie może być wypuszczone w dzierżawę na czas nie krótszy od lat sześciu. Umowa zawarta na czas krótszy jest nieważna.

Art. 19. Przy wyborach zarządu i rozstrzyganiu innych spraw spółki na walnych zgromadze-

niach wspólnicy posiadają ilość głosów zależną od obszaru ich posiadłości w ten sposób, że obszar do dwóch hektarów uprawnia do jednego głosu i każde następne pełne dwa hektary uprawniają do jednego głosu więcej, żaden jednak spólnik nie może posiadać głosów więcej, niż o jeden mniej od pozostałej liczby głosów.

Art. 20. Spółka łowiecka może użytkować polowanie w obwodzie łowieckim wspólnym jedynie przez wypuszczenie polowania w dzierżawę.

Podział dochodu spółki uskutecznia corocznie zarząd stosownie do obszaru gruntu, należącego do poszczególnych spólników.

Przeznaczenie części dochodu na cele ochrony łowiectwa, w szczególności na utrzymanie straży łowieckiej (art. 22), jak również na cele hodowlane należy do zakresu działania walnego zgromadzenia członków spółki i następuje w drodze uchwały, powziętej zwykłą większością głosów. Przeznaczenie dochodu na inny cel wymaga zgody wszystkich członków spółki.

Art. 21. Do zakresu działania walnego zgromadzenia członków spółki należy również powzięcie uchwały co do zniesienia obwodu i rozwiązania spółki po upływie lat sześciu od ich utworzenia, jeżeli były utworzone na czas dłuższy.

Art. 22. Właściciele obwodów łowieckich własnych, spółki łowieckie obwodów łowieckich wspólnych i dzierżawcy polowania mogą na swój koszt ustanawiać straż łowiecką.

Strażnikami łowieckimi mogą być osoby pełnoletnie, własnowolne, będące obywatelami polskimi, niekarane za zbrodnie, występki pochodzące z chęci zysku, ani też za przekroczenia przewidziane w artykułach 77—80 rozporządzenia niniejszego, i które czynią zadość warunkom potrzebnym do uzyskania pozwolenia na broń.

Art. 23. Strażnik łowiecki winien być zatwierdzony i zaprzysiężony przez starostę według przepisanej roty.

Po zaprzysiężeniu strażnik łowiecki otrzymuje stosowne zaświadczenie i oznakę, którą winien nosić przy pełnieniu obowiązków.

Rotę przysięgi oraz wzór oznaki ustali rozporządzenie Ministra Rolnictwa, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Jeżeli strażnik łowiecki przestanie odpowiadać warunkom, przewidzianym w artykule 22, starosta pozbawi go uprawnień strażnika łowieckiego oraz zarządzi odebranie wydanego zaświadczenia i oznaki.

Art. 24. Strażnik łowiecki obowiązany jest czuwać nad przestrzeganiem przepisów rozporządzenia niniejszego o ochronie łowiectwa i donosić władzy o wszelkich dostrzeżonych naruszeniach.

Strażnik łowiecki, pełniąc służbę, może:

a) żądać od osób spotkanych w obwodzie łowieckim z bronią palną, narzędziami łowieckiemi lub zwierzyną okazania karty łowieckiej, a jeżeli polują, również pisemnej zgody właściciela, lub dzierżawcy polowania;

b) odbierać za pokwitowaniem broń palną, inne narzędzia łowieckie i zwierzynę osobom spotkanym w obwodzie łowieckim, a nieposiadającym karty łowieckiej, oraz osobom polującym w obwodzie bez posiadania pisemnej zgody właściciela, lub dzierżawcy polowania;

c) zatrzymywać i przekazywać właściwej władzy osoby, których tożsamości i miejsca zamieszkania nie może ustalić, a które zastał w powierzonym jego pieczy obwodzie łowieckim na popełnianiu jednego z przekroczeń, przewidzianych w artykułach 75—79 rozporządzenia niniejszego, lub które spotkał w obwo-

dzie z bronią palną, innemi narzędziami łowieckiemi, albo ze zwierzyną, a osoby te posiadania tych przedmiotów usprawiedliwić nie mogą.

Strażnik łowiecki obowiązany jest odebraną broń i narzędzia łowieckie wraz z doniesieniem karnem doręczyć w ciągu dwudziestu czterech godzin najbliższemu posterunkowi policji, zwierzynę zaś oddać właścicielowi, lub dzierżawcy polowania.

ROZDZIAŁ III.

O ochronie łowiectwa.

1. O kartach łowieckich.

Art. 25. Nie wolno polować bez posiadania karty łowieckiej, wydanej przez właściwą władzę. Karta łowiecka ma zawierać oznaczenie czasu jej ważności oraz wymienienie osoby, uprawnionej do polowania.

Karty łowieckie wydaje się na okresy: czternastodniowy, jednoroczny i trzyletni, przyczem dwa ostatnie okresy liczy się od dnia pierwszego marca.

Art. 26. Uprawnieni do polowania winni w czasie polowania mieć kartę łowiecką przy sobie.

Art. 27. Karty łowieckie wydaje się osobom, uprawnionym do polowania z tytułu posiadania obwodu łowieckiego własnego, z tytułu wzięcia polowania w dzierżawę, lub też z tytułu uzyskania pisemnego zezwolenia właściciela, lub dzierżawcy polowania. Czas ważności pisemnego zezwolenia należy w niem oznaczyć.

Właściciel lub dzierżawca polowania może wydać taką ilość pisemnych zezwoleń, aby na każdego posiadacza zezwolenia przypadało conajmniej pięćdziesiąt hektarów powierzchni obwodu łowieckiego.

Art. 28. Wydania karty łowieckiej należy odmówić osobom:

1) które nie czynią zadość warunkom potrzebnym do uzyskania pozwolenia na broń;

2) które w ciągu ostatnich lat dziesięciu były karane za popełnienie zbrodni, lub występku pochodzącego z chęci zysku;

3) które w ciągu ostatnich lat pięciu były karane z mocy atykułów 77—79 rozporządzenia niniejszego.

Art. 29. Wydania karty łowieckiej można odmówić osobom, które w ciągu ostatnich lat pięciu były karane z mocy artykułów 75 i 76 rozporządzenia niniejszego.

Art. 30. Jeżeli po wydaniu karty łowieckiej wyjdą na jaw okoliczności, wyszczególnione w art. 28, kartę łowiecką należy unieważnić i odebrać, można zaś to uczynić, gdy wyjdą na jaw okoliczności, wyszczególnione w art. 29.

Art. 31. Jeżeli dzierżawca polowania nie może otrzymać karty łowieckiej, lub zostanie jej pozbawiony, umowę dzierżawną należy uznać za rozwiązaną z winy dzierżawcy.

Art. 32. Cudzoziemiec, posiadający zezwolenie na pobyt w Polsce na czas nie krótszy od jednego roku, może otrzymać kartę łowiecką narówni z obywatelem polskim.

Cudzoziemiec, posiadający zezwolenie na pobyt w Polsce krótszy od jednego roku, może otrzymać kartę łowiecką za poręczeniem obywatela polskiego, który sam posiada warunki do uzyskania takiej karty. Władzą właściwą do wydania karty łowieckiej cudzoziemcowi w tym wypadku jest władza właściwa dla poręczyciela.

Poręczyciel odpowiada majątkowo za grzywny, nałożone na cudzoziemca za przekroczenia, przewidziane w rozporządzeniu niniejszem.

Wojewoda może wydać kartę łowiecką cudzoziemcowi bez poręczenia obywatela polskiego.

Dla przedstawicieli państw obcych oraz członków dyplomatycznych misyj zagranicznych legitymacja, wydana przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych, zastępuje kartę łowiecką.

Postanowienia powyższe stosuje się z zastrzeżeniem wzajemności.

Art. 33. Karty łowieckie wydają starostowie tych powiatów, w których osoby ubiegające się o wydanie kart i uprawnione do polowania zamieszkują.

Karty łowieckie ważne są na obszarze całego Państwa.

Formę kart łowieckich ustali Minister Rolnictwa w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 34. Za wydanie karty łowieckiej pobiera się, oprócz opłat stemplowych przewidzianych w przepisach obowiązujących, za kartę czternastodniową złotych dwa, za kartę roczną złotych dziesięć i za kartę trzyletnią złotych trzydzieści. Opłaty te wpływają na dochód Ministerstwa Rolnictwa.

Funkcjonarjusze zarządu lasów państwowych otrzymują karty łowieckie bezpłatnie.

2. O ochronie polowania.

Art. 35. Nie wolno nikomu chodzić ze strzelbą, lub innemi narzędziami do łowienia zwierzyny po cudzych gruntach, jeżeli nie stanowią one obwodu łowieckiego, na którym chodzącemu służy polowanie.

Przepis powyższy nie stosuje się do tych przedstawicieli władzy państwowej, którzy w myśl przepisów obowiązujących winni być przy spełnianiu swych czynności uzbrojeni w broń palną, a przebywają w obwodzie łowieckim w charakterze urzędowym.

Art. 36. Uprawniony do polowania może zatrzymać cudzego psa myśliwskiego, włóczącego się w obwodzie łowieckim; w razie zatrzymania psa winien zawiadomić właściciela, jeśli zaś nie zna jego adresu, zarząd gminy, na której obszarze pies został zatrzymany.

W razie odebrania psa przez właściciela, uprawniony do polowania może żądać zwrotu kosztów utrzymania psa i wynagrodzenia szkód, wyrządzonych przez psa w obwodzie łowieckim.

Za psy myśliwskie uważać należy: psy legawe, gończe, charty, jamniki, foksterjery, tropowce (posokowce), płochacze (spaniele), a także inne psy, używane do polowań na niedźwiedzie i na dziki.

Art. 37. Uprawniony do polowania może zabijać psy niemyśliwskie i koty, włóczące się w obwodzie łowieckim w odległości nie bliższej, niż trzysta metrów od zabudowań gospodarskich, lub trzydzieści metrów od drogi publicznej.

Art. 38. Uprawnienia, przewidziane w artykułach 36 i 37, służą również właścicielowi gruntu, nieuprawnionemu do użytkowania polowania samodzielnie, na obszarze jego gruntu.

Art. 39. Psów, znajdujących się przy ich właścicielach, lub domownikach właścicieli, nie uważa się za psy włóczące się.

Art. 40. Podbieranie jaj, wybieranie piskląt i niszczenie gniazd ptaków jest wzbronione. Przepis ten nie dotyczy jaj i gniazd ptaków, wymienionych w art. 50.

3. O niedozwolonych sposobach łowienia zwierząt.

Art. 41. Zabrania się łowienia zwierząt przy pomocy trutek, wnyków, samostrzałów, dołów-ostrokołów, lepu, ziarna rozmoczonego w spirytusie, żelaz, potrzasków, sideł, pułapek i innych podobnych środków.

Czyni się wyjątek co do zwierząt, wymienionych w art. 50, i co do zwierząt, uznanych z mocy przepisów prawa rybackiego za szkodliwe dla rybołóstwa, które to zwierzęta wolno chwytać w żelaza, potrzaski, sidła i pułapki, jak również co do łowienia zwierząt dla celów naukowych i hodowlanych, przewidzianego w ustępie czwartym art. 51.

4. O ograniczeniach polowania i o czasie ochronnym.

Art. 42. Zabrania się polować podczas nabożeństwa w niedziele i uroczyste święta w odległości mniejszej, niż dwa kilometry od świątyni.

Art. 43. Nie wolno polować w odległości mniejszej, niż sto metrów od cudzych zabudowań mieszkalnych, jak również na cmentarzach.

Art. 44. Nie wolno polować na przelotne ptactwo łowne na wybrzeżu morskiem w pasie kilometrowej szerokości.

Art. 45. Zabrania się polować z chartami lub psami gończemi w obwodzie łowieckim mniejszym od dwu tysięcy hektarów.

Art. 46. Polowanie na łosie byki, a w województwach lwowskiem i stanisławowskiem na jelenie-byki dopuszczalne jest jedynie w obwodach łowieckich o powierzchni conajmniej tysiąca hektarów.

Art. 47. Nie wolno polować w czasie między zachodem a wschodem słońca. Wyjątek stanowi polowanie na słonki w czasie ciągu, na głuszce i cietrzewie w czasie toku, na łosie i jelenie na rykowisku, na kaczki na zlotach i przelotach, oraz na dziki, wilki, lisy i wydry na czatach.

Art. 48. Zabrania się polować na żubry, bobry, kozice, świstaki, na samice i cielęta: łosia, jelenia, daniela, na sarny-kozy i koźlęta, na niedź-

wiedzice od niedźwiedziątek, na głuszce-kury, bażanty-kury, czarne bociany, oraz w województwach: pomorskiem, poznańskiem, warszawskiem, łódzkiem, kieleckiem, lubelskiem, krakowskiem, lwowskiem, tarnopolskiem i stanisławowskiem na cietrzewie-kury.

Za cielęta: łosia, jelenia, daniela i koźlęta sarny uważa się młode zwierzęta tych gatunków w czasie do końca lutego następnego roku po ich urodzeniu.

Art. 49.*) Zabrania się polować w czasie niżej oznaczonym (czas ochronny) na zwierzęta następujące:

łosie-byki w czasie od 15 grudnia do 31 sierpnia,

jelenie-byki, daniele-rogacze w czasie od 1 listopada do 31 sierpnia,

sarny-kozły w województwach poznańskiem i pomorskiem w czasie od 1 stycznia do 15 maja,

w województwach zaś pozostałych w czasie od 1 lutego do 20 kwietnia,

zające-szaraki w województwach poznańskiem i pomorskiem w czasie od 15 stycznia do 30 września, w województwach zaś pozostałych w czasie od 1 lutego do 30 września,

zające-bielaki w czasie od 15 lutego do 31 października,

borsuki w czasie od 1 grudnia do 31 sierpnia,

wiewiórki w czasie od 1 marca do 31 października,

głuszce-koguty w czasie od 15 maja do 15 marca,

cietrzewie-koguty w czasie od 1 czerwca do 15 sierpnia,

cietrzewie-kury w województwach wileńskiem, nowogródzkiem, białostockiem, poleskiem i wo-

---

*) Obowiązującą aktualnie tablicę czasów ochronnych podajemy na innem miejscu. (Przyp. red.).

łyńskiem w czasie od 15 września do 15 sierpnia,
jarząbki w czasie od 1 lutego do 15 sierpnia,
pardwy w czasie od 1 lutego do 15 sierpnia,
bażanty-koguty w czasie od 1 lutego do 31 sierpnia,
kuropatwy w województwach wileńskiem, nowogródzkiem, białostockiem, poleskiem i wołyńskiem od 1 listopada do 31 sierpnia,
w województwach zaś pozostałych od 1 grudnia do 31 sierpnia,
przepiórki w czasie od przylotu do 31 sierpnia,
słonki w czasie od 15 maja do 15 sierpnia,
bataljony w czasie od 1 czerwca do 10 lipca,
dzikie kaczory w czasie od 1 czerwca do 10 lipca,
dzikie kaczki (samice i młode) oraz inne ptactwo wodne i błotne w czasie od 1 marca do 10 lipca,
dzikie łabędzie i dzikie gęsi w czasie od 15 maja do 31 lipca,
dropie, dropie-kamionki (strepety), dzikie gołębie, drozdy, kwiczoły, paszkoty w czasie od 1 lutego do 15 sierpnia,
ptaki krukowate i drapieżne z wyjątkiem jastrzębi-gołębiarzy, krogulców, wron i srok w czasie od 1 lutego do 15 sierpnia.

Art. 50. Przez cały rok wolno polować na: wilki, wydry, kuny domowe (kamionki), tchórze, gronostaje, łasice, króliki, jastrzębie-gołębiarze, krogulce, sroki i wrony oraz podbierać jaja, wybierać pisklęta i niszczyć gniazda wymienionych ptaków.

Zwierzęta wymienione w ustępie poprzednim może zabijać i chwytać każdy na własnym gruncie w obrębie swojej zagrody i bezpośredniem jej sąsiedztwie, aż do stu metrów odległości od zabudowań.

Art. 51. Minister Rolnictwa może w drodze rozporządzenia na oznaczony w niem okres czasu na obszarze całego Państwa lub jego części:

a) rozszerzać czas ochronny dla zwierząt wymienionych w art. 49,

b) zabraniać całkowicie polowania na niektóre ze zwierząt wymienionych w art. 49,

c) wprowadzać czas ochronny dla dzików, niedźwiedzi, rysi, żbików, lisów, kun leśnych (tumaków), norek i orłów,

d) wprowadzać czas ochronny dla zwierząt, uznanych za łowne stosownie do ustępu ostatniego art. 1,

e) zezwalać na polowanie na zwierzęta wymienione w art. 48 z wyjątkiem żubra i bobra.

Nadto Minister Rolnictwa może zezwalać na używanie środków, zakazanych w art. 41, w celu zwalczania zwierząt wymienionych w art. 50.

Uprawnienia, zawarte w artykule niniejszym, Minister Rolnictwa może przekazywać w drodze rozporządzenia wojewodom.

Wojewoda może zezwalać w każdym czasie na odstrzał i łowienie środkami nieraniącemi, dla celów hodowlanych i naukowych, zwierząt wymienionych w art. 48, z wyjątkiem żubra i bobra, oraz zwierząt, wymienionych w art. 49. Przepis ten nie ma zastosowania do obszarów własnych Państwa, na których zezwolenie na odstrzał i łowienie środkami nieraniącemi wydaje Minister Rolnictwa.

Art. 52. Wojewoda ogłasza corocznie w grudniu w dzienniku urzędowym wykaz czasów ochronnych obowiązujących w roku następnym.

Art. 53. Po upływie dziesięciu dni od rozpoczęcia czasu ochronnego sprzedawanie, kupowa-

nie, przewożenie i przenoszenie objętej ochroną zwierzyny oraz świeżych skór tej zwierzyny, jak również podawanie takiej zwierzyny w jadłodajniach jest wzbronione.

Wyjątkowo można przewozić lub przenosić zwierzynę ze zwierzyńców i bażantarni, jeżeli się ma pisemne zaświadczenie ich właściciela, że zwierzyna stamtąd pochodzi, i w zaświadczeniu wskazano miejsce jej przeznaczenia.

5. O wprowadzaniu nowych gatunków zwierzyny.

Art. 54. Wprowadzanie w celu hodowli nowych gatunków zwierzyny wymaga zezwolenia Ministra Rolnictwa.

ROZDZIAŁ IV.

O wynagradzaniu szkód łowieckich i o ochronie od tych szkód.

1. O wynagradzaniu szkód wyrządzanych przez zwierzynę i szkód czynionych podczas polowania.

Art. 55. Szkody, wyrządzane w uprawach i plonach rolnych przez dziki, jelenie, daniele i sarny, obowiązany jest wynagradzać właściciel obwodu łowieckiego, w którym zwierzyna wyrządzająca szkodę ma przypuszczalnie swoją ostoję, lub dzierżawca, jeżeli polowanie w obwodzie łowieckim jest wypuszczone w dzierżawę.

Jeżeli zwierzyna wyrządzająca szkodę ma przypuszczalnie swoją ostoję w kilku obwodach łowieckich, właściciele (dzierżawcy) tych obwodów odpowiadają solidarnie.

Art. 56. Jeżeli zwierzęta wymienione w artykule poprzednim, wyrządzające szkodę w uprawach i plonach rolnych, mają swoją ostoję na gruntach nie wchodzących do obwodu łowieckiego, obowiązek wynagrodzenia szkody ciąży na właścicielach tych gruntów na zasadach art. 55.

Art. 57. Uprawniony do polowania ma obowiązek wynagradzania szkód, uczynionych przy wykonywaniu polowania przez niego samego, przez jego gości, służbę i najemników.

Art. 58. Jeżeli poszkodowany chce wynagrodzenia szkody dochodzić, winien w ciągu dni trzech po jej dostrzeżeniu żądanie wynagrodzenia zgłosić obowiązanemu do wynagrodzenia oraz wójtowi (naczelnikowi, sołtysowi) gminy, w której granicach leży grunt z wyrządzoną w uprawach i plonach rolnych szkodą.

Art. 59. Wójt, otrzymawszy zgłoszenie, winien przed upływem następnych trzech dni wdrożyć postępowanie ugodowe, wzywając strony do urzędu gminnego na dzień następny i skłaniać je do zawarcia ugody. Jeżeli ugoda w dniu tym lub w ciągu dalszych trzech dni zawarta nie zostanie, wójt stwierdzi bezskuteczność postępowania ugodowego i przekaże sprawę natychmiast przewodniczącemu sądu rozjemczego do spraw o wynagradzanie szkód łowieckich.

Art. 60. Sąd rozjemczy do spraw o wynagradzanie szkód łowieckich składa się z przewodniczącego oraz z dwóch członków, wybranych po jednym przez każdą stronę.

Przewodniczącego sądu rozjemczego oraz niezbędną ilość zastępców przewodniczącego, w miarę potrzeby dla każdej gminy, mianuje na lat trzy starosta na wniosek wydziału powiatowego. Przewodniczący sądu rozjemczego i jego zastępcy winni być zaprzysiężeni przez starostę według roty, przewidzianej w przepisach obowiązujących dla sędziów.

Zastępcy pełnią obowiązki przewodniczącego kolejno, gdy przewodniczący z ważnych przyczyn obowiązków swoich wykonywać nie może.

Art. 61. Po otrzymaniu sprawy o wynagrodzenie szkody łowieckiej przewodniczący sądu rozjemczego wzywa obie strony do wyznaczenia w ciągu dni trzech po jednym przedstawicielu i zawiadamia zarazem o miejscu i czasie pierwszego zebrania sądu rozjemczego.

Jeżeli strona nie wyznaczy przedstawiciela, lub ten się nie zgłosi, wyznaczy go przewodniczący.

Art. 62. Sąd rozjemczy niezwłocznie po pierwszem zebraniu się przeprowadzi zbadanie szkody na miejscu.

O czasie badania przewodniczący zawiadomi strony tak wcześnie, aby mogły być przy badaniu obecne.

Art. 63. Sąd rozjemczy przed wydaniem orzeczenia skłania strony do zawarcia ugody, jeżeli zaś ugoda nie nastąpi, orzeka według sumienia o istnieniu i rozmiarach szkody oraz o wysokości należnego wynagrodzenia. Sąd rozjemczy może przesłuchiwać świadków i biegłych bez przysięgi.

Gdy sąd rozjemczy uzna, iż przed nadejściem pory zbioru plonów nie można określić wysokości wynagrodzenia, lub gdy którakolwiek ze stron domagać się będzie ustalenia tej wysokości dopiero z nadejściem pory powyższej, orzeczenie zapada jedynie co do istnienia i rozmiarów szkody, co zaś do wysokości szkody i należnego wynagrodzenia zostaje odłożone do nadejścia pory zbioru plonów.

Art. 64. Przewodniczący sądu rozjemczego, lub jego czynny w sprawie zastępca nie może pozostawać do stron lub ich przedstawicieli w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa, aż do czwarności, albo też być spólnikiem przedsiębiorstwa,
ności, albo też być spólnikiem przedsiębiorstwa
lub gospodarstwa prywatnego jednej ze stron. Przewodniczący, lub jego czynny w sprawie za-

stępca obowiązany jest z urzędu baczyć, czy przeszkoda powyższa nie zachodzi i w razie jej dostrzeżenia oddać przewodnictwo następnemu z kolei zastępcy, co do którego przeszkoda nie zachodzi.

Jeżeli przewodniczący, lub jego czynny w sprawie zastępca z powodu przeszkody powyższej sam się nie wyłączy, może być wyłączony przez stronę.

Art. 65. Orzeczenie sądu rozjemczego zawierać będzie postanowienie o kosztach postępowania.

Do kosztów postępowania wliczać można jedynie wydatki gotówką, poczynione przez przewodniczącego na powiadamianie stron, na przejazd do miejsca szkody i na materjały pisemne oraz poczynione przez sąd na opłacenie biegłych, jeżeli sąd ich wzywał.

Art. 66. Jeżeli sąd rozjemczy nie stwierdzi szkody i wynagrodzenia nie przyzna, koszty postępowania poniesie strona, domagająca się wynagrodzenia szkody.

Jeżeli sąd rozjemczy przyzna wynagrodzenie wyższe od dawanego w postępowaniu ugodowem, koszty postępowania poniesie strona obowiązana do wynagrodzenia.

Jeżeli sąd rozjemczy przyzna wynagrodzenie równe, lub mniejsze od dawanego w postępowaniu ugodowem, koszty postępowania poniesie strona uprawniona do wynagrodzenia, lub strony obie, wedle orzeczenia sądu, zależnie od okoliczności sprawy.

Jeżeli na skutek wezwania sądu strony zawrą ugodę na rozprawie, koszty postępowania poniosą po połowie.

Art. 67. Orzeczenie sądu rozjemczego zapada większością głosów. W orzeczeniu należy podać imiona i nazwiska składu orzekającego, imiona

i nazwiska stron, żądania i dowody stron, rozstrzygnięcie sprawy i powody, któremi sąd się kierował. Orzeczenie ma być podpisane przez wszystkich członków sądu.

Jeżeli który z członkow sądu odmówi swego podpisu, wtedy pozostali czynią o tem wzmiankę na orzeczeniu, które będzie miało taką moc, jakgdyby zostało podpisane przez wszystkich.

Orzeczenie sądu rozjemczego winno być doręczone stronom w ciągu dni trzech od dnia jego wydania.

Strona obowiązana do wynagrodzenia szkody winna w ciągu dni siedmiu od dnia doręczenia orzeczenia wypłacić poszkodowanemu, lub złożyć w urzędzie gminnym zasądzoną sumę wynagrodzenia szkody oraz w tymże terminie uiścić zasądzoną sumę kosztów postępowania.

Orzeczenie sądu rozjemczego ulega wykonaniu w drodze sądowej, w trybie przymusowego wykonania aktów (stanowi tytuł egzekucyjny dla sądów).

Art. 68. Od orzeczenia sądu rozjemczego służy stronie odwołanie do sądu okręgowego jedynie w tym wypadku, gdy naruszone zostały przewidziane w artykułach 61—67 przepisy o postępowaniu. Odwołanie wnieść należy w ciągu dni siedmiu od dnia doręczenia orzeczenia sądu rozjemczego.

Art. 69. Jeżeli w ciągu dni czternastu od dnia zamknięcia bezskutecznego postępowania ugodowego przed wójtem gminy sąd rozjemczy nie wyda orzeczenia, stronie poszkodowanej służy prawo udania się na zwykłą drogę sądową.

2. O ochronie od szkód wyrządzanych przez zwierzynę.

Art. 70. Każdy może zabezpieczać swe grunty od wdzierania się zwierzyny, czyniącej szkodę

w uprawach i plonach rolnych, urządzenia jednak poczynione w tym celu na jego gruncie nie mają służyć do chwytania tej zwierzyny.

W szczególności wolno każdemu odstraszać taką zwierzynę od swoich gruntów straszydłami, ogniami nocnemi i t. p. środkami.

Gdyby wskutek przewidzianej w artykule niniejszym ochrony od szkód zwierzę zraniło się lub zabiło, uprawniony do polowania nie będzie mógł żądać odszkodowania.

Art. 71. Uprawniony do polowania może grunty leżące w obrębie obwodu łowieckiego ochraniać od szkód czynionych przez zwierzynę, wymienioną w art. 55, zapomocą ogrodzeń i innych środków, jednak w ten tylko sposób, ażeby środki te nie przeszkadzały posiadaczom gruntów w prowadzeniu gospodarstwa.

Art. 72. Jeżeli szkody wyrządzane przez wilki lub dziki przybierają poważne rozmiary, a właściciel, lub dzierżawca polowania na obszarze, na którym zwierzyna ta ma swoją ostoję, nie przedsiębierze skutecznych środków celem zapobieżenia szkodom, starosta może na skutek podania osób poszkodowanych, lub z urzędu, zarządzić obławę na koszt właściciela, lub dzierżawcy polowania, w celu przetrzebienia zwierząt powyższych. Osoby wykonywające obławę nie mogą zabijać zwierząt innych.

Osoby, które złożyły podanie o zarządzenie obławy, obowiązane są dostarczyć bezpłatnie naganiaczy.

ROZDZIAŁ V.

O władzach i postępowaniu.

Art. 73. Opieka nad łowiectwem i nadzór nad przestrzeganiem przepisów rozporządzenia niniej-

szego i rozporządzeń na jego podstawie wydanych należą do Ministra Rolnictwa, na obszarze województwa do wojewody i na obszarze powiatu do starosty.

Przez wyraz „starosta" rozumieć należy powiatową władzę administracji ogólnej, a przez wyraz „wojewoda" — wojewódzką władzę administracji ogólnej.

Funkcjonarjusze państwowi obowiązani są powiadamiać niezwłocznie miejscowego starostę lub najbliższy posterunek policji o dostrzeżonych przez siebie w czasie pełnienia swych obowiązków przekroczeniach przepisów rozporządzenia niniejszego i rozporządzeń na jego podstawie wydanych.

Art. 74. O ile postępowanie władz w artykule poprzednim wymienionych nie jest w rozporządzeniu niniejszem określone, stosować należy obowiązujące przepisy ogólne o postępowaniu władz administracyjnych.

ROZDZIAŁ VI.

Postanowienia karne.

Art. 75. Grzywną do pięćdziesięciu złotych karany będzie:

1. kto nie okaże karty łowieckiej na żądanie osoby, mającej nadzór nad przestrzeganiem przepisów o polowaniu;

2. kto wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego poluje w odległości mniejszej niż sto metrów od cudzych zabudowań mieszkalnych, lub kto poluje podczas nabożeństwa w niedzielę lub uroczyste święto w odległości mniejszej od dwóch kilometrów od świątyni, lub na cmentarzu;

3. kto ze strzelbą lub innemi narzędziami do łowienia zwierzyny bezprawnie chodzi po cudzych gruntach.

Art. 76. Grzywną do dwustu złotych, lub aresztem do czterech tygodni, albo obiema temi karami łącznie karany będzie:

1. kto wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego poluje bez uzyskania karty łowieckiej;
2. kto wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego poluje na gruntach niestanowiących obwodu łowieckiego;
3. kto poluje w cudzym obwodzie łowieckim bez zgody osoby uprawnionej do polowania;
4. kto wyda pisemne zezwolenie na polowanie w swoim obwodzie wbrew przepisowi ustępu drugiego art. 27;
5. kto poluje w czasie między zachodem a wschodem słońca wbrew postanowieniom art. 47;
6. kto poluje z chartami lub psami gończemi na obszarze mniejszym, niż dwa tysiące hektarów;
7. kto poluje na przelotne ptactwo łowne na wybrzeżu morskiem w pasie kilometrowej szerokości;
8. kto podbiera jaja, wybiera pisklęta, lub niszczy gniazda ptaków niewymienionych w art. 50.

Art. 77. Grzywną do pięciuset złotych oraz aresztem do sześciu tygodni karany będzie:

1. kto poluje na łosie lub jelenie wbrew postanowieniom art. 46 rozporządzenia niniejszego;
2. kto poluje sposobami niedozwolonemi wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego;
3. kto poluje w czasie ochronnym wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego;
4. kto przekroczenia wymienione w punktach 1, 3, 8 art. 76 popełnia zawodowo.

Art. 78. Kto wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego poluje:

1. na żubra, karany będzie grzywną do pięciu tysięcy złotych oraz aresztem do sześciu miesięcy;

2. na samicę łosia, na bobra lub kozicę, karany będzie grzywną do dwóch tysięcy pięciuset złotych oraz aresztem do sześciu miesięcy.

Art. 79. Kto wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego poluje:

1. na świstaka, karany będzie grzywną do tysiąca złotych oraz aresztem do sześciu tygodni;

2. na inne zwierzę, wymienione w art. 48, karany będzie grzywną do pięciuset złotych oraz aresztem do sześciu tygodni.

Art. 80. Kto naruszy przepis art. 53 rozporządzenia niniejszego, karany będzie grzywną do pięciuset złotych, lub aresztem do sześciu tygodni, nadto zwierzyna lub świeże jej skóry ulegną konfiskacie na rzecz zakładów dobroczynnych.

Art. 81. W wypadku popełnienia przekroczeń wymienionych w artykułach 75—80 przez nieletnich do lat czternastu rodzice lub opiekunowie karani będą za niedozór grzywną do pięćdziesięciu złotych.

Art. 82. Władza orzekająca oznaczy w orzeczeniu na wypadek niemożności ściągnięcia grzywny karę zastępczego aresztu według swego uznania z tem ograniczeniem, iż kara aresztu nie może przekraczać w wypadku wymierzenia jej za przekroczenia przewidziane w art. 75 — dni trzech, w art. 76 — dwu tygodni, w artykułach 77—80 — trzech tygodni.

W wypadku wymierzenia grzywny za przekroczenia przewidziane w art. 78 zamiana grzywny na areszt nastąpi zgodnie z przepisami zawartemi w ustawach karnych.

Art. 83. Obok kary wymierzonej za przekroczenia przewidziane w artykułach 77—79 — należy orzec konfiskatę broni, zapomocą której dokonano przekroczenia, oraz zabronionych rozporzą-

dzeniem niniejszem narzędzi łowieckich bez względu na to, czy są one własnością skazanego, czy też osoby innej.

Przepis ustępu pierwszego nie ma zastosowania do broni myśliwskiej, której właściciel posiada kartę łowiecką i pozwolenie na broń. Broń ta będzie konfiskowana jedynie w razie przekroczenia, przewidzianego w punkcie trzecim art. 77 oraz w artykułach 78 i 79.

Art. 84. Zwierzyna zabita lub złowiona bezprawnie w cudzym obwodzie łowieckim należy do właściciela lub dzierżawcy polowania, o ile nie ma zastosowania art. 80.

Niezależnie od tego właścicielowi lub dzierżawcy polowania za zwierzę bezprawnie zabite służy odszkodowanie, równające się trzykrotnej wartości zabitego zwierzęcia.

Zwierzyna zabita lub złowiona bezprawnie na gruntach, niewchodzących w skład obwodu łowieckiego, ulega konfiskacie na rzecz zakładów dobroczynnych.

Art. 85. Jeżeli jeden z czynów karalnych, przewidzianych w rozporządzeniu niniejszem, podpadnie pod surowszy przepis innych ustaw, należy według tych ustaw karę wymierzyć.

Art. 86. Do orzekania o czynach karalnych, przewidzianych w rozporządzeniu niniejszem, z wyjątkiem czynów przewidzianych w art. 78, powołany jest starosta.

Ukarany orzeczeniem starosty może w ciągu dni siedmiu od dnia doręczenia orzeczenia wnieść do starosty żądanie przekazania sprawy właściwemu sądowi powiatowemu (pokoju), który rozstrzyga według przepisów obowiązujących w pierwszej instancji sądowej.

Wyrok sądu okręgowego wydany w drugiej instancji jest prawomocny.

Na obszarze mocy obowiązującej ustawy o postępowaniu karnem z 1877 r. stosuje się przepisy o wydawaniu policyjnych zarządzeń karnych.

Art. 87. Do orzekania o czynach przewidzianych w art. 78 powołane są sądy powiatowe (pokoju).

Art. 88. Na obszarze mocy obowiązującej ustawy o postępowaniu karnem z 1873 r. można wnieść odwołanie niezależnie od przepisu § 464 p. k.

Na obszarze mocy obowiązującej kodeksu karnego z 1871 r. zamiast aresztu powyżej sześciu tygodni orzeka się więzienie.

ROZDZIAŁ VII.

Postanowienia końcowe.

Art. 89. W wypadkach, gdy obwody łowieckie (okręgi) utworzone zostały na podstawie dotychczasowych przepisów, uważane będą za utworzone zgodnie z rozporządzeniem niniejszem do dnia 1 marca 1928 r. lub jeżeli zostały wypuszczone w dzierżawę — do chwili wygaśnięcia umów dzierżawnych.

Art. 90. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Rolnictwa, co zaś do orzecznictwa karnego — Ministrowi Sprawiedliwości i Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

O ile rozporządzenia wykonawcze dotyczyć będą zakresu działania innych ministrów, rozporządzenia te wydawane będą w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 91. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem województwa śląskiego, w czternaście dni po ogłoszeniu.

Jednocześnie z tem uchylone zostają na obszarze oznaczonym w ustępie pierwszym wszystkie

przepisy w przedmiocie objętym rozporządzeniem niniejszem, a w szczególności:

artykuły 321—337, artykuł 338 w części dotyczącej zwierzyny, artykuły 339—374, 376—406, 407 w części dotyczącej zwierzyny, 409—418 ustawy o gospodarstwie wiejskiem (Zb. Pr. Ces. Ros. tom XII cz. 2);

rozporządzenie Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich z dn. 2 marca 1920 r. o polowaniu (Dz. Urz. Z. C. Z. W. Nr. 20/64 poz. 532);

ustawa łowiecka z dnia 15 lipca 1907 r. (Zb. Ust. Prusk. str. 207);

ustawa łowiecka z dnia 13 lipca 1909 r. dla Królestwa Galicji i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem (Dz. Ust. Kraj. z 1910 r. cz. II Nr. 2);

ustawa łowiecka z dnia 19/25 marca 1883 r. (Zb. Ust. Król. Węg. z 1883 r. poz. XX);

artykuły 247—251 i cz. 2 i 3 art. 623 kod. kar. z 1903 r. oraz cz. 1 art. 623 kod. kar. z 1903 r. o ile dotyczy polowania;

artykuły 292—295 i 368 p. 10 kod. kar. z 1871 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*
Minister: *K. Bartel*
Minister Spraw Wewnętrzn.: *Sławoj-Składkowski*
Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*
Minister Skarbu: *G. Czechowicz*
Minister Sprawiedliwości: *A. Meysztowicz*
Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: *Dr. Dobrucki*
Minister Rolnictwa: *K. Niezabytowski*
Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*
Minister Komunikacji: *Romocki*
Minister Robót Publicznych: *Moraczewski*
Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr. Jurkiewicz*
Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz*
Minister Poczt i Telegrafów: *Bogusław Miedziński*

W. W. GARCZYŃSKI.

KODEKS KARNY I POSTANOWIENIA KARNE PRAWA ŁOWIECKIEGO.

Postanowienia kodeksu karnego w części dotyczącej łowiectwa brzmią:

Art. 270. § 1. Kto narusza cudze prawo polowania lub rybołóstwa, podlega karze aresztu do roku lub grzywny.

§ 2. Jeżeli sprawca działa zawodowo, podlega karze więzienia do lat 2.

Art. 271. Kto względem właściciela lasu, pola, prawa polowania lub rybołóstwa, albo osoby, do ochrony tychże praw upoważnionej, dopuszcza się przemocy, lub groźby karalnej w celu przeszkodzenia wykonywaniu lub ochronie prawa, przytrzymania na gorącym uczynku naruszającego, albo odebraniu narzędzi przestępstwa, podlega karze więzienia do lat 5 lub aresztu.

W myśl art. 40 k. k. kara aresztu trwa najmniej tydzień, najwyżej 5 lat.

W myśl art. 42 k. k. § 1 grzywnę wymierzyć można w wysokości od 5 zł. do 300.000 zł.

Przy ustalaniu odpowiedzialności dla przestępstw, wymienionych w art. 270 i 271 k. k., obowiązują ogólne zasady odpowiedzialności wyrażone w art. 12—22 włącznie k. k.

Rozważając postanowienia kodeksu karnego oraz postanowienia karne prawa łowieckiego, należy dojść do wniosku, że w świetle obowiązującego prawa przestępstwa w zakresie łowiectwa są

bądź występkami, bądź wykroczeniami; za te ostatnie prawo uważa czyn zagrożony karami zasadniczemi: aresztu do 3 miesięcy, albo grzywny do 3.000 zł., albo jedną z tych kar.

Z przekroczeń prawa łowieckiego, które z istoty swojej mogą się stać równocześnie naruszeniami postanowień art. 270 k. k., należy wskazać przekroczenie, wymienione w pkt. 3 art. 76 prawa łowieckiego, względnie w pkt. 4 art. 77, a mianowicie: polowanie w cudzym obwodzie łowieckim, bez zgody osoby uprawnionej do polowania, popełnione bądź sporadycznie (art. 76), bądź zawodowo (art. 77).

Inne naruszenia prawa łowieckiego są naruszeniami publicznego interesu, bronionego przez prawo łowieckie i jako takie pod postanowienia art. 270 k. k. naogół równocześnie nie podpadają.

Istotnym warunkiem zastosowania art. 270 k. k. *jest naruszenie cudzego prawa polowania.*

Wszelkie potocznie zwane kłusownictwo i naogół wnykarstwo, które uprawiane są z reguły z równoczesnem naruszeniem prawa polowania, niezależnie od tego, czy są uprawiane w czasie, w którym polowanie na daną zwierzynę jest dozwolone, czy też nie, oraz niezależnie od środków, jakie zostały przy tem użyte, są naruszeniem art. 270 k. k.

Do wymierzania kar z art. 270 k. k. w myśl art. 15 k. p. k., właściwym jest sąd grodzki. Do wymierzania kar z art. 271 k. k. sąd okręgowy (art. 18 k. p. k.).

Przy wymierzaniu kar za przekroczenia łowieckie nader ważną jest sprawa t. zw. zbiegu przestępstw; normuje ją rozporządzenie o postępowaniu karno-administracyjnem (Dz. U. Nr. 38 z 1928 r. poz. 365 w art. 10 i 11).

Art. 10. Jeżeli ten sam czyn wykazuje cechy przestępstwa, ulegającego ukaraniu przez władzę

administracyjną, a zarazem cechy przestępstwa ulegającego ukaraniu przez władzę sądową, każda z tych władz orzeka w zakresie swej właściwości. W razie skazania tak w postępowaniu karno-administracyjnem, jak i w postępowaniu sądowem, z pośród wyznaczonych kar pozbawienia wolności kara surowsza pochłania mniej surową, inne kary, orzeczone przez obie władze i skutki skazania wynikające z obu orzeczeń, pozostają obok siebie w mocy. O pochłonięciu kary pozbawienia wolności orzeka sąd okręgowy, przewidziany w art. 37, na wniosek skazanego, prokuratora, lub władzy administracyjnej, albo z inicjatywy własnej lub sądu, który wyrokował w postępowaniu sądowem.

Art. 11. W wypadkach przestępstw popełnionych czynami, z których jedne ulegają ukaraniu przez władzę administracyjną, drugie przez władzę sądową, każda z tych władz orzeka w zakresie swej właściwości. W razie skazania tak w postępowaniu administracyjnem, jak i w postępowaniu sądowem, nie orzeka się kary łącznej dla kar wymierzonych w każdem z tych postępowań.

W myśl art. 16 przep. wprow. K. K. „sprawy o wykroczenia, przewidziane w części szczególnej prawa o wykroczeniach i w art. 8 niniejszego rozporządzenia (przep. wprow.), należą do właściwości władz administracyjnych.

. . . .

§ 3. Właściwość sądów i władz administracyjnych, określona w ustawach szczególnych (a więc i w prawie łowieckiem), pozostaje niezmieniona".

Wreszcie należy zwrócić uwagę, że 2 ustęp art. 86 prawa łowieckiego został uchylony i zastąpiony art. 618 k. p. k. o brzmieniu następującem:

§ 1. Osoba, której wymierzono karę w trybie postępowaina karno - administracyjnego, może zwrócić się w terminie siedmiodniowym od daty

ogłoszenia jej orzeczenia do władzy administracyjnej z żądaniem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego; termin siedmiodniowy liczy się od daty doręczenia, jeżeli orzeczenie należało doręczyć.

§ 2. Jeżeli osoba, której karę wymierzono, jest niepełnoletnia, lub bezwłasnowolna, żądanie w terminie biegnącym dla tej osoby może złożyć także ojciec, matka, małżonek lub kurator.

§ 3. W razie odmowy przyjęcia żądania wymienionego w § 1, 2, można w ciągu trzech dni od zawiadomienia o odmowie złożyć żądanie skierowania sprawy do sądu okręgowego celem rozpatrzenia zaasdniczej odmowy; żądanie to można złożyć wprost do sądu.

§ 4. O przywróceniu terminu, wymienionego w § 1 i 2, orzeka sąd okręgowy.

NORMY ŁADUNKÓW ŚRUTOWYCH

Ładunki normalne.

Kaliber	Dla prochu „Sokół“		Dla prochu „Kuropatwa“			
			Na sezon letni:		Na sezon zimowy:	
	prochu gr.	śrutu gr.	prochu gr.	śrutu gr.	prochu gr.	śrutu gr.
12	2,0—2,2	31—33	2,0	32	2,1	32
16	1,7—1,8	27—29	1,6	28	1,7	28
20	1,5—1,6	25—26	1,4	26	1,5	26

Ładunki „long".

Kaliber	długość łuski	Ilość prochu „Sokół" lub „Kuropatwa"	Ilość śrutu
12	70	2,2 — 2,25	33 — 35
16	70	1,8 — 1,9	28 — 30
20	70	1,6 — 1,7	26 — 28

Okres rui i cieczki zwierząt łownych

NAZWA	Czas rui	Czas noszenia tyg.	Liczba młodych
Niedźwiedź . .	V	34	2—3
Borsuk	VIII—X	25	3—4
Kuna leśna . .	II	9	2—7
Kuna kamionka	II—III	9	2—7
Tchórz	III	9	3—7
Gronostaj . . .	II—III	9—10	4—13
Łasica	cały rok	5	3—8
Wydra	cały rok zwykle II-III	9	3—7
Wilk	I—II	13—14	3—9
Lis	II	9	3—9
Żbik	II	9	4—6
Ryś	II—III	10	2—4
Zając szarak . .	II—VIII	4	2—5
Zając bielak . .	II—VII	4	2—5
Łoś	IX—X	35—36	1—2
Jeleń	IX—X	33—34	1—2
Daniel	X—XI	33—34	1—2
Sarna	VII—VIII	40	1—3
Kozica	X—XI	25—27	1—2
Dzik	XII—I	16—20	6—12

Okres lęgów ptactwa łownego.

NAZWA	Czas niesienia jaj w miesiącu	Ilość jaj w lęgu
Krzyżówka .	III—V	8—14
Cyranka . .	V—VI	6—12
Gęś gęgawa .	III—IV	4— 8
Głuszec . .	IV—V	7—11
Cietrzew . .	IV—V	8—14
Jarząbek . .	IV—V	8—14
Pardwa . .	VI	10—13
Kuropatwa .	V—VI	12—25
Przepiórka .	VI	8—16
Bażant . . .	V—VI	8—12
Żóraw . . .	V	2
Łyska . . .	IV—V	7— 9
Kurka wodna	V—VI	6—10
Drop . . .	V—VI	2— 3
Słonka . . .	IV—V	3— 5
Dubelt . . .	V	4
Kszyk . . .	IV—V	4

OCENA BRONI MYŚLIWSKIEJ

Stacja Badawcza Polskiego Związku Łowieckiego dla broni i amunicji myśliwskiej i sportowej zajmuje się oceną broni myśliwskiej dla ogółu myśliwych.

Ocena broni przeprowadzana jest według zasad ogłoszonych w Nr. 3 „ŁOWCA POLSKIEGO" z roku 1935.

Opłata za wykonane prace została ustalona w następującej wysokości:

Określenie wydajności strzelby przez oznaczenie jej ilości trafień do tarczy stupolowej, pokrycia pól i zagęszczenia dla jednej lufy i jednego dowolnego rodzaju amunicji	6.— zł.
dla dwu luf	10.— zł.
Dodatkowe oznaczenie siły przebicia przy pomocy kartonów — od jednej lufy	1.50 zł.
Dobranie najlepszego naboju handlowego, zależnie od ilości strzałów, oznaczenie najwyższej odległości dostatecznej wydajności strzału dla jednej lufy i jednego rodzaju amunicji	4.— zł.
Określenie najwyższego ciśnienia w lufie i szybkości początkowej za jeden strzał	2.— zł.

Broń wraz z dokładnie sprecyzowanemi żądaniami uprasza się nadsyłać pod adresem:

„Centrum Wyszkolenia Piechoty w Rembertowie, Myśliwska Stacja Badawcza"

SPRAWA PRZEWOZU PSÓW MYŚLIWSKICH

Wobec licznych zapytań w kwestji swobodnego przewozu psów myśliwskich kolejami (bez specjalnych na to zezwoleń władz administracji ogólnej I instancji), co do czego myśliwi napotykają na niektórych stacjach kolejowych na trudności, a nawet sprzeciwy, wyjaśniamy, że Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych wystosowało w swoim czasie pismo okólne do wszystkich p.p. Wojewodów i p. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, które poniżej przytaczamy w oryginalnem brzmieniu.

Warszawa, dnia 15 czerwca 1931 r.

„Ministerstwo Rolnictwa

Nr. 1872.-W.III.

Wskutek interwencji Polskiego Związku Stowarzyszeń Łowieckich w Warszawie Ministerstwo Rolnictwa oznajmia, że przewidziany w § 329 rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 9 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 19 poz 167) obowiązek wykazania się pozwoleniem Starosty na wyprowadzenie (wywiezienie, wyniesienie) psów z obszaru zagrożonego wścieklizną, nie ma zastosowania do psów myśliwskich, policyjnych, psów inwalidzkich, o ile psy te są wyprowadzane (wywożone, wynoszone) jedynie na chwilowy pobyt poza obrąb obszaru, zagrożonego wścieklizną, w celu użycia do polowania, względnie śledzenia przestępców, lub prowadzenia inwalidów.

Pan Wojewoda (Pan Komisarz Rządu) zechce zarządzić, co należy, w myśl tej wskazówki i zawiadomić o tem właściwe Dyrekcje Kolei Państwowych".

Od chwili ukazania się powyższego zarządzenia nie ukazało się żadne inne w tym przedmiocie, zatem pozostaje ono i nadal w pełni obowiązujące.

Opłaty taryfowe za przewóz kolejami psów

W odpowiedzi na zapytania, napływające ze strony myśliwych co do kosztów przewozu psów kolejami, informujemy, iż według obowiązującej taryfy osobowej i bagażowej, wprowadzonej w życie od dnia 1 stycznia 1936 r., za przewóz psów wszelkiego rodzaju, zabieranych do wagonu osobowego, lub oddanych luzem do osobnego pomieszczenia wagonu bagażowego, pobiera się opłatę według tabeli Nr. 11, dającej przewoźne niższe, niż pobierane w 1935 r., jak za 20 kg bagażu, jak tego dowodzi zestawienie następujące:

Za odległość w km.	Opłata w zł.	
	wg. tab. 11	za 20 kg.
10	0.10	0.50
30	0.20	0.50
50	0.30	0.60
75	0.45	0,80
100	0.65	0.90
150	0.95	1.30
200	1.25	1,60
300	1.75	2.30
400	2,25	3.—
500	2.65	3.60

Opłaty te uiszcza się w kasie biletowej.

Jan Sztolcman.

PRZYKAZANIA MYŚLIWSKIE

I. PRZEPISY OGÓLNE.

1) Terminów polowania, prawem określonych, jaknajsurowiej przestrzegać; możemy je opóźniać, lecz nigdy przyśpieszać.

2) Dla porządku mieć zawsze przy sobie pozwolenie na broń i kartę łowiecką.

3) Szanować cudze granice.

4) W stosunku do innych myśliwych mieć za zasadę: „nie czyń drugiemu, co tobie niemiło"; a zatem:

5) Nie strzelać sąsiadowi pod jego stanowisko.

6) Nie zabierać sąsiadowi zwierzyny, gdy silnie zestrzelaną, nieraz ledwie czołgającą się — dobijemy.

7) Nie strzelać w miocie grubego zwierza lub lisa, gdy mamy strzał bardzo niepewny, bo nietylko sobie, ale i sąsiadom okazję psujemy.

8) W razach spółki wątpliwej, kierować się bezstronnością i być zawsze skłonnym do ustępstw. Harmonja więcej warta na polowaniu od zdobytej sztuki, a zbytni upór w kłótniach myśliwskich jest przeważnie cechą fuszerów.

9) Na polowaniach gremjalnych słuchać bezwzględnie rozporządzeń prowadzącego polowanie, chybaby tenże coś przeciwko etyce myśliwskiej zalecał.

10) W kotłach unikać przysiadania, wybiegania przed linję lub robienia gruszek. Luki można robić tylko wtedy, gdy wszyscy myśliwi to czynią.

11) Nie wstydzić się nigdy pudła.

II. BROŃ.

12) Broń utrzymywać czysto; chronić ile możności od zamoczenia; zamki od czasu do czasu, a szarnirsztyft po każdem polowaniu oliwić; po każdem polowaniu lufy czysto przetrzeć polistolem, po każdym sezonie (raz w rok) dać puszkarzowi, aby zamki i śruby opatrzył i wyczyścił; wozić na bryce lub saniach o ile możności w futerale, — a będzie nam długo i wiernie służyła.

13) Unikać pożyczania broni znajomym, a w ostatecznym razie dawać ją tylko tym, którzy będą ją tak, jak my sami, szanowali.

Fig. 1.

Fig. 2.

Fig. 3.

14) Obchodzić się z bronią rozważnie, abyśmy nieszczęśliwego wypadku nie spowodowali. Nigdy nie zwracać strzelby wylotami luf w stronę ludzi, choćbyśmy nawet byli przekonani, że broń jest nienabita.

15) Nabitą broń nosić tylko w następujących pozycjach:

Pozycja 1-sza. Trzymając prawą ręką za szyjkę osady, oprzeć lufami o prawe ramię, w pozycji

wywróconej, to jest kurkami ku dołowi, a cynglami ku górze skierowaną (Fig. 1).

Pożycja 2-ga. Trzymając prawą ręką za szyjkę osady, a lewą za lufy powyżej czółenek, przyczem lufy skierowane być winny ku górze i od prawej ku lewej stronie. Pozycja ta jest doskonała, gdy się lada chwila strzału spodziewamy. (Fig. 2).

Pozycja 3-cia. Na flintpasie zawieszona na prawem ramieniu, przyczem lufy bezwarunkowo skierowane być winny ku górze. (Fig. 3).

Pozycja 4-ta. Pod prawą pachą z lufami, ku dołowi skierowanemi. Ta pozycja winna być używana tylko wtedy, gdy obok nas nikogo niema. (Fig. 4).

Fig. 4.

Fig. 5.

Pozycja 5-ta. Lufa położona na lewem przedramieniu, lewa dłoń obejmuje szyjkę osady od dołu. Tej pozycji, jak i poprzedniej, używać należy tylko wtedy gdy przy nas w bliskości nikogo niema, gdyż prawie horyzontalne położenie luf przedstawia wielkie niebezpieczeństwo dla otoczenia. (Fig. 5).

Wszelkie inne sposoby noszenia broni powinny być wyłączone.

16) Przy schodzeniu ze stanowiska ładunki bezwarunkowo z broni wyjmować.

17) Przy siadaniu na brykę, lub sanie, zajrzeć do luf, choćbyśmy nawet przekonani byli, że ładunki przedtem wyjęliśmy.

III. PIES.

18) Psa kochać, lecz go zbyt częstemi karesami nie psuć i nie spoufalać.

19) Karmić go dobrze, lecz nie za obficie, jeść dawać najwyżej 2 razy dziennie; utrzymywać w czystości, myjąc go przynajmniej raz na dwa tygodnie; pościel jego (najlepiej sienniczek) utrzymywać w jaknajwiększej czystości.

20) Na polowaniu pamiętać, aby mu wody nie zabrakło; jeśli polujemy w okolicy bezwodnej, mieć na bryce blaszankę z wodą i blaszaną miednicę, aby choć parę razy w ciągu dnia pies się wodą orzeźwił.

21) Gdy nam wypadnie większą przestrzeń bryką przejechać, nie pozwalać psu biec za bryką, lecz go wziąć do siebie; takie długie marsze psa wycieńczają niepotrzebnie, a kurzawa ujemnie na węch jego oddziaływa.

22) Jeśli się pies kręci na bryce, skarcić go i kazać mu leżeć spokojnie na dnie bryki. Niema nic przykrzejszego dla towarzyszów podróży, jak niespokojny pies w pojeździe.

23) Psa karać jaknajrzadziej, lecz surowo. Unikać częstego lizania batem, które psa z karą oswaja, nie wywierając nań wrażenia.

24) Nigdy psa nie bić w gniewie.

25) Nigdy psa nie kopać nogami, ani nie targać za uszy.

26) Nigdy psa nie pożyczać nikomu, choćby najlepszemu myśliwemu.

27) Nie pozwalać psu biegać samopas po polu, gdy na polowanie idziemy, lub z polowania wracamy, lecz trzymać go przy nodze.

28) Przy tresowaniu nie przeciążać psa zbytnio bo go zniechęcimy do wszelkiej roboty. Tresurę powtarzać kilka razy dziennie, lecz nie przedłużać jej zanadto.

IV. ZWIERZYNA.

29) Strzelać tylko wtedy, gdy jest szansa zabicia.

30) Nie strzelać śrutem lub loftkami do jeleni, łosi, dzików, ani też do rogaczy na podjeździe, bo to nie po myśliwsku.

31) Nie strzelać śrutem do zwierzyny na odległości przekraczające 50 kroków (35 metrów).

32) Nie strzelać starych kuropatw od bardzo młodych i wogóle unikać strzelania starych, jeśli je tylko wyróżnić możemy.

33) Nie wybijać kuropatw na podjazdach na śniegu.

35) Unikać strzelania do stada w kupę, a tylko wybierać, o ile możności sztuki odbite, abyśmy nie kaleczyli niepotrzebnie zwierzyny.

36) Nie strzelać zajęcy na wychodnego.

37) Nie strzelać żadnego pióra na ziemi, gdy cieknie. Wyjątek stanowią: dzikie gęsi i dropie, oraz cietrzewie i głuszce na toku, a także wszelka zwierzyna postrzelona.

38) Dostrzelić zawsze zwierza, gdy raniony męczy się przy naszem stanowisku.

V. NA STANOWISKU.

39) Skoro staniemy na stanowisku, nabić broń i stanowisko wystudjować, to jest zbadać okiem miejsce, gdzie mamy najłatwiejszy strzał.
sobą wyciąć kordelasem, gdyż to nam powiększa

40) Dobrze jest czasami kilka gałązek przed sobą wyciąć kordelasem, gdyż to nam powiększa

szanse zabicia. Tego cięcia jednak zbyt nie przedłużać, bo możemy ruszonego przedwcześnie zwierza spłoszyć.

41) Unikać zbierania się przed sygnałem na stanowiskach sąsiadów dla rozmowy, szczególniej, jeśli w miocie spodziewamy się grubego zwierza lub lisa.

42) Na stanowisku stać spokojnie, gdyż kręceniem się nietylko sobie, ale i innym zwierza spłoszyć możemy.

43) Podczas trwania miotu mieć uwagę wytężoną nieustannie na wszystkie strony. Jeżeli sztuka idzie na sąsiada, pilnować jej, lecz jednocześnie mieć uwagę zwróconą i na inne strony.

44) Oprócz miotu, pilnie obserwować sąsiada, gdyż jego ruchy często ostrzec nas mogą o zbliżeniu się zwierza.

45) Nie schodzić ze stanowiska, póki nie przekonamy się, iż cała naganka wyszła na linję.

LOSOWANIE STANOWISK.

Przy urządzaniu polowań z naganką jedną z kłopotliwszych czynności jest rozstawianie myśliwych na stanowiskach. Nie mówimy tu o małych polowaniach na parę strzelb, lecz o tych większych i wielkich obławach, w których bierze udział kilkunastu do 20 i więcej myśliwych. Prowadzący polowanie ma wówczas tyle do czynienia, że o osobistem przezeń rozstawieniu strzelców na linji nie może być mowy. Czynność tę załatwia się zwykle prze losowanie i wtedy już każdy myśliwy swojemu tylko szczęściu zawdzięcza lepsze lub gorsze stanowiska i nie może mieć do nikogo pretensji.

Urządzenie takiego losowania znakomicie uproszcza system kartkowy, powszechnie już dziś będący w użyciu.

Kartka Nr. . . . . . .

Zakład	Stanowisko	UBITA ZWIERZYNA			Powrót do Nr.
		Zające	Kuropatwy	Różne	
I					
II					
III					
IV					
V					
VI					
VII					
VIII					
IX					
X					
Ogółem					

Kartki wypełnia odnośnemi cyframi prowadzący polowanie, w ciszy swojego gabinetu, przed zjazdem na polowanie, posiłkując się zamieszczoną na str. 41 — 51 tabelą. Widząc, na ile strzelb prowadzi polowanie, odszuka tylko ten dział w tabeli, który jego polowaniu odpowiada, i wpisze na kartce odnośne cyfry. Przed samem polowaniem, gdy już wszsycy myśliwi zgromadzą się na jednem miejscu, bądź przy rannem śniadaniu, bądź na

miejscu rendez vous w lesie, czy w polu, uczestnicy polowania ciągną po jednej kartce, na której mają wypisane swoje stanowiska na wszystkich miotach danego polowania

Na kartce takiej w ostatniej rubryce oznacza się powrót do danego Nr. stanowiska, czyli punkt zborny dla myśliwych, po każdym miocie, co przy większej liczbie uczestników polowania jest ogromnem ułatwieniem, nie potrzeba bowiem każdemu zosobna na każdym zakładzie powtarzać, przy którem stanowisku należy się zbierać po ukończeniu pędzenia, aby przejść, czy przejechać na następne. W gąszczach, na linjach łamanych i w wielu innych wypadkach, rubryka ta zapobiega radykalnie pozostawieniu w kniei jednego lub paru myśliwych, którzy źle dosłyszawszy lub wcale nie wiedząc, gdzie jest punkt zborny, mogą popsuć całe polowanie, a conajmniej narazić na mitręgę drogiego czasu.

Prowadzący polowanie winien zawsze mieć przy sobie odnośny dział tabeli, przepisany na oddzielnej kartce, aby w razie zgubienia przez jakiego uczestnika polowania wylosowanej przezeń kartki, mógł mu wskazać bezzwłocznie Nr. jego stanowiska na każdym miocie.

PRZEPROWADZKI
MIĘDZYMIASTOWE
PODMIEJSKIE
W8
W. WĘGIEŁEK
W·WĘGIEŁEK
i S-KA
WARSZAWA·TRĘBACKA 1·TEL·240-45

TABELKA
DO WYZNACZANIA STANOWISK
przy udziale od 6 do 24 myśliwych

№№ kartek	ZAKŁADY									
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	Stanowiska									
Dla 6 myśliwych										
1	6	2	3	4	1	3	6	5	3	2
2	1	4	2	6	3	4	2	1	5	6
3	2	6	5	3	2	1	3	2	4	1
4	4	5	4	1	5	6	1	6	2	3
5	5	3	1	2	6	5	4	3	1	4
6	3	1	6	5	4	2	5	4	6	5
Dla 7 myśliwych										
1	6	1	4	5	7	4	3	5	2	6
2	1	6	2	3	5	7	5	3	7	2
3	4	2	5	7	2	3	4	1	6	5
4	7	4	1	2	3	5	6	4	3	1
5	2	7	3	1	4	6	7	6	1	4
6	5	3	6	4	6	1	2	7	5	7
7	3	5	7	6	1	2	1	2	4	3
Dla 8 myśliwych										
1	7	6	3	2	5	3	4	1	8	3
2	5	1	8	3	4	6	2	8	7	8
3	1	5	7	5	3	8	6	2	4	1
4	3	7	2	1	8	2	5	7	6	4
5	6	3	4	7	2	5	8	5	1	6
6	8	4	1	6	7	4	3	6	5	2
7	2	8	6	4	1	7	1	3	2	5
8	4	2	5	8	6	1	7	4	3	7

№№ kartek	ZAKŁADY									
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	Stanowiska									
Dla 9 myśliwych										
1	6	9	5	7	3	4	8	1	2	1
2	4	6	9	8	5	1	3	2	7	2
3	9	8	7	2	1	5	4	6	3	3
4	2	7	8	5	9	3	6	4	1	4
5	8	5	2	4	6	7	1	3	9	5
6	5	3	1	6	8	9	2	7	4	6
7	1	4	6	3	2	8	7	9	5	7
8	3	2	4	1	7	6	9	5	8	8
9	7	1	3	9	4	2	5	8	6	9
Dla 10 myśliwych										
1	5	3	7	10	6	1	4	8	2	9
2	4	1	8	3	10	2	9	5	7	3
3	10	6	9	2	7	3	8	1	5	4
4	9	5	10	4	8	7	2	3	6	1
5	8	2	5	6	1	10	6	4	9	7
6	1	4	6	9	3	5	10	7	8	2
7	3	10	4	8	9	6	7	2	1	5
8	6	7	1	5	2	4	3	9	10	8
9	7	8	2	1	4	9	5	10	3	6
10	2	9	3	7	5	8	1	6	4	10
Dla 11 myśliwych										
1	11	2	5	3	10	1	4	6	8	7
2	10	4	6	5	9	2	3	7	11	1
3	9	6	7	1	8	3	5	10	4	11
4	8	10	1	4	7	5	6	2	3	9
5	7	1	8	2	6	4	11	3	9	5
6	5	3	9	6	4	11	8	1	10	2
7	6	5	10	7	11	9	1	4	2	8
8	4	7	11	8	2	10	9	5	6	3
9	3	9	2	10	1	8	7	11	5	4
10	2	11	3	9	5	7	10	8	1	6
11	1	8	4	11	3	6	2	9	7	10

№№ kartek	ZAKŁADY									
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	Stanowiska									

Dla 12 myśliwych

1	2	9	4	1	6	11	8	3	5	12
2	5	12	9	2	10	3	7	1	4	11
3	1	8	3	7	11	2	6	9	12	10
4	7	4	8	3	5	12	10	2	9	6
5	11	2	6	4	8	10	12	5	3	1
6	4	7	10	9	3	8	11	6	1	5
7	10	3	5	8	12	6	4	7	11	9
8	8	5	1	6	2	9	3	10	7	4
9	9	1	7	11	4	5	2	12	6	8
10	3	11	12	5	7	1	9	4	10	2
11	12	6	11	10	9	4	1	8	2	7
12	6	10	2	12	1	7	5	11	8	3

Dla 13 myśliwych

1	2	9	4	1	6	13	8	3	5	12
2	5	12	9	2	10	3	7	1	13	11
3	1	13	3	7	11	2	6	9	12	10
4	7	4	8	13	5	12	10	2	11	3
5	11	2	6	4	8	10	12	5	3	7
6	4	7	10	9	3	8	11	13	1	2
7	10	3	5	8	12	6	13	7	9	1
8	8	5	13	6	2	9	3	10	7	4
9	9	1	7	11	4	5	2	12	6	8
10	3	11	12	5	13	1	9	4	10	6
11	12	6	11	10	9	4	1	8	2	5
12	6	10	2	12	1	7	4	11	8	13
13	13	8	1	3	7	11	5	6	4	9

№№ kartek	ZAKŁADY									
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	Stanowiska									
Dla 14 myśliwych										
1	2	9	4	1	6	13	8	3	5	12
2	5	12	9	14	10	3	7	1	13	11
3	14	13	3	7	11	2	6	9	12	1
4	7	4	14	13	5	12	10	2	11	3
5	11	2	6	4	8	14	12	5	3	10
6	4	7	10	9	3	8	14	13	1	6
7	10	3	5	8	12	6	13	14	9	4
8	8	14	13	6	2	9	3	10	7	5
9	9	1	7	11	14	5	2	12	6	8
10	3	11	12	5	13	1	9	4	10	2
11	12	6	11	10	9	4	1	8	2	7
12	6	10	2	12	1	7	4	11	8	14
13	13	8	1	3	7	11	5	6	4	9
14	1	5	8	2	4	10	11	7	14	13
Dla 15 myśliwych										
1	15	9	4	1	6	13	8	3	5	7
2	5	12	15	14	10	3	7	1	13	2
3	14	13	3	15	11	2	6	9	12	1
4	7	4	14	13	15	12	10	2	11	3
5	11	2	6	4	8	15	12	5	3	9
6	4	7	10	9	3	8	14	13	1	5
7	10	3	5	8	12	6	15	14	9	4
8	8	14	13	6	2	9	3	15	7	10
9	9	15	7	11	14	5	2	12	10	6
10	3	11	12	5	13	1	9	4	15	8
11	12	6	11	10	9	4	1	8	2	13
12	6	10	2	12	1	7	4	11	8	14
13	13	8	1	3	7	11	5	6	4	12
14	1	5	8	2	4	10	11	7	14	15
15	2	1	9	7	5	14	13	10	6	11

№№ kartek	ZAKŁADY									
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	Stanowiska									
Dla 16 myśliwych										
1	16	9	4	1	6	13	8	3	12	15
2	5	16	2	14	10	3	7	1	13	8
3	14	13	16	7	11	2	6	9	5	1
4	7	4	14	16	15	12	10	2	11	3
5	11	2	6	4	8	15	12	5	3	14
6	4	7	10	9	5	8	14	13	1	2
7	10	3	5	8	12	16	15	14	9	4
8	8	14	13	6	2	9	3	15	7	5
9	9	1	7	11	14	5	16	12	10	6
10	3	11	12	5	13	1	9	16	15	7
11	12	6	11	10	9	4	1	8	2	16
12	6	10	15	12	1	7	4	11	8	9
13	13	8	1	3	7	11	5	6	4	12
14	1	15	8	2	4	10	11	7	16	13
15	2	5	9	15	3	14	13	10	6	11
16	15	12	3	13	16	6	2	4	14	10
Dla 17 myśliwych										
1	16	4	9	1	6	13	8	3	17	10
2	5	2	16	14	10	3	7	17	13	1
3	14	16	13	7	11	2	17	9	5	2
4	7	14	4	16	15	12	10	2	11	3
5	11	6	2	4	8	17	12	5	3	7
6	4	10	5	9	17	8	14	13	1	6
7	10	5	3	17	12	16	15	7	9	4
8	8	17	14	6	2	9	3	15	7	5
9	9	7	1	11	14	5	16	12	10	8
10	3	12	17	5	13	1	9	16	15	11
11	12	11	6	10	9	4	1	8	2	13
12	6	15	10	12	1	7	4	11	8	9
13	13	1	8	3	7	10	11	6	16	15
14	2	9	7	15	5	14	13	10	6	12
15	15	3	12	13	16	6	2	4	14	17
16	17	13	11	8	4	15	6	1	12	14
17	1	8	15	2	3	11	5	14	4	16

№№ kartek	ZAKŁADY									
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	Stanowiska									
	Dla 18 myśliwych									
1	16	9	4	1	6	13	8	3	17	11
2	5	16	2	14	10	3	7	17	13	4
3	14	13	16	7	11	2	17	9	5	18
4	7	4	14	16	15	12	10	2	11	5
5	11	2	6	4	8	17	12	5	18	1
6	4	7	10	9	17	8	14	13	1	6
7	10	5	3	17	12	16	15	7	9	13
8	8	14	17	6	2	9	3	15	7	10
9	9	1	7	11	14	5	16	18	10	15
10	3	17	12	5	13	1	18	16	15	7
11	12	6	11	10	9	18	1	8	2	14
12	17	10	15	12	1	7	4	11	8	3
13	13	8	1	3	18	10	11	6	16	17
14	2	3	9	18	5	14	13	10	6	12
15	15	12	18	13	16	6	2	4	14	9
16	6	18	13	8	4	15	5	1	12	2
17	18	15	8	2	3	11	6	14	4	16
18	1	11	5	15	7	4	9	12	3	8
	Dla 19 myśliwych									
1	19	9	4	1	6	13	3	8	17	18
2	5	16	2	14	10	3	17	7	13	4
3	14	19	16	7	11	2	9	17	5	3
4	7	4	19	16	15	12	2	10	11	6
5	11	2	6	19	8	17	5	12	18	7
6	4	7	10	9	19	8	13	14	1	12
7	10	3	5	17	12	19	7	15	9	11
8	8	14	17	6	2	9	19	3	7	10
9	9	1	7	11	14	5	18	16	10	8
10	3	17	12	5	13	1	16	4	15	9
11	12	6	11	10	9	18	8	1	19	13

№№ kartek	ZAKŁADY I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	Stanowiska									
Dla 19 myśliwych										
12	17	10	15	12	1	7	11	2	3	14
13	13	8	1	3	18	10	6	11	16	15
14	2	5	9	18	16	14	10	13	6	17
15	15	12	18	13	5	16	4	6	14	2
16	6	18	13	8	4	15	1	19	12	16
17	18	15	8	2	3	11	14	5	4	1
18	1	11	3	15	7	4	12	9	8	5
19	16	13	14	4	17	6	15	18	2	19
Dla 20 myśliwych										
1	19	9	4	1	6	13	20	8	17	2
2	5	16	2	14	10	3	17	20	13	1
3	14	19	16	7	11	2	9	17	5	3
4	7	4	19	16	15	12	2	10	11	5
5	11	2	6	19	8	17	5	12	20	4
6	4	7	10	9	19	8	13	14	1	6
7	10	3	5	17	12	19	7	15	9	8
8	8	14	17	6	2	9	19	3	7	15
9	9	1	7	11	14	5	18	16	10	20
10	3	17	12	5	13	1	16	19	15	9
11	12	6	11	10	9	18	8	1	19	7
12	17	10	15	12	1	7	11	4	8	18
13	13	8	1	3	18	20	6	11	16	14
14	2	5	9	18	20	14	10	13	6	12
15	15	12	18	20	16	11	4	6	14	13
16	6	18	3	8	4	15	1	2	12	11
17	18	15	20	2	3	6	14	5	4	16
18	1	20	13	15	7	4	12	9	3	10
19	20	13	14	4	17	16	15	18	2	19
20	16	11	8	13	5	10	3	7	18	17

№№ kartek	ZAKŁADY I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	Stanowiska									
Dla 21 myśliwych										
1	19	9	4	1	6	13	20	8	3	21
2	5	16	2	14	10	3	17	20	13	19
3	14	19	16	7	11	2	9	17	5	20
4	7	4	19	16	15	12	2	10	11	17
5	21	2	6	19	8	17	5	12	20	18
6	4	21	10	9	19	8	13	14	1	15
7	10	3	21	17	12	19	7	15	9	16
8	8	14	17	21	2	9	19	3	7	12
9	9	1	7	11	21	5	18	16	10	13
10	3	17	12	5	13	21	16	19	15	11
11	12	6	11	10	9	18	21	1	19	4
12	17	10	15	12	1	7	11	21	8	9
13	13	8	1	3	18	20	6	11	21	14
14	2	5	9	18	20	14	10	13	6	8
15	15	12	18	20	16	10	4	6	14	7
16	6	18	13	8	4	15	1	2	12	5
17	18	15	20	2	3	11	14	5	4	6
18	1	20	3	15	7	4	12	9	17	10
19	20	13	14	4	17	16	15	18	2	3
20	16	11	8	13	5	6	3	7	18	1
21	11	7	5	6	14	1	8	4	16	2
Dla 22 myśliwych										
1	19	9	4	1	6	13	20	8	17	2
2	5	16	2	14	10	3	17	20	13	1
3	14	19	16	7	11	2	9	17	6	3
4	7	4	19	16	15	12	2	10	11	5
5	21	2	6	19	8	17	5	12	20	4
6	4	21	10	9	19	8	13	14	1	6
7	10	3	21	17	12	19	7	15	9	8
8	8	14	17	21	2	9	19	3	7	20
9	9	1	7	11	21	5	18	6	10	14
10	22	17	12	5	13	21	16	19	15	9
11	12	22	3	10	9	18	21	1	19	15
12	17	10	22	12	1	7	11	21	8	13

№№ kartek	ZAKŁADY									
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	Stanowiska									
Dla 22 myśliwych										
13	13	8	1	3	18	20	6	11	21	12
14	2	5	9	22	20	14	10	13	16	11
15	15	12	18	20	22	6	4	16	14	17
16	6	18	13	8	4	15	1	2	12	10
17	18	15	20	2	3	22	14	5	4	16
18	1	20	11	15	7	4	22	9	3	18
19	20	13	14	4	17	16	15	18	2	19
20	16	11	8	13	5	10	3	22	18	7
21	11	7	5	6	14	1	8	4	22	21
22	3	6	15	18	16	11	12	7	5	22
Dla 23 myśliwych										
1	19	9	4	1	6	13	20	8	17	2
2	5	16	2	14	10	3	17	20	13	1
3	14	19	16	7	11	2	9	17	5	3
4	7	4	19	16	15	12	2	10	11	5
5	21	2	6	19	8	17	5	12	20	4
6	4	21	10	9	19	8	13	14	1	6
7	10	3	21	17	12	19	7	15	9	14
8	8	14	17	21	2	9	19	3	7	15
9	9	1	7	11	21	5	18	6	12	8
10	22	17	12	5	13	21	16	19	15	7
11	12	22	11	10	9	18	21	1	19	13
12	17	10	22	12	1	7	11	21	3	9
13	13	8	1	3	18	20	6	11	21	12
14	23	5	9	22	20	14	10	13	6	11
15	15	23	18	10	22	6	4	16	14	17
16	6	18	23	8	4	15	1	2	16	10
17	18	15	20	23	3	22	14	5	4	16
18	1	20	3	15	23	4	22	9	8	18
19	20	13	14	4	17	23	15	18	2	19
20	16	11	8	13	5	10	23	22	18	20
21	11	7	5	2	14	1	8	23	22	21
22	3	6	15	18	16	11	12	7	23	22
23	2	12	13	6	7	16	3	4	10	23

№№ kartek	ZAKŁADY									
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
	Stanowiska									
Dla 24 myśliwych										
1	19	9	4	1	6	13	20	8	17	2
2	5	16	2	14	10	3	17	20	13	1
3	14	19	16	7	11	2	9	17	5	3
4	21	2	6	19	8	17	5	12	20	4
5	4	21	10	9	19	8	13	14	24	5
6	10	3	21	17	12	19	7	15	9	6
7	8	14	17	21	2	9	19	3	7	22
8	9	1	7	11	21	5	18	6	10	8
9	22	17	12	5	13	21	16	19	15	7
10	12	22	11	10	9	18	21	1	16	13
11	17	10	22	12	1	7	11	21	3	9
12	13	8	1	3	18	20	6	11	21	12
13	23	5	9	22	20	14	10	13	6	11
14	15	23	18	20	22	6	4	16	14	10
15	6	24	23	8	4	15	1	2	12	14
16	18	15	24	23	3	22	14	5	4	17
17	1	20	3	15	23	4	22	9	8	24
18	20	13	14	4	17	23	15	18	2	16
19	16	11	8	24	5	10	23	20	18	15
20	11	7	5	6	24	1	8	23	22	18
21	3	6	15	2	16	24	12	7	23	19
22	2	12	13	18	7	16	24	4	19	20
23	7	4	19	16	15	12	2	24	11	21
24	24	18	20	13	14	11	3	10	1	23

WZOROWY STATUT KÓŁEK ŁOWIECKICH*)

opracowany przez

Wydział Wykonawczy Polskiego Związku Stowarzyszeń Łowieckich.

STATUT

Stowarzyszenia pod nazwą . . . .

I. Nazwa, siedziba i teren działalności.

Stowarzyszenia pod nazwą . . . .

§ 2. Siedzibą i terenem działalności Stowarzyszenia z prawem dzierżawienia terenów łowieckich na obszarze całej Rzeczypospolitej jest . . .

II. Zadania i charakter prawny Kółka.

§ 3. Kółko ma na celu szerzenie zasad prawidłowej gospodarki łowieckiej, przestrzeganie prawidłowych sposobów polowania, podniesienie zwierzostanu oraz współdziałanie z władzami w zwalczaniu wykroczeń przeciwko obowiązującym prawom łowieckim.

§ 4. Dla osiągnięcia swoich celów Kółko z zachowaniem obowiązujących praw i przepisów:

a) zabiega o wyjednanie celowych zarządzeń władz prawodawczych i wykonawczych w zakresie łowiectwa;

---

*) Sprawdzono i omówiono z Komisarjatem Rządu m. st. Warszawy.

b) utrzymuje i prowadzi tereny łowieckie, hodując i ochraniając znajdującą się na nich zwierzynę, współdziała w zwalczaniu kłusownictwa i ściganiu handlu zwierzyną w czasie zakazanym, popiera hodowlę psów myśliwskich i t. p.;

c) popiera wydawnictwa, traktujące o łowiectwie, prowadzi bibljotekę, muzeum łowieckie, urządza odczyty, bierze udział w wystawach ogólno łowieckich, konkursach strzeleckich i t. p., wydaje nagrody osobom, wyróżniającym się w zakresie działalności Kółka.

§ 5. Kółko jest osobą prawną, ma prawo nabywania i zbywania majątków i zawierania wszelkich umów.

Kółko posiada pieczęć oraz używa odznaki (znaczka) według wzorów, ustalonych przez Walne Zgromadzenie.

§ 6. Kółko nie może przyjmować na członków osób niestosujących się do zasad etyki myśliwskiej.

III. Prawa i obowiązki członków.

§ 7. Członkiem Kółka może zostać każdy obywatel kraju lub cudzoziemiec, który jest członkiem Polskiego Zw. Łowieckiego, który ukończył lat 21 i korzysta z praw obywatelskich i cywilnych i został przyjęty w poczet członków przez Zarząd (Walne Zgromadzenie) Kółka na podstawie pisemnej deklaracji, podpisanej również przez dwóch członków wprowadzających.

§ 8. Członkowie Kółka dzielą się na członków honorowych i rzeczywistych.

Wszyscy członkowie otrzymują legitymacje Kółka i mają prawo nosić jego znaczek.

Liczbę członków rzeczywistych ustala Walne Zgromadzenie.

§ 9. Członkowie rzeczywiści opłacają składkę. Nowowstępujący członkowie opłacają wpisowe. Wysokość składki i wpisowego ustala Walne Zgromadzenie.

§ 10. Członków honorowych wybiera Walne Zgromadzenie na wniosek Zarządu za zasługi, położone na polu łowiectwa. Członkowie honorowi nie opłacają wpisowego ani składek członkowskich.

§ 11. Członkowie honorowi i rzeczywiści biorą udział we wszystkich czynnościach Kółka, mają czynne i bierne prawo wyborcze do wszystkich władz Kółka oraz mają prawo korzystania ze wszystkich urządzeń Kółka i dzierżawionych przez nie terenów łowieckich.

§ 12. Członkowie Kółka winni się stosować do postanowień niniejszego statutu, oraz regulaminów, uchwał i zarządzeń, wydanych przez władze Kółka, a także opłacać w ustanowionych terminach przypadające od nich składki i inne należności, w wysokości ustalonej przez Walne Zgrodzenie lub Zarząd Kółka, tracąc do czasu ich uiszczenia prawo korzystania z terenów łowieckich Kółka.

Członek, zamierzający wystąpić z Kółka, winien o zamiarze swoim zawiadomić pisemnie Zarząd conajmniej na trzy miesiące przed upływem roku gospodarczego, przyczem ciąży na nim obowiązek opłacania składek do końca roku gospodarczego.

§ 13. Skreślenie z listy członków następuje w wypadku:

a) popełnienia czynów niehonorowych lub karalnych,

b) działania na szkodę Kółka,

c) niestosowania się do statutu, obowiązujących regulaminów i przepisów, zasad etyki myśliwskiej, ustaw i zarządzeń władz w zakresie łowiectwa,

d) zalegania w płaceniu składek za czas dłuższy niż . . . miesięcy, lub nieuregulowania należności w ciągu miesiąca od wyznaczonego przez Zarząd terminu,

e) dobrowolnego wystąpienia z Kółka, zgłoszonego na piśmie we właściwym terminie.

Skreślenia uskutecznia Zarząd. Od uchwały Zarządu służy odwołanie do Walnego Zgromadzenia. Do czasu zwołania Walnego Zgromadzenia Zarząd może zawiesić członka w jego prawach.

Członek skreślony z listy członków na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia, lub postanowienia Zarządu Kółka, jak również występujący dobrowolnie, winien uregulować wszystkie swoje należności, do których należy wliczyć i składkę za bieżący rok gospodarczy.

IV. Władze Kółka.

§ 14. Władzami Kółka są:

a) Walne Zgromadzenie,
b) Zarząd,
c) Komisja Rewizyjna.

V. Walne Zgromadzenie.

§ 15. Walne Zgromadzenie członków Kółka stanowi jego najwyższą władzę, uprawnioną do decydowania o wszystkich tych sprawach, które należą do zakresu działalności Kółka, a które przekraczają kompetencję innych jego władz.

Walne Zgromadzenia bywają zwyczajne i nadzwyczajne.

§ 16. Zwyczajne Walne Zgromadzenie zwołuje Zarząd corocznie nie później, niż w dniu 30 marca każdego roku dla przedstawienia sprawozdania za rok ubiegły i preliminarza dochodów oraz wydatków na rok następny, dokonania wyborów ustępujących władz i rozpatrzenia spraw, wymagających decyzji Walnego Zgromadzenia, zgodnie z art. 20 statutu.

§ 17. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie zwołuje Zarząd: a) z własnej inicjatywy, b) na żądanie Komisji Rewizyjnej, c) na piśmienne żądanie jednej trzeciej części ogółu członków z podaniem

motywów tego żądania i proponowanego porządku dziennego obrad. Żądanie to winno być wykonane w ciągu miesiąca od daty jego zgłoszenia.

§ 18. O terminie i miejscu Walnego Zgromadzenia Zarząd zawiadamia członków pisemnie na dwa tygodnie przed zebraniem.

Walne Zgromadzenie należycie zwołane jest prawomocne bez względu na ilość obecnych członków.

Z przebiegu obrad Walnego Zgromadzenia sporządza się protokół, który podpisuje Przewodniczący i Sekretarz.

§ 19. Uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają zwykłą większością głosów, o ile statut niniejszy nie przewiduje wyjątków.

§ 20. Na Walnych Zgromadzeniach członkowie głosują osobiście. Głosowanie w sprawach wyboru do władz Kółka i wykreślenia członków odbywa się w sposób tajny.

§ 21. Do atrybucji Walnego Zgromadzenia w szczególności należy:

a) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania za rok ubiegły, oraz uchwalenie budżetu i udzielenie Zarządowi absolutorjum,

b) wybór członków do władz Kółka,

c) rozważanie i zatwierdzenie opracowanych przez Zarząd regulaminów,

d) ustalanie wysokości składek i wpisowego, oraz innych opłat na rzecz Kółka, lub jego straży łowieckiej,

e) nabywanie i zbywanie nieruchomości,

f) zaciąganie pożyczek,

g) postanowienia co do wykreślenia członków (§ 12 statutu),

h) postanowienia w sprawie wszelkich wniosków Zarządu i członków Kółka,

i) rozstrzyganie odwołań od decyzji Zarządu,

j) uchwalanie zmian niniejszego statutu,

k) uchwalenie likwidacji Kółka.

VI. Zarząd.

§ 22. Zarząd składa się z Prezesa, Wiceprezesa, Sekretarza, Skarbnika i Łowczego, oraz dwóch zastępców, wybieranych przez Walne Zgromadzenie na lat . . . .

Ustępujący członkowie Zarządu mogą być wybierani ponownie.

§ 23. Posiedzenia Zarządu są prawomocne, o ile w nich bierze udział większość członków, w tej liczbie Prezes, względnie Wiceprezes. Decyzje Zarządu zapadają zwykłą większością głosów, obecnych na posiedzeniu członków. Przy równej liczbie głosów przeważa głos Przewodniczącego.

Wszystkie uchwały winny być wpisane do księgi protokółów i podpisane przez biorących udział w posiedzeniu członków Zarządu. Członkowie Zarządu, niezgadzający się z zapadłą uchwałą, mogą żądać zapisania swego odrębnego zdania.

§ 24. Prezes reprezentuje Kółko wobec władz i osób, czuwa nad ogólnym biegiem spraw Kółka, przestrzeganiem statutu i regulaminów, wykonaniem uchwał Walnego Zgromadzenia i Zarządu oraz zwołuje posiedzenia Zarządu.

Wiceprezes zastępuje Prezesa.

§ 25. Sekretarz prowadzi protokóły obrad Zarządu, przechowuje księgi protokółów Walnych Zgromadzeń i Zarządu, załatwia korespondencję, podpisuje wszelkie wysyłane przez Kółko papiery i otrzymuje za swoim podpisem, lub osoby przez niego upoważnionej, wszelką korespondencję, adresowaną na imię Kółka.

§ 26. Skarbnik prowadzi kasę i rachunkowość Kółka, ściąga wszelkie, przypadające na rzecz Kółka należności od członków i osób postronnych, oraz reguluje wszystkie należności, przypadające od Kółka. Na posiedzeniach i zebraniach władz Kółka przedstawia stan kasy.

§ 27. Łowczy zawiaduje polowaniami i terena-

mi łowieckiemi, jest przełożonym straży łowieckiej Kółka, zabiega o utrzymanie i podniesienie zwierzostanu na tych terenach, przestrzega zachowania dyscypliny i etyki łowieckiej na polowaniach oraz zachowania przez członków postanowień regulaminów i uchwał władz Kółka w tym zakresie.

§ 28. Zarząd kieruje działalnością Kółka, zwołuje Walne Zgormadzenia, zarządza majątkiem Kółka, załatwia wszelkie nieporozumienia między członkami Kółka, lub między członkami Kółka a członkami Zarządu, uskutecznia w imieniu Kółka wszelkie czynności prawne, wykreśla członków, zalegających w opłacie składek, oraz zawiesza członków stosownie do § 12 niniejszego statutu.

Zarząd wyznacza delegatów na wszelkie zjazdy łowieckie.

Wszelkie pisma i dokumenty, wychodzace od Kółka, muszą być zaopatrzone w podpisy Prezesa i Sekretarza, lub ich zastępców.

VII. Komisja Rewizyjna.

§ 29. Walne Zgromadzenie przez tajne głosowanie wybiera trzech członków i dwóch zastępców Komisji Rewizyjnej z pośród członków Kółka nienależących do Zarządu.

§ 30. Komisja Rewizyjna jest obowiązana przynajmniej raz na rok dokonać sprawdzenia ksiąg i kasy Kółka. W tym celu Komisja Rewizyjna ma prawo wglądu w każdym czasie we wszelkie akty, księgi i dokumenty Kółka, sprawdzania kasy i inwentarza, oraz żądać od Zarządu lub poszczególnych jego Członków dostarczenia wszelkich potrzebnych danych i wyjaśnień. Zestawiony przez Zarząd bilans Komisja Rewizyjna sprawdza i zaopatruje w odpowiednie wnioski. Przynajmniej raz na rok Komisja Rewizyjna dokładnie sprawdza cały

stan majątku Kółka i składa o wynikach rewizji swoje sprawozdanie oraz wnioski dorocznemu Walnemu Zgromadzeniu.

VIII. Zmiana statutu i likwidacja Kółka.

§ 31. W razie potrzeby dokonania zmiany statutu Zarząd, po opracowaniu projektu, przedstawia go do zatwierdzenia Walnemu Zgromadzeniu, które zmiany uchwala większością . . . . głosów.

§ 32. Likwidacja Kółka nastąpić może na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia większością . . . głosów. W razie likwidacji ostatnie Walne Zgromadzenie rozporządza majątkiem Kółka.

NORMY PODATKU OD WYKONYWANIA POLOWANIA

Ustawa z dnia 11 sierpnia 1923 roku. (Dz. Ust. 94, poz. 747).

Art. 19. **Podatki od prawa polowania.**

1. Od wykonywania prawa polowania na mocy prawa własności gruntu, dzierżawy prawa polowania lub innego tytułu prawnego wolno gminom wiejskim i miejskim pobierać podatek komunalny; w b. dzielnicy pruskiej mogą powiatowe związki komunalne pobierać taki podatek od prawa polowania, wykonywanego na obszarze dworskim.

2. Najwyższe normy podatku określi dla poszczególnych stref Państwa Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

3. Rozporządzenie wykonawcze może uzależnić wykonywanie prawa polowania od wykazania zapłaty podatku.

Z dnia 18 marca 1924 r. (Dz. Ust. 31/24, poz. 317).

Par. 13. Do art. 19 Ustawy.

Najwyższe normy podatku ustala się według poniżej oznaczonych stref na rok 1924 w następujący sposób:

I-sza strefa obejmuje: województwo Poznańskie, powiaty: nieszawski i włocławski województwa Warszawskiego, oraz powiaty: kolski koniński, sieradzki i turecki województwa Łódzkiego.

II-ga strefa obejmuje: województwo Pomorskie, województwo Kieleckie, województwo Warszawskie bez powiatów wydzielonych do strefy

I-ej, województwo Łódzkie bez powiatów zaliczonych do strefy I-ej, oraz powiaty: garwoliński, sokołowski i węgrowski województwa Lubelskiego i województwo Krakowskie bez powiatów wydzielonych do strefy IV-ej.

III-cia strefa obejmuje: województwo Białostockie bez powiatów wydzielonych do strefy IV-ej, województwo Lwowskie bez powiatów włączonych do strefy IV-ej, oraz województwo Lubelskie bez powiatów zaliczonych do strefy II-ej.

IV-a strefa obejmuje: ziemię Wileńską, województwo Nowogródzkie, Poleskie, Wołyńskie, Stanisławowskie, Tarnopolskie, powiaty: augustowski, grodzieński i suwalski województwa Białostockiego, powiaty gorlicki, grybowski, nowotarski, nowosądecki i żywiecki województwa Krakowskiego i powiaty: krośniański, liski, sanocki i starosamborski województwa Lwowskiego.

MAKSYMALNA WYSOKOŚĆ NORM PODATKU.

Rozp. Min. Spr. Wewn. (Dz. Ust. 78/24, poz. 759) ustala poza obszarem gmin miejskich:

w	I	strefie	do	20	gr.	z	1 ha.
w	II	„	„	10	„	„	1 ha.
w	III	„	„	5	„	„	1 ha.
w	IV	„	„	$^1/_2$	„	„	1 ha.

Za wykonywanie prawa poolwania w rozumieniu art. 19 Ustawy uważa się polowanie na zwierzynę łowną przez właściciela gruntu lub nabywcę prawa polowania (dzierżawcę, użytkownika i t. p.).

Od podatku wolni są posiadacze prawa polowania zupełnie niewykonywający tego prawa.

Celem umożliwienia związkom komunalnym opodatkowania dzierżawców prawa polowania w

lasach państwowych, winny zarządy okręgowe lasów państwowych natychmiast po wypuszczeniu w dzierżawę terenów polowania zawiadomić zarządy odnośnych gmin o oddaniu w dzierżawę terenów do polowania, ze wskazaniem czasu dzierżawy, osoby otrzymującej dzierżawę, oraz wielkości terenu łowieckiego, wypuszczonego w dzierżawę w danej gminie. Podatek komunalny od wykonywania prawa polowania w lasach państwowych na obszarze b. dzielnicy pruskiej może być pobierany pod postacią dodatku nieprzekraczającego 100 proc. taksy rządowej, pobieranej przez państwową administrację leśną od ubitych sztuk zwierzyny; pobór tego podatku uskutecznia państwowa administracja leśna łącznie z poborem taksy.

Wykonanie prawa polowania uzależnia się od wykazania zapłaty podatku.

OKÓLNIK PANA MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH w sprawie podatku komunalnego od wykonywania prawa polowania.

W Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 35 z dnia 10 grudnia 1936 r., poz. 245 ukazał się okólnik Pana Ministra S. W. Nr. 90 z dnia 9 grudnia 1936 r. „o gospodarce finansowo - budżetowej i ustaleniu preliminarzy budżetowych związków samorządowych na rok 1937/38", skierowany do Panów Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego), Starostów Krajowych w Poznaniu i Toruniu, Przewodniczących Wydziałów Powiatowych i Prezydentów miast.

W okólniku tym, między innemi, w punkcie 23 powiedziano:

„23. Maksymalne normy podatku komunalnego od prawa polowania, zamieszczone w § 94 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia

23 listopada 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 113, poz. 937), ustalone zostały przed 12 laty. (rozporządzeniem Min. Spraw Wewn. z dnia 4.VIII.1924 r. Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 759), gdy czynsze za dzierżawę terenów łowieckich, wartość tych terenów i ceny zwierzyny łownej były znacznie wyższe, niż obecnie.

Omawiane normy podatku od prawa polowania nie odpowiadają zatem obecnym warunkom ekonomicznym i nadal nie powinny być w całości wykorzystywane. Z tych względów wskazane jest, by wydziały powiatowe, bądź przy zatwierdzaniu nowych statutów podatku komunalnego od prawa polowania, bądź przy sposobności zatwierdzania budżetów, zastrzegały obniżenie stawek wymienionego podatku do takiego poziomu aby podatek ten nie przekraczał w strefie I — 10 gr. na ha, w strefie II — 5 gr. na ha i w strefie III — 2 gr. na ha, oraz w strefie IV — dotychczasowej stawki 1/8 gr. na ha".

STATUT WZOROWY SPÓŁKI ŁOWIECKIEJ.

Rozp. Min. Roln. z 19.I.28 r. (Dz. Ust. Nr. 18 p. 161)

§ 1.

Spółka łowiecka nosi nazwę: „Spółka łowiecka w . . . .”

§ 2.

Siedziba spółki mieści się w . . . .

§ 3.

Celem spółki łowieckiej jest zarządzanie obwodem łowieckim wspólnym, położonym w województwie . . . ., powiecie . . . . gminie (gminach) . . . ., o ogólnym obszarze . . . . ha.

§ 4.

Członkami spółki łowieckiej są właściciele gruntów, tworzących wspólny obwód łowiecki.

§ 5.

Władzami spółki są: walne zebranie członków spółki oraz zarząd spółki.

§ 6.

Walne zebranie członków spółki zwołuje zarząd spółki przynajmniej raz do roku oraz na każde żądanie członków spółki, przedstawiających w spółce conajmniej trzecią część ogólnej liczby głosów, w ciągu 2 tygodni od daty otrzymania takiego żadania.

Pierwsze walne zebranie członków spółki zwołuje zarząd gminy lub członek spółki, upoważniony do tego przez zarząd gminy.

Jeżeli obwód łowiecki obejmuje grunty, znajdujące się w granicach nie jednej gminy, walne zebranie zwołuje (względnie do zwołania go upoważnia) — zarząd tej gminy, w której granicach znajduje się największa część objętych obwodem łowieckim członków.

§ 7.

Do zakresu działania walnego zebrania członków spółki należy:

1. wybór zarządu,
2. powzięcie uchwały o przeznaczeniu części dochodu na cele ochrony łowiectwa lub inne szczególne cele,
3. powzięcie uchwały o zniesieniu obwodu i rozwiązaniu spółki łowieckiej.

§ 8.

Każdemu członkowi spółki łowieckiej służy prawo głosowania według następujących zasad: posiadaczowi gruntu o obszarze do dwu hektarów służy jeden głos, przyczem każde dalsze pełne dwa hektary posiadanego gruntu dają prawo do jednego głosu więcej, jednak w ten sposób, iż jedna osoba nie może posiadać głosów więcej, niż o jeden mniej od pozostałej liczby głosów.

§ 9.

O zwołaniu walnego zebrania członkowie spółki winni być zawiadomieni przez ogłoszenie, wywieszone w siedzibie spółki w miejscu, przeznaczonem do publikacji urzędowych, conajmniej na czternaście dni przed terminem zebrania lub przez imienne zaproszenie, doręczone conajmniej na dwa dni przed terminem zebrania. Jeżeli w skład spół-

ki wchodzą mieszkańcy dwu lub więcej gmin (wsi), ogłoszenie winno być wywieszone w każdej z tych gmin (wsi).

§ 10.

W okresie robót polnych termin walnego zebrania może być wyznaczony jedynie na dzień świąteczny.

§ 11.

Członkowie spółki łowieckiej mogą brać udział w walnem zebraniu osobiście lub przez pełnomocników.

Pełnomocnictwa winny być zaświadczone przez zarząd gminy.

Walne zebranie jest prawomocne przy takiej liczbie uprawnionych do głosowania, któraby przedstawiała przynajmniej połowę ogólnej liczby głosów.

W razie, jeżeli zebranie nie dojdzie w pierwszym terminie do skutku z powodu nieobecności wymagalnej liczby uprawnionych do głosowania, należy je zwołać powtórnie w ciągu dni ośmiu.

Walne zebranie, zwołane w drugim terminie, jest prawomocne bez względuna ilość obecnych.

§ 12.

Uchwały walnego zebrania członków spółki zapadają zwykłą większością głosów, z wyjątkiem uchwał o przeznaczeniu dochodu na cele inne, niż ochrony łowiectwa (a w szczególności utrzymania straży łowieckiej oraz hodowlanej), które to uchwały wymagają zgody wszystkich członków spółki.

§ 13.

Głosowanie na walnem zebraniu odbywa się lub pisemnie — zależnie od uchwały walnego zebrania — z wyjątkiem głosowania przy wyborach członków zarządu, które odbywa się w miarę możności pisemnie.

§ 14.

Walne zebranie spółki wybiera na przeciąg lat sześciu zpośród członków spółki trzech członków zarządu i dwu zastępców.

Wybory odbywają się przez głosowanie pisemnie w następujący sposób:

Każdy głosujący oddaje kartkę z wypisanemi imionami i nazwiskami wybieranych pięciu osób. Kartka winna zawierać na odwrotnej stronie imię i nazwisko głosującego, oraz liczbę posiadanych przezeń głosów.

Niepiśmienni podają do protokółu nazwiska wybieranych osób. Za wybrane uważać należy pięć osób, które otrzymały największą liczbę głosów. Trzy pierwsze pod względem kolejności ilości głosów wybrane są na członków zarządu, dwie następne — na zastępców.

Głosy oddane na osoby, niebędące członkami spółki łowieckiej, są nieważne.

§ 15.

O przeprowadzeniu wyborów spisuje się protokół. Wynik wyborów ogłasza się przed zamknięciem walnego zebrania. Przeciwko ważności wyborów można w ciągu dni siedmiu wnieść sprzeciw do zarządu gminy, który obowiązany jest sprzeciw wraz z oryginałem protokółu wyborów, listy wyborców oraz ogłoszenia o wyborach przedstawić niezwłocznie staroście.

§ 16.

Zarząd spółki łowieckiej składa się z trzech członków, którzy z pośród siebie wybierają przewodniczącego.

Do zakresu działania zarządu spółki łowieckiej należy:

1. zarządzanie wspólnym obwodem łowieckim spółki,

2. zawieranie umów o wydzierżawienie polowania,
3. przedstawicielstwo spółki wobec władz i osób trzecich,
4. prowadzenie wykazu dochodu i wydatków i rozdział zysków między członków spółki,
5. przygotowanie wniosku na walne zebranie w sprawie przeznaczenia części dochodu na cele hodowlane i ochrony łowiectwa,
6. zwoływanie walnego zebrania,
7. prowadzenie wykazu członków spółki.

§ 17.

W razie ubycia członka zarządu spółki na jego miejsce wchodzi zastępca, a w razie wyczerpania liczby zastępców należy przeprowadzić w ciągu dni trzydziestu uzupełniające wybory brakującej liczby członków zarządu i ich zastępców.

§ 18.

Zarząd spółki łowieckiej pełni swe czynności honorowo, nie pobierając za to żadnego wynagrodzenia.

§ 19.

Zarząd spółki obowiązany jest prowadzić wykaz członków spółki według następującego wzoru:

Imię i nazwisko	Obszar gruntu	Ilość głosów	Udział % w dochodzie spółki

§ 20.

Dochód spółki w całości — względnie po potrąceniu sum uchwalonych przez walne zebranie na różne cele — rozdziela zarząd spółki na podstawie ustalonego udziału poszczególnych członków spółki.

Udział poszczególnego członka spółki oblicza się na podstawie stosunku obszaru gruntów, stanowiących jego własność, do wszystkich gruntów, stanowiących wspólny obwód łowiecki.

§ 21.

Spółka łowiecka rozwiązuje się jednocześnie ze zniesieniem obwodu łowieckiego:

1. przez upływ czasu, na jaki została utworzona, jeśli ostatnie zebranie nie powzięło uchwały o dalszem trwaniu spółki,
2. na mocy uchwały walnego zebrania spółki po upływie conajmniej sześciu lat od utworzenia spółki,
3. na skutek decyzji starosty o zniesieniu obwodu łowieckiego.

§ 22.

W razie rozwiązania spółki ewentualny majątek spółki ulega likwidacji, a dochód uzyskany z likwidacji — podziałowi między członków spółki na podstawie ustalonego udziału poszczególnych członków w dochodzie spółki.

WZÓR UMOWY
NA DZIERŻAWĘ PRAWA POLOWANIA.

Wobec licznych zapytań, kierowanych do Polskiego Związku Łowieckiego, w sprawie zawierania umów na dzierżawę prawa polowania, podajemy opracowany przez członka Zarządu P. Z. Ł., p. Józefa Skrzypka, wzór umowy na dzierżawę prawa polowania, zaopatrzony uwagami i instrukcją do tejże.

Redakcja.

UMOWA

na dzierżawę prawa polowania w obwodzie łowieckim wspólnym wsi / osady / kolonji . . . .
położonej w gminie . . . . . pow. . . . . . . woj. . . . . .

Pomiędzy Zarządem Spółki łowieckiej w . . . . . działającym na mocy statutu, zatwierdzonego przez Starostwo powiatowe w . . . . za Nr. . . . . . z dnia . . . . . 193 r., a p. . . . ., zamieszkałym w . . . . . . przy ul. . . . . . ., działającym na rzecz i w imieniu własnem — Kółka Łowieckiego, zawarta została niniejsza umowa na warunkach następujących:

§ 1. Zarząd Spółki łowieckiej oddaje, a p. . . . . przyjmuje dzierżawę polowania w obwodzie łowieckim wspólnym, składającym się z gruntów wszystkich poszczególnych właścicieli i terenów gromadzkich wsi — osady — kolonji . . . . . ogólnej nieprzerwanej powierzchni ca . . . . hektarów.

§ 2. Termin dzierżawny ustalony zostaje na okres nie krótszy od przewidzianego prawem łowieckim z dnia 3.XII.1927 r., t. j. na lat . . . . poczynając od dnia . . . . 193 r. do dnia . . . . . . 194 r.

§ 3. Czynsz dzierżawny zgodzony zostaje w kwocie .... wyraźnie złotych ...... rocznie, płatnej zdołu — zgóry — corocznie do rąk Zarządu Spółki łowieckiej wsi .... lub za pośrednictwem Zarządu Gminy ....

§ 4. Dzierżawca obowiązany jest wykonywać polowanie i gospodarkę łowiecką zgodnie z przepisami Rozporządzenia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 3.XII.1927 r. o prawie łowieckiem (Dz. Ustaw Nr. 110, poz. 934).

§ 5. Zarząd Spółki łowieckiej obowiązany jest współdziałać z dzierżawcą w zwalczaniu wszelkich wykroczeń łowieckich i stać na straży praw dzierżawcy, nabytych na mocy niniejszej umowy.

§ 6. Opłatę stemplową od niniejszej umowy i zapłatę podatków komunalnych od prawa wykonywania polowania obowiązuje się uiszczać ....
....

Wieś
Osada .... dnia ...... 193 r.
Kolonja

Zarząd Spółki Łowieckiej
w ....

Przewodniczący:

Dzierżawca:

....

Członkowie:

....

....

C. Lisowski.

CZYSZCZENIE BRONI ŚRUTOWEJ POWINNO ODBYWAĆ SIĘ NATYCHMIAST PO STRZELANIU W SPOSÓB NASTĘPUJĄCY:

1) przepchnąć przez lufę kulkę, zwiniętą z suchych pakuł lub waty, która musi szczelnie przejść, aby usunąć pozostałości po prochu;

2) nawinąć na metalowy koniec stempla pakuły, umoczyć w specjalnym smarze i czyścić lufę od brzega do brzega, zwracając specjalną uwagę na końce luf, t. j. przy komorze i pod czokiem;

3) po dokładnem oczyszczeniu zmienić pakuły i wytrzeć lufy na sucho;

4) jeżeli tak dokonane oczyszczenie nie wystarczy, należy użyć sztywnej szczoteczki szczecinowej, zmoczonej w smarze;

5) w ostatecznym razie — użyć szczotki z drutu bronzowego, również zmoczonej w smarze;

6) o ile lufy są zupełnie czyste, należy kawałek waty, zmoczonej w smarze, przepchnąć przez lufy i, jeżeli wata nie zmieni koloru, t. j. nie będzie na niej śladów brudu, można tak nasmarowaną broń pozostawić;

7) niezależnie od powyższego, na drugi, lub trzeci dzień trzeba zajrzeć do luf, czy nie wystąpiły plamy, co zdarza się bardzo często; wtedy należy czyścić nanowo, bardziej starannie, gdyż zwykle z najmniejszej plamki rdzewienie rozchodzi się po całej lufie

Specjalny smar Polistol należy używać wyłącznie do czyszczenia i konserwowania luf wewnątrz.

Do czyszczenia i smarowania zamków należy używać specjalnej oliwy kostnej.

KOLB DO BRONI MYŚLIWSKIEJ
(ŚRUTOWEJ I KULOWEJ)

BRONISŁAWA KULIŃSKIEGO

w Warszawie, ul. Smulikowskiego 11. Tel. 6.77-03

wytwarza indywidualne kolby oraz przeprowadza korektury (sposobem naginania specjalnymi aparatami) gotowych przykładów broniowych w najbardziej szerokim zakresie, w zależności od budowy ciała i nawyknień strzelającego. Idealne kapy (przyramienia) korkowe własnego pomysłu.

Feliks Rożyński

WSKAZÓWKI HODOWLANE

STYCZEŃ.

Miesiąc styczeń bywa przeważnie okresem krytycznym zarówno dla zwierzyny drobnej, jak i grubej, w tym bowiem okresie ziemia jest zazwyczaj spowita w grube warstwy śniegu, utrudniające zwierzynie swobodne ruchy i wyszukiwanie pożywienia, a pozatem zwierzyna cierpi od dokuczliwych w tym miesiącu mrozów i przejmujących wiatrów. Zadaniem przeto, a nawet obowiązkiem jest każdego myśliwego, właściciela, czy dzierżawcy terenów myśliwskich rozciągnąć nad zwierzostanem szczególną w tym miesiącu opiekę. Zwierzynie płowej zapewnić należy w lesie bezwzględny spokój — a natomiast zadawać jej przygotowaną na ten cel paszę, jak suszone łodygi bulw, wiązki suszonych liści; dębu, osiki, topoli kanadyjskiej, buku, bzu jeleniego, kruszyny, lipy i t. p., oraz koniczynę, seradelę, siano pierwszego sprzętu (pierwszego pokosu), snopki niemłóconego owsa, głąby kapuściane, ziemniaki, marchew, buraki, żołędzie, buczynę, jarmuż, a także owoce kasztanowca, które po przemarznięciu tracą gorycz i chętnie przyjmowane są przez jelenie, daniele i sarny, oraz przez dziki.

O ile niema w lesie przygotowanych jaseł (stałych lub przenośnych paśników), należy wiązki łodyg bulwowych i paszy liścianej z drzew umieszczać na wbitych pionowo w ziemię, gładkich kołkach, górą nieco zaostrzonych, aby wiązki łatwiej było nadziewać, a snopeczki koniczyny, siana i owsa na kołkach z paru sękami u góry, które wstrzymywać będą snopeczki od zsuwania się na ziemię.

Zakładać paszę należy w miejscach otwartych t. j. nieścieśnionych gąszczami, zdala od dróg komunikacyjnych i obcych granic, wybierając nadto ustronne halizny, by w czasie odwilży nie kapało z drzew na założoną paszę.

Ziemniaki, marchew, buraki, żołędzie i buczynę można zakładać wokoło miejsc z powyższą paszą suchą, na odgarniętej ze śniegu i równo udeptanej ziemi, zsypując je na małe kupki, okrywane potem liśćmi, mchem, drobnemi gałązkami lub małemi wieńcami słomy albo siana. Owoce kasztanowca mogą leżeć na kupkach bez specjalnego okrycia, by je mróz przejął, przez co stają się dla zwierzyny smaczniejsze.

Gdzie niema przygotowanej paszy, o której była wyżej mowa, można zwierzynie dopomóc wydatnie w odżywianiu się i przetrzymaniu ciężkiego dla niej okresu zimy przez ścinanie starych i młodych, mało wartościowych osik, brzóz, lip, często spotykanych w lasach dzikich grusz i jabłoni, jarzębiny, wierzb, wiązów, wreszcie karłowatych, mało wartościowych dąbków i t. p., których korę i młode pędy chętnie obgryzają jelenie, daniele, sarny i zające.

W wielu okolicach, a szczególnie na Polesiu i Wołyniu, występuje na brzozach i topolach bardzo wiele jemioły (Viscum album L.), która stanowi ulubiony żer dla sarn i zajęcy. Gałęzie, obcięte wraz z jemiołą i rozłożone w lasach, w miejscach odpowiednich, dostarczą zwierzynie wyborowej i zdrowej paszy, regulującej trawienie.

O ile ziemię okrywa śnieg głęboki i utworzyła się na nim skorupa lodowa, kalecząca zwierzynie biegi i racice, należy pługami, radłami lub specjalnie przyrządzonemi trójkątnemi włókami, przeorywać zwierzynie ścieżki na głównych jej przejściach. Nadewszystko ścieżki takie zrobić należy od miejsc jej stałych ostoi, w kierunku jaseł i innych miejsc z założoną paszą.

Przez przeorywanie takie odkrywa się też dla

zwierzyny wiele roślin, któremi się ona żywi, jak wrzos, czarne jagody i t. p.

Należy mieć stale na uwadze, że przez zakładanie dla zwierzyny paszy w tej, czy innej formie, nietylko zabezpieczamy ją od głodu, ale zarazem zapobiegamy wychodzeniu jej, lub nawet emigrowaniu na cudze tereny z lepszemi dla niej warunkami bytu; a pozatem odzwyczajamy ją do pewnego stopnia od wyrządzania szkód przez ogryzanie drzew w kulturach i młodych zagajnikach.

Na wodopojach zamarzniętych należy codziennie wieczorem odświeżać przeręble.

Równolegle z zakładaniem paszy trzeba też pamiętać o tropieniu i energicznem tępieniu wszelkiego rodzaju drapieżników, jak wilków, lisów i kun.

W styczniu rozpoczyna się cieczka wilków, w której czasie zbierają się one w większe stada i wyrządzają w zwierzostanie prawdziwe spustoszenie.

Oprócz tropienia i urządzania naganek z fladrami, dobre wyniki daje polowanie z zasadzki przy założonej padlinie. W tym celu wybiera się w ścianie wiekszej halizny lub polanki rozgałęzione drzewo iglaste i na niem buduje się z okrąglaków rusztowanie, rodzaj ambony, na wysokości około 4 do 5 metrów, obszerne na jedną lub dwie osoby. Następnie na haliźnie lub polance, w odległości 30 — 40 kroków od rusztowania, zakłada się padlinę z jednego lub dwóch koni. Poczem objeżdżając bosemi saneczkami perjodycznie, zdala, wokoło padliny i rusztowania, obserwować należy, czy wilki były już u padliny i napoczęły ją. O ile ich do tego nie zmusza nadzwyczajny głód, to przeważnie odwiedzają padlinę parokrotnie w odstępach 3 — 4 dni, obchodząc ją wokoło najpierw w dalszej, a później w bliższej odległości, obserwując, czy niema tam czego podejrzanego, np. jakiej zasadzki. Dopiero za trzecim lub czwartym

razem, o ile nie zauważą nic podejrzanego, ośmielają się przystąpić do uczty. Nie należy im w tem przeszkadzać, a trzeba pozwolić na spokojne odwiedzanie padliny w dalszym ciągu, przez co nabiorą więcej zaufania do otoczenia i będą mniej podejrzliwe i ostrożne. Gdy pozostaną już tylko resztki z padliny, należy bezpośrednio obok założyć nową, a gdy wilki i tę już napoczną, nastaje stosowna chwila do rozpoczęcia w noce księżycowe zasadzek na rusztowaniu. Na zasadzki takie nie należy uczęszczać pieszo, lecz saneczkami i wprost z saneczek wstępować na drabinkę, prowadzącą na rusztowanie. Do przynęt takich ściągają też i lisy, na które urządza się takie same zasadzki, jak opisane wyżej. O ile lisom damy możność przez czas dłuższy podchodzić do tych przynęt, to nierzadko się zdarzy, że przez jedną noc księżycową można mieć na rozkładzie 3 i 4 lisy, jak to piszącemu niniejsze, parokrotnie się zdarzyło. Gdzie są dziki, można i tych doczekać się przy przynęcie, chętnie bowiem ściągają do padliny. Dlatego wskazanem jest mieć z sobą i broń kulową.

Ważnemi czynnikami przy tem polowaniu są: wytrwałość i zimna krew. — Nie należy nigdy schodzić z rusztowania dla podjęcia ubitej sztuki, czy to będzie wilk czy lis, gdyż przez to popsuć sobie można całe dalsze polowanie. Ubite sztuki podnosić dopiero z sanek, gdy te o oznaczonej godzinie przybędą po myśliwego. Ślady, gdzie ubita sztuka leżała, należy za pomocą gałęzi zagarnąć śniegiem.

Gdzie przebywają w lasach puszczone na „dziko" bażanty, niezbędne jest zrobienie dla nich budek przechodnich t. j. z dwiema tylko przeciwległemi ściankami z kołków, wbitych w ziemię, z położonym na nich daszkiem, do zasypywania im tam ziarna (pośladu). W celu przynęcenia ich do budek, trzeba zasypywanie rozpocząć już na początku jesieni, zadając co kilka dni poślad lub

„zgoniny" z przewagą plew i sieczki. Gdy się okaże, iż bażanty są przywabione i budki odwiedzają, należy powiększyć ilość zasypywanego ziarna. Można też od czasu do czasu porzucić kilka drobnych ziemniaków, które bażanty lubią rozdziobywać.

Bażant u nas jest ptakiem kulturalnym i lubi, a nawet wymaga opieki ludzkiej: gdzie mu tej opieki brak, ma to przeważnie ten skutek, że znajdzie się on wszędzie w okolicy, tylko nie tam, gdzie go do hodowli wprowadzono, a potem zaniedbano.

Wśród zimy, a szczególnie śnieżnej, cierpią najwięcej kuropatwy w gołych polach. Cierpią od głodu i ze strony niszczących je, skrzydlatych drapieżników.

Gdzie przeto one nie mają stałych, naturalnych, czy sztucznych schronisk, trzeba je stworzyć przez założenie budek z gałęzi drzew sosnowych lub świerkowych, zatkniętych grubszym końcem w ziemię, a wierzchołkami opartych o siebie przeciwlegle, albo wspartych na zrobionych z kołków poręczach. Do budek tych należy zasypywać poślad lub „zgoniny" z domieszką plew. W celu zaś zwabienia kuropatw do budek, wskazanę jest w kierunku od tychże wysypać kilka wąskich ścieżynek sieczką lub plewami z małą domieszką ziarna.

Pozatem dobrze jest, wokół budek pozatykać gęsto w ziemię jaknajwięcej gałęzi, młodych sosenek albo świerków 1 do 1½ metra wysokich, dobrze rozgałęzionych, któreby zapewniały kuropatwom schronienie w czasie śnieżnych zawiei i ostrych wiatrów, a równocześnie chroniły je przed bystrym wzrokiem skrzydlatych drapieżników.

Budek i schronisk takich nie należy robić pod drzewami lub w bliskości tychże, tam bowiem obierają sobie wszelkiego rodzaju skrzydlate drapieżniki punkty obserwacyjne, skąd w stosownej chwili napadają i chwytają kuropatwy.

Cenne usługi w kierunku ochrony oddają kuropatwom, a także zającom w polach, pozostawione na pniu, wysokie łubiny oraz kawałki końskiego zębu, które do pewnego stopnia zastępują sztuczne schroniska gałęziowe, o jakich była wyżej mowa.

Zasypywanie pośladów do budek dokonywać się powinno przed samym wieczorem, bo inaczej to, co było przeznaczone dla kuropatw, stanie się pastwą innego ptactwa, które w tych budkach i zasłonach również szuka schronienia.

O ile utworzy się na powierzchni śniegu skorupa lodowa, a śnieg jest głęboki, powinno się również przeorywać brózdy pługiem lub radłem — w szczególności nad zasiewami ozimowemi, przez co ułatwi się kuropatwom zagrzebywanie się w śniegu oraz dostęp do runi oziminy.

Przy niewysokim śniegu wystarczy użycie żelaznej brony na zdarcie skorupy.

Gdzie są kuropatwy, ściągać też lubią i skrzydlate drapieżniki, jak jastrzębie, wrony i sroki. I tu nie należy pomijać dobrej okazji do ich tępienia. Wkopanych kilka słupów 3—4 mtr. wysoko w pewnej odległości od schronisk i budek, z zastawionemi na nich żelazkami, odda nieocenione usługi. Żelazka należy na noc zdejmować.

LUTY.

Pod względem karmienia i ochrony zwierzyny postępować należy ściśle, jak było wskazane na styczeń, z tą jedynie różnicą, że o ile są jeszcze dostateczne zapasy paszy, to dzienne dawki możliwie powiększyć, by nie dać zwierzynie opaść z sił, o ile bowiem śnieżna i mroźna zima jest długotrwała, to w lutym bywa zazwyczaj największy upadek sarn, jak również bażantów, a niekiedy i kuropatw.

Poluje się jeszcze na dziki-odyńce, oraz na warchlaki i przelatki, o ile jest ich na danym terenie za dużo. Maciory (lochy) wogóle, a przodow-

niczki stad w szczególności — bezwzględnie ochraniać należy.

W miesiącu lutym, poza żywieniem zwierzyny, najwięcej zabiegów poświęcać trzeba tępieniu drapieżników czworonogich. Zbliża się czas lęgu zajączków, a następnie i sarn oraz wysiadywania gniazd przez głuszce, jarząbki, cietrzewie, bażanty i kuropatwy, i wtedy dopiero rozpoczyna się masowo niszczycielska działalność wszelkiego rodzaju drapieżników czworonogich i skrzydlatych.

W lutym kończy się cieczka wilków i rysi — natomiast rozpoczyna się cieczka lisów, kun, tchórzy i łasic oraz wyder. Należy przeto korzystać z każdej ponowy, by je tropić i strzelać lub łowić w żalaza, pułapki skrzynkowe i t. p.

Trzeba też często odwiedzać ze strzelbą i jamnikami lisie nory, w których zastać można w tym czasie, niekiedy po dwa, a nawet i trzy lisy. Oczywiście, aby tu zapolować z dobrym skutkiem, trzeba się wziąć do tego z pewną przezornością. Mianowicie, przed wpuszczeniem jamników do nory, należy dokładnie zbadać okolice jamy wchodowej, aby się upewnić, czy są i gdzie jamy wychodne, prowadzące od głównej kotliny jam. Zdarza się bowiem, że rozgałęzienia podziemnych korytarzy mają niekiedy swe wyloty na zewnątrz, dopiero w odległości 50 — 80, a nawet 100 i więcej kroków. Wówczas zatyka się szczelnie gałęziami wszelkie inne otwory z wyjątkiem tego, który jest dla obserwacji i strzału najwygodniejszy, poczem dopiero wpuszcza się jamniki do nory, ze świeżemi wchodowemi tropami — i staje z bronią gotową do strzału w bliskości jamy, którą do tego celu upatrzyliśmy.

Zdarza się, że pomimo długiego naszczekiwania jamników, lis nie wychodzi jamą, którą pozostawiliśmy otworem. Dowodziłoby to, że odkryta jama nie ma łączności z tą, do której wszedł lis, a za nim jamniki. Dla pewności, należy ją przeto zatkać gałęziami, a otworzyć jamę inną i t. d., gdy ich

jest więcej. Jeżeli tylko którakolwiek z tych jam ma łączność z tą, do której weszły jamniki, to napewno lis nią wyskoczy.

Jeśli po wyjściu z jamy lisa, jamniki w dalszym ciągu w norach pozostają i naszczekują, dowodzi to, że mają przed sobą jeszcze jednego, a może i dwa lisy. Trzeba się przeto mieć na baczności, aby się który nie wymknął bez strzału.

Zdarza się jednak, że lis wszedł do nory jednokorytarzowej, służącej jednocześnie za wejście i wyjście, — wówczas niema innej rady, jak przystąpić do kopania w miejscu, gdzie naszczekiwanie jamników pobyt lisa wskazuje.

Przy dobrych jamnikach jest to system polowania dość pewny i przyjemny, wymaga jednak dobrego strzelca, albowiem lis wypada z jamy jak szalony, i przy małej sprawności—o pudło nie trudno.

Dobre wyniki dają również małe, ciche naganki przy pomocy flader (straszaków) na otropione przy ponowie lisy. Najlepsze jednak rezultaty daje polowanie przy przynęcie (padlinie), opisane we wskazówkach na styczeń.

Tępienie lisów, a także i wilków dokonywa się również zapomocą trucia, czy to przez zatruwanie mięsa (padliny), rozłożonego w odpowiednich, ustronnych miejscach, co oczywiście nie może być praktykowane tam, gdzie przebywają dziki; — albo też zapomocą specjalnie przyrządzanych pigułek, napełnionych strychniną (Strichninum nitricum) i porzucanych przy odpowiednio przyrządzonej obwłoce.

Ten sposób tępienia jest jednakże — niemyśliwski i stosowany być winien tylko tam, gdzie inne sposoby nie dają zadowalających wyników.

MARZEC.

Marzec jest okresem przełomowym w bytowaniu zwierzyny. Pokrywa śniegowa mięknie lub znika zupełnie, przez co zwierzyna czworonoga odzyskuje przynajmniej większą swobodę ruchów

w poszukiwaniu żeru. Z zakładaniem paszy nie trzeba jednakże jeszcze ustawać, co stosuje się przedewszystkiem do sarn, jeleni i danieli. Wogóle wskazanem jest trzymać się zasady, że na wiosnę karmić trzeba tak długo, aż zwierzyna przestanie przyjmować zadawaną jej paszę. Zadawać należy: suszone liście drzew lub bulw, koniczynę, snopki niemłóconego owsa, siano seradelowe, kasztany, żołędzie,—a pozatem ściąć pewną ilość małocennych osik, brzóz lub dąbków, pozostawiając je z nieobciętemi gałęziami — do swobodnego ogryzania.

O ile znikła pokrywa śniegowa, to kuropatwy, które rozchodzą się już parami, — mając odkryte runie ozimin, znajdą dla siebie dostateczne pożywienie. Natomiast bażantom należy ziarno zasypywać w dalszym ciągu, aby je utrzymać w miejscu i nie dopuścić do rozejścia się po okolicy, do czego one zawsze mają wielką skłonność.

Po stopnieniu śniegów nastaje też najstosowniejsza chwila do wypuszczenia na upatrzone tereny przezimowanych lub sprowadzonych do tego celu kuropatw i bażantów do hodowli na dziko oraz zajęcy, sprowadzonych dla odświeżenia krwi.

Z zakresu hodowli przypadają też w tym miesiącu dość poważne czynności, mianowicie tam, gdzie mrozy i śniegi ustąpiły — uprawa ziemi na pólkach hodowlanych łowieckich.

Tam, gdzie zeszłorocznych seradeli, łubinu, owsisk i t. p. nie zaorano na jesieni, jest najwyższy czas dokonać tego obecnie, by przygotować ziemię pod wczesne siewy seradeli i owsa, a następnie i innych ziemiopłodów.

O ile jest do wysiewu żarnowiec (Spartium scoparium), który najwłaściwiej wysiewać w jesieni, — to trzeba wykonać to teraz, skoro tylko ziemia rozmarznie. Gdyby jednakże z jakichkolwiek powodów siew musiał być odłożony na później, trzeba nasienie zmieszać z wilgotną ziemią

i przechować w zimnem miejscu do czasu wysiewu, albowiem nasiona zasuszone wzeszłyby przeważnie dopiero w następnym roku.

Jedną z najbardziej ulubionych roślin przez sarny i zające — jest jarmuż, którego znajduje się w hodowli kilka odmian. Z tych najodpowiedniejszy jest jarmuż pastewny, olbrzymi oraz brunatny. Koniec marca jest właściwą porą do wysiewu tego nasienia w inspektach lub na grzędach w ogrodzie, by się dochować siewek do rozsadzenia w odpowiednich miejscach w lasach.

W końcu miesiąca silne jelenie zrzucają rogi — a lochy ścielą legowiska (gniazda) i zalegają. Po oprosieniu się są one bardzo ostrożne, a niepokojone, nierzadko wyprowadzają się z młodemi warchlaczkami do innych lasów.

Przy łagodnem powietrzu rozpoczyna się ciąg słonek i toki głuszców oraz wabienie jarząbków, przelot i nalot ptaków drapieżnych. Jest to najlepsza pora do polowań z budek z puhaczem na wrony, sroki i jastrzębie, szkodliwe dla łowiectwa.

W pierwszej połowie miesiąca, o ile nastąpi ponowa, można jeszcze z dobrym skutkiem tropić kuny, które najchętniej utrzymują się w starych drzewostanach, w dziuplach nadmurszałych drzew, a w braku tych, w gniazdach wiewiórek, wron lub jastrzębi.

Przejąwszy na ponowie trop kuny, trzeba podążać za nim, przyczem okaże się, że ona polując, to wbiega na drzewa i po gałęziach przeskakuje z jednego na drugie, to znów opuszcza się na ziemię i kryżuje swe ślady, — wreszcie wszedłszy znów na drzewo, mknie już po gałęziach bez przerwy, kołując w różnych kierunkach, aż wreszcie obierze sobie odpowiednie gniazdo do dziennego wypoczynku.

Jeśli jest ponowa dobra, to drogę jej nadziemnej podróży wskazują dość widoczne, opadłe z gałęzi płatki śniegu. Zdarza się jednak, że po pewnym

czasie traci się ślady strącanego z drzewa przez kunę śniegu, wówczas trzeba zataczać koła i upatrywać i badać gniazda na drzewach, aż dotrze się do tego, na którem kuna obrała sobie dzienną kwaterę. Łatwo to poznać po tem, że pod gniazdem na śniegu widoczne są ślady jej wydzielin moczowych lub żołądkowych.

Wówczas stukaniem w drzewo starać się trzeba wypłoszyć ją z gniazda, co jednakże nie zawsze się udaje, albowiem kuna dosiaduje niekiedy na gnieździe bardzo twardo (w dziupli jeszcze twardziej). Nie pozostaje w takim razie nic innego, jak użyć strzału, ale nie w gniazdo, lecz gałąź, na której gniazdo się mieści — blisko gniazda. Na taki argument kuna wyskoczy z gniazda jak z procy, starając się dosięgnąć gałęzi najbliższych drzew — i wtedy druga lufa strzelby powinna położyć kres jej rozbójniczemu żywotowi.

W gniazdo strzelać nie należy, raz dlatego, że to nie po myśliwsku, a powtóre, że kuna, strzelona na gnieździe śmiertelnie, może nie spaść na ziemię, lecz pozostać na niem.

Sztuka osobistego wytropienia, co niekiedy jest pracą mozolną, — i zdobycia kuny, sprawia wiele zadowolenia, a przytem daje w nagrodę ładne trofeum i przeświadczenie, że w ten sposób ocala się od zagłady dziesiątki, jeśli nie setki gniazd ptaków śpiewających i owadożernych, chroniących nasze lasy iglaste od poważnych szkód lub nawet zagłady.

Kuna jest wprawdzie zawziętą tępicielką wiewiórek, również nieznośnych szkodników, ale szkody, jakie wyrządza w ptactwie pożytecznem, są o wiele donioślejszego znaczenia.

KWIECIEŃ

Tokowanie głuszców i ciąg słonek trwa dalej— a tok cietrzewi rozpoczyna się. O ile przeto zamierzamy na nie polować, trzeba przystąpić do zro-

bienia budek tam, gdzie one miejsca swych toków ki jałowcowe lub gałęzie innych drzew iglastych, zawsze zielonych.

Lisy, kuny, tchórze oraz wydry — pomiatają młode. Strzelanie ptactwa drapieżnego przy puhaczu z bud wronich, daje w dalszym ciągu dobre wyniki, oprócz bowiem wron i srok, spotkać się można z gołębiarzem, sokołem wędrownym, grogulcem lub sokołem kobuzem, które zasługują na przetrzebienie tam, gdzie chodzi o hodowlę i o ochronę drobnej zwierzyny użytkowej i ptactwa pożytecznego.

Bażantom należy w dalszym ciągu zasypywać poślad (ziarno), zmieszany z dużą ilością plew i sieczki, tak, aby ziarno stanowiło zaledwie parę procent tej mieszaniny. Pozatem można im porzucać po kilkanaście drobnych ziemniaków, któremi się one bawią i chętnie je rozdziobują. Chodzi tu o to, aby ten bażant przez grzebanie w plewach i sieczce — co on bardzo lubi — w poszukiwaniu ziarnek pośladu, i rozdziobywanie ziemniaków, miał jaknajwięcej zajęcia, ażeby z nudów nie przychodziły mu złe myśli.:. przeniesienia się w inne okolice.

Gdzie niema jeszcze zaprowadzonych, planowych pólek hodowlanych łowieckich, to obecna pora jest najodpowiedniejsza do ich urządzania.

Tu przypominam tylko, że gdzie była przez jesień i zimę ozimina (żyto), należy ją na początku zbronować i wsiać seradelę, a dla przykrycia nasienia przejść ponownie lekką, drewnianą broną wpoprzek poprzedniego bronowania.

Pozatem jest to pora najodpowiedniejsza do wysiewu owsa, koniczyn i innych traw oraz marchwi, buraków i t. p. — a w końcu miesiąca do dokładnie oznaczą. Na budki najlepiej użyć krzasadzenia ziemniaków dla jeleni i dzików.

Początek kwietnia*) jest też najodpowiedniejszą porą do wykopywania z ziemi kłębów bulw (Helianthus), o ile te z plantacji nie były wyjęte przed zimą. Sadzenie kłębów bulwowych na miejscu przeznaczenia uskutecznia się, podobnie jak sadzenie ziemniaków, po należytem już ogrzaniu się ziemi w drugiej połowie kwietnia. Ziemia pod bulwę musi być starannie uprawiona i oczyszczona z korzeni i chwastów.

Gdzie są naturalne lub sztucznie zaprowadzone łączki na pastwiska dla zwierzyny, a ukazuje się na nich mech, trzeba go wyniszczyć przez bronowanie. Wskazanem też jest zasilenie takich pastwisk kainitem, dobrze przewietrzałym popiołem drzewnym lub należycie przegniłym, drobnym kompostem.

Wczesna wiosna jest też najodpowiedniejsza do zakładania nowych lizawek, oraz do odświeżania starych. Dbać trzeba o to, by lizawki nie były pokryte spadającemi z drzew gałązkami, igliwiem, liśćmi lub t. p.

Odświeżyć też trzeba i oczyścić pojniki dla zwierzyny z wszelkich naleciałości i chwastów, by nie dopuścić do zakwaszenia się wody — a te, w których wody mało — pogłębić.

MAJ.

Na początku miesiąca kończy się ciąg słonek oraz toki głuszczów i cietrzewi, a z nimi ustają też wszelkie polowania na zwierzynę użytkową, która powinna obecnie zażywać bezwzględnego spokoju.

W końcu miesiąca łanie i kozy (sarny) pomiatają młode. Samice głuszczów, cietrzewi, jarząbków i kuropatw znoszą jaja i rozpoczynają wysia-

*) Dla kresów wschodnich i północnych — terminy w niniejszem wymienione, przypadają oczywiście — kilka, a czasem i kilkanaście dni później.

dywanie na gniazdach, przyczem wystawione są na liczne niebezpieczeństwa ze strony czworonogich i skrzydlatych szkodników — jak lisów, psów, kotów, łasic, kun, jastrzębi, srok i wron, które w dalszym ciągu należy tępić wszelkiemi dozwolonemi środkami.

Nadewszystko trzeba starannie rewidować w polach schroniska (remizy), które lubią odwiedzać tchórze i łasice, niszczące gniazda kuropatw i bażantów oraz młode zajączki. W schroniskach takich powinny być stale zastawione pułapki skrzynkowe, a wówczas okaże się, jak wiele tych szkodników odwiedza schroniska! *).

Należy też w lasach wyszukiwać gniazda skrzydlatych drapieżników, jak gołębiarza, krogulca, sokoła wędrownego, sokoła - kobuza, wron i srok — i po odstrzeleniu starych ptaków — zniszczyć ich gniazda.

Ponieważ ptaki drapieżne są przeważnie bardzo ostrożne i rzadko na gnieździe podejść się dają, wskazane jest zrobienie zasłon z gałęzi (rodzaj budek), przy drzewach w bliskości takich gniazd, gdzie możnaby oczekiwać przylotu starych ptaków do gniazd, by je odstrzelić.

Polowanie na drapieżniki z budek wronich daje też jeszcze dobre wyniki.

Koniec miesiąca jest też odpowiednią porą do wysiewu prosa i hreczki (gryki) w schroniskach hodowlanych łowieckich, w celu pozostawienia ich na pniu, t. j. niezbieranych, na jesienną paszę dla kuropatw, bażantów i cietrzewi.

Obsiewy te rozdzielić można na dwa okresy. Pierwszy w samym końcu maja, drugi w 2 do 3 tygodnie później. W ten sposób znacznie się prze-

---

*) W jednym z majątków, którym administrowałem, zdarzyło się, że w schronisku polnem, obszaru około 400 m. kw., gajowy złowił w ciągu jednej wiosny i przy pomocy jednej pułapki skrzynkowej — 3 tchórze i 26 łasic!

dłuży okres żywienia się ptaków ziarnem tych roślin, w czasie pożniwnym, gdy w polach niema już innego zboża.

Na koniec maja przypada też przenoszenie sadzonek jarmużu z grzęd siewnych na pólka hodowlane łowieckie i na inne miejsca przeznaczenia. Ziemia pod jarmuż musi być starannie uprawiona, najlepiej przekopana szpadlem. O ile jest do dyspozycji obornik lub przegniły kompost, należy je przykopać. W braku tych ostatnich można je zastąpić liśćmi, igliwiem (ściółką) lub próchnicą.

W tymże czasie przypada też siew łubinu — na ziarno lub na przeoranie, jako zielony nawóz pod wczesne żyto — dla zwierzyny w lasach.

CZERWIEC.

Poza odstrzałem kozłów (rogaczy) z podjazdu lub podchodu, do czego miesiąc czerwiec bardzo się nadaje, — wszelka inna zwierzyna użytkowa winna w dalszym ciągu zażywać bezwzględnego spokoju, — tak w lesie jak i w polu.

Głuszyce, cieciorki, bażancice i kuropatwy kończą wysiadywanie na gniazdach. Łanie i sarny prowadzą już młode. Klempy cielą się.

Zbliża się czas koszenia traw na łąkach oraz koniczyn w polach, przyczem gniazda z kuropatwami ulegają zniszczeniu. Aby temu zapobiec, trzeba już przedtem przedsiębrać na tych terenach poszukiwania z dobrym, niezbyt ostrym wyżłem, dla wykrycia znajdujących się tam gniazd i poznaczenia tych miejsc, by nie uległy wykoszeniu, do czasu wylęgnięcia się kuropatewek. Niewykoszone miejsca z gniazdami, należy pozostawiać nie nazbyt małe — przynajmniej 3 × 3 metry. Mniejsze powierzchnie nie dają dostatecznej ochrony.

Nad miejscami temi trzeba jednakże rozciągać baczny dozór, w niewykoszonych bowiem kępach takich lubią gromadzić się żaby, a to znów staje się powodem, że je chętnie odwiedzają i re-

widują bociany, — przy tej zaś sposobności pada ofiarą niejedno gniazdo.

Wskazane jest także wyznaczenie nagród kosiarzom za każde, przez ich uwagę oszczędzone gniazdo — z tem, że połowę tej nagrody otrzymają po wskazaniu oszczędzonego gniazda, a drugą po wylęgnięciu się kuropatewek.

Rewidować w dalszym ciągu jamy lisie — i, gdzie się okażą, wykopywać młode.

Również odstrzeliwanie starych oraz młodych wypierzonych już jastrzębi przy gniazdach, niemniej wron, srok i sójek, prowadzić trzeba energicznie w dalszym ciągu, — o ile już uprzednio wszystkie gniazda nie zostały odnalezione i zniszczone.

Gdzie nie zdołano załatwić się w miesiącu poprzednim z wysiewem, w schroniskach lub na pólkach hodowlanych łowieckich, drugiej serji prosa i gryki (hreczki), pozostać mających na pniu, jako karma jesienna dla kuropatw, przepiórek, bażantów i cietrzewi, — to można dokonać tego jeszcze w pierwszej połowie czerwca. W tymże czasie wysiewa się też łubin na przyoranie jako zielony nawóz pod następujący, wczesny siew żyta na zimową, naturalną paszę dla zwierzyny.

Koniec czerwca jest też porą najodpowiedniejszą do rozpoczęcia przygotowywania dla zwierzyny — na okres zimowy paszy liściastej z drzew. W tym bowiem czasie są liście delikatne, soczyste i w stanie zasuszonym najchętniej je zwierzyna przyjmuje. Do tego celu nadają się w pierwszym rzędzie: dęby (Quercus), osika (Populus tremula) topola kanadyjska (Populus canadensis), topola czarna (Populus nigra), dalej lipa (Tilia parvifolia et platyphyllos); klon pospolity (Acer platanoides), brzoza (Betula verrucosa et pubescens), wiąz górski (Ulmus montana) oraz kruszyna (Rhamnus frangula). Tę ostatnią zadawać należy zwierzynie perjodycznie w małych dawkach, jako środek przeczyszczający.

Paszę liściastą zbierać należy przez obcinanie sektorami lub nożycami ogrodowemi, jedno- i dwuletnich pędów wraz z liśćmi.

Idealnemi na ten cel są wiosenne pędy odrostków korzeniowych osiki, wiosenne pędy ogławianych nad drogami topoli, oraz wiosenne odrośle z pni po ściętych drzewach ubiegłej zimy.

Zebrane w ten sposób gałązki z liśćmi zasusza się na wolnem powietrzu, w miejscu cienistem, aby zasychanie odbywało się stopniowo, poczem wiąże wiciami w małe snopeczki, grubości 20 — 30 ctm. i przechowywa w miejscu suchem, lekko przewiewnem, najlepiej w specjalnych na ten cel brogach lub szopach.

Układając snopeczki dla przechowywania ich do zimy, wskazanem jest przesypywanie poszczególnych warstw solą roztartą na mąkę *), która w czasie wilgoci rozpuszcza się i osadza cienką warstwą na łodygach i liściach. Sól pobudza apetyt u zwierzyny i oddziaływa wogóle dodatnio na jej organizm.

LIPIEC.

Oprócz trwającego w dalszym ciągu polowania podjazdowego lub podchodnego na kozły (rogacze), w pierwszej połowie tego miesiąca otwiera się sezon polowania na kaczki i na wszelkie inne ptactwo wodne i błotne. Jednakże racjonalni myśliwi, nie znajdujący przyjemności w strzelaniu do kaczek nielotnych, — wstrzymują się z praktycznem otwarciem sezonu, w tym miesiącu bowiem przeważająca ilość kaczek młodych nie jest jeszcze do tego stopnia wyrośnięta i silna, aby z łatwością podrywać się mogła i dawała pole do prawdziwie myśliwskiego strzału.

*) Dziś specjalna sól „bydlęca" (Przyp. red.).

Pozatem polując z wyżłem młodym a nawet i starszym na nielotne kaczki, w trzcinach i szuwarach, w których trudno obserwować działalność psa, dajemy mu okazję do gonienia i łapania ptaków żywych. I nierzadko się też zdarza, iż jeden wyżeł robi większy rozkład, niż paru a nawet kilku myśliwych ze strzelbami. A skutek jest ten, że polowanie takie psuje wyżła, gdyż uczy go gonić i łapać zwierzynę żywą. Z drugiej strony polowanie takie jest nieetyczne — niemyśliwskie.

Poza wyżej wspomnianą, wszelka inna zwierzyna (prócz oczywiście drapieżników) podlega w dalszym ciągu troskliwej ochronie.

Kto jeszcze nie zdążył przygotować dostatecznej ilości paszy liściastej (o czem było obszerniej we wskazówkach na czerwiec, to bieżący miesiąc jest do tej czynności jeszcze niezbyt spóźniony. Należy jednakże liczyć się z tem, że każdy tydzień opóźnienia daje paszę stosunkowo mniej cenną, wiosenne bowiem pędy i liście twardnieją i przez to stają się mniej delikatne i soczyste, a tem samem i mniej chciwie przez zwierzynę przyjmowane.

Gdzie są założone plantacje bulwy (Hellianthus tuberosus lub H. salsifis) na zimową karmę dla zwierzyny, trzeba w pierwszych dniach lipca przystąpić do pierwszego ścięcia łodyg, w celu zasuszenia ich wraz z liściem — i zachowania na zimę.

Zrzynania łodyg dokonywa się ostrym, sierpowato zakrzywionym nożem, możliwie gładko około 20 ctm. nad ziemią.

Wycięte, ulistnione łodygi suszy się w miejscu cienistem, przewiewnem, nie wystawiając ich na zbyt silną operację słońca, przez to bowiem tracą na wartości. Zasuszone w ten sposób łodygi, wiąże się w pęczki o średnicy 20 — 30 ctm. i przechowywa podobnie jak inną paszę liściastą, jak to było opisane we wskazówkach na czerwiec.

W ciągu lipca dojrzewa nasienie żarnowca (Spartium scoparium). Gdy jego strąki nabiorą koloru czarnego, należy je bezzwłocznie zrywać, wkrótce bowiem po dojrzeniu otwierają się i nasienie wypada. Strąki nie dojrzewają równomiernie, dlatego trzeba krzaki nasienne obchodzić co parę dni i w miarę dojrzewania strąki zrywać.

W celu wyłuszczenia nasion należy strąki rozpostarte na płachcie trzymać na operacji słońca. Po pewnym czasie zaczną one pękać i nasienie z nich wylatywać, rozpryskując się dość szeroko. Wyłuszczone w ten sposób nasienie przetrzymuje się w woreczkach lub skrzynkach, w przewiewnem, chłodnem miejscu, — do pierwszych dni października, w którym to czasie należy je wysiać i wówczas powschodzi na przyszłą wiosnę.

Żarnowiec należy do roślin niewybrednych i rośnie dobrze nawet na najlichszych, zwiewnych piaskach, nie znosi natomiast gruntów mokrych i tam wymarza. Wśród mokradeł i błot wysiewać go trzeba jedynie na suchych wyspach i pagórkach. Przy wysiewie nie należy przykrywać nasienia grubiej, niż na 5 mm.

Gdzie prowadzone są w lasach obsiewy pólek hodowlanych łowieckich, przypominam, że gdzie wypada w bieżącym roku żyto, ważną jest rzeczą, aby ono wysiane było możliwie wcześnie, t. j. w drugiej połowie bieżącego miesiąca. Chodzi bowiem o to, aby ono mogło wyrosnąć jaknajbujniej i przez to samo dostarczało zwierzynie na jesieni i zimą obfite ilości naturalnej paszy.

Pólka takie, systematycznie wśród lasów rozrzucone i celowo obsiewane, powstrzymują też zwierzynę od wychodzenia na sąsiednie, obce tereny, skąd, jak wiadomo, przeważnie już nie powraca, lub gdzie wyrządza znaczne nieraz szkody, za które musimy potem słono płacić.

SIERPIEŃ.

Sierpień jest porą najodpowiedniejszą do wysiewu rzepaku na zieloną, zimową paszę dla wszel-

kiej zwierzyny. Nie należy przeto zaniedbywać uprawy tej rośliny na pólkach hodowlanych łowieckich, dostarcza ona bowiem swem bogatem ulistnieniem dużo dobrej paszy — przez całą zimę. Rzepak wymaga dla swego rozwoju ziemi urodzajnej i starannej uprawy.

W bieżącym miesiącu kończą się żniwa i pola pustoszeją, — a wiele zwierzyny, szczególnie sarn, które przed dokuczliwemi komarami i muchami szukały schronienia w zbożach — wraca obecnie do lasu. Zadaniem myśliwego-hodowcy być powinno dbanie o to, aby przez stosowne obsiewy pólek w lasach zapewnić zwierzynie dobrobyt nie mniejszy, niż go miała w polu, a wówczas nie będzie odczuwała potrzeby wychodzenia na cudze pola. Niemniej ważną jest rzeczą, aby zwierzyna miała dostateczną ilość wody do picia i kąpania się. Należy przeto zrewidować naturalne, czy sztuczne pojniki i — gdzie woda wyschła lub grozi wyschnięciem — pogłębić je, albo dodatkowo założyć nowe pojniki. Sierpień i wrzesień bywają w Polsce przeważnie upalne i suche, również i pasza spożywana przez zwierzynę w tym czasie jest już mniej soczysta — a wszystko to powoduje, że zwierzyna w tym czasie potrzebuje dużo wody.

WRZESIEŃ.

We wrześniu rozpoczyna się ustawowo polowanie na najszlachetniejszą u nas zwierzynę t. j. jelenie.

Jednakże prawidłowi myśliwi, dbający o jakość swych zwierzostanów, nie będą jeszcze w tym czasie odstrzeliwali sztuk kapitalnych, — zdatnych do rozpłodu, pozostawiając to na czas po rykowisku lub na koniec rykowiska. We wrześniu ograniczyć się należy wyłącznie do odstrzału sztuk mniej lub więcej zdegenerowanych, o słabem lub lichem porożu, nie przedstawiających żadnej wartości hodowlanej.

W lasach, w których jelenie są stałymi mieszkańcami i odbywają rykowisko, należy jednakże zastanowić się nad tem, czy odstrzału i tych mało wartościowych sztuk, nie należy odłożyć na październik — listopad, albowiem przez niepokojenie jeleni, co bywa szczególnie wówczas, jeśli odstrzał tych sztuk dokonywanym będzie od stad, — można sobie zepsuć rykowisko na własnych terenach.

Polowania na cietrzewie odbywają się w różny sposób, — jednakże najwięcej praktykowane jest polowanie z wyżłem na młode cietrzewie. Na początku miesiąca, młode koguty nie są jeszcze należycie upierzone t. j. nie posiadają w swem upierzeniu dostatecznych cech koguta, dlatego młodzi, niewprawni myśliwi, a nawet i doświadczeńsi, polując w zaroślach, gdzie młode cietrzewie najchętniej przebywają, — zamiast kogutów, ubijają bardzo często kury, z uszczerbkiem dla przyszłej rozmnoży. Gdzie przeto cietrzewi jest stosunkowo mało i chodzi o ich rozmnożę, lepiej polowania z pod wyżła zaniechać zupełnie, a ograniczać się jedynie do odstrzału kogutów na tokach, lub na nagankach w późnej jesieni. Wtedy ubicie ciągnącego jak strzała, koguta, w jego wspaniałem już wówczas upierzeniu, sprawia prawdziwą satysfakcję.

To, co powiedziano wyżej o polowaniu na cietrzewie z „pod wyżła", odnosi się również do jarząbków, — na które najwłaściwiej polować jedynie z wabikiem!

W drugiej połowie miesiąca rozpoczyna się rykowisko jeleni. Dla dobra jeleniostanu, przestrzegam przed odstrzeliwaniem kapitalnych byków na początku rykowiska, t. j. przed błędem, popełnianym często nawet przez myśliwych, pod innemi względami racjonalnych.

Przed końcem września przystąpić należy do drugiego cięcia łodyg bulw, oraz do sprzętu seradeli na siano dla zwierzyny.

Łodygi bulw suszy się w miejscu cienistem lecz przewiewnem, poczem wiąże się w pęczki (snopeczki) i układając warstwami w suchej, przewiewnej szopie lub w specjalnym na ten cel brogu, przesypuje solą, roztartą drobno na mąkę.

Seradelę sprząta się i suszy podobnie jak koniczynę lub siano łąkowe, i przechowywa podobnie jak to ostatnie.

PAŹDZIERNIK.

Miesiąc październik otwiera polowanie na zające. Należy jednak polować na nie oględnie, tak, aby pozostawić dosyć dużo zajęcy dla dalszej rozmnoży.

Wskazówki w tym kierunku zostały umieszczone w Kalendarzu w artykule red. Garczyńskiego p. t. „Jak polować na zające". Kal. Myśl. z 1937 r., str. 161.

Miesiąc październik jest ostatecznym okresem do gromadzenia paszy na zimę, dla jeleni, sarn i zajęcy, oraz dla dzików. Na samym początku miesiąca dojrzewają i opadają kasztany, żołędzie i buczyna, które starannie zbierać i gromadzić trzeba, by w czasie długotrwałej zimy mieć co zadawać zwierzynie i utrzymywać ją w łowisku.

Z wymienionych wyżej nasion kasztany najmniej są wrażliwe na mrozy i z łatwością przechować się dają: na strychu, klepisku i t. p. Natomiast żołędzie i buczyna są mniej odporne na mrozy i dlatego najwłaściwiej jest zadołować je w kopczyki, podobnie jak ziemniaki.

Gdzie są założone pólka bulwowe, to, o ile w swoim czasie wykonano drugie cięcie łodyg, można około połowy miesiąca przystąpić do wykopywania kłębów, które służyć mają do dalszych, nowych plantacyj — na przyszłą wiosnę, albo też na zimową paszę dla sarn i zajęcy, gdy kłębów tych jest więcej niż potrzeba do dalszej uprawy. Kłęby bulw przechowywać można w kopczykach, podobnie jak ziemniaki, albo też w suchej, bez-

mroźnej ubikacji, przysypane suchym piaskiem, tak, aby w całości były pokryte.

Kto ma do wysiewu nasienie żarnowca (Spartium scoparium), winien to uskutecznić w końcu października. Siewu dokonywa się w płytkie, za pomocą motyk zrobione rowki i przykrywa nasienie ziemią na 1/2 do 1 ctm., zależnie od spoistości ziemi. Im ziemia cięższa, tem cieńsze powinno być pokrycie ziemią.

LISTOPAD.

Zbliża się zima, a z nią czas krytyczny dla naszych zwierzostanów, zarówno czworonogich, jak i skrzydlatych. Szczególnie krytyczną bywa zima śnieżna w pozbawionych schronisk, gołych polach, dla kuropatw. Nietylko cierpią one od dokuczliwych mrozów, wiatrów i śnieżnych zawiei, ale nadto wystawione są na znacznie większe niebezpieczeństwa ze strony skrzydlatych drapieżników, niż w innych porach roku.

Wcześnie też, t. j. przed spadnięciem śniegów i nastaniem mrozów, pomyśleć trzeba o zabezpieczeniu, a przynajmniej ulżeniu doli tych tak miłych i pożytecznych ptaków.

Przedewszystkiem więc, gdzie w polach niema naturalnych lub sztucznie założonych, stałych schronisk (remiz), należy postarać się o przygotowanie chociażby prowizorycznych, zrobionych z gałęzi drzew iglastych, z młodych sosenek, świerków lub jałowców, wkopanych prostopadle w ziemię, możliwie gęsto, aby utworzyły zwarte skupiny (klomby), dostatecznie zabezpieczające w nich kuropatwy od mrozów, wiatrów i zawiei śnieżnych, a nadewszystko od bystrego oka lotnych drapieżników.

W środku tych skupin zrobić trzeba budki, również z gałęzi, pochyło ku sobie wkopanych, do zasypywania w nich pośladu.

Prowizoryczne schroniska takie, wielkości po 10 — 15 metrów w kwadrat, rozmieszczone plano-

wo wśród pól, w ilości, odpowiadającej przynajmniej liczbie znajdujących się na danym terenie stad, obiorą sobie kuropatwy jako stałe, dzienne osiedla i unikną przez to samo licznych niebezpieczeństw.

Schroniska takie robić należy wcześnie, przed spadnięciem śniegów, aby kuropatwy miały czas oswoić się z przygotawanemi dla nich w ten sposób osiedlami.

Jednocześnie z wykonaniem budek, trzeba też zasypywać w nich, jako przynętę, pewną ilość „zgonin" lub pośladu, zmieszanego z plewami, albo drobną sieczką. A gdy się zauważy, że kuropatwy już budki odwiedzają, należy zasypywanie pośladu kontynuować perjodycznie, zawsze na noc, regulując ilość, zależnie od wielkości stad, oraz od tego, czy kuropatwy mają wolny dostęp do ozimin.

Gdy kuropatwy znajdą w schroniskach zasypane dla nich ziarno, uczęszczać tam już będą stale i nie odczują potrzeby przeniesienia się pod wiejskie zagrody, gdzie, jak wiadomo, są w najrozmaitszy sposób tępione.

To, co powiedziano o zasypywaniu karmy dla kuropatw, dotyczy w wyższym jeszcze stopniu bażantów, hodowanych na dziko.

Również i dla zwierzyny czworonogiej w lasach, mianowicie dla jeleni, danieli i sarn należy — pozakładać do jaseł, a zatem pod daszkami pewne ilości paszy, np. owsa w snopach, koniczyny, seradeli lub dobrego siana, oraz, choćby tylko na przynętę — trochę buraków, marchwi lub ziemniaków, co zapobiegnie rozproszeniu się zwierzyny po okolicy.

Gdzie niema zbudowanych jaseł (paśników), trzeba wcześnie, zanim ziemia zmarznie, w odpowiednich do tego celu miejscach — na haliznach, pozabijać odpowiednią ilość palików, wysokich 0,60 do 0,80 metr nad ziemią, do nadziewania na nich snopków z paszą, by były gotowe, gdy nadejdzie chwila intensywnego zakładania paszy.

Buraki, marchew, ziemniaki, żołędzie, buczynę najlepiej ułożyć w kopczyki na oczyszczonej ziemi i przykryć mchem, liśćmi lub wiązkami słomy — Zwierzyna sama odgrzebywać je sobie będzie. Ponieważ kasztany zawierają wiele goryczki, a trudno przewidzieć, czy nastąpią dość silne mrozy, któreby przez przemrożenie goryczkę tę usunęły, najlepiej jest zadawać je już parzone, a wówczas chętniej będą przez zwierzynę przyjmowane.

Zrewidować też pojniki i lizawki, i pooczyszczać je z opadłych liści, igieł sosnowych i t. p.

Z nastaniem śniegów rozpoczyna się tropienie i odstrzał dzików oraz szkodliwych dla łowiectwa drapieżników.

Śledzić trzeba za sidłami i innemi pułapkami, zastawianemi przez kłusowników, na ścieżkach, wydeptanych przez zwierzynę — co na śniegu z łatwością daje się wykryć.

GRUDZIEŃ.

Kto zamierza sprowadzić do dalszej hodowli, zające, bażanty lub kuropatwy, najwyższy czas, aby śpieszył z ich zamówieniem.

Zarówno w polach, jak i w lasach, rozpoczyna się dla zwierzyny okres krytyczny, szczególnie jeśli oprócz mrozów nastąpią obfite śniegi.

Gdzie przeto nie przygotowano jeszcze w polach sztucznych schronisk i budek dla kuropatw, to czas najwyższy uskutecznić to i zasypywać poślady. Również i bażantom należy się zabiegliwa opieka. W przygotowanych dla nich budkach lub pod daszkami — należy śnieg starannie usuwać i na oczyszczoną ziemię zasypywać karmę.

W lasach, o ile te obejmują drzewostany liściaste lub mieszane, iglasto-liściaste, z podszyciem drzew i krzewów liściastych, których młode pędy mogą dostarczyć zwierzynie choć jakie takie naturalne pożywienie, bez obawy szkód w młodnikach, nie potrzeba z zakładaniem paszy sztucznej

na początku zimy zbyt się śpieszyć. Wskazanem jest natomiast ścięcie w różnych punktach łowisk pewnej ilości małowartościowych drzew osikowyc, brzóz, grusz, lub karłowatych, mniej cennych dąbków, których korę i młode pędy jelenie, daniele, sarny i zające chętnie obgryzają.

Natomiast gdzie tego niema, jak np. w lasach czysto iglastych, trzeba już na początku zimy podawać zwierzynie obficiej paszę sztuczną, aby nie dopuścić do jej wyemigrowania.

Zależnie więc od jakości i ilości zwierzyny w danem łowisku i od tego, jaką paszą dysponujemy, zadawać należy: suszone łodygi bulw, wiązki, ciętych w czerwcu lub lipcu i zasuszonych liści dębu, osiki, topoli kanadyjskiej, buku, bzu jesiennego, lipy, jesionu i t. p. oraz od czasu do czasu suszone pędy z liśćmi kruszyny; pozatem siano koniczyny i seradeli oraz siano łąkowe z pierwszego pokosu, snopki niemłóconego owsa, jarmuż, głąby kapuściane, marchew, buraki, ziemniaki, buczynę, żołądź, owoce kasztanowca i t. p. Te ostatnie zadawać najlepiej parzone, przez co pozbywają się niemiłej goryczki i chętniej są przez zwierzynę przyjmowane.

Przy zakładaniu wszelkiej paszy należy zwracać uwagę na to, aby jej nie gromadzić zbyt obficie w jedno miejsce, lecz rozdzielać na mniejsze porcje i rozmieszczać w różnych punktach łowiska.

Dla dzików najodpowiedniejszą paszą są: kłęby bulw, buczyna, żołędzie, dzikie kasztany, snopki niemłóconego grochu polnego lub owsa, wreszcie padlina końska. Z zakładaniem tej ostatniej trzeba jednakże być ostrożnym, by nie zadawać na żer zwierząt padłych na zaraźliwe choroby. Nie należy też padliny zakładać zbyt obficie.

W bieżącym miesiącu lochają się maciory dzików. W tym więc czasie nie jest wskazany odstrzał odyńców, z powodu wstrętnej ich woni, — i odłożyć to lepiej na miesiące następne. Natomiast jest na czasie odstrzał warchlaków.

W grudniu odbywają się najliczniejsze polowania z naganką na zające i króliki w lesie, oraz polowania w kotły i ławą.

Gdzie zajęcy jest mało, stosować przy wykonywaniu polowań prawidła podane we wskazówkach hodowlanych na październik.

Z każdej ponowy należy obecnie korzystać, by tropić i tępić czworonogie drapieżniki, jak wilki, lisy, kuny, tchórze i łasice. Przy polowaniach na wilki i lisy znakomite usługi oddają fladry, któremi otaczać należy ostępy z otropionemi wilkami lub lisami. O rysiach nie wspominam, gdyż jest ich w naszym kraju tak mało, że, pomimo ich prawdziwie rozbójniczego charakteru, o intensywnem tępieniu nie może być mowy.

Początek grudnia jest też najodpowiedniejszy do przygotowania „ambon" i zakładania przynęt na wilki i lisy. Jak to wykonać, opisane jest obszerniej we „wskazówkach hodowlanych na styczeń".

**Myśliwi
zbierajcie łuski
na F.O.N.**

Walenty Garczyński.

ZADANIA I CELE ŁOWIECTWA POLSKIEGO ORAZ DROGI JEGO ROZWOJU.

Przyszłość łowiectwa nietylko u nas, ale na całym świecie, jest obecnym rozwojem stosunków zagrożona. Czasy, gdy każdy mógł nieograniczenie korzystać z darów przyrody, niestety niepowrotnie minęły. Szybki wzrost zaludnienia, środków komunikacyjnych, kolosalny postęp techniczny broni myśliwskiej, wyzyskiwanie przez człowieka każdej niemal piędzi ziemi dla celów gospodarczych, meljoracje i t. p., niedostateczna opieka ustaw oraz władz państwowych nad łowiectwem i wzrastający łącznie z tem we wszystkich krajach zastęp nietyle myśliwych, co posiadaczy kart łowieckich — wszystko to stworzyło takie warunki, że nietylko zwierzostany, ale wogóle fauna zaczęły się fatalnie kurczyć i grozić kompletnym zanikiem w osobach wielu swych przedstawicieli.
Spowodowało to reakcję, która poszła w dwóch kierunkach. Istniejące we wszystkich krajach organizacje łowieckie, mające na celu rozwój i popieranie łowiectwa, poczęły się wewnętrznie konsolidować i dążyć do objęcia w swem łonie wszystkich myśliwych danego kraju, aby ich poddać pewnej dyscyplinie i zobowiązać do przestrzegania pewnych zasad etycznych i gospodarczych, przy zachowaniu których groźny proces zaniku zwierzostanów mógłby być opanowany. Niezależnie od tego powstały liczne ligi ochrony przyrody, działające w podobnym, lecz szerszym, bo obejmującym całą faunę i florę, a nawet i martwą naturę, zakresie.

Okazało się wkrótce, że sprawa nie przedstawia się beznadziejnie i że, idąc po właściwej dro-

dze, można nietylko zwierzostany i niektóre, zagrożone całkowitem wyginięciem, gatunki zwierząt łownych uratować od wyniszczenia lub zagłady, ale nawet stan ich podnieść do dawno już niewidzianej wysokości. Wszystko okazało się zależnem od wyszukania i stosowania właściwych dróg i metod.

Jakie są w tych warunkach cele i zadania łowiectwa polskiego?

Najważniejszym celem i zadaniem łowiectwa, i to nietylko polskiego, jest utrzymanie i przekazywanie zwierzostanów i fauny swego kraju przyszłym pokoleniom.

Hasło to, aczkolwiek krótkie, dobitne i zrozumiałe, nie wyczerpuje jednak całkowicie zagadnienia. Oparte jest ono na poglądzie, że dotychczasowy, a przedewszystkiem przedwojenny stan zwierzyny i panujące w dziedzinie łowiectwa stosunki są czemś szczytnem, idealnem, co tylko utrzymać i przekazać następnym pokoleniom należy. Wiemy wszyscy, że tak nie było i nie jest. Wiemy, że zwierzostany w wielu miejscowościach pozostawiały dużo do życzenia, a wiele gatunków zwierzyny bliższych było w przedwojennych stosunkach wyginięcia, niż obecnie, np. głuszce. Wiemy, że w przedwojennych stosunkach i opieka nad zwierzostanami ze strony władz i społeczeństwa, przedewszystkiem myśliwskiego, pod wielu względami nie była wolna od zarzutów. Podobnie zresztą jest i dzisiaj. Nietylko więc należy przekazać następnym pokoleniom to, co jest, ale jeszcze zwierzostany i warunki ich bytu w wielu bardzo wypadkach należy doprowadzić do normalnych, a częstokroć wprost odtworzyć. Uzupełnić więc wysunięte hasło musimy przez dodanie: „w najlepszym, dopuszczalnym przez wymogi gospodarstwa narodowego, przedewszystkiem rolnego i leśnego, stanie". Oczywistem bowiem jest, że hodowanie nadmiernych ilości zwierzyny w sposób, odbijający się szkodliwie na rol-

nictwie i leśnictwie, nie jest ani pożądane, ani dopuszczalne.

Łowiectwo nie od dzisiaj istnieje i nie dziś się skończy. W rozmaitych postaciach istnieje od wieków i, miejmy nadzieję, że wieki przetrwa i istnieć będzie do końca ludzkości. Ma swoje tradycje i formy, częstokroć odmienne w różnych krajach, lub nawet ich regjonach i powstające wciąż nowe zagadnienia i warunki egzystencji, do których swoje obyczaje i metody dostosowywać lub nowe stwarzać musi. Dlatego też każdy kraj musi mieć i dbać o swoje oblicze łowieckie, wyrażające się w uprawianiu łowiectwa w pewnych formach, do zachowywania których winien umieć zmusić swoich myśliwych. Od powszechności zachowywania pewnych nakazów gospodarczych i etycznych, od głębokiego przeniknięcia ich w szerokie rzesze myśliwych, zależy kulturalne oblicze danego kraju w dziedzinie łowiectwa, oblicze, według którego dany kraj będzie sądzony przez swych sąsiadów.

Znaczenie tego kulturalnego oblicza jest olbrzymie. Zwierzostany i fauna danego kraju są pochodną jego kultury, oczywiście, przedewszystkiem w dziedzinie łowiectwa. Nikt tak, jak kulturalni myśliwi, nie potrafi podnieść zwierzostanów i utrzymywać ich na należytym poziomie. Nikt tak, jak oni, nie potrafi zdobyć się na tyle ofiar i wysiłków, nietylko w dziedzinie materjalnej, ale, co bodaj jeszcze ważniejsze, w dziedzinie myśli i uczucia. Oni to, ci przodujący myśliwi, tworzą cuda nietylko w dziedzinie hodowlanaj, ale także — literatury i sztuki.

Dlatego też kulturalne oblicze danego kraju ma najważniejsze znaczenie dla rozwoju w nim łowiectwa i przyszłości. Przykłady tego mamy pod ręką. Podobnie, jak w biblijnych stosunkach, obecność choćby jednego sprawiedliwego miała ratować miasto od zagłady, tak i u nas, po zniszczeniach wojny światowej łowiectwo zostało od-

budowane wysiłkami nielicznej grupy ocalałych z wojennego pogromu, oddanych sprawie prawdziwych myśliwych. Podobnie zresztą stało się i w innych krajach, dotkniętych wojennem i powojennem zniszczeniem.

Jeśli więc idzie o zachowanie łowiectwa i o jego przyszłość — najlepszą i najpewniejszą drogą jest dbałość o kulturę łowiecką jego myśliwych, o skierowanie ich myśli i upodobań na właściwe drogi. Reszta sama się zrobi. Zrozumieli to Niemcy i dlatego olbrzymie sumv wydają na tak zwane ogólne cele łowiectwa. Przeszło cztery miljony marek rocznie idzie na te cele. Dzięki temu łowiectwo niemieckie stoi na tak wysokim poziomie, dzięki temu oni jedni, ze wszystkich narodów świata, mogli zdobyć się na to, co nosiło nie dość mówiącą jeszcze nazwę: „Międzynarodowa wystawa łowiecka w Berlinie".

Droga do stworzenia kulturv łowieckiej iest jedna — to rozwój i popieranie literatury myśliwskiej i należyte organizowanie myśliwych swego kraju.

Zorganizowane łowiectwo potrafi wprowadzić dobre obyczaje i stosowanie właściwych metod hodowlanych, potrafi też wywalczyć należyte ustosunkowanie się do spraw łowieckich zarówno władz państwowych, jak i całego społeczeństwa.

Jeden jest jednak kardynalny warunek istnienia łowieckich organizacyj wszystkich krajów. Muszą one być apolityczne. Nie mogą być terenem politycznych ścierań, ani stać się narzędziem propagandy jakiegoś jednego, zwycięskiego kierunku. Jedyną, nietylko dopuszczalną, ale i konieczną tendencją ich winno być dążenie do zachowywania i przekazywania zwierzostanów swego kraju dalszym pokoleniom, utrzymanie a nie roztrwonienie tego bogactwa narodowego, jakiem są jego zwierzostany i fauna. Wprowadzenie do organizacyj łowieckich tendencji politycznych prowadzi prostą drogą do skierowania ich rozwo-

ju i działalności na niewłaściwe tory, do wysuwania na czołowe stanowiska tych organizacyj nie ludzi, którzy w dziedzinie łowiectwa mają najwięcej do powiedzenia i zrobienia, a ludzi z zadaniami łowiectwa częstokroć nic, albo niewiele mających wspólnego

A w łowiectwie jest jeszcze bardzo dużo do zrobienia. Najważniejsze zagadnienie łowiectwa: sztuka współżycia z żywą przyrodą i umiejętność brania z jej darów tyle właśnie, ile można, nie naruszając źródła jej bogactw, nie znalazła jeszcze u poszczególnych narodów właściwego wyrazu. Znajomość nasza życia poszczególnych zwierząt łownych i ich potrzeb, wbrew temu, coby się pozornie zdawało, daleka jest jeszcze od doskonałości. Oczywiście, na obszarach o wysokiej kulturze rolnej nie trudno dochowywać się znacznych ilości sarn, kuropatw, zajęcy i bażantów. Ale niech tylko warunki będą trochę odmienne, to już powstają znaczne trudności, z któremi niełatwo się nieraz uporać. Już nasza znajomość możliwego i dopuszczalnego nasilenia tych gatunków w poszczególnych typach rewirów pozostawia wiele do życzenia. A cóż dopiero mówić o pozostałych gatunkach zwierzyny, t.zw. dzikiej. Niewiele bardzo wiemy jak dochować się cietrzewi, jarząbków, pardw i t. p. Co zrobić, aby znalazły się w pożądanej ilości w rewirach, które wydają się dla nich odpowiednie? Cała nasza wiedza o zwierzynie i jej potrzebach jest wogóle bardzo świeżej daty. Nie troszczono się o tę wiedzę dawniej, uważając zwierzynę za jedno z bogactw przyrody, z którego każdy może czerpać dowoli, nie licząc się z jakiemikolwiek względami.

Poglądy te pokutują do dziś dnia wśród mniej kulturalnych myśliwych i wśród szerokich mas nieuświadomionej ludności. Są one też największą przeszkodą dla zdobycia obywatelstwa dla poglądów współczesnych, odpowiadających potrzebie

chwili. Czy dawne są czasy, gdy nie było wogóle jakichkolwiek czasów ochronnych, a czy nie całkiem jeszcze świeże, gdy te czasy były niedostateczne i gdy polowanie otwierano zbyt wcześnie, na młodą, nielotną niemal zwierzynę. Wystarczy pozatem wziąć podręcznik łowiecki, czy monografję poszczególnego gatunku zwierzyny łownej z przed trzydziestu tylko lat, aby wśród wielu słusznych poglądów zauważyć w nich bardzo znaczną ilość luk, niedomówień i wręcz błędnych zapatrywań. A i w stosunkach łowieckich, panujących wśród poszczególnych narodów, nie wyłączając nas samych, widzimy szereg rzeczy niepożądanych, lub wręcz groźnych dla poszczególnych gatunków zwierzyny. Wystarczy wskazać na zagadnienie ochrony przelotnego ptactwa i obecny, mimo całego niezaprzeczonego postępu w tej dziedzinie, stosunek do tego zagadnienia wszystkich bodaj południowych narodów Europy. Słowem, aby utrzymać zwierzostany, narody całego świata wiele mają jeszcze do przemyślenia i zrobienia. Nie stoimy jeszcze wobec metod i stosunków, któreby nam utrzymanie tych zwierzostanów gwarantowały.

I aczkolwiek poprawa stosunków łowieckich po wojnie wszędzie bodaj jest znaczna i widoczna, to jednak od trosk i obaw o przyszłość łowiectwa nie jesteśmy jeszcze wolni.

A jak się ta sprawa przedstawia u nas?

Niewątpliwie wiele z tego, co wyżej powiedziano, ma do nas również zastosowanie.

Pozycja nasza jednak jest gorsza, niż wielu innych narodów. Kulturalny poziom szerokich mas naszych myśliwych jest wciąż jeszcze niższy, niż gdzieindziej, i sam przez się stanowi groźbę dla rozwoju naszych stosunków łowieckich. Stosunek władz, aczkolwiek przychylny dla spraw łowieckich, nie jest taki, jakim pragnęlibyśmy go widzieć. Widzimy to przedewszystkiem w dziedzinie wydatków na łowiectwo. Tak konieczne

podciągnięcie kulturalne wzwyż naszych myśliwych wymaga specjalnej propagandy — popierania wydawnictw i czasopism łowieckich, stworzenie fachowej literatury łowieckiej, a w tej dziedzinie pomoc ze strony państwa jest u nas niemal żadna. Daleko nam do czterech miljonów marek, wydawanych na te cele przez Niemcy.

Od czasu wydania obecnego prawa łowieckiego z dopłat z art. 37 tego prawa Skarb Państwa zebrał około pięciu miljonów złotych, zaś na ogólne cele łowiectwa z funduszu tego, w zamierzeniu przeznaczonego na nie wyłącznie, zostało wydane może sto tysięcy. Cały szereg słusznych i uznanych postulatów łowieckich nie może się doczekać pomyślnego zrealizowania. Społeczeństwo, w tem znaczna część samych myśliwych, tkwi jeszcze w poglądach na łowiectwo, jako na zbytek i możność nieograniczonego czerpania z darów przyrody i jest obojętna dla wszelkich poczynań natury ogólnej. Wszystko, co w dziedzinie łowiectwa jest u nas zrobione, jest dziełem inicjatywy i wysiłku poszczególnych jednostek, zgrupowanych w Polskim Związku Łowieckim. Jakby wyglądały u nas stosunki łowieckie, gdyby tej pracy i tych wysiłków nie było? Jak będzie wyglądać przyszłość naszego łowiectwa, jeśli tych stosunków nie zmienimy?

Droga do zmiany tych stosunków, do stworzenia warunków, w których o przyszłość łowiectwa moglibyśmy być spokojni, jest jedna: stworzenie takiej organizacji łowieckiej, która — dzięki swej powadze i liczebności — umiałaby wywalczyć u władz i społeczeństwa konieczne uznanie dla słusznych postulatów łowiectwa. Organizacji, któraby obejmowała wszystkich myśliwych Polski, umiałaby ich pociągnąć do wypracowania zasad etyki łowieckiej i odpowiednich dla naszych stosunków metod hodowlanych, a także umiałaby nakłonić myśliwych Polski do ich stosowania. Zręby takiej organizacji już ma-

my. Jest nią Polski Związek Łowiecki, który tyle dla polskiego łowiectwa już zrobił i swemi poczynaniami i osiągnięciami dowiódł, że w dążeniach swych jest na właściwej drodze. Poprzyjmy jego poczynania, myślą, sercem i czynem, wypełnijmy jego kadry liczbą, a prędzej czy później wyprowadzimy polskie łowiectwo na szerokie wody spokojnej i lepszej przyszłości.

Kpt. w st. sp. Stanisław Łysiński.

Z ŻYCIA PTAKÓW.

CHARAKTERYSTYCZNE RUCHY I POZY.

Pełna charakterystyka fizjologiczna gatunków ptaków — obok ścisłego określenia sposobów lotu, ostrości poszczególnych zmysłów, wędrówek, żywienia, funkcji rozrodczych, mowy i inteligencji ptasiej — wymaga także dokładnego opisu i omówienia podpatrzonych tak w wolnej przyrodzie, jak w hodowli — poruszeń i pozycyj, właściwych poszczególnym grupom tej klasy.

Ostatnio wymienione szczegóły najbardziej mogą zainteresować myśliwych - hodowców dzikiego ptactwa, nie bez znaczenia są jednak dla przyrodo-malarzy i preparatorów wypychaczy; bowiem dla pierwszych ciekawe będzie to wszystko, co dotyczy fizjologji ptactwa, dla drugich i ostatnich zaś — to, co stanowi logiczne uzasadnienie nadawanej preparatom pozy obok ich dążenia do unikania szablonu. Wystarczy na razie parę takich przykładów, jak: wybór skały, gruntu lub drzewa odpowiedniego dla spoczynku danego okazu; chwytanie żywego pożywienia, sposób spożywania, sposób trzymania skrzydeł, nóg, szaty podczas spoczynku, wytężonej uwagi, podnieceń, niedomagań i t. p.

Ptaki drapieżne wypchane w pozycji z szeroko rozpiętemi skrzydłami, na wyprostowanych nogach, umieszczane na gałęzi, wyglądają bardzo efektownie i, co najważniejsza, każde niemal piórko daje się w tej pozie dokładnie obejrzeć, — jednak ta właśnie poza, zwłaszcza u dorosłych ptaków, uderza swą nienaturalnością, tembardziej, jeśli

w ten sposób wypycha się okazy gatunków unikających gałęzi, np. błotniaki *(Circi)*

Chociaż więc ptak szybko niesiony na ręku pochyla się ku przodowi i przysiadając nieco rozchyla i unosi zlekka skrzydła (rys. 1), to jednak pozycja, o której przedtem była mowa (rys. 2), może być podpatrzona u dorastających piskląt drapieżnych (rys. 3), które unosząc się na gnieździe jakby próbują siły swych skrzydeł. Podobnie u większych drapieżników w chwili dosiadania pomykającej zwierzyny (rys. 4). Tedy zamiast rozpinać jastrzębia czy orła z wyciągniętemi nogami na gałęzi, bardziej wskazane byłoby zawiesić go na drucie niby w locie z ptakiem lub gałęzią niesioną w szponach.

Poza lotem (który omawiałem w „Kalendarzu Myśliwskim" na rok 1938) wszystkie ruchy i postawy ptaków sprowadzają się tutaj do następujących momentów fizjologicznych i psychologicznych:

1) spoczynek (chwilowy, podczas wysiadywania, drzemka i sen);

2) wytężona uwaga;

3) moment decyzji (np. przed zerwaniem do lotu, przed atakiem, obroną, ucieczką i t. p.);

4) zadowolenie i radość (ich oznaki);

5) przygnębienie i rezygnacja (u ptaków ranionych, chorych, schwytanych i t. p.);

6) przerażenie i niepokój o potomstwo;

7) gniew (stosunek do osobników sobie podobnych i do innych rodzajów);

8) ruchy pospolite: chód, bieg, skoki, odskoki, pływanie, nurkowanie i nurzanie; ruchy dzioba i pomocnicze ruchy nóg przy spożywaniu pokarmu;

9) ruchy głowy i szyi w związku ze sposobem patrzenia, słuchania oraz wyrażające stan psychiczny;

10) ruchy ogona, skrzydeł i tułowia.

Gimnastyka kaczek *(Anatidae)*, kąpanie ptaków

drzewnych i ziemnych; ruchy towarzyszące zalotom i t. p.;

Omawiając punkt po punkcie sprawy powyższe, postarałem się zilustrować je tutaj szkicami, o ile możności zaczerpniętemi z natury, choć w przeważnej części pamięciowemi.

Naturalna pozycja spoczynku ptaka wskazuje hodowcy na prawidłowość metod hodowli, stąd i punkt ten wymaga bardzo szczegółowego, choć treściwego opracowania.

Należą tu stany takie, jak sen, drzemka, wysiadywanie; odpoczynek chwilowy, względny, który można w dzień zauważyć nawet u najruchliwszych drobnych ptaków, przerywających od czasu do czasu na moment swe szybkie akrobacje i trwających nieruchomo w pozycji mn. w. poziomej z dziobem nieco wzniesionym, tak iż obserwującemu wydaje się, że ptak chwilowo zaspokoił swoje potrzeby, niczem nie jest niepokojony i odczuwa znużenie. Lecz już w następnej chwili spostrzegamy dalszy ciąg ruchu, który u gajówek (np. *Phylloscopus collybita)* tak harmonizuje z ciągłem drżeniem liści osiny, białodrzewiu, brzozy, lipy, wiązu i in., w których gęstwinie spędzają te ptaki lato i część jesieni.

Około południa chwile odpoczynku drobnych ptaków stają się częstsze i niekiedy łączą w trwający kilkanaście lub więcej minut spokój; ptaki nie odzywają się i nie szukają pożywienia (kosy, kwiczoły, wilgi, gajówki, trzcionki, pliszki, świergotki, skowronki i t. p.).

U grzebiących kuraków, jak kuropatwa i przepiórka, ustawicznie zajętych szukaniem drobnych źdźbeł roślinnych, mrówek, nasion i t. p., takich odpoczynków bywa więcej w ciągu dnia letniego i niekiedy przechodzą one w prawdziwą drzemkę, przytem kuropatwy starki i młódki z upodobaniem wygrzewają się na wystawionych na słońce wzniesieniach (zwłaszcza starki), jak kopki zboża,

pagórki, a hodowane — na dachach, krytych gontem lub słomą.

Prawdziwej drzemce oddają się wszystkie gatunki objadające się obficie: dzienne i nocne drapieżne, dzierzby, zimorodki i t. p. Drapieżne wybierają w tym celu bądź niedostępną skałę (wielkie orły), bądź gałęź poziomą, położoną dość wysoko i osłoniętą zwłaszcza od spodu (sokoły), gdyż podczas takiej drzemki słabnie ich uwaga na niebezpieczeństw, a cała energja organizmu zużywa się na trawienie.

Miejsca stale wybierane przez te ptaki zdradza jedynie obecność na ziemi charakterystycznych kłębków, złożonych z piór, dziobów, resztek kości, sierści, ości rybich i t. p., które oddzielone od trawionego mięsa, wyrzucane są następnie dziobem.

Drzemka ptaków drapieżnych trwa dość długo, od 30 min. do ok. godziny i więcej u dużych ptaków. Szata ich jest wtedy cała napuszona (z wyjątkiem głowy), nogi skurczone, brzuch niemal opiera się na gałęzi, skrzydła zwykle końcami lotek skrzyżowane nad sterówkami, od przodu okryte są napuszonemi piórami piersi i brzucha, jak to widzimy u kobuza (rys. 5).

Poza rodzajami o wytrwałym locie, które często i długo przebywają w powietrzu (drapieżne, jaskółki, mewy, rybołówki i t. p.) wszystkie ptaki rozmaitemi sposobami dają wypoczynek swym tylnym kończynom: Tak więc:

1) ptactwo o przeważających ruchach naziemnych, kładzie się w tym celu na zmianę na prawym i lewym boku, wyciągając nogi z palcami swobodnie złożonemi; tu należą kuraki (rodzaje: *Phasianus, Perdix, Coturnix)*, gołębie *(r. Columba, Streptopelia)*, skowronki *(Alauda, Galerida)*, pliszki *(r. Motacilla)*, świergotki *(r. Anthus)*, wreszcie wróbel domowy;

2) ptactwo o długich nogach, jak: bociany, żórawie, czaple, czajki, siewki, kulony, chróściele,

modrzyki — stają naprzemian na jednej nodze, unosząc drugą do góry;

3) ptactwo wodne, jak kaczki *(Anatidae)*, pelikany, kormorany *(Phalacrocoracidae)*, pływając lub siedząc na ziemi, zakłada nogę na kuper;

4) łażące (rodzaje: *Picus, Gecinus, Sitta* i t. p.) dla odpoczynku nóg poprostu siadają na jakiś czas, tak, jak i inne ptaki drzewne, t. j. poprzecznie na poziomej gałęzi.

Ptaki długolotne (rodzaje: *Accipiter, Caprimulgus, Larus, Sterna* i in.) specjalnego odpoczynku nóg nie potrzebują, gdyż nogi ich odpoczywają w locie.

U wielu gatunków zwłaszcza drapieżnych, samce i samice wysiadują jaja na zmianę, przyczem głowa ich zajmuje położenie jak wogóle przy spoczynku. Niektóre np. kaczki, bekasy (rys. 5-a), wysiadując i w dzień, śpią z głową założoną na grzbiet.

Sen ptaków dziennych trwa mn. w. od zachodu do wschodu słońca, inne jak kosy, kozodoje i ślepowrony sypiają w dzień. Większość z pośród pierwszych, np. ziarnojady, gołębie, kaczki, bekasy, chowa podczas snu dziób, oczy, lub całą głowę na grzbiecie pod barkówki, drugie natomiast kryją się całe bądź w dziuplach (puszczyki), bądź w gąszczach na ziemi (kozodoje), bądź w miejscach niedostępnych bagnistych, na gałęziach drzew i krzewów, właściwych mokrym gruntom *(Salinae* wierzbowate i t. p.). Tu szczególnie należą: puhacz *(Bubo maximus)* i ślepowron *(Nycticorax n.)*. Ptaki dzienne starają się ukryć w nocy przed wzrokiem sów, zwłaszcza bardziej widoczne dla tych ostatnich nagie miejsca ciała (okolice oczu i dzioba); zaś napół nagie pisklęta rodzice ukrywają pod skrzydłami.

Z wyjątkiem snu, wszystkie te rodzaje spoczynku nie są pozbawione pewnej gotowości — uwaga ptaka nie zupełnie zamiera — wzrok skierowany jest zwykle tam, skąd może mu coś zagrażać: drobne ptactwo, a także bąki, kormorany i sowy

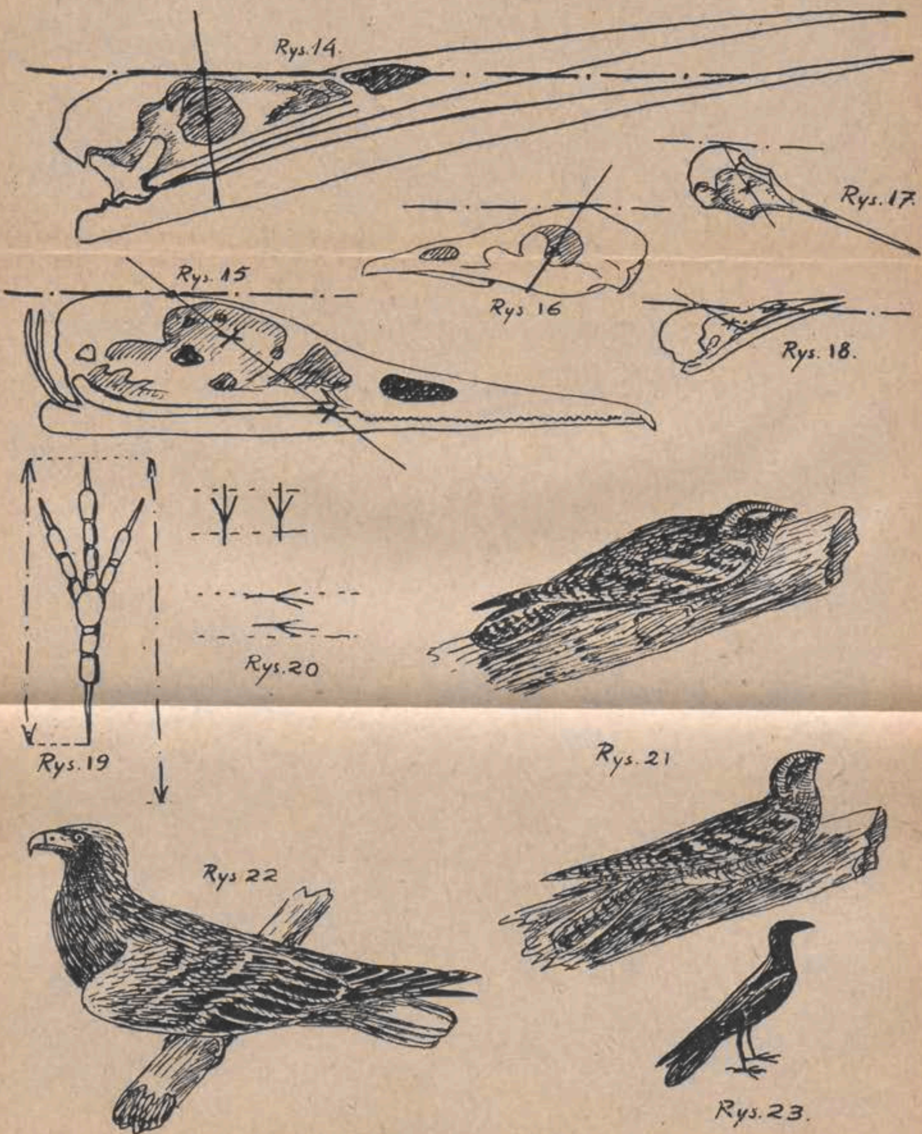
(co dość trudno pochwycić w wolnej naturze) — jak gdyby spozierają ku niebu, ptaki drapieżne i wielkie — raczej na ziemię (rys. 6 — 13).

Ta gotowość do przyjęcia do świadomości niebezpieczeństwa łącznie z najwygodniejszą pozycją dla spoczynku mięśni i systemu mózgowego jest najogólniejszą regułą spoczynku ptaków. Stąd to tak charakterystycznem jest położenie głowy w stosunku do tułowia i do linji horyzontu. Da się ono określić przez oznaczenie na czaszce pewnego punktu, który zajmuje położenie kulminacyjne podczas spoczynku. Mianowicie, jeżeli mn. w. przez kąty paszczowe i środki oczodołów przeprowadzić płaszczyznę, to przetnie ona w pewnem miejscu czaszkę. Punkt środkowy tego przecięcia będzie tym wierzchołkiem. Definicja ta, co prawda, opiera się na dość dużej, lecz dowolnej ilości obserwacji. Płaszczyzna styczna do czaszki w jej punkcie kulminacyjnym będzie horyzontalną. Dla przykładu podaję tu czaszki: czapli siwej *(Ardea cinerea* — rys. 14), tracza *(Mergus serrator* — rys. 15), gęsi *(Anser anser* — rys. 16), biegusa *(Calidris alpina* — rys. 17), szpaka *(Sturnus sophiae* — rys. 18).

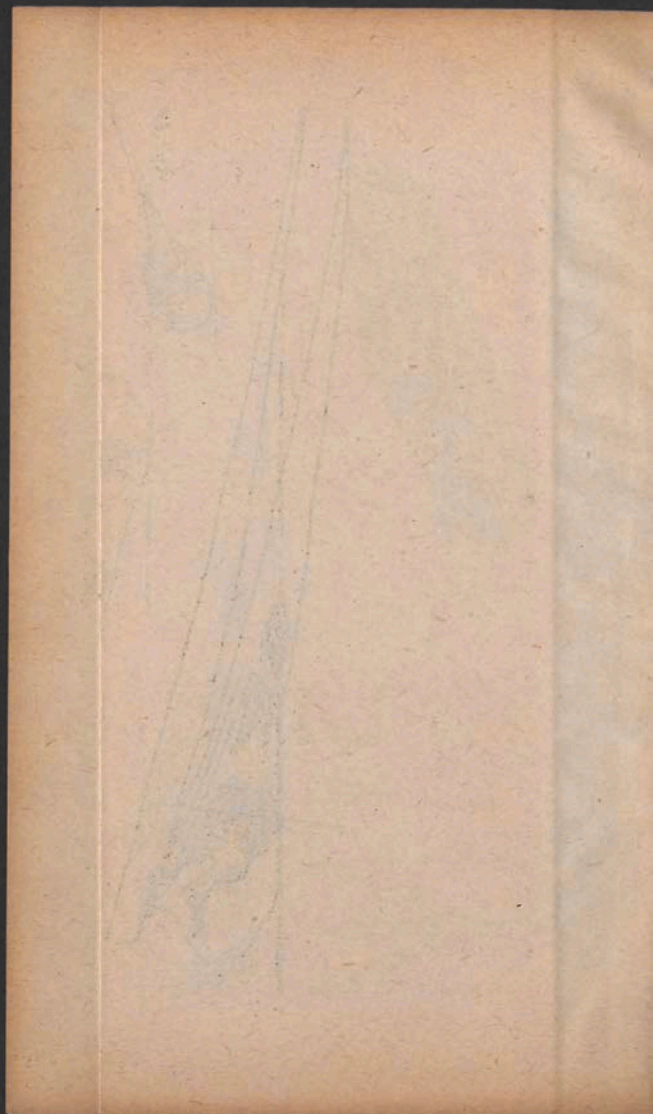
Gatunki drzewne wybierają w celu spoczynku gałęzie poziome (żywica nie pożądana!) grubości odpowiedniej do obchwytu łapy, bowiem ptak drapieżny, zwłaszcza siedząc na zbyt cienkiej gałęzi, kaleczyłby sobie palce własnemi szponami. Zbyt gruba znowu gałąź nie pozwala na dostateczne zwarcie palców, a zatem i na należyty zsiad (ścięgna zwierające łapy), co nie daje organizmowi zupełnego wypoczynku. W hodowli dobrze jest wybierać gałęzie, których obwód równy jest ok. $1^1/_5$ obchwytu (rys. 19). Sposoby obchwytu łapkami przy spoczynku odpowiadają ogólnej budowie ptaka, najczęściej jednak gałąź bywa obejmowana normalnie t. j. poprzecznie (rys. 20 — górny); rzadko wzdłuż (rys. 20 — dolny) czego u nas są przykładem jarząbki *(Tetrastes bonasia),* kozodo-

Rys. 1
Rys. 2
Rys 3.
Rys. 4.
Rys. 5
Rys. 6.
Rys. 7
Rys. 8.
Rys. 9.
Rys. 10
Rys. 11.
Rys. 5a.
Rys. 13
Rys. 12.

Tabl. 1.

Rys. 14.
Rys. 17.
Rys 16
Rys. 15
Rys. 18.
Rys. 20
Rys. 19
Rys. 21
Rys 22
Rys. 23.

Tabl. 2.

je (*Caprimulgus europaeus* — *rys. 21)*, a niekiedy i skowronki leśne (*Lullula arborea)*; ptaki te w ten sposób ukrywają się za grubą gałęzią. Jerzyki (*r. Micropus)* zwracają wszystkie cztery palce do wewnątrz, sowy bądź palec wewnętrzny z kciukiem do tyłu, bądź wewnętrzny palec do środka, układając go wzdłuż gałęzi, przyczem szpon jego tkwi w korze. Dzięcioły, papugi, kukułki i krętogłowy mają stale zwrócony do tyłu palec skrajny i kciuk (t. zw. ptaki dwuparzystopalcowe).

Co do położenia skrzydeł, to u pewnych rodzajów końce lotek podczas spoczynku znajdują się poniżej linji sterówek (jak np. u młodych jaskółek, muchołówek, drozdów i t. p.); najczęściej jednak lotki w spoczynku skrzyżowane końcami wystają ponad ogon (u sokołów, orłów, gęsi, kaczek, mew i rybołówek).

Osobniki zabiedzone, chore, szczególniej w zimie, siedzą mocno napuszone z lotkami opuszczonemi i sterówkami rozsuniętemi, z oczyma trochę zamrużonemi; taka pozycja oznacza też u młodych złe trawienie skutkiem nieodpowiednio dobranego pożywienia. Wielkie drapieżne w normalnym stanie zakładają lotki wysoko, krzyżując je nad ogonem, a jednocześnie opuszczają ramiona i rozchylają je nieco, jak to widzimy u kruków i u bielika (rys. 22), którego linja tułowia przybiera wtedy położenie bardziej poziome, niż to widzimy na egzemplarzach wypchanych.

Najbardziej zbliżoną do pionu pozycję przybierają: sowy, błotniaki i jastrzębie.

Pozycja spoczynku gwałtownie się zmienia, jeśli u w a g a została nagle czemś przykuta: głowa unosi się ku górze, oczy rozwierają, wzrok skierowuje tam, s k ą d można się spodziewać wyjaśnienia niepokoju, a cała szata staje się gładką. Nogi najczęściej są wtedy wyprostowane. Ta zwarta i skupiona p o s t a w a b a c z n a (rys. 23) trwa zwykle krótko, poczem szybko następuje decyzja: uciecz-

ki, przywarowania, przyczajenia, ataku, obrony i t. p. które zamieniają się w czyn.

Pozycję wytężonej uwagi widzimy prawie zawsze u sów, a to dlatego, że zaczynamy je obserwawać zwykle dopiero wtedy, kiedy one nas dawno zauważyły i bacznie się nam przyglądają, czasem przez zmrużone powieki, jak to czynią puszczyki, których głowę widać w dziupli drzewa (rys. 24). W chwili poprzedzającej niepokój puszczyk na pewno spoczywał w pozycji wygodniejszej (rys. 25).

Ponieważ zwykle znajdujemy się od sowy w kierunku skośnym w dół, więc usiłując nam się dobrze przyjrzeć, tak wskutek pewnych właściwości budowy samego oka, jak i wskutek płaskości oblicza, sowa zmuszona jest kierować obie niemal równoległe osi optyczne swych oczu na przedmiot swej uwagi, zwykle na naszą twarz. Dziób jej zostaje wówczas wciągnięty w pióra szyi (lub karku przy obrocie głowy o 180°). Przy przejściu z postawy pionowej spoczynku do pozycji uwagi wytężonej, dla zachowania równowagi potrzeba pewnego nachylenia ciała, przy którem, aby nie nastąpiło względne opuszczenie głowy, nogi muszą się natychmiast wyprostować. Jeśli zbliżamy się do spoczywającej sowy z tyłu, to wówczas szybko obraca ona głowę o 180°, zupełnie na grzbiet. Jeśli się zbliżamy z przodu, to sowa unosząc się na nóżkach, trochę się garbi, wlepia w nas oczy, kłania się czasem kilkakrotnie *(Carine noctua, Strix aluco)* i odlatuje. Te ukłony spowodowane są niczem innem, jak trudnością zespolenia pozycji równowagi ciała z pozycją głowy, wygodną dla obserwacji. Zauważyłem też podobne ukłony u uszatek *(Asio otus)* chowanych w pokoju, gdy w dzień pokazywałem im zdaleka pożywienie. Ruchy sów, wykonywane w różnych okolicznościach są b. miłe i pełne jakiegoś komizmu, co przy ich inteligencji sprawia przyjemność hodowcy.

Pozycję baczną u ptaków dziennych znamionuje

Rys. 24

Rys. 25

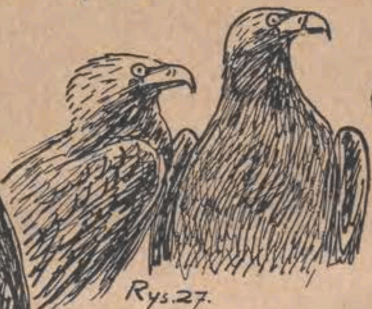

Rys. 28.

Rys. 26.

Rys. 27.

Rys. 29.

Rys. 30.

Rys. 31.

Rys. 32.

Tabl. 3.

żywy ruch głowy (obroty o 90°), wyciągnięcie szyi, wygładzenie szaty, nachylenie grzbietu i wyprostowanie oraz zestawienie nóg; to ostatnie zresztą nie zawsze ma miejsce.

Przejście od postawy spoczynku do postawy bacznej ilustrują wizerunki: gołębiarza (rys. 26), bielika (rys. 27), srokosza (rys. 28), przepiórki (rys. 29), kuropatwy (rys. 30).

Jarząbki *(Tetrastes bonasia* — rys. 31), jemiołuchy *(Bombycilla garrula)*, drobne ptactwo czubate, jak trznadle i potrzosy *(Cynchramus schoeniclus)* zaniepokojone — podnoszą czubek.

Przerażenie daje się rzadko obserwować na wolności u ptaków nie okaleczonych. Objawia się ono czasem krzykiem, wydawanym już w locie. Według opowiadania znajomych mi sybiraków, wśród licznych gatunków kaczek, przebywających na dopływach Obi, o obfitujących w silne zakręty łożyskach, niektóre z nich zaskoczone nagłem pojawieniem się z za brzegu człowieka w czółnie, w pierwszej chwili przerażone z a m y k a ł y o c z y, zamierając jakby na mgnienie oka, poczem gwałtownie się podrywały.

Młode brodzących (rodz. *Vanellus, Charadrius, Oedicnaemus)*, mew *(Laridae)* i in., niezdolne jeszcze do lotu, gdy za późno spostrzegą wroga, aby uciekać pieszo, p r z y w a r o w u j ą, kładąc na ziemi wyciągniętą szyję i przywierając do ziemi całem ciałem, trwają tak, jak nieżywe, póki nie minie niebezpieczeństwo. Szczególniej czynią to młode kulony *(Oedicnaemus crepitans* — rys. 32), bażanty, czajki i t. p., dając się nawet wtedy wziąć psu.

Stare nielicznych gatunków, pochwycone ręką, z przerażenia wpadają w gniew (przyczem pióra na głowie im się podnoszą), chwytają dziobem i szczypią dotkliwie palec (jemiołuchy, dzierzby, sikory, wróble). Ptaki drapieżne w takich wypadkach nigdy nie używają jako oręża dzioba, chwytają natomiast szponami; sowy wydają przytem groźne kłapanie — wcale jednak nie dziobią. Trzy-

mane przeze mnie w ręku postrzelone kobuzy i krogulce nigdy mnie nie chwytały dziobem za palec, lecz starały się bronić szponami.

Niepokój o potomstwo za zbliżeniem się nieprzyjaciela graniczy z wielkiem rozdrażnieniem, co również uzewnętrznia się ruchami wyrażającemi zniecierpliwienie i jednocześnie głosem ostrzegawczym. Dzierzby i sroki zataczają młynki ogonem, ostrzegając młode powtarzanym sygnałem głosowym. Drapieżne dzienne krążą nad lasem, krzycząc z przerwami. Orzełek włochaty *(Hieraëtus pennatus)* szybko zatacza duże koła, co chwila przytem zapada na jakieś drzewo, by również szybko pojawić się w innem miejscu.

Ptaki, których małe znajdują się na ziemi lub blisko nad ziemią, udając okaleczone (zbarczone) uciekają i wloką po ziemi jedno skrzydło; w ten sposób usiłują też odwieść wroga od swego potomstwa kuropatwy i wodniki *(Rallus aquaticus)*, oba te gatunki wydają przytem czasem nieopisany wrzask, podobny do głosu zarzynanego wieprza. Zwodzą również: pieęże, słowiki, drozdy i t. p. Kuropatwy obie szybko powtarzają ten manewr, biegając w promieniu paru kroków od człowieka, zwłaszcza jeśli młode są jeszcze b. drobne; po chwili dzielą między sobą role, gdy samica odwodzi małe, które zrazu rozproszone, biegną na jej głos, kogut udaje w dalszym ciągu okaleczonego i biega, zataczając w miarę malejącego niebezpieczeństwa, coraz większe koła. Po tem odlatuje, by na głos kury przyłączyć się. Podobnie postępują stare wodniki *(Rallus aquaticus)* na terenie porosłym krzakami w okolicy bagnistej.

Rzecz szczególna, że w podobnych okolicznościach, a także w stosunku do innych istot, ptaki drapieżne nigdy nie okazują po sobie tego podniecenia, ani gniewu. Są zawsze poważne, niby skupione i bynajmniej nie odznaczają się szybkością reakcyj. Ich chwyty szponami są jednak szybkie i niepostrzeżone, gdyż ruchy te odbywają się zaw-

sze drogą najkrótszą, bez widocznego przygotowania, rozmachu i t. p., przytem z nadzwyczajną precyzją.

Natomiast ptaki z rzędu kurowatych *(Gallinae)*, niektóre z brodzących (np. *Philomachus pugnax)*, gołębi, żórawi, dropi i in. obok czupurnych ruchów posiadają dużo zapalczywości i złośliwości. Pawie np. są szczególniej dokuczliwe w ogrodach zoologicznych, gdzie należałoby je trzymać zdala od innych ptaków, ponieważ potrafią one godzinami całemi czatować przy klatkach, aby przy okazji trafić celnym ciosem w oko większego drapieżnego ptaka. Taką rozrywkę pawia kilka lat temu widziałem i zdaje mi się, że poważnie uszkodził on wtedy oko orła przedniego, który spokojnie lecz nieostrożnie siedział na ziemi tuż przy kracie klatki. Ze względu na równie nieprzyjazny stosunek i do innych istot (nawet do małych własnego gatunku) najlepiej byłoby trzymać pawie w osobnem pomieszczeniu.

Co do kogutów innych gatunków (jak bażanty), to złość ich przeważnie nie pozwala ich trzymać w jednej klatce, bo by się pozabijały.

Gołębi również nie trzeba trzymać z młodemi gatunków żarłocznych (wilgi, kraski, sroki, sójki i t.p.), bo te domagają się od każdego większego ptaka pożywienia, zbliżają się i otrzymują w tym wypadku od gołębia w czoło silne ciosy, pozbawiające ich piór na głowie.

Pozatem gniew ptaków idzie w parze z ich ciepłokrwistością i źródła jego bywają zupełnie niewyjaśnione. Zdarzyło mi się np. obserwować walkę ze śmiertelnym wynikiem dla obu przeciwników u dwóch młodych (kilkomiesięcznych) bargłów *(Sitta caesia)* we wrześniu. Były one tak ze sobą zczepione, że trzymając jednego z nich, przyniosłem obu do domu, gdzie jeden zdechł natychmiast, a drugi po uderzeniu się o szybę.

Ta skłonność ptaków do gniewu stanowi okolicz-

ność godną podkreślenia dla hodowców wszelkich kuraków, którym szkodzi rozdrażnienie. Indyk może nawet poważnie się rozchorować z gniewu, jeśli mu wciąż gwizdać. Stąd staranny dobór ptasiego towarzystwa jest ważnem zadaniem hodowcy dzikich i swoiskich ptaków.

Obok jednego jastrzębia (dwóch nie można) dobrze jest trzymać wielkie i stosunkowo powolne ptaki drapieżne, jak orły przednie, bieliki i sępy (lecz nie kruki i wrony). Puhacze tylko parami, samce i samice. W przeciwieństwie do jastrzębi i puhaczy — mniejsze sokoły i sokoliki, także błotniaki, kanie, myszołowy i pszczołojady nie czynią sobie wzajemnie szkody.

Gatunki o ruchach spokojnych i flegmatycznych, jak: czaple, kormorany, mewy, pelikany, czerwonaki, kaczki, gęsi (ale nie łabędzie!), a dalej, kuliki, kulony, mewy i rybołówki — można trzymać razem w wielkiej klatce o lekkiej konstrukcji nakrytej siatką metalową, mieszczącej w sobie staw z wyspą, skałami, drzewami i krzewami, gdzie ptaki te razem czują się wyśmienicie, latają i krążą, krzycząc nad wodą. Najlepszym przykładem jest tak właśnie urządzona wielka klatka w paryskim „Jardin des Plantes". Widać tam, że ptaki nietylko, że się nie biją, lecz są ożywione i przyjaźnie względem siebie usposobione. Wystarczyłoby jednak wpuścić tam łabędzie białe lub czarne, by popsuć tę harmonję.

W jakim stopniu poszczególne gatunki są zdolne okazywać swe zadowolenie, radość, wyrażającą się przymilaniem, łaszeniem swemu panu, co do tego, poza danemi zaczerpniętemi z wielu źródeł literatury fachowej (zwłaszcza dawniejszych historji naturalnych), można sobie niejakie pojęcie wyrobić na zasadzie spostrzeżeń osobistych. Inaczej mówiąc, praktyka jest tu zawsze bogatem źródłem uzupełnień i sprostowań. Chcąc jednak poznać inteligencję ptaków, trzeba poza hodowlą obserwować je również w naturze wolnej. Z tych

trzech źródeł wynika dopiero ocena tej ruchliwości wyrazu, która zapewne towarzyszy większej inteligencji gatunków. Pod tym ostatnim względem na pierwszem miejscu stawiam sokoły z rodzajów: *Hierofalco, Genaya, Rhynchodon, Falco, Tinnuculus* i jastrzębie *(Astur, Accipiter)*, potem kruki, sowy, papugi, srokosze, szpaki, wilgi, drozdy, gajówki (szczególniej *Hyppolais icterina* i *Sylvia atricapilla)*, sikory, bargły, a także drobne ptaszki im pokrewnych rodzajów. Zaś najmniej ruchliwą fizjonomję posiadają i najmniej okazują wrażliwości rodzaje: *Ardea, Phalacrocorax* i większość rybożernych ptaków morskich.

Nasze ptactwo myśliwskie, szczególniej kuropatwy, przepiórki, derkacze, ogromnie jest miłe, gdy biega po pokoju, po sprzętach, zwinnie chwyta na podłodze muszki lub zbiera rozrzucone ślimaczki, podrywa się i wydaje przytem swe skrzypiące głosy; nigdy jednak nie okazuje człowiekowi tego przymilania się, zbliżonego do łaszenia się o wiele inteligentniejszych, niż ptaki, zwierząt ssących. To łaszenie się, jak również ciągłe psoty, figle, naśladowanie głosów czynią naprawdę zajmującemi kruki, sokoły, sowy, dzierzby i kosy.

Raróg *(Genaya cherrug)* zraniony i schwytany w kraju nadamurskim, kurowany i starannie chowany, siadał zawsze ostrożnie na ręku swego pana, nie kalecząc go swemi potężnemi szponami, z upodobaniem bawił się jego uchem, muskając dziobem, ilekroć zaś ten wchodził do pokoju, kwilił głośno i trząsł rozchylonemi nieco skrzydłami. Otrzymywał on z ręki małe kawałeczki mięsa ptasiego, póki mu się chore skrzydło nie wykurowało, poczem latał oswojony w pobliżu domu. Zdechł nakarmiony przez służącą kluskami.

Chowane przeze mnie gatunki dzierzb, a także wilga, latały po parku, na mój głos lub gwizdanie z bardzo daleka się odzywały, przylatywały, siadając na ręku, ramieniu lub głowie. Dzierzby dostawały wtedy kawałeczki mięsa, a wilgi — jagody

morwy, wiśnie, gąsienice, chleb razowy rozmiękczony i t. p. Wszystkie one karmione, trzęsą skrzydłami, wrzeszcząc co sił. Kawka chowana lubi drażnić zwierzęta domowe, psy i koty, skubiąc je w ogon lub w nos, kiedy ułożą się do drzemki. Przedmiot jakiś trzemany dopiero co przez człowieka, n. p. gazetę, sroka porywa i z wrzaskiem unosi, czyniąc niby na przekór.

Ochota ptaków krukowatych (kruki, kawki, sroki i sójki) do ciągłego majstrowania nie w celu zaspokojenia apetytu, lecz dla jakiejś przekornej zabawy, widoczną jest i w wolnej przyrodzie. Wrony szczególniej, bawiąc się wyciąganiem na wierzch i pozostawianiem w tym stanie kiełkującego na polach zębu końskiego, bywają utrapieniem rolników. Przyzwyczajenie to jest tak silne, że nie wystarczają zwykłe strachy, kładzie mu kres dopiero strzelba.

Z ruchów pospolitych — chód zwykły właściwy jest brodźcom, biegusom (które właściwie nie biegają, lecz szybko chodzą), żórawiom, czaplom, bocianom, dropiom, kulikom, kulonom, czajkom, siewkom i t. p. Niektóre z nich, jak kulik (*Numenius arquata)* przyśpieszają chód przez powiększenie kroku. Właściwym biegiem można nazywać dopiero takie posuwanie się naprzemian z odbiciem nogami, przy którem ptak w pewnym momencie zawieszony jest cały w powietrzu, przez co czyni kroki większe, niż jego największy rozkrok podłużny. Tym sposobem większość kuraków i gołębie, cieknąc z największą szybkością, chodzą, a nie biegają. Bieg jako w y ł ą c z n y s p o s ó b poruszania się naziemnego, właściwy jest tylko nurom i perkozom (przypadkiem znajdującym się na lądzie w okresie nielotności.), które podczas biegu pomagają sobie, machając dla zachowania równowagi skrzydłami, gdyż posuwając się zwykłym chodem przewróciłyby się natychmiast. W ten sposób dopada wody z głośnym piskiem wydobyty wraz

z rybami perkoz mniejszy *(Tachybaptes ruficollis)*, gdy zostanie następnie wypuszczony na piaszczysty brzeg stawu.

Dropie *(Otidae)*, pawie, bażanty, chróściele — zarówno chodzą, jak biegają. Orły posuwają się na ziemi skokami lub b. powolnym krokiem. Lepiej od nich chodzą jastrzębie, a błotniaki, które znakomicie chodzą, nigdy prawie nie skaczą. Sowy, gdy są zmuszone do ruchów naziemnych, skaczą, garbiąc się mocno *(Asio otus, Asio flammeus, Strix aluco* i in.). Drozdy, jemiołuchy, gajówki, łuszczaki — tylko skaczą. Kruki, szpaki, zięby, trznadle i poświeszcze zarówno skaczą, jak chodzą, gołębie, śnieguły, skowronki, pliszki i świergotki — chodzą wyłącznie.

Bokiem potrafią skakać (trawersować) kruki i niektóre większe drapieżce o długich ogonach. Odskakiwać w tył potrafią bodaj tylko kruki i żórawie, choć możliwe, że jest to połączone z ruchem skrzydeł.

Łażą wzdłuż pnia lub ściany prostopadłej: dzięcioły, pomurniki, pełzacze i bargły, te ostatnie nawet głową w dół. Drobne ptactwo jak sikory, króliki i t. p. czepia się niekiedy od spodu przedmiotu, a grubodzioby, krzyżodzioby, jemiołuchy, łuskowce i niektóre gile pełzają w dół z gałęzi na gałąź przy pomocy dzioba (podobnie do papug).

Pływanie odbywa się albo zapomocą wiosłowania dwoma nogami jednocześnie, co wygląda jak skakanie (rodzaje: *Fulica, Porphyrio, Gallinula, Porzana, Rallus, Tachybaptes ruficollis* i in.), lub też wiosłowanie nogami naprzemian, co czyni ruch jednostajnym (większa część ptaków wodnych, a także indyki).

Nurkują: łyski *(Fulica)*, chróściele *(Rallus)*, kurki i kokoszki *(Porzana, Gallinula)*, Nury *(Colymbus, Urinator)*, perkozy *(Podiceps, Pedetaythya, Dytes, Proctopus, Tachybaptes)*, krzyżówka *(Anas plathyrhynchos)*, cyranki *(Querquedula, Crecca)*, podgorzałki, tracze *(Mergus, Mergellus)*, kormorany

(Phalacrocorax), alki *(Alca)*, nurzyki *(Uria)*, maskonury *(Mormonidae)*.

Nurzają się pelikany *(Pelecanus)*, łabędzie *(Cygnus)*, gęsi *(Anser, Chen, Branta, Bernicla* i t. p.), mewy *(Laridae)*, rybołówki *(Sterna, Hydrochelidon)*.

Rzucają się w wodę choć nie pływają: bielik *(r. Haliaetus)*, rybitwy *(Pandion)*, zimorodek *(Alcedo)* a także mewy i rybołówki, zaś zanurzają do połowy *Anatidae* i inne.

Wreszcie pluszcze (rodz. *Cinclus)* chodzą pod wodą po dnie strumieni i potoków górskich, szukając tam drobnych żyjątek jak: ikra, larwy, mięczaki, robaki i t. p.

Co do ruchów dzioba, to sam kształt jego wskazuje na przeznaczenie u różnych rodzajów d o c h w y t a n i a, u d e r z a n i a s z t y c h e m, s z a r p a n i a, z g n i a t a n i a z a c i s k i e m, r o z b i j a n i a c z. k u c i a i t. p.

Ponieważ poszczególne rodzaje i większe grupy stosują w równym stopniu kilka z w. w. sposobów użycia dzioba, więc też można je scharakteryzować grupami.

Dzioby w y ł ą c z n i e c h w y t a j ą c e posiadają: kozodoje *(Caprimulgus)*, jerzyki, jaskółki, muchołówki, żwirowce *(Glareola pratincola)*; chwytają one zdobycz prawie wyłącznie w p o w i e t r z u głośno trzaskając i połykając ją natychmiast w całości, co najwyżej nieco zgniecioną. Wyjątki stanowią tu: *Muscicapa parva*, która wprawdzie rzadko zrywa dziobem dojrzałe jagody czeremchy, zatrzymując się w locie oraz żwirowce, które chwytają owady, uganiając się za niemi pieszo po piasku.

Do grupy ptaków c h w y t a j ą c y c h, lecz prócz tego zdolnych do u d e r z a n i a i p o t r z ą s a n i a ż y w e j z d o b y c z y w c e l u u ś m i e r c e n i a, należą: żołny *(r. Merops)*, zimorodki *(Alcedo)*, kraski *(Coracias)*, a dalej rybożerne: perkozy *(r. Podiceps)*, czaple *(r. Ardea)*, rybołówki *(r. Sterna)*, pelikany *(r. Pelecanus)*, kor-

morany *(r. Phalacrocorax)*, których pożywienie stanowią wyłącznie zwierzęta wodne (przeważnie ryby) o rozmiarach umożliwiających p o ł k n i ę c i e w c a ł o ś c i. Z nieco większemi rybami rodzaje te nie mogą sobie poradzić.

Rodzaje ptaków o dziobie wydłużonym i na końcu miękkim chwytają drobnemi ruchami najczęściej o m a c k i e m, również miękką zdobycz, zanurzając dziób w wodę, błoto, lub warstwę zgniłych liści, a także w mocno spróchniałe kłody powalonych drzew i t. p. Tu należą: kuliki, bekasy, słonki, bataljony, szlamniki, z których rodzaje *Scolopax i Limosa* mają górną połowę dzioba znacznie dłuższą od żuchwy i z twardej powierzchni nic zbierać nie mogą, inne natomiast jak bataljony chwytają drobne owady (często *Coleoptera)* nawet na oko. Czajki, siewki i chróściele chwytają i zbierają pokarm także i z twardej powierzchni, n. p. z podłogi.

Sztychem uderzają żywy łup czaple, bociany, żórawie tylko w razie konieczności uśmiercenia — bocian prócz tego większe zwierzęta w tym celu wstrząsa silnie i ogłusza przed spożyciem, pozatem chwytają one poprostu, podrzucają a następnie chwytają z dołu w okolice kąta paszczowego i połykają zdobycz w całości.

Żórawie pozatem zbierają bardzo zręcznie i pokarmy roślinne (groch na polach).

Dzięcioły, bargły i orzechówki, k u j ą skorupę najtwardszych orzechów, wydłubując z nich jądra.

Ptaki drapieżne kują również z wielką siłą zakrzywionym końcem szczytu dzioba czaszkę zwierzęcia w celu ogłuszenia i rozbicia. Też same drapieżniki a także sowy, dzierzby, kruki, z morskich zaś wydrzyki i petrele — s z a r p i ą, odrywając części zdobyczy. Sępy i ścierwniki *(Neophron percnopterus)* mogą odrywać kawały padliny bez przytrzymywania łapą, inne drapieżne, sowy, dzierzby i kruki posługują się w tym celu także

jedną łapą. Nieco podobnie sikory dłubiąc pestkę przytrzymują je obiema nóżkami symetrycznie.

Najsilniejszym z a c i s k i e m dzioba przy zgniataniu twardych pestek (wiśni, czeremchy, buku, grabu i t. p.) wyróżniają się grubodzioby *Coccothraustes s.)*, łuskowce *(Pinicola enucleator)*, krzyżodzioby *(Loxia curvirostra* i in.), gile *(r. Pyrrhula)*, a z drapieżnych stosunkowo najsilniej zwierają szczękę z żuchwą sokoły właściwe.

Podług kąta zakrzywienia dzioba (rys. 33—40) — można zestawić zdolności szarpiące następujących drapieżników: orłosępa *(Gypaëtus barbatus* rys. 39 spotykany dawniej w Tatrach), sępa płowego *(Vultur fulvus* rys. 38), orła*Aquila nipalensis orientalis* rys. 35), potem: jastrzębia *(Astur gentilis* rys. 33), sokołów *Hierofalco candicans, Rhynchodon peregrinus, Erythropus vespertinus* rys. 34, 36, 37), myszołowa *(Buteo b. vulpinus* rys. 40). W jeszcze mnejszym stopniu zdolność tę posiadają pewne gatunki sów, które biorą raczej drobne zwierzątka, połykając je w całości po uśmierceniu szponami.

Kuraki, gołębie, łuszczaki, skowronki, poświerki, papugi, czajki, siewki, kurki wodne, derkacze posiadają niemal nieuchwytny dla oka sposób z b i e r a n i a drobnego ziarna, źdźbeł roślinnych i owadów (n. p. mrówek). Z tych gołębie żywią się wyłącznie pokarmem roślinnym (szczególniej nasionami motylkowatych). Uderzenia dzioba wszystkich tych ptaków są tak szybkie i celne, że zaledwie można dostrzedz momenty: uderzenia, odbicia ziarna od twardej powierzchni i pochwycenia go w powietrzu (kury), rozbicia plewy owsa przez uderzenie o kamień (dzierlatka *Galerida cristata)*; rozwarcie kleszczowate szczęk o tyle tylko, aby okrągłe ziarno grochu zostało wciśnięte do dzioba (gołębie) i t. p. Gatunki te i rodzaje celnemi uderzeniami dzioba zbierają pokarm z takim pośpiechem, jakiego nigdy nie obserwujemy u drozdów, szpaków, kruków, kaniek, wilg, gajówek i t. p., które

Rys. 33.

Rys. 34.

Rys. 35.

Rys. 36.

Rys. 37.

Rys. 38.

Rys. 39.

Rys. 40.

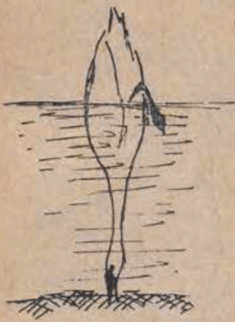
Rys. 42.

Rys. 43

Rys. 44.

Rys. 41.

Tabl. 4.

przed każdym chwytem zosobna się przygotowują, starannie oglądając przytem dżdżownicę, ślimaka, liszkę lub larwę.

W celu przenoszenia przedmiotów (zwierząt, gałęzi) łapami posługują się tylko ptaki drapieżne dzienne i sowy, wszystkie inne rodzaje przenoszą te przedmioty tylko w dziobie.

Kuraki (z wyjątkiem nielicznych gatunków cietrzewi — jak *Tetrastes bonasia)* zwykły sobie wygrzebywać łapami pożywienie z ziemi, z mrowisk i t. p. (dzięcioł— Gecinus viridis rozgrzebuje mrokisko dziobem).

Anatidae (gęsi, łabędzie) skubią i siekają trawę, pozatem wszystkie kaczkowate zgarniają pokarm masowo, niby szuflą swym szerokim dziobem. Krzyżówka n. p. tym sposobem obżera się całemi kłosami jęczmienia, na który często zapada setkami po zachodzie słońca. Potrafią one też chwytać, nurzając się do połowy w wodzie, z dna drobnemi ruchami dzioba pokarm, rozdrabniając go, płucząc i oczyszczając z iłu i jednocześnie przesuwając do przełyku. W pozycji ogólnie znanej (rys. 41) dobywają one z dna stawu, jeziora, zatoki czy rzeki: dafnie, larwy owadów, meduzy, ikrę rybią, mięczaki, raczki, ryby i t. p.

Zwroty szyi i głowy najbardziej są ograniczone u jaskółek, które nigdy nie obracają głowy w bok pod kątem większym, niż 90° i nie mają ku temu potrzeby, gdyż osi optyczne ich oczu tworzą kąt bliski 180°. Natomiast sowy obracają głowę o 180°, ponieważ kąt ich osi optycznych jest b. ostry (rys. 42). Ptaki długoszyjne nadzwyczajną ruchliwość głowy zawdzięczają swej szyi. Przechylanie głowy na bok u sów ma na celu nasłuchiwanie, u innych ptaków — spoglądanie w niebo na krążące drapieżniki.

Pod wpływem podnieceń ptaki wykonują pewne ruchy szyją, np. kaczory naprzemian ją kurczą i wyciągają, samce łabędzie i perkozy wy-

ginają w S, krętogłów okręca spiralnie na boki; gołębie ją nadymają, podnosząc na niej pióra.

Co do ruchów skrzydeł, ogona i tułowia — to szczególniej ważną oznaką zdrowia chowanych młodych ptaków jest pewna gimnastyka skrzydeł, którą uprawiają siedząc. U ptaków drzewnych wygląda to, jak jednorazowe wzniesienie obu skrzydeł (ramion) zrazu bez rozwinięcia lotek, które następuje dopiero kolejno dla każdego skrzydła. Ptak się wtedy garbi i wyciąga skrzydła pokolei do tyłu, czesząc je przy tem łapką (rys. 43). U kaczek (*Anatidae*) wygląda to natomiast, jak bicie szybkie, wielokrotne w miejscu w powietrzu, z szyją i tułowiem wzniesionemi prostopadle do góry (rys. 44). Ptaki drzewne młode zasiedziałe, w hodowli trzeba od czasu do czasu zmuszać do ruchu skrzydeł przez podnoszenie i opuszczanie na ręku, a także podczas upałów zlewać je wodą i wystawiać na działanie słońca, co one zresztą b. lubią. Obserwowałem to zwłaszcza na sowach, krukowatych, dzierzbach, wilgach i t. p. Co do kuraków, to należy im pod tym względem pozostawić wolny wybór, stawiając jednak zawsze czystą wodę w pomieszczeniu, bo niektóre z nich, zwłaszcza młode, nie znoszą przymusowego zamoczenia ciała.

Ruchy ogona u jednych ptaków, jak dzierzby, sroki, sójki — oznaczają niepokój, u innych jak kosy, drozdy, słowiki, gajówki, pliszki, opoczniki i t. p. towarzyszą poprostu każdemu ożywieniu — przy skakaniu, chodzeniu i chwytaniu owadów. Wachlarzowate rozsuwanie i zsuwanie sterówek w porze wiosennej u wron, kawek i gawronów oznacza podniecenie płciowe. Wiele gatunków, m. in. tokujące cietrzewie i głuszce, podczas swych zalotów podnoszą rozwinięte sterówki, opuszczając przy tem skrzydła (kury, *Gallinae*, dropie, indyki, wróble i prawie wszystkie drobne ptaki). Gołębie ciągną rozsuniętemi sterówkami po ziemi.

Trwałe rozsunięcie sterówek u spoczywającego ptaka oznacza ból w wnętrznościach, spowodowa-

ny urazem, głodem, nieodpowiednim pokarmem i innemi niedomaganiami i cierpieniami. Tak zwykle siedzą napuszone w zimie ptaki, bliskie śmierci z wycieńczenia i zziębnięcia.

Gdy młode ptaki drzewne zdejmują sobie same lub wzajemnie szypułki z piór i wykonują różne ruchy, jak czesanie, przeciąganie, wiskanie i t. p. — jest to oznaką ich zdrowia.

W hodowli trzeba mieć zawsze na widoku, aby ptak danego gatunku wykonywał jaknajczęściej wszystkie ruchy temu gatunkowi właściwe w wolnej przyrodzie.

W zestawieniu ogólnem całość powyższych wiadomości o pozach i ruchach ptaków i o ich znaczeniu może się przydać niejednemu amatorowi hodowcy ptasiej dziczyzny dla osiągnięcia maksimum długowieczności i mnożności chowanych przezeń gatunków. To było tu moim celem.

Leopold Pac-Pomarnacki.

UWAGI O POLOWANIU NA ROGACZE.

Kiedy jesteśmy w pełni sezonu polowań na rogacze, do majątków i folwarków, do leśnictw i gajówek zjeżdżają w każdą niedzielę i święto roje myśliwych z okolicznych miast, bliskich, dalszych, lub bardzo dalekich. Zjeżdżają myśliwi nawet z innych dzielnic kraju, albo i z zagranicy. Wszyscy oni ciągną do lasu, by zaznać pięknych wzruszeń w spotkaniu z kapitalnym kozłem i zdobyć upragnione trofeum — wysokie, grube, dobrze uperlone parostki. Przyjeżdżają weseli, roześmiani, pełni jaknajlepszych nadziei, jakże jednak często wyjeżdżają rozżaleni i rozczarowani, bo nic nie zabili, albo zabili młodego, mało wartościowego szóstaka, gdyż obiecanego „mocarza" nie mogli spotkać. Strata czasu i poniesione znaczne wydatki jeszcze bardziej przyczyniają się do „minorowego" nastroju gości.

Pomyślnego wyniku łowów rzecz prosta nigdy zagwarantować nie można, jest to bowiem pewnego rodzaju wygrana na loterji, zależna od wielu rzeczy niezależnych od naszych starań i wysiłków. Bywa jednak dość często, że ujemny rezultat polowania przypisać wypada straży leśnej, nie orjentującej się należycie w sposobach podjazdu, czy podchodu, albo też brakowi znajomości tych rzeczy u myśliwego. W artykule niniejszym podam więc kilka ogólnych wskazówek, dotyczących polowania na rogacze z podchodu i podjazdu.

Przy odstrzale kozłów największą wagę przywiązywać należy do polowań porannych, gdyż te trwają najdłużej, posiadają dobre warunki świetlne i umożliwiają przybycie pod osłoną mroku na sta-

nowisko. Kozioł strzelony o świcie — możliwy jest jeszcze do wytropienia i dobicia w ciągu dnia, natomiast postrzałek wieczorny w 90 procentach przepada dla myśliwego, gdyż przez noc potrafi znacznie oddalić się od miejsca strzału, a rosa zmyje farbę i zatrze tropy.

Łowy wieczorne są tylko jakby uzupełnieniem polowania porannego i najlepiej się nadają do czatów na ambonie, wzgl. na skraju łączki, na którą rogacz zwykł wychodzić.

Jestem zwolennikiem wczesnego wyjazdu na polowanie, tak, by wschód słońca zastał nas już w kniei, do której należy przybyć o brzasku. O tej porze, jadąc wolno wózkiem po dróżkach leśnych, duktach i łączkach — mamy możność spotkania większej ilości pasących się sarn i wybrania do strzału dobrej sztuki. Starsze rogacze odznaczają się bowiem dużą ostrożnością i wychodzą na żer bardzo wcześnie, często jeszcze w pomroce, a z nastaniem dnia cofają się do gąszczów — tak, że po wschodzie słońca trudno je spotkać. O ile więc zależy nam na odstrzeleniu naprawdę kapitalnego kozła, już najpóźniej o godzinie 3-ej rano powinniśmy znajdować się w lesie.

Każdy stary rogacz ma pewien ulubiony rewir, w którym stale przebywa i wiedząc o tem, nie należy objeżdżać, ani obchodzić dużych przestrzeni. Wystarczy jechać linjami, lub duktami przechodzącemi przez jego ostoję, a niewątpliwie wkrótce spotkamy się z upragnioną zwierzyną. Należy tylko zachować ciszę, posuwać się wolno i uważnie obserwować otoczenie, nie zatrzymując wozu. Przy podchodzie dobrze jest włożyć na siebie chłopską sukmanę lub kostjum zielony, dzięki czemu można daleko łatwiej zbliżyć się do rogacza, niż w miejskim ubiorze.

Jak można odróżnić zdaleka kapitalnego rogacza, gdy się jest bez lornetki — może mnie ktoś zapytać. Trudno dać w tym wypadku dokładną

odpowiedź, gdyż jakichś stałych reguł ustalić się nie da. Są jednak pewne szczegóły, które oddają na polowaniu takiem dużą usługę i te zaraz wymienię. Przedewszystkiem, jak na każdych łowach, tak i na tych, trzeba znać możliwie dobrze obyczaje sarn i tryb życia urożonych mocarzy zagajów. Bez tego warunku samodzielne polowanie jest prawie wykluczone, gdyż potrzebny będzie koniecznie gajowy — przewodnik, któryby palcem wskazał sztukę, do jakiej mamy strzelać, inaczej kapitalnego kozła nigdy nie zabijemy. Przyznać jednak wypada, że taki rodzaj łowów nie należy do bardzo przyjemnych, to też lepiej jest zawsze samemu wykryć i podjechać wybraną sztukę, bo wówczas zasługa nasza jest istotnie duża, a trofeum naprawdę miłe.

Aby to ułatwić młodym adeptom — podam poniżej kilka uwag, które przy polowaniu z podjazdu napewno się przydadzą.

Jeżdżąc po łączkach i zrębach, największą uwagę trzeba zwrócić na te rogacze, które pasą się na skraju zagajników lub w ich głębi. To będą sztuki starsze. Kozły takie nigdy nie wychodzą daleko na wolną przestrzeń, a trzymają się bliżej zarośli, by w razie niebezpieczeństwa momentalnie w nich ukryć się. Do nich przedewszystkiem należy podjeżdżać, chcąc zapoznać się z elitą rodu sarniego w danem łowisku.

Poza okresem rui, stare kozły przebywają samotnie lub w towarzystwie jednej tylko kozy. Jeżeli więc zobaczymy rogacza przy stadzie sarn, złożonem z kilku sztuk — to możemy być pewni, że jest to młody szóstak, do którego strzelać nie będziemy.

Jak już wspomniałem, starego rogacza można spotkać na bardziej odkrytem miejscu tylko rano o wschodzie słońca, lub nieco później. Potem należy uważnie lustrować drągowiny liściaste, kultury i zagajniki, a zwykle tam właśnie go znajdzie-

my. Pod żadnym pozorem nie trzeba lekceważyć sztuk pasących się samotnie w wysokopiennych, podszytych lasach — są to bowiem zwykle owe kozły kapitalne, o które nam najbardziej chodzi. Wogóle należy przyjąć za zasadę podjeżdżanie do wszystkich sarn chodzących pojedyńczo, o ile nie możemy rozróżnić, czy jest to rogacz, czy też koza. Ręczę, że trudy nasze zostaną w takim wypadku kiedyś sowicie wynagrodzone.

W miejscach spokojnych i odludnych stare rogacze lubią czasami wychodzić w godzinach przedwieczornych na dzikie łączki lub małe polanki i żerować na nich do nastania ciemności, albo wygrzewać się w słońcu. Znając takie zakątki, warto tam czatować, lub obejść czy objechać te miejsca, a prawie zawsze gdziekolwiek spotkamy sarnika. W wypadku, gdy jedzie się wózkiem, trzeba starannie lustrować wzrokiem wyżej wspomniane polanki, gdyż rogacz często leży w trawie, albo pod krzakiem i nie obawiając się wasąga — nie powstaje, a tem samem może być łatwo przeoczony przez myśliwego.

Jest rzeczą powszechnie wiadomą, że nie zawsze starszy kozioł osadza najlepsze parostki, często młoda, trzyletnia sztuka przewyższa urożeniem o całe niebo starego, mocarnego rogacza. Ogólnie jednak biorąc, stare kozły posiadają dobre parostki, warte zdobycia. Jedynie bardzo „podtatusiałe" okazy są wstecznikami, mającymi oręż już bezwartościowy. Do tego jednak dochodzi rzadko, gdyż w dzisiejszych warunkach znikoma tylko ilość kapitalnych sarników dożyć potrafi sędziwego wieku.

Do sztuki pasącej się samotnie można zbliżać się znacznie śmielej, niż do pary. Jadac stępa wózkiem — zeskakujemy na ziemię i idziemy obok przy wozie, zawsze jednak po przeciwnej stronie wasąga, czy bryczki, a nie od strony, po której pasie się rogacz. Zbliżywszy się nieco ku zwierzynie, pozostajemy ukryci za pniem drzewa, a wóz

jedzie dalej, skupiając na sobie całą uwagę kozła. Z chwilą, gdy rogacz zacznie żerować i opuści łeb — można posunąć się cichutko do następnego bliskiego drzewa czy krzaka. O ile rogacz podniósł głowę — należy stać w miejscu bez ruchu tak długo, aż się uspokoi i znowu rozpocznie przerwane żerowanie. Tak postępując, podejdziemy wreszcie na odległość możliwego strzału, nawet bez lunety.

Nieco gorzej sprawa się przedstawia, o ile wybrana przez nas sztuka chodzi z kozą. Tutaj jesteśmy śledzeni przez dwoje zwierząt i dlatego podejście na bliższą metę przedstawia dużo trudności. O ile teren na to pozwala — najpraktyczniej jest w tym wypadku nie zsiadać z wozu, lecz strzelać wprost z niego, albo ostatecznie starać się zbliżyć do rogacza, kryjąc się za posuwającym się ciągle wózkiem. O ile zaś musimy podejść pieszo — trzeba to czynić bardzo wolno i ostrożnie, mając wciąż na oku obie sztuki i pamiętając, że nie możemy liczyć na bliski strzał, zatem wykorzystując wszelkie sposobności do strzelenia z podpórki, do rogacza stojącego nieruchomo.

W wypadku, gdy kozioł dostrzegł nas i krokiem oddalił się w las lub zarośla, możemy być pewni, że nie poszedł daleko. Trzeba więc wsiąść na wóz i zatoczywszy koło, objechać dane miejsce, a wkrótce spotkamy go ponownie. Mniej więcej to samo da się powiedzieć i o takim rogaczu, który opuścił polanę czy zrąb w lekkich, wysokich susach.

Inaczej jest natomiast, gdy spłoszona sztuka ruszyła z miejsca galopem i poszła w las, jak strzała. Takiej nie warto już szukać, ponieważ umknęła ona bardzo daleko i trud ponownego jej odnalezienia będzie daremny.

Jak należy strzelać: do sztuki w biegu, czy też stojącej? Spotykałem się kilkakrotnie z podobnem zapytaniem i zawsze odpowiadałem wymijająco. Rogacz, powalony w biegu na dużą odległość, jest naturalnie powodem silnej emocji i uciechy, jednak biorąc rzecz z punktu widzenia etyki i huma-

nitaryzmu — oddać trzeba pierwszeństwo strzałom do sztuki stojącej.

Najlepszy nawet strzelec kulowy nie może nigdy ręczyć, gdzie pocisk ulokuje, jeżeli strzela na większą odległość, do kozła pędzącego z wielką szybkością. Stąd też powstaje duża cyfra trafień w zad, miękkie, albo w biegi. O dobrym tropowcu w przeciętnem naszem łowisku nie można nawet marzyć. Dobrze jest, gdy się ma do dyspozycji wyżła, jamnika, lub choćby zwykłego kundla, o bardzo miernym węchu. To też postrzałek, zwłaszcza lżejszy, uchodzi daleko i przepada, a myśliwy wraca zdenerwowany i rozżalony, naturalnie bez zdobyczy, którą znajduje się w kilka dni potem w stanie zupełnego rozkładu, albo nawet nie znajduje się wcale.

Strzelając natomiast do sztuki stojącej, znacznie łatwiej jest trafić w komorę, a nawet jeżeli i nastąpi pewne odchylenie — to u przeciętnego strzelca nie bywa ono nigdy tak duże, jak przy strzale w biegu, słowem pewność dobrego trafienia jest w tym wypadku znacznie większa, a co za tem idzie, nie przysparza się wielu ginących postrzałków.

Reasumując — można powiedzieć, że tam, gdzie mamy w łowisku posokowca, lub choćby wyżła dobrze pracującego za farbą — możemy sobie pozwolić na ten przyjemniejszy strzał do biegnącego rogacza. O ile jednak polujemy bez psa, powinniśmy zdawać sobie dokładnie sprawę z trudności, jakie nas czekają w razie postrzelenia zwierzyny i dlatego strzelać do sztuki stojącej. W tym ostatnim wypadku, nawet gdy zdarzy się postrzelenie — sumienie nie będzie nam tak dokuczało, bośmy postępowali z rozwagą i w sposób jaknajbardziej racjonalny, a wypadek zawsze może się przecież przytrafić i za to winy ponosić nie możemy.

Na zakończenie jeszcze jedna uwaga: rogacza strzela się zawsze kulą. Może nią być pocisk sztucerowy czy z drylinga, może nią być nawet kula Brenneke do zwykłej dubeltówki, byle to jednak była kula.

M. Tukałło.

HODOWLA DZIKICH KACZEK NA SWOJSKO.

Dlatego, żeby hodować sztucznie dzikie kaczki, to jest mniej więcej tak, jak bażanty w bażantarni — trzeba rozporządzać jakimś stawem przynajmniej wielkości 2—3 hektarów, doskonale chronionym od drapieżników i ludzi.

Hodowlę trzeba zaczynać od jajek, gdyż kaczki muszą urodzić się na miejscu, i tylko w tym wypadku dobrze się trzymają danej miejscowości. Źródłami zakupu jajek są: 1) Hr. Ostrowska, Ujazd. woj. łódzkie, i 2) M. Tukałło, Nowogródek, maj. Boracin., — można też wybrać jajka z gniazd dzikich kaczek, lecz hodowla w ten sposób otrzymanych małych kacząt jest w pierwszem pokoleniu daleko trudniejszą i dlatego o niej mówić nie będę.

Po otrzymaniu jajek należy je rozłożyć na 24 godziny w suchem i przewiewnem miejscu, a po tym terminie podłożyć pod dobrze rozsiedziałe kury. Wylęgnięte kaczęta, po wyschnięciu, należy przenieść na staw, gdyż przez pierwsze mniej więcej 60 godzin nie przyjmują one żadnego sztucznego pokarmu, żywiąc się znalezionym przez siebie planktonem na stawach. Po tym terminie należy je karmić taksamo, jak się karmi kaczęta swojskie, przyczem karmienie musi się odbywać zawsze w jednem i tem samem miejscu i przez tę samą osobę. Najlepiej do tego zbudować mały domek z desek, z jednym tylko otworem, którego drzwi byłoby łatwo zamknąć przez pociągnięcie sznurka. Gdy kaczęta już podrosną tak, że zaczynają podlatywać, przy karmieniu zamyka się drzwi domku i złapanym w ten

sposób kaczkom obcina się pióra na skrzydłach, poczem wypuszcza się je na staw.

Późną jesienią, gdy stawy są spuszczone, kaczki łapie się nanowo i zamyka je w jakimś ciepłym chlewku, karmiąc parowanemi kartoflami, trochą owsa — przyczem trzeba pilnować, aby kaczki miały zawsze w dużem naczyniu wodę, nietylko do picia, ale i do wykąpania się.

Tak przezimowane kaczki wczesną wiosną przenosi się do tego samego domku, o którym była wyżej mowa, a po kilku dniach ich tam pobytu i przycięciu znowu piór u skrzydeł tylko kaczorom, wypuszcza się je na swobodę.

Przycinanie piór u skrzydeł kaczorom jest z dwóch powodów konieczne: 1) aby zakochane parki nie wylatywały z danego terenu i 2) aby kaczka mogła skryć się łatwiej od prześladujących ją kaczorów.

Jeżeli się jest w pełni pewnym ochrony terenu, można rozstawić budki hodowlane takie, jak dla bażantów, robiąc wewnątrz gniazda z suchej trzciny i trochy pierza, a kaczki bardzo chętnie je zajmują.

Gdy kaczki zaczną się nieść, podbiera się im jaja, mniej więcej 8—10 sztuk od kaczki, potem podbieranie się przerywa i kaczka po zniesieniu znowu 8—10 jaj wysiaduje je sama. Z podebranemi jajami postępuje się tak, jak było powiedziane na początku niniejszego artykułu o jajach sprowadzonych. Kaczęta, które wyhodują starki bezpośrednio, stanowią już tylko materjał myśliwski i muszą być w tym roku odstrzelone. Jeżeli polowanie ma się odbyć później, to jest np. w sierpniu, to należy zaraz 16 lipca odstrzelić starki, gdyż może się zdarzyć, że starka całe stadko wyprowadzi na sąsiednie stawy.

Przy hodowli kaczek należy bardzo dbać o odświeżenie krwi, a to odświeżenie przeprowadza się dwojako: 1) przez dopuszczenie dzikich kaczo-

rów. (Wiosną do naszych kaczek zaczną przylatywać dzikie kaczory i jeżeli tych obcych kaczorów jest dużo, należy swoje usunąć — naturalnie bez hałasu, (najlepiej z małokalibrowego sztucerka), 2) Przez podłożenie pod kurę razem z jajami naszych kaczek kilka jaj wybranych od dzikich kaczek. Wylęgnięte w ten sposób kaczęta bardzo łatwo się wyhodują razem z naszemi, czego nie można powiedzieć przy hodowli osobnej.

Jak widać z niniejszego, hodowla dzikich kaczek jest rzeczą nad wyraz prostą i mało kosztowną.

Walenty Garczyński

JAK POLOWAĆ NA KACZKI

Kaczek coraz mniej — jest to powszechna skarga.

Pomijając takie przyczyny, jak oszuszanie błot i regulacja rzek, wobec których jesteśmy bezsilni, należy stwierdzić, że terenów kaczych nam jeszcze nie brak, jednak zasiedlenie ich przez kaczki — „zakaczenie" — pozostawia naogół bardzo dużo do życzenia.

Przyczyna tego leży głównie w nieracjonalnych sposobach, jakiemi poluje się u nas na kaczki, sprowadzających się przedewszystkiem do zbyt częstego i długotrwałego, potrzeba czy nie potrzeba, niepokojenia kaczek i wprost wypędzania ich z rewirów, w których z powodzeniem mogłyby się hodować. Żadna bodaj zwierzyna nie jest tak długo, niemal przez cały rok, niepokojona przez polowanie, jak kaczki.

Najwłaściwszym okresem polowań jest okres letnio-jesienny, rozpoczynający się w mojem rozumieniu od 1 sierpnia i kończący się w pierwszych dniach grudnia, dla okrągłości rachunku powiedzmy 1 stycznia następującego roku.

Wcześniejsze rozpoczynanie polowania na kaczki, niż z dniem 1 sierpnia, który to termin odpowiada uchwałom Międzynarodowej Rady Łowieckiej, jest zarówno z punktu widzenia hodowlanego, jak i etyki łowieckiej, w najwyższym stopniu nieracjonalne. Kaczki z powodu różnych przeszkód w wyprowadzaniu młodych lęgną się nie wszystkie w jednym czasie i w ciągu lipca z reguły conajmniej trzecia część kaczek jest nielotna. Rezultatem takich przedwczesnych łowów bywa zabijanie znacznej ilości starek, których opieka

nad młodemi, mimo różnych usłużnych teorji o tem, że młode same się wyprowadzą lub przyłączą do drugiego stada, ma bardzo ważne znaczenie. Prócz tego kaczka, która szczęśliwie wyprowadziła młode, napewno wróci na przyszły rok do tego samego miejsca i będzie przyczyniać się do utrzymania w niem stanu kaczek na należytym poziomie. Już więc z tego powodu rozpoczynanie polowania w czasie, w którym pada znaczna ilość starek, nie jest do zalecenia.

Niezależnie od tego musi być zachowana również w stosunku do kaczek kardynalna zasada łowiecka, nie niepokojenie zwierzyny w czasie lęgowym, który u kaczek kończy się koło 1 sierpnia. Z punktu widzenia hodowlanego termin rozpoczynania polowania na kaczki dopiero z dniem 1 sierpnia nie nastręcza żadnych wątpliwości. Gdybyśmy tego terminu stale przestrzegali i przed tą datą tak obawiali się zabicia starki kaczej, jak obawiamy się zabicia kozy, nasze kacze rewiry przedstawiałyby się niewątpliwie znacznie zasobniej.

Ale i z punktu widzenia samego uprawiania polowania zbyt wczesne rozpoczynanie polowania na kaczki nie jest wskazane. Z powodu nielotności większej ilości kaczek odnalezienie ich w tym czasie jest możliwe jedynie przy pomocy brodzenia. Mając na uwadze, że kaczek naogół nie mamy zadużo, dla ruszenia kaczki trzeba przebrodzić nieraz z wielkim trudem niemałą przestrzeń, zanim się co spotka i ilość potrzebnych w tym celu wysiłków nie stoi w żadnym stosunku do wyników polowania. Dobre to dla początkujących myśliwych, dla których względy hodowlane stoją z natury rzeczy na ostatnim planie, jednak prawdziwy myśliwy dla takiego sposobu polowania nie będzie nigdy wyrażał większego zachwytu, a poczucie niepokojenia znacznej ilości jeszcze niewyrośniętych kaczek, łapanie ich przez psy i t. p., będą w nim zawsze wzbudzały uczucie niesmaku. Przytem długotrwałe brodzenie za kaczkami, choćby nawet latem, to najniebezpie-

czniejszy rodzaj polowania dla zdrowia zarówno myśliwego, jak i jego psa. Psom nadmierne uprawianie tego polowania, połączonego z długotrwałem oziębianiem organizmu, wprost skraca życie, a i samym myśliwym bez żadnej wątpliwości nie wychodzi na zdrowie. Rzućmy więc ten sposób polowania i do kaczek weźmy się w inny sposób.

Polowanie na kaczki rozpoczynamy z dniem 1 sierpnia i uprawiamy go bądź z łódki i podrywu, bądź też na zlotach, czyli po polesku sadach. Oba te rodzaje polowania uprawiamy do końca sezonu, czyli mniej więcej do pierwszych dni grudnia.

Kaczki, szczególnie krzyżówki, w ciągu dnia ukrywają się w wysokich trawach lub wodnych zaroślach. Na otwartej wodzie siedzą rzadko, przeważnie wtedy, gdy zbiorą się już w duże stada. Wtedy chętnie siedzą na środku wielkich jezior i wód otwartych, czując się w ten sposób bezpiecznie. Ale o podjeździe i strzelaniu do nich w tych warunkach niema mowy. Natomiast tak zgromadzone kaczki stanowią t. zw. „sad" i są przedmiotem polowania na zlotach czyli sadach.

W ciągu sierpnia kaczki na polowaniach z podrywu z łódki dotrzymują dobrze i jeśli t. zw. „wozak" zna się na rzeczy, to kaczek spotykamy dużo i wyniki polowania są obfite. Do skutecznego polowania na kaczki z podrywu konieczne są dwa warunki. Łódka musi być specjalna „poleska" — długa, wąska, płaskodenna, niewywrotna i stanowić ma doskonałe narzędzie do posuwania się po rozlewiskach, wśród kęp i szuwarów. Kosztuje taka łódka koło 30 złotych. Drugi warunek — to odpowiednio wysoki poziom wód, umożliwiający jeżdżenie łódką wśród szuwarów. Bez tego niema polowania z podrywu, z łodzi.

Gdy jesień pocznie się zbliżać, a kaczki zrobią się ostrożniejsze i bardziej ostrzelane, występuje trzeci warunek — wiatr. Kaczka jest obdarzona doskonałym słuchem i jeśli niema wiatru, ostrzelane kaczki zrywają się na nieprawdopodobne odległo-

ści, na dwieście i więcej kroków i o polowaniu z podrywu w tych warunkach niema mowy. Natomiast przy wietrze, gdy jedziemy pod wiatr, kaczki nic nie słyszą i dają się zjechać łódką na dobry strzał. Jeśli polujemy nie na rzekach, a na zarośniętych stawach i jeziorach, musimy przy polowaniu z podrywu zachować jeszcze jedną taktykę. Po pierwszych strzałach, gdy wszystkie kaczki zerwą się ze stawu czy jeziora, ukrywamy się natychmiast z łodzią w trzcinach, czekając aż kaczki rozbiją się na mniejsze stadka i pozapadają z powrotem. Czasem manewr ten powtarzamy jeszcze po drugim strzale. Rozbite kaczki, gdy jeszcze słońce mocniej przygrzeje, dotrzymują dobrze i możemy się spodziewać dobrego wyniku polowania. W przeciwnym razie, gdy nie będziemy umieli się zdobyć na potrzebną cierpliwość i zaniechamy, opanowani gorączką strzału, opisanego manewru — powypędzamy ze stawu w krótkim czasie wszystkie kaczki i polowanie na ten przynajmniej dzień na tym terenie będziemy musieli uznać za skończone.

Niemal w tym samym czasie co właściwe polowanie z podrywu z łodzi, tj. z końcem sierpnia, rozpoczyna się polowanie na zlotach czyli „sadach". Polega ono na zwyczaju kaczek zbierania się w tym czasie (i potem do końca sezonu) w mniejsze lub większe stada i wylatywaniu wieczorem na żerowiska, a rano zbieraniu się znów w wybranych miejscach na odpoczynek dzienny. Stada kaczek i ich zbiorowiska, w zależności od ogólnej liczby kaczek i miejscowych warunków, bywają mniejsze lub większe, czasem tak ogromne, że zbiera się po kilka i więcej tysięcy kaczek, ale obyczaje kaczek są jednakowe, takie same na Polesiu, jak gdzieindziej i „sady" przez całą jesień mamy wszędzie. Na takim sadzie można jednego ranka zabić nieraz dwieście i więcej kaczek, tak że często jest potem kłopot, co z niemi robić.

Ale niekoniecznie musimy polować na tak obfitych „sadach", do czego potrzeba wielkich obsza-

rów i absolutnego spokoju, aby „sad" nie został przed polowaniem rozpędzony, czyli, jak to się nazywa — rozbity. I na mniejszych sadach, gdzie możemy zabić w ciągu ranka 20 — 30 kaczek, polowanie takie jest bardzo przyjemne, a zdobycz nie do pogardzenia. Musimy tylko sami lub przy pomocy straży łowieckiej pilnie obserwować kaczki i dowiedzieć się, gdzie mają „sad". Czasem może być zupełnie niepozorne polne lub leśne bagienko, na którem nigdybyśmy nie przypuszczali możliwości zbierania się kaczek w większych ilościach.

Zauważywszy taki „sadzik" tak dobrze na Polesiu, jak i w każdym innym zakątku Polski, nie płoszymy kaczek w ciągu dnia, a podczas ich nieobecności przygotowujemy odpowiednie miejsce na budkę, gdziebyśmy z łódką lub bez niej mogli się dobrze schować, mając jednocześnie wygodny obstrzał miejsca, skąd będą przybywać kaczki. Takie przygotowanie polega często, szczególnie gdy nie możemy użyć łódki, na urządzeniu dojścia w postaci ułożenia kładki, czasem jakiegoś pomostu wśród trzcin, na którym moglibyśmy wygodnie stać.

Nie zaszkodzi na takie polowanie zabrać z sobą parę krykuch, t. j. specjalnej rasy swojskich kaczek, z upierzenia podobnych do dzikich, lub nawet kaczych bałwanków, które wysadzamy na wodę w pobliżu budki. Skłania to kaczki do zapadania w pobliżu lub obniżania lotu i wpływa na lepszy wynik polowania.

Większość myśliwych nie zdaje sobie zupełnie sprawy z możliwości uprawiania takiego polowania i, spotkawszy w jesieni większe stado kaczek, stara się bezskutecznie przeważnie je podejść, a potem twierdzi, że kaczkom jesienią nic zrobić nie można i domaga się jaknajwcześniejszego otwarcia polowania.

Po ukończeniu polowania zbieramy kaczki, używając dopiero wtedy do szukania postrzałków, których nigdy nie brak, wyżła, lub jak w Dawidgródku, u księcia Karola Radziwiłła, gdzie sady bywa-

ją bardzo obfite, a ilość zabitych kaczek idzie w setki, kilka specjalnie wyuczonych springer-spanieli, które doskonale rozumieją swe obowiązki i znakomicie wyłapują postrzałki. Oczywiście, zanim psy zostaną puszczone, leżące na wodzie zabite kaczki są zbierane przez straż, aby niepotrzebną praca nie męczyć zbytecznie psów, których rola zaczyna się dopiero potem, gdy chodzi przedewszystkiem o znalezienie umiejących się dobrze ukrywać postrzałków.

Przy sposobności omawiania odszukiwania zabitych lub postrzelonych kaczek na polowaniach na sadach należy dla wyczerpania tematu omówić również sprawę odnajdywania kaczek na polowaniach z podrywu, które jest znacznie trudniejsze. Przedewszystkiem należy starać się wyrobić w sobie umiejętność dokładnego zaobserwowania miejsca, gdzie spadła zabita lub postrzelona kaczka, co wymaga doskonałego wzroku i specyficznej pomięci, któremi nieraz Poleszucy dysponują w zdumiewający sposób. Jakiś niewielki krzaczek, żółty kwiatek lub coś, na co wogóle nie zwrócilibyśmy uwagi, wystarcza im, aby zapamiętać miejsce, gdzie spadła kaczka. Jeśli kaczka spadła martwa, to szukania niema, w nieomylny sposób Poleszuk przychodzi na miejsce, gdzie spadła kaczka i podnosi ją z trawy. Jeśli kaczka żyje — sprawa się komplikuje. Kaczka częstokroć daje nurka i chowa się pod wodą lub wysuwa tylko dziób nad powierzchnię wody. Poleszuk przychodzi na miejsce i, nie znalazłszy kaczki, pilnie nasłuchuje i obserwuje. Parę baniek powietrza lub najmniejszy ruch ukrytej kaczki wystarczają. Raptowne zanurzenie ręki w wodę i wyciągnięcie za łeb kaczki, lub równie szybkie uderzenie wiosłem, kończy sprawę.

Inaczej jednak jest, gdy postrzelona kaczka spadła na otwartą wodę. Niewiadomo wtedy dokąd popłynęła, aby się ukryć i wytrawny Poleszuk, mistrz od brania postrzałków, nie chce jej nawet wtedy szukać. Taka kaczka jest beznadziejnie przepadłą.

Tak się ma sprawa na szerokich rozlewiskach poleskich rzek. Tam gdzie rozlewisk niema, postrzelona kaczka wychodzi natychmiast na ląd, a jeśli spadnie na rzekę, to płynie przedtem jakiś czas z wodą, by dopłynąwszy do brzegu wyjść w każdym razie na ląd. Wiedząc o tem, można z dobrym wyżłem nieraz bez większych trudów pozbierać postrzelone kaczki.

Tak polujemy do nastania mrozów, gdy większa część kaczek odleci, co ma miejsce przeważnie w grudniu. Pozostaje pewna ilość kaczek na oparzeliskach, a prócz tego pewna ilość północnych kaczek zimuje u nas.

Po pierwszym stycznia polowanie na kaczki winnoby być zamknięte aż do sierpnia. Polowanie na kaczki zimową porą na oparzeliskach, gdy cierpią biedę i często narażone są na zamarznięcie, winno być uznane za niemyśliwskie, a kaczkom w tym czasie prawdziwy myśliwy powinien zapewnić opiekę i pomoc, w postaci podrzucania potrzebnej ilości pożywienia. Zostanie za to wynagrodzony sowicie, bo kaczki mając opiekę i pomoc, i przezimowawszy szczęśliwie, napewno zostaną u niego w rewirze, w którym tak dobrze im się działo.

Pozostaje sprawa wiosennych polowań na kaczory. Nie będę mówił o technice tego polowania, stanowiącej osobny temat, powiem tylko, że naogół polowanie wiosenne wypędza kaczki z rewirów i w zasadzie nie powinno być uprawiane. Ma ono jednak swój urok i o ileby było uprawiane z krykuchą lub na wabika, to w pewnych granicach możnaby się z niem pogodzić. W każdym razie nie powinno być ono zbyt długotrwałem i w żadnym wypadku nie powinno być uprawiane w postaci polowania z podrywu, gdyż to już niewątpliwie jest niepokojeniem i rozpędzaniem kaczek w czasie, gdy powinny mieć zapewniony jaknajwiększy spokój narówni z inną zwierzyną.

Kto niepokoi kaczki wiosną, niech się nie dziwi, że będzie miał ich mało latem i jesienią.

Władysław Zabiełło.

TURYSTYKA MYŚLIWSKA.

Turystyka myśliwska jest jedną z odmian turystyki wogóle, uprawianej przez jej miłośników, którzy atoli pragną i wolą łączyć bezpośrednie obcowanie z przyrodą, jej poznawanie i zwyciężanie napotkanych trudności terenowych, z celem sportowym, bez którego wszelkie wycieczki byłyby dla nich o wiele mniej interesujące i zwłaszcza w terenie łatwiejszym przynoszące zbyt mało emocyj i silniejszych wrażeń. Możnaby tu sprzeczać się na temat, czy samo podziwianie piękna przyrody — od alpinizmu do najbardziej płaskiego piechurstwa — nie jest już wystarczającym celem uprawiania turystyki, mogącym przynieść najżywsze zadowolenie miłośnikom włóczęgi krajoznawczej, wszelako nie można się dziwić, że poza tym celem, dla sportsmena, połączenie takiej włóczęgi z uprawianiem ulubionego rodzaju sportu będzie źródłem o wiele żywszych podniet i głębszych wzruszeń.

Myślistwo, oparte zawsze, jak to było od wieków, na wrodzonej pasji, rozwijać się może jedynie w najbardziej bezpośredniem zespoleniu fizycznem i psychicznem z przyrodą, a im dziksze, niedostępniejsze dla przeciętnego człowieka są jej najbliższe fragmenty, tem droższe sercu myśliwego, gdyż tchnące obietnicami odkrycia przed nim najzazdrośniej chowanych tajemnic, obdarowania go najpożądańszemi zdobyczami trofeów, najpiękniejszym blaskiem, świecącym perłami wspomnień na resztę życia.

Oczywiście nie wszyscy myśliwi tak zapatrują się na zagadnienie turystyki myśliwskiej, może to

są raczej ci najprawdziwsi znawcy i smakosze, rycerze myślistwa najbardziej pierwotnego, którzy nie zadowalają się uprawianiem sportu myśliwskiego wyłącznie na wydeptanych już ścieżkach znanych sobie najbliższych ostoi grubszej zwierzyny, lub dobrze zorganizowanych łowisk, rozporządzających drobną zwierzynę hodowlaną w znaczniejszej ilości.

Myśliwego - turystę wogóle popycha jednak na wycieczki po świecie, czy nawet po własnym kraju, poprostu ciekawość: jak też się poluje i na co gdzieindziej? Ciekawość jest właściwie głównym motywem narodzin turystyki wogóle, a więc i turystyki myśliwskiej, która swój powszechniejszy sens znalazła nie tak bardzo dawno, kiedy inne warunki i okoliczności złożyły się na to wszędzie, aby torować drogę rozwojowi tej gałęzi turystyki.

Zasadniczo jednak myśliwy poluje tam, gdzie zamieszkuje, w najbliższej okolicy, będąc jednocześnie hodowcą, nieraz z daleko posuniętą ambicją w tym kierunku. Myśliwi, zamieszkali w miastach, nie dysponujący własnemi łowiskami, oddawna już znaleźli sposób, którym się posługują z powodzeniem w uprawianiu sportu myśliwskiego. Oto zrzeszają się w kółka i stowarzyszenia, aby wspólnym nakładem materjalnym zapewnić sobie możność polowania na terenach dzierżawionych od państwa, od gromad wiejskich, lub wreszcie od pojedyńczych właścicieli łowisk. Nakład ten obracają jednak nietylko na samą dzierżawę terenów, lecz w równej mierze, a częstokroć w znacznie większej, na racjonalną hodowlę zwierzyny, gdyż tylko ona jedynie zapewnić może zaspokojenie ich pasji myśliwskiej.

Ostatniemi czasy ten sposób rozpowszechnił się bardzo, znacznie dopomagając — jeśli chodzi o zachowanie i rozmnożę pewnych gatunków zwierzyny — do pomnożenia tej cząstki bogactwa naro-

dowego, jakiem jest bezsprzecznie fauna łowna. I dlatego zasadniczo takie zrzeszanie się polujących, poddanych pewnym rygorom współczesnej ideologji łowiectwa, jest godne jaknajszerszego rozpowszechniania.

Lecz z drugiej strony prawie niepodobieństwem jest, aby w jednem kółku czy stowarzyszeniu osiągnąć możliwości, któreby zadowolić mogły szerszą skalę różnorodnych upodobań wszystkich członków.

W dawniejszych nieco czasach zapaleńsi łowcy wrażeń myśliwskich o szerszem rozpięciu poprostu komunikowali się między sobą, odwiedzając łowiska swych krewnych czy przyjaciół, położone w różnych dzielnicach kraju, lub jeżdżąc nawet w tych samych warunkach poza jego granice.

Dziś pokurczyły się wielkie latyfundja, zmniejszyły się przestrzenie większości prywatnych łowisk, zasobnych w zwierzynę, a te które pozostały rozporządzają zbyt szczupłemi środkami materjalnemi, aby sobie pozwalać mogły na częste przyjmowanie miłych gości i utrzymywanie w tych warunkach zwierzostanów w odpowiednio licznym stanie pogłowia. Zresztą te i inne także względy — o których tu mówić nie będę — wypierają coraz bardziej ten zwyczaj, nawet jeśli chodzi o polowania sąsiedzkie, poprostu w tym samym powiecie, które dawniej były tak rozpowszechnione. Bowiem kiedyś polowało się w sezonie, poprostu jeżdżąc rzemiennym dyszlem.

Konieczność ścisłego przestrzegania całości swego budżetu przez rolnika wymaga coraz bardziej od właścicieli ziemskich wglądu i w tę rubrykę, a chociaż racjonalna gospodarka łowiecka na swojem w zasadzie nie wymaga jakichś ustawicznych niezwykłych nakładów pieniężnych, choć polega głównie na zamiłowaniu do niej gospodarza-myśliwego i na jego wiedzy fachowej, to jednak liczenie się z każdym groszem w wielu

wypadkach uniemożliwia utrzymanie tej gospodarki na pewnym pożądanym poziomie.

Kółka myśliwskie częściowo tylko mogą spełnić właściwą rolę zarówno pod względem zagospodarowania obszarów hodowlanych, jak i umożliwienia swym członkom różnorodności polowań.

Nic więc dziwnego, że w tych warunkach dzisiejszy właściciel łowiska, z zamiłowania myśliwy, miast spraszać gości na doroczne żniwo swych zabiegów hodowlanych w każdym sezonie myśliwskim, coraz częściej ucieka się do poszukiwania nabywców choćby tylko części preliminowanego racjonalnie odstrzału zwierzyny, a czerpaną stąd gotówkę obraca w znacznej mierze na dalszy rozwój hodowli zwierzyny i jej ochronę, na pokrywanie związanych z tem specjalnych inwestycyj, jak dodzierżawianie sąsiadujących terenów dla zapewnienia lepszej ochrony własnej zwierzynie, starając się przytem o takie wzmocnienie wyników swego łowieckiego zadania, ażeby równocześnie módz czerpać z tej zapoznanej dawniej dziedziny gospodarczej również i czyste dochody.

Dopomaga mu w tem wytłomaczony pęd braci myśliwych do turystyki myśliwskiej, ich ciekawość w poznawaniu warunków i wyników gospodarki łowieckiej, sposobu i organizacji polowań, wreszcie samej zwierzyny innych dzielnic kraju, co w dzisiejszych warunkach nie jest naogół inaczej praktycznie dostępne.

Niewątpliwie ten pęd ciekawości, zresztą wcale nienagannej, przeciwnie, wzbogacającej wiedzę łowiecką i rozszerzającej jej horyzonty u danej jednostki, nie może być objawem stałym. Każdy myśliwy jest swoim zawodem, stanem posiadania i setką innych warunków związany z miejscem stałego zamieszkania, niecodziennie też rozporządza możnością oddawania się turystyce. Większość z nich nie rozporządza tą możnością prawie wcale.

Ale ci pod tym względem najszczęśliwsi, będąc sami właścicielami łowisk, lub tylko dzierżawcami terenów, na których prowadzą gospodarkę łowiecką przez zarządy swych kół, pragną od czasu do czasu poświęcić zdobytą na wypoczynek chwilę i nieco pieniędzy na zwiedzenie innych stron, na doznanie innych wrażeń myśliwskich. Z pod Wilna czy Łucka pojadą na karpackie jelenie lub poznańskie kuropatwy czy zające, z Poznania, Krakowa czy Warszawy udadzą się do poleskich puszcz leśnych i błotnych na łosie, dziki, głuszce, czy choćby na kaczki dzikie — itd., itd.
I ci właśnie znajdują zadośćuczynienie w turystyce myśliwskiej, zapomocą zakupu odstrzału zwierzyny w łowiskach dla wspomnianych już względów mających ją na sprzedaż.
Turystyka myśliwska łączy ich wspólne interesy moralne i materjalne, może zatem rozwiązać to zagadnienie dnia dzisiejszego w łowiectwie obustronnie, dopomagając przedewszystkiem do zachowania i rozmnoży szeregu gatunków fauny łownej.

Powstaje więc zagadnienie o szerszem znaczeniu sportowem i rozwojowo-łowieckiem, którego jednak realizowanie dla poszczególnych jednostek jest trudne i byłoby nieraz niedostępne, wobec nieświadomości dokąd kierować swoje określone zapotrzebowanie i odwrotnie, komu ofiarować posiadany do dyspozycji odstrzał danego gatunku zwierzyny.

Pozatem, jak wiadomo, wszelka turystyka musi odbywać się przy zachowaniu pewnych zasadniczych warunków, ułatwiających przenoszenie się do bardzo nieraz odległych od miejsca zamieszkania okolic, zapewniających najmniejszą stratę czasu i trudów aż do chwili, gdy te ostatnie stają się częścią składową, warunkiem sine qua non wykonywania danego sportu, wreszcie gwarantujących na miejscu konieczne minimum udogodnień cywi-

lizacyjnych, osiągalnych przy dobrej woli i znajomości rzeczy organizatorów nawet w najbardziej zapadłym kącie. W turystyce myśliwskiej występuje jeszcze jeden czynnik — fachowość łowiecka, t. j. zachowanie warunków, mogących gwarantować największe prawdopodobieństwo zrealizowania celu głównego: spotkania ze zwierzyną.

Dla spełnienia tych wszystkich warunków — wobec coraz bardziej rosnących skłonności do turystyki myśliwskiej — musiała w Polsce powstać komórka, któraby miała szanse sprostania im, komórka oparta na zasadach najlepszego zaspokojenia potrzeb materjalnych gospodarza terenu łowieckiego i jego wysiłków hodowlanych, a zarazem żyłki myśliwskiej turysty.

W danym wypadku jest nią umyślnie powołany do życia **Referat Łowiecki** przy **Lidze Popierania Turystyki,** kierowany przez fachowca i myśliwego, a działający pod każdym względem odpowiedzialnie.

Referat ten jest w bliskiem porozumieniu z ideową powszechną organizacją polskiego łowiectwa, z Polskim Związkiem Łowieckim, oraz z najbogatszym właścicielem terenów myśliwskich, Skarbem Państwa, w osobie Naczelnej Dyrekcji Lasów Państwowych i wreszcie z Wydziałem Turystyki Ministerstwa Komunikacji, które, w zrozumieniu doniosłości eksploatacji łowiectwa, jako działu gospodarczego, przyczynia się finansowo do rozwoju trudnej i wielce żmudnej, a jednocześnie bardzo odpowiedzialnej akcji rzeczonego referatu łowieckiego, jako centrali informacyjnej i pośredniczącej w realizowaniu turystyki myśliwskiej.

Od półtora roku trwająca praca tego referatu Ligi zdołała ustalić praktycznie metody swego postępowania i zebrać wiele ofert z poszczególnych łowisk państwowych i prywatnych na odstrzał najbardziej poszukiwanej przez turystów-myśliwych zwierzyny. Od wiosny 1938 roku referat ten roz-

począł już uruchomianie indywidualnych lub zbiorowych wypraw, zdobywając szczerą wdzięczność zainteresowanych. Akcja ta rozwija się jaknajlepiej i przynosić może nadal w każdym wypadku obopólne korzyści: moralne — myśliwemu-turyście i materjalne — właścicielowi łowiska, a to właśnie jest głównem zadaniem tej placówki.

Jako stary myśliwy, wiem z doświadczenia, że dziś dużo będzie takich, którzy z różnych względów nigdy nie zechcą wydzierżawić całości polowania na swych terenach na okres dłuższy, natomiast chętnieby odstąpili za opłatą odstrzały nadmiaru zwierzyny. W ten sposóm mieliby pewną rekompensatę za swoją pracę, trud i wkłady w gospodarkę łowiecką.

Znam naprzykład wielkie tereny w Karpatach i na Kresach Wschodnich, gdzie racjonalnie prowadzone odstrzały traktowane są od szeregu lat jako rubryka dochodów, a obrót sięga tam kilkudziesięciu tysięcy złotych rocznie. Pozwala to właścicielom tych bardzo obszernych zresztą łowisk, zamiłowanym myśliwym i hodowcom, otoczyć zwierzostan należytą opieką i utrzymać fachowy personel.

Podobnych hodowców mamy w Polsce już dziś wielu, choć naturalnie o różnej skali. Niestety, o wiele więcej jest nieuświadomionych, t. j. takich, którzy nie podchodzili właściwie do zagadnienia hodowlanego. Polują tylko sami, albo i nie polują wcale, zwierzyna jest „z Bożej łaski", niehodowana i niechroniona, gdy jej potrzeba na stół własny, to najczęściej dostarczają zwierzynę oficjaliści. Znam np. piękne łowiska głuszcowe, które się marnują. Polują gajowi na zamówienie dworu, odstrzał prowadzony jest bez kontroli i nieprawidłowo, konieczny spokój tokowiska niezachowany. A przecież właściciele tych głuszców, opiekując się ich warunkami bytu u siebie, mogliby odstrzał kilku czy kilkunastu kogutów rocznie — z dowie-

dzioną korzyścią dla ich dalszej rozmnoży—sprzedać myśliwym-turystom po 25 — 50 złotych — w zależności od warunków dojazdu i innych.

Nieraz wspaniały teren łowiecki leży odłogiem, niewykorzystany racjonalnie z powodu braku gotówki na prowadzenie gospodarki, właściciel zaś, jako ideowy myśliwy i hodowca — a skoro dysponuje łowiskiem, to takim być powinien — wchodzi w kolizję z ideologją łowiecką.

A tymczasem sprzedaż odstrzału kilku głuszców, kilku rogaczy, paru jeleni lub innej zwierzyny — dałaby tych kilkaset czy nawet parę tysięcy niezbędnej gotówki, za którą zapoczątkować możnaby opiekę nad rozwojem swego zwierzostanu.

Pomijając kwestję rozwoju turystyki myśliwskiej, którą się zajmuje L. P. T., sam fakt przyczynienia się pośrednio do zainteresowania myśliwych, właścicieli terenów łowieckich, możliwościami spotęgowania zagadnień hodowlanych — należy bezwzględnie powitać z całem uznaniem i radością, jako akcję pomocniczą w ogólnym rozwoju łowiectwa u nas.

Niemniej jednak istnieje nader ważna okoliczność, stanowiąca poważny szkopuł i troskę kierownictwa tej akcji. Okolicznością tą jest występujące w wielu wypadkach nieprzygotowanie handlowe, jeśli się tu można tak wyrazić, oferentów odstrzału zwierzyny. Rozumiem to w ten sposób że przy występowaniu pełnej dobrej woli, przy możności zapewnienia myśliwemu-turyście zupełnie fachowej, doświadczonej pomocy swego personelu łowieckiego, właściciel ma łowisko nieurządzone, nieprzystosowane do przyjmowania płatnych turystów, którym trzeba zapewnić za ich pieniądze maksimum tego, czego mają bezsporne prawo wymagać.

Oto charakterystyczny przykład. Poznałem latem 1937 r. łowisko, do którego prywatny przed-

siębiorca zawiózł grupę myśliwych na kilkodniowe polowanie na pędzone kaczki i t. p. Turyści przybyli późnym wieczorem. Zastali tylko jeden samochód na stacji zamiast dwóch, połowa więc musiała wynajmować osobny wehikuł. Zainstalowano myśliwych w pokojach rozpadającego się dworku, w dziurach, pajęczynach, śmieciach. Naganki nigdy nie zebrano na czas tyle, ile było istotnie potrzeba; łódek na jeziorze zabrakło dla połowy uczestników, a przewoźnicy kazali na siebie czekać półtorej godziny; do terenu, na którym miały być dubelty i kszyki, niepodobna było dotrzeć, gdyż oddzielał go głęboki, nawodniony rów, przez który nie było mostka ani kładki. I wreszcie posiłki były podawane zawsze z ogromnem opóźnieniem, a o przyrządzaniu większości potraw i napojów miejscowa służba nie miała pojęcia. To dość. Krótko mówiąc, do tego łowiska nikt więcej nie pojechał.

Wniosek z tego prosty. W żadnem łowisku nie mogą być lekceważone środki wygodnej i pewnej komunikacji dojazdowej, udogodnienia dla poruszania się po terenie i dłuższego pozostawania w nim (łódki, kładki, mosty, kurenie, budany, gajówki, domki myśliwskie i t. d.), nie może braknąć pomocników polowania, ani narzędzi technicznych (jak np. fladry na drapieżniki), nie można pozwalać na zarzuty przeciwko porządkowi i czystości pomieszczeń, przeciwko punktualności podawania posiłków, gdy reszta czasu ma być wypełniona polowaniem i snem, i wreszcie — przeciwko dobroci artykułów spożywczych i przygotowaniu ich w posiłkach.

Sama obecność zwierzyny i piękny krajobraz nie wystarczą. Myśliwemu — turyście, który za to płaci, jak każdemu innemu turyście, trzeba dać to w każdym kierunku konieczne minimum, któreby dało mu odczuć, że nietylko jest on traktowany

poważnie z punktu widzenia sportowego, ale również i handlowego.

Jeśli ten warunek zostanie dokładnie oceniony i spełniony lojalnie przez wszystkich oferentów łowisk i odstrzałów zwierzyny, zgłaszających się na wezwanie Referatu Łowieckiego Ligi Popierania Turystyki, to właściciele łowisk w Polsce, pragnący z łowiectwa stworzyć rubrykę obrotów i dochodu, zyskają naprawdę bardzo liczną i wdzięczną klientelę, składającą się zasadniczo ze współobywateli z odległych stron kraju, a prócz tego w wielu wypadkach z myśliwych - turystów zagranicy, których nastawienie na Polskę, po jej sukcesach na Międzynarodowej Wystawie Łowieckiej w Berlinie w r. 1937, jest niezwykle wzmożone.

Radzę myśliwym-hodowcom, właścicielom zorganizowanych terenów łowieckich, zainteresować się możliwościami turystyki myśliwskiej, koncentrującej się w Referacie Łowieckim L. P. T., Warszawa, Mokotowska 61.

Walenty Garczyński.

UBRANIE MYŚLIWEGO

Ubranie myśliwego jest bardzo ważną rzeczą. Od właściwego ubrania się zależy częstokroć w dużym stopniu przyjemność z polowania, jego wyniki, a nieraz wprost zdrowie.

Nie chodzi w niniejszym artykule o względy estetyki czy mody, którym, niestety, zbyt często ulegamy. Chodzi o zasadnicze postulaty należytego ubrania się myśliwego, z któremi zresztą względy estetyki czy mody dają się doskonale pogodzić, ale z któremi muszą się liczyć i którym muszą ustępować.

Warunki klimatyczne różnych krajów stawiają przytem pod względem ubrania myśliwego bardzo różne wymagania, którym ono musi czynić zadość. Niniejszy artykuł poświęcony jest tym wymaganiom, które ubraniu myśliwego stawiają warunki klimatyczne Polski.

Zacznijmy od najprostszego ubrania, jakiego powinniśmy używać latem, na polowaniach na kozły, kaczki, błotne ptactwo, cietrzewie, pardwy i częściowo kuropatwy.

Najprostsze ubranie latem składa się częstokroć z pięciu części: kapelusza, koszuli, spodni, pończoch czy skarpetek i obuwia. Kolor naszego ubrania najlepiej aby był ochronny, nie rzucający się w oczy, zielonkowo-olive, choć przy polowaniach z wyżłem na ptactwo barwa ubrania częstokroć nie ma znaczenia. Co innego, gdy zależy nam specjalnie, abyśmy nie zostali łatwo zauważeni, jak np. na polowaniach na kozły z podchodu lub na wabika.

Kapelusz najlepszy i najpraktyczniejszy jest w

kształcie płóciennego, lekkiego angielskiego hełmu, fason burberry. Kapelusz taki nie spada z głowy od wiatru lub w gąszczach, a przeciwnie przy przechodzeniu przez gąszcze i lekkiem nachyleniu głowy naciska się na nią; gdy jest gorąco, można go schować do kieszeni, daszek daje się opuszczać lub podnosić w razie potrzeby, ze względu na słońce lub deszcz, a w braku czego innego można go użyć do zaczerpnięcia wody. Przytem cena jego nie jest wygórowana, 3—5 złotych, i służyć nam będzie bardzo długo.

Koszula — dobrze, jeśli jest wełniana, gdyż taka chłonie pot, ale i każda inna będzie nam dobrze służyć. Fason sportowy, zapięta pod szyją ze względu na komary i inne owady, a także na możność naprószenia sobie na kołnierz. Guziki pod szyją, zależnie od potrzeby, można będzie zapinać lub nie. Przeważnie, dla swobody, gdzie tylko można, będziemy chodzić z rozpiętym kołnierzem od koszuli. Krawat — całkowicie zbędny.

Spodnie, jak i całe ubranie, najlepiej lniane, przyczem spodnie uszyte tak, aby można było je nosić na pasku, bez szelek, z kieszonkami na zegarek i kompas, długie do kostek, zwężające się u dołu i zapisane w kostce na dwa lub trzy guziczki.

Pończochy lub skarpetki wełniane, grube, których kilka musimy mieć na zmianę. Wełniane muszą być dlatego, że w takich najlepiej chodzi się po bagnach, z czem letnie polowania są organicznie niejako związane, oraz że takie pończochy czy skarpetki z łatwością dają się wypłókać w zimnej wodzie i ponownie po wysuszeniu użyć. Niema obawy, żeby chodzić w nich było za gorąco, gdyż przy chodzeniu po bagnach w mokrych pończochach gorąca zupełnie się nie odczuwa. Przebicia ich lub podarcia niema się czego obawiać, gdyż z łatwością dają się reperować, w którym to celu zaopatrujemy się zawczasu w pewną ilość

grubej wełny tego samego lub podobnego co pończochy lub skarpetki koloru.

Spodnie muszą być długie, do kostek, gdyż takie najlepiej ochraniają nogi od pijawek i komarów. Najgrubsze nawet pończochy nie chronią od tej plagi, gdyż szczególnie komary umieją bardzo przemyślnie wsunąć swoją trąbkę pomiędzy oczka pończochy. Potrafią one, a także różne muchy i bąki, ugryźć czasem boleśnie nawet przez cienką koszulę.

Widziałem raz kolegę myśliwego, który dla „lekkości" wybrał się na kozła w lekkiej cienkiej piżamie. Ciężkie męki musiał znosić, a po powrocie do domu wyglądał, jakby otrzymał kilka nabojów cienkiego śrutu z odległości pięćdziesięciu kroków, tak był na całem ciele pocięty.

Ta obawa przed komarami i bąkami oraz czasem letni chłód każą nam nieraz pomyśleć o kurtce, którą każemy sobie zrobić z tego samego materjału co spodnie, zapinaną pod szyję, fasonu sportowego, z naszywanemi obszernemi bocznemi kieszeniami i jedną tylko kieszenią na piersiach z lewej strony, gdyż kieszeń po prawej stronie powoduje częste zaczepianie się kolby i przeszkadza nam w strzale. Kieszeń taka, t. zw. piersiówka, najlepiej wpuszczona do środka, służy nam do chowania wabika na kozły, biletu kolejowego i t. p. rzeczy, które czasem trzeba mieć pod ręką.

Od komarów prócz tego, jeśli polujemy na kozły na wychodnego, lub wogóle musimy gdzieś czatować i spokojnie siedzieć w jednem miejscu, co zwabia komary, kładziemy na ręce rękawiczki skórkowe, a na głowę i kapelusz nakładamy siatkę z tiulu, sporządzoną w ten sposób, że odpowiedniej długości kawałek tiulu, szerokości 40—50 cm. zbieramy i zeszywamy u góry i z boku w ten sposób, że całość ma kształt piramidy, u której podstawy w równych odstępach wszywamy ciężarki w postaci kółek metalowych, grubych loftek i t. p.

W ten sposób siatka spada swobodnie na ramiona i piersi, obciągana w pewnym stopniu ciężarkami od dołu, nie tamując oddechu i nie dając przystępu komarom do szyi i twarzy, ponieważ dzięki rondu kapelusza odstaje od nich na pewną odległość. Siatkę taką, zajmującą minimalnie miejsca, możemy schować do kieszeni na wszelki wypadek.

Jako obuwia, dawniej używano łapci. Zaopatrzenie się w nie nastręcza jednak pewne trudności, a różni domorośli majstrzy, którzy je szyją, robią je częstokroć za krótkie, a wtedy noszenie ich zamienia się w prawdziwą mękę. Obecnie najlepiej kupić sobie sandałki na gumie indyjskiej, takie zawsze można dobrać podług nogi, podeszwa w nich nie rozmięka i znakomicie chroni stopę przed uderzeniami o różne kołki, kamienie i t. p. i są bardzo trwałe. Używane są także t. zw. trampki, czyli trzewiki płócienne z gumową podeszwą, mają one jednak wadę zbyt małej trwałości. Wszelkiego gumowego obuwia, woderów i t. p. należy unikać, gdyż obuwie takie, skutkiem braku transpiracji latem jest bardzo przykre i niezdrowe w noszeniu. Na krótki jednak czas, szczególnie podczas chłodniejszego dnia, jeśli nie chcemy zabrudzić się w bagnie, można je z powodzeniem włożyć, pamiętając jednak o tem, aby je natychmiast zrzucić, gdy przestaną być potrzebne. Podobnie można, szczególnie - woderów, używać latem rano, dla ochrony przeciwko rosie podczas polowań na kozły.

Dla ochrony od deszczu mamy lekką gumową pelerynę, która kosztuje niedrogo (koło 20 zł.) i którą możemy nosić ze sobą w plecaku. Jak wszystkich gumowych i nieprzemakalnych rzeczy, używamy jej tylko gdy istotnie jest potrzebną, gdyż poważną wadą wszystkich tych rzeczy jest brak transpiracji. Niemniej w potrzebie gumowa peleryna znakomicie spełnia swoje zadanie

i chroni od przykrego i niebezpiecznego nieraz przemoczenia.

Pod koniec lata i na początku jesieni, gdy nieraz dnie i szczególnie poranki bywają chłodne, pod płócienną kurtkę kładziemy lekki wełniany sweater lub pullower i w takim stroju podczas wszystkich polowań, połączonych z dużem chodzeniem, możemy paradować do końca jesieni, czyli do początku listopada, a nieraz i dłużej, do nastania mrozów.

Polowania jesienne na kuropatwy i błotne ptactwo wysuwają jednak kwestię obuwia, gdyż zalecane wyżej sandałki, szczególnie na kuropatwach — nie są odpowiednie.

Na polowaniach na kuropatwy musimy się liczyć z tem, że wypadnie nam chodzić po spulchnionej przez uprawę ziemi, oraz że w tym czasie dojrzewają liczne osty, których nasienie czepia się wełnianego ubrania, a szczególnie pończoch. Z tych względów unikamy wełnianych spodni, a już zwłaszcza pończoch, a na nogi kładziemy lekkie długie buty ze skóry chromowej. Wielu myśliwych nie lubi jednak długich butów, gdyż niełatwo znaleźć szewca, któryby je nam zrobił wygodne, i używa sportowych trzewików, a nawet często dla ich lekkości — trampek. Nie można temu nic zarzucić, jednak trzewiki muszą być wysokie, aby przez cholewki nie nasypywała się ziemia. Aby się od tego uchronić, bardzo wskazane jest używanie lekkich płóciennych sztylp.

Kończy się jednak jesień i polowanie samopas na ptactwo z wyżłem, a rozpoczyna się sezon późno-jesiennych i zimowych zbiorowych polowań. Tutaj już musimy ubierać się cieplej, bo i pora późniejsza i dłuższe okresy czasu musimy pozostawać bez ruchu. Ubranie też musi być cieplejsze i porządniejsze ze względu na towarzyski charakter tych polowań. Od takich więc polowań mamy specjalne myśliwskie ubranie z grubego wełnia-

nego materjału, najlepiej z samodziału leszczkowskiego. Fason sportowy, kurtka najlepiej — ze względu na wiatr a nieraz deszcz i śnieg — zapinana pod szyję, takiego samego fasonu i z takiemi samemi kieszeniami jak letnia, spodnie „bryczesy" lub „pumpy", w zależności jakiego używamy obuwia. Otwarta kurtka, do krawata, aczkolwiek strojniejsza, z którego to względu często się na nią godzimy, jest jednak znacznie mniej praktyczna.

Jako obuwia używamy długich butów lub mocnych sportowych trzewików i grubych wełnianych pończoch. Często, szczególnie w deszcz, lub jeśli wypadnie nam chodzić po częściowo błotnistym terenie, odpowiednie są długie do kolan, gumowe buty, które wobec chłodniejszej pory zatracają swe przykre właściwości, są zaś lekkie i wygodne.

Jeśli jest nieco chłodniej, kładziemy pod kurtkę ciepły sweater, a przy wielkich zimnach jeszcze pullower bez rękawów i tak ubrani możemy stać na stanowisku bodaj przez całą zimę lub jesień, szczególnie jeśli podczas silnych mrozów i śniegów niema wiatru i włożymy ciepłe wełniane kalesony, a na nogi filcowe buty.

Gdy zejdziemy ze stanowiska i podczas jazdy, najlepiej jest włożyć na siebie ciepłą dachę lub burkę.

Wszelkie, różnego fasonu kurtki na futrze, bekiesze, reglany i t. p. są dla polowania niepraktyczne, gdyż duża ilość futer i ubrania stanowi bardzo poważną przeszkodę w strzelaniu. Można je więc używać, ale nie na stanowisku. Natomiast t. zw. wiatrówki oraz kamizelki na futrze, które w tym wypadku zastępują marynarkę, są bardzo praktyczne, nie przeszkadzają w strzelaniu i przeciwko ich używaniu nie można podnosić zarzutów.

Z kożuszków wszelkiego rodzaju dobry jest tylko zwykły, lekki, niekryty kożuszek, podpięty paskiem; taki, o ile jest dobrze skrojony i włożo-

ny bezpośrednio na sweater, lub wełnianą koszulę, nie przeszkadza w strzelaniu i może być z powodzeniem używany. Trzeba tylko, aby od dołu pod pachami nie miał wszytych rękawów, co ułatwia bardzo strzelanie. Na wypadek deszczu należy jednak brać wspomnianą wyżej pelerynę gumową, gdyż niekryta skóra kożuszka obawia się zamoczenia.

Bardzo praktyczny na cały okres jesienno-zimowy, z wyjątkiem silnych mrozów, jest lekki płaszcz lodenowy, który bardzo dobrze chroni także od deszczu i częstokroć można w nim stać na stanowisku.

Na wiosnę, podczas polowań na głuszce, cietrzewie i kaczory, ubieramy się podobnie jak jesienią. Ze względu jednak na konieczność brodzenia po bagnach, na nogi kładziemy wodery lub długie do pasa gumowe buty. Te ostatnie wyrabiane są zupełnie niepotrzebnie za solidnie i są za ciężkie, co ogranicza ich zakres używania. Co do mnie, to na głuszce wystarczają mi gumowe buty do kolan, które są lekkie i obciskają dobrze nogę, nie dopuszczając zamoczenia nóg nawet w wypadku zapadnięcia w błoto powyżej kolana. Prócz tego konieczne są: wspomniany wyżej krótki kożuszek oraz peleryna gumowa na wypadek deszczu. Płaszcz lodenowy, ze względu na swą długość, mniej jest na takich polowaniach użyteczny.

Władysław Zabiełło.

STAŁA DANINA MYŚLIWYCH NA F. O. N.

Gdy chodzi o potrzeby Państwa, a zwłaszcza pracy nad ustawicznem podnoszeniem jego obronności i gromadzeniem na ten cel odpowiednich funduszów, w dzisiejszych czasach — dążenia do jaknajdłuższego utrzymania pokoju europejskiego — nie powinny i nie mogą być zaniechane żadne środki i poczynania, jakie do tego doniosłego celu mogłyby dołożyć najdrobniejszą chociaż cegiełkę.

Obywatelskie i patrjotyczne nastawienie całego polskiego społeczeństwa na ten właściwy diapazon sprawia, że Fundusz Obrony Narodowej rośnie nieustannie, że praca kierowników nawy państwowej i organizatorów silnej, przepojonej gorącym duchem oddania się na usługi Ojczyzny armji, popierana jest przez wszystkie stronnictwa i stany.

Niema już dziś organizacji czy ogrupowania, niema już prawie obywatela, któryby nie niósł chętnie, chociażby w miarę swych sił drobnego tylko, datku na dozbrojenie armji. Za składane tą drogą fundusze we wszystkich dzielnicach Polski stawiane są raz po raz coraz nowe karabiny maszynowe, czołgi, samoloty i t. p. — na użytek bojowy miejscowych pułków i garnizonów.

I tak być powinno. A to jest pocieszające i budujące ducha Narodu.

Niemniej to nie jest wszystko, co wyzyskać w tych celach można.

Są takie wartości, nieraz drobne i pogardzane w czasach normalnych, niezatrważanych stale widmem nowej, rujnującej wojny, o których się wcale

nie mówi i nie myśli. Są to jednak niezaprzeczone wartości gospodarcze, mogące stwarzać stale pewne kapitały przyszłości, gdy zostaną ujęte myślą mądrą i przewidującą w pewną zorganizowaną całość. Kapitały te znajdą też swój właściwy wykładnik w dziedzinie ideowego szkolenia społeczeństwa, natężenia skłonności do oszczędzania, do gromadzenia, do zużytkowania nawet najbardziej lekceważonych, pozornie nieużytecznych przedmiotów.

Do takich właśnie wartości zaliczyć należy wszelki złom tych metali, których Polska nie posiada wcale, lub też posiada ich niedostateczne ilości, które jednak nieodzowne są w przemyśle wojennym. W pierwszym więc rzędzie należy zwrócić zainteresowanie na złom miedziany i mosiężny, z którego tak potrzebną można wydobyć miedź.

W roku ubiegłym zrozumieli to polscy myśliwi. Wszakże niema łuski naboju, bądź kulowego, bądź śrutowego, aby nie znajdowała się w niej miedź. A łuski te dotychczas — o ile ich w wyjątkowych przypadkach nie rekonstruowano — szły na śmiecie. Gorzej nawet, porzucano je w lesie lub w polu, z czego skwapliwie korzystali towarzyszący myśliwym chłopcy wiejscy z naganki i t. p., by je za parę groszy odstąpić strzelającemu kłusownikowi, lub handlarzowi - żydowi, który może mniej płacił, lecz zabierał każdą ilość, gdyż posiadał „organizację handlu" tym sprzętem. I oto „bezużyteczny" przedmiot stawał się w ten sposób wydatną pomocą tępienia zwierzyny — ogólnego bogactwa narodowego — w każdym czasie i miejscu. Trudniej bowiem płacić za nową łuskę 15 groszy, łatwiej zaś dać za raz wystrzeloną 2 lub 3 grosze.

Tymczasem ów lekkomyślnie wyrzucany „bezużyteczny" przedmiot (łuska naboju śrutowego) zawiera conajmniej 2 gr. czystej miedzi — a wie-

leż miljonów nabojów wystrzelają polscy myśliwi rocznie?... Jeśliby bardzo pesymistycznie ten rachunek traktować, załóżmy, że 50.000 myśliwych, zarejestrowanych i polujących, wystrzeli co roku tylko po 200 razy. Daje to 10.000.000 nabojów, w łuskach których zawartość czystej miedzi wyniesie 20 ton!

Z inicjatywy myśliwych z różnych okolic kraju, Polski Związek Łowiecki podjął hasło: Złom myśliwski na F. O. N.!, które od 1 stycznia 1938 r. propaguje zarówno przez swój własny organ prasowy, jak i przez organizowanie zbiórki wystrzelonych łusek na polowaniach, za pośrednictwem swych organów powiatowych, Łowczych P. Z. Ł. Idea zbiórki „złomu myśliwskiego" rozszerza się w powiatach doskonale, a choć może odrazu nie przyniesie pełnowartościowego wyniku, niewątpliwie powoli ustali się powszechnie w dobrze zrozumiałym interesie gospodarczym Państwa. Technika zbiórki, pozornie kłopotliwa, w istocie wymaga jedynie pamięci i umiejętnej organizacji. Jeśli dodać do ilości „złomu myśliwskiego" ilości tegoż złomu, stwarzanego na wszelkich zawodach sportowych strzelecko - myśliwskich (zawody z karabinka sportowego kal. 22 — tak bardzo dziś rozpowszechnione, oraz zawody rzutkowe śrutem, któremi interesuje się coraz więcej myśliwych z całego kraju), to można śmiało twierdzić, że ilość miedzi wydobyta z wystrzelonych łusek wszelkiego rodzaju wzrośnie conajmniej jeszcze o 50 proc. Trzeba tylko, aby organizatorzy takich czy innych zawodów zrozumieli rzucone przez myśliwych hasło.

Niech pozatem inicjatywa myśliwych posłuży jako przykład dla innych obywateli, którzy takie czy podobne wartości mogą masami wydobywać ze starych lamusów, komór i strychów, nie wyrzucając mienia narodowego na śmietnik.

Dr. Stanisław Święch, lek. wet.

WŁOŚNICA — CHOROBA LUDZI I ZWIERZĄT.

Sto lat temu pewien student medycyny odkrył w mięśniach sekcjonowanego przez siebie Włocha maleńkie, ledwie widoczne twory, które po szczegółowem zbadaniu okazały się pasożytami. Pasożyty te ze względu na charakterystyczną postać nazwano trychinami, czyli włośniami krętemi, Od tego przypadkowego odkrycia wiele lat upłynęło, zanim stwierdzono, że włośnie przenoszą się na ludzi za pośrednictwem zakażonego mięsa świni domowej i jej krewniaczki, świni dzikiej. Pasożyty te zostały zawleczone do Europy z Chin wraz ze szczurami okrętowemi, wśród których są niesłychanie silnie rozpowszechnione. Ponieważ świnie pożerają często schwytane przez siebie w chlewach szczury i zarażają się od nich, przechodząc schorzenie bez wyraźnych objawów, mogą przeto przekazać je następnemu spożywcy — człowiekowi, dla którego włośnica jest chorobą niezwykle niebezpieczną.

Cały cykl życiowy włośni zamyka się w organizmie jednego tylko żywiciela, w przeciwieństwie do innych pasożytów wewnętrznych, mających jeszcze jednego lub więcej żywicieli pośrednich, bez których pośrednictwa nie może dojść do zamknięcia cyklu rozwojowego, a młodociana forma nie może dojrzeć. Zjedzone wraz z mięsem włośnie dostają się do żołądka nowego żywiciela, gdzie otoczka ich rozpuszcza się w soku żołądkowym, a uwolnione w ten sposób pasożyty wędrują do jelit, gdzie po 2 — 3 dniach wyrastają w dojrzałe płciowo robaki — samice i samce. Żywot samców jest krótki, giną bowiem po spełnieniu swego biologicznego przeznaczenia, natomiast samice pozo-

stają w jelitach jeszcze przez około 5 — 7 tygodni, wydając w tym czasie na świat olbrzymią ilość bo do 10.000 młodych.

Młode włośnie przebijają ściany jelit i dostają się do obiegu krwi, a z jego prądem do mięśni całego ciała, powodując ogromnie bolesne schorzenia i zatrucia własnemi wydzielinami, co może doprowadzić do śmierci pacjenta. W mięśniach, które są kresem wędrówki włośni, zostają one otorbione przez broniący się organizm, naturalnie tylko wtedy, jeśli ten wytrzyma niepożądaną wizytę intruzów. Choroba bowiem może osiągnąć śmiertelne nasilenie po spożyciu małego nawet kawałka zakażonego mięsa, gdyż, jak stwierdzono, przy najsilniejszem zakażeniu świni, w jednym tylko gramie mięsa było 8.000 włośni, a w całem umięśnieniu badanej świni jeden cierpliwy i pilny naukowiec obliczył ilość włośni na 158 miljonów. Można więc sobie wyobrazić, ile rozmnożyłoby się z nich po dojściu do dojrzałości w jelitach nowych żywicieli, gdyby to mięso zostało przez nich w stanie niewyjałowionym spożyte. A niebezpieczeńswo po spożyciu mięsa zakażonego włośniami jest bardzo wielkie, tembardziej, że nawet gotowanie trudno je niszczy, gdyż giną one dopiero po 2½ godzinach w temperaturze gotowania. Także wędzenie i solenie mięsa zakażonego prawie że nie wpływa ujemnie na żywotność włośni, które, otaczając się wapiennemi torebkami, mogą w nich żyć życiem utajonem całemi latami. Już w pierwszym tygodniu po spożyciu mięsa zakażonego włośniami pojawiają się u człowieka mdłości, wymioty, brak apetytu, biegunka itp. objawy chorobowe, które nieraz występują w tak wysokim stopniu, że może nastąpić śmierć wśród znamion przypominających tyfus lub cholerę. Później, o ile nie przyszło do śmiertelnego zejścia, zauważa się ogólne osłabienie, bóle w okolicy twarzy, utrudnione oddychanie, gwałtowne poty, wysypkę, a dołączyć się może nawet zapalenie płuc i nerek.

Z tych to powodów służba sanitarna wydała włośnicy bezwzględną walkę, na szczególnie zaś ważnym odcinku zapobiegania chorobie i niedopuszczania zakażonego mięsa do obrotu oddaje nieocenione usługi społeczeństwu służba lekarsko-weterynaryjna, sprawiając nadzór nad zdrowotnością mięsa, artykułu pierwszej potrzeby u źródła jego produkcji — w rzeźni.

W Polsce i prawie we wszystkich krajach Europy istnieje ustawowy przymus badania mięsa wieprzowego na włośnie, a w Wielkopolsce i na Pomorzu przymusowi temu podlega i mięso z upolowanych dzików. Lekarze weterynarji, pełniący swe czynności w rzeźniach, uzbrojeni w mikroskopy, badają w ciężkich warunkach pracy rzeźnianej skrupulatnie każdą sztukę świni, przechodzącą przez granicę rzeźni do rąk spożywców. Dzięki swej cichej i mało znanej pracy, wzbudzają oni u szerokich rzesz spożywców zaufanie do spożywanego mięsa, oznakowanego ich pieczęcią podłużną, której słowa „wolne od włośni" wykluczają pod gwarancją obecność tych pasożytów w mięsie. Czasem jednak — mimo ostrej kontroli — wybucha włośnica, a to wskutek spożycia mięsa niebadanego, pochodzącego z uboju pokątnego, lub dla własnego użytku, względnie przez niebadane mięso dziczyzny, szczególnie we wschodnich połaciach Polski.

W wypadku zakażenia się włośniami pozostaje jedynie skuteczna broń, którą jest jaknajszybsze rozpoznanie choroby przed rozmnożeniem pasożytów w zaatakowanym organiźmie ludzkim. Badania, dokonane w ostatnich latach we Lwowskiej Uczelni Weterynaryjnej przez Prof. Trawińskiego, Doc. dr. Maternowską i ich uczniów, pozwoliły na wynalezienie szybkiego sposobu rozpoznania wczesnego stadium włośnicy, a zatem na zwalczanie niebezpiecznej choroby w zarodku, kiedy nieocenioną pomoc mogą oddać zwykłe środki przeciwrobacze i przeczyszczające. Sposób ten pozwala

już w dziesiątym dniu po zakażeniu, a więc wtedy gdy młode włośnie rozpoczynają swą wędrówkę, rozpoznać chorobę przy pomocy widocznej reakcji chorego organizmu na podskórny zastrzyk białka tych samych pasożytów. Cel ten również osiągnąć można przez badanie w szklanej probówce surowicy krwi chorego, która z zawiesiną białka pasożytów daje odczyn strącania w postaci krążka białkowego na granicy zetknięcia się tych dwóch płynów.

Te odkrycia polskiej uczelni weterynaryjnej zostały potwierdzone przez badania kontrolne wielu uczonych zagranicznych i przyniosły niemałą sławę polskiej nauce. Tak więc w rzeźniach i pracowniach uczonych wre praca i walka z nieprzyjaciółmi zdrowia ludzkiego, którą prowadzi medycyna weterynaryjna — siostrzyca medycyny ludzkiej. Niechaj więc wszyscy, którzy spożywają mięso wieprzowe lub dziczyzny, wiedzą o tej gałęzi pracy lekarzy wet., mającej na celu ochronę życia i zdrowia całego społeczeństwa.

Celem zabezpieczenia się przed ewentalnem niebezpieczeństwem zarażenia się włośniami należy spożywać mięso pochodzące z pewnego źródła, które przeszło przez badanie lekarsko - weterynaryjne w rzeźniach, co uwidocznione jest pieczątkami lekarza, odciśniętemi na mięsie. Natomiast pod żadnym warunkiem nie nabywać mięsa niebadanego, pochodzącego z pokątnego uboju, które wprawdzie jest zwykle tańsze, jednak może być przyczyną zakażenia się włośniami i wywołać wiele innych szkodliwych następstw dla zdrowia ludzkiego. Również myśliwi powinni poddawać badaniu wszystkie upolowane dziki, gdyż badanie, którego koszt jest minimalny — uchronić może spożywców dziczyzny od przykrych niespodzianek.

Dr. Stanisław Święch, lek. wet.

MOTYLICA WŚRÓD PRZEŻUWACZY LEŚNYCH.

Do stosunkowo częstych schorzeń naszych przeżuwaczy leśnych, do których należą wszystkie jeleniowate, zalicza się chorobę wywołaną przez motylicę wątrobową. W 1937 roku wśród tych zwierząt była ona bardzo rozpowszechniona i wyrządzała stosunkowo duże straty. U przeżuwaczy domowych początkowe stadja tego schorzenia pasożytniczego są z powodzeniem leczone, natomiast u przeżuwaczy leśnych można jedynie temu schorzeniu zapobiegać, co zresztą jest ważniejsze od terapji.

Motylica wątrobowa *(Fasciola hepatica, Distomum hepaticum)* jest pasożytem występującym w przewodach żółciowych zwierząt trawożernych, a czasem nawet i u człowieka. Rozwój motylicy jest ogromnie skomplikowany i polega na kilkakrotnej przemianie pokoleń i zmianie żywiciela. Z jaja dostającego się do wody rozwija się pierwsza larwalna forma zwana *miracidium,* która przez krótki okres czasu żyje wolno, potem zaś wwierca się w ślimaka wodnego (żywiciel pośredni). Motylica więc może istnieć tylko tam, gdzie występuje ten ślimak. On zaś żyje w wodach wolno płynących, niegłębokich, czyli tam, gdzie podglebie jest nieprzepuszczalne, gdzie woda nie wsiąka, lecz zatrzymuje się. W ślimaku odbywa się dalsza przemiana tej pierwszej formy motylicy w *sporocystę,* zawierającą komórki rozrodcze Z tych ostatnich rozwijają się zwierzątka trzeciego już pokolenia, nazwane od swego odkrywcy *rediami.* Te znów przechodzą w czwartą formę larwalną zwaną *cer-*

karią i opuszczają ciało ślimaka. Cały ten proces, od zakażenia ślimaka aż do wyjścia cerkaryj, trwa około 6 tygodni, chyba że ślimak został zakażony późnem latem. W tym bowiem wypadku cerkarje zimują w ślimaku. Cerkarje po opuszczeniu ślimaka przyczepiają się do roślin wodnych, otorbiają się i czekają, aż razem z pokarmem dostaną się do przewodu pokarmowego zwierzęcia trawożernego.

Tu otoczka ulega rozpuszczeniu przez soki żołądkowe, uwolniona zaś larwa dostaje się do wątroby, gdzie w krótkim czasie przekształca się w dojrzałe motylice. Tak więc po długiej wędrówce doszła młoda przywra do bezpiecznego portu. W wątrobie żywiciela ostatecznego rośnie i składa jaja, wychodzące następnie wraz z kałem tegoż żywiciela nazewnątrz. Jaja, jeśli dostaną się do wody, przechodzą znów ten sam — wyżej opisany — zawiły cykl rozwojowy.

W wątrobie motylice wyrządzają ogromne spustoszenie. Wędrując bowiem po całej wątrobie, niszczą miąższ wątrobowy, uszkadzają torebkę i wywołują zapalenie przewodów żółciowych. Te ostatnie wybitnie grubieją i twardnieją na skutek osadzania się soli wapniowych. Przy przecięciu zaatakowanej przez motylice wątroby — chrzęści ona, a z przeciętych przewodów żółciowych wydostaje się gęsty, żółciowo-krwisty płyn z zawartością jaj i dojrzałych motylic.

Pod względem klinicznym można rozróżnić trzy etapy tego schorzenia: pierwszy objawia się gorączką, osowiałością i brakiem apetytu; drugi — anemją, obrzękiem powiek, wysiękami w jamie brzusznej, utratą połysku i silną biegunką; trzeci — ogólnem wychudzeniem, obrzękiem szczęki dolnej i wreszcie zejściem śmiertelnem.

Jeżeli chodzi o leczenie, to u zwierząt udomowionych motylicę stosunkowo łatwo wyleczyć — o ile oczywiście leczenie nastąpi wcześnie. U zwierząt zaś wolno żyjących leczenie — rzecz jasna —

jest niemożliwe i dlatego należy chronić je przed zakażeniem motylicami. Profilaktyka, która — jak już zaznaczyłem — jest ważniejsza od terapji, polega przedewszystkiem na drenowaniu bagien mokrych, podleśnych pastwisk, na posypywaniu tych miejsc siarczanem miedzi lub żelaza, albo też na zastosowaniu jakiegokolwiek innego środka, tępiącego ślimaki błotne, które do rozwoju motylic są konieczne. W 1937 roku, w niektórych okolicach, nieraz 50% sarn, według zgodnej opinji fachowców, było dotknięte motylicą.

W tym właśnie czasie stwierdzono np. w lasach ordynacji ołyckiej, że stada sarn objadają wierzchołki pędów sosnowych w leśnych kulturach i sadzonkach, jakkolwiek normalnie sarny pędów sosnowych nie spożywają. Dalsze badania zaintesowanych wykryły przyczynę tego niezwykłego u sarn apetytu na sosnowe pędy. Pokazało się mianowicie, że duża ilość młodych sarn zapadła na motylicę. Znajdowały one widoczne ulgę w chorobie dzięki działaniu soku żywicowego. Przypuszczano, że w lasach tych około siedemset sarn skazane jest na zagładę wskutek tej choroby. Dzienniki pisały wtedy o tem, jako o zarazie motylicowej, chociaż z tego co o rozwoju motylicy wiemy, to bezpośrednie przenoszenie się motylicy ze zwierzęcia na zwierzę jest nie do pomyślenia.

Nie wątpię, że na podstawie tego, co napisałem wyżej, myśliwi, rozmiłowani w najzgrabniejszych zwierzętach naszych lasów — sarnach, jak i w wysmukłych, szlachetnych i dumnych jeleniach, zrobią wszystko, by ochronić je przed ciężką chorobą motylicową.

Pp. Łowczych i Podłowczych powiatowych, Towarzystwa, Koła i Kółka myśliwskie prosimy o rozpowszechnianie

„Łowca Polskiego"

jak również o propagowanie wszelkich wydawnictw łowieckich.

Skala poczytności literatury jest miarą siły kulturalnej społeczeństwa.

Inż. Wł. Lindemann.

MIĘDZYNARODOWE METODY OCENY TROFEÓW MYŚLIWSKICH.

Na zjeździe Międzynarodowej Rady Łowieckiej w kwietniu 1934 r. w Warszawie postanowiono przystąpić do opracowania jednolitych międzynarodowych metod oceny trofeów. W tym celu wybrano Międzynarodową Komisję, w skład której, jako przedstawiciele myśliwych polskich, weszli J. hr. Bielski, gen. dyw. K. Fabrycy, oraz inż. H. Knothe. W maju 1937 r. na specjalnie w tym celu zwołanym Zjeździe Międzynarodowej Rady Łowieckiej (C. I. C.) w Pradze czeskiej rozpatrywane były dotychczas stosowane przy ocenie trofeów myśliwskich metody; przyczem większość z nich ostatecznie została sprecyzowana przed Międzynarodową Wystawą Łowiecką w Berlinie, która była doskonałą okazją do sprawdzenia ich wartości i przydatności na olbrzymim materjale porównawczym.

Ustalenie jednolitych metod oceny trofeów ma doniosłe znaczenie, gdyż pozwala na objektywne porównywanie jakości myśliwskiej poszczególnych rodzajów zwierzyny, występujących w szeregu krajów, które poprzednio stosowały własne formułki, mające znaczenie tylko na pokazach i wystawach krajowych. Zgóry trzeba się zastrzedz, że obecnie ustalone metody mogą w wielu wypadkach posiadać sporo usterek, które jednak z czasem przy solidarnej twórczej współpracy myśliwych całego świata będą z pewnością usunięte.

W rozprawie niniejszej postaram się przedstawić wszystkie, mogące mieć w Polsce zastosowanie, formułki, omawiając dokładnie ich części składowe, sposoby dokonywania pomiarów, szacowania

piękna i siły trofeów i t. p. czynniki wpływające na ocenę trofeum. Pozatem przytaczam tu analityczne porównanie obecnie stosowanych formułek z formułkami dawniejszemi, dodając w niektórych wypadkach same przez się nasuwające uwagi i wyjaśnienia, aczkolwiek staram się przedstawić wszystkie metody możliwie objektywnie, nie wdając się w ich krytykowanie. Do dokładniejszego zapoznania się myśliwych ze sposobem dokonywania pomiarów służą umieszczone w tekście rysunki. Metody omawiane będą w następującej kolejności:

1) Metody oceny poroży jeleniowatych.
2) Metody oceny haków kozic, muszli muflonów i rogów żubrzych.
3) Metoda oceny szabel i fajek dziczych.
4) Metody oceny skór (niedźwiedź, wilk, ryś, żbik).

I. OCENA ROSOCH ŁOSI.

Formułka oceny rosoch łosia (A+B+C—D) składa się z A — część pomiarowa, B — ocena pasemek, C — siła, masa i piękno rosoch i D — defekty.

Pomiaru dokonuje się zapomocą miary taśmowej w centymetrach, z dokładnością do 1 mm. Taśmę należy szczelnie przyciskać do rosoch. Otrzymane cyfry pomiarów mnoży się przez odpowiedni dla każdej pozycji iloczyn.

A. Pozycje pomiarowe:

1) O + O = suma obwodów obydwóch badyli, zmierzonych w odległości 4 cm poza różą x (iloczyn) 1 = ilości punktów.

2) R = rozłoga, czyli rozpiętość rosoch od czubka najbardziej wysuniętego w bok, nazewnątrz pasemka jednej łopaty do przeciwległego czubka pasemka drugiej łopaty, również najbardziej wysuniętego nazewnątrz x (iloczyn) 0,5 = ilości punktów.

3) Dłp. = średnia z pomiaru długości obydwóch łopat, mierzonych po krzywej łopaty od najwyż-

szego pasemka, sterczącego w górę łopaty, do czubka najdłuższego pasemka, sterczącego w dół łopaty x (iloczyn) 1 = ilości punktów.

4) Sz. łp. = suma szerokości obydwóch łopat, mierzonych w najszerszem miejscu, z uwzględnieniem wypukłości, czyli wklęśnięcia łopat, nie biorąc pod uwagę poszerzeń, powstających z wyrostu pasemek, ani też ewentualnego istnienia dolnej łopaty x (iloczyn) 2 = ilości punktów.

5) Średnia długość wszystkich pasemek, o ile nie jest ona mniejsza, niż 5 cm x (iloczyn) 1 = ilości punktów.

W wypadku, kiedy ta średnia długość przekracza 15 cm, maksymalną średnią może być wówczas jednak tylko liczba 15. Przykład: Jeżeli średnia długości wszystkich pasemek wynosi 4,8 cm, to rosochy takie otrzymają 0 punktów. O ile średnia długości pasemek wynosi 7 cm, to otrzymuje 7 punktów, jeżeli zaś średnia długości będzie się równała 16 cm, to takie rosochy otrzymują jednak tylko 15 punktów, jako maksymalną punktację.

B. Pasemkami nazywamy wyrostki wzdłuż kantu łopaty. Jest to to samo, co u jelenia nazywamy odnogą wieńca.

Za pasemko jest uważany tylko taki wyrostek, który wyrasta prawidłowo, t. j. wzdłuż kantu łopaty łosia i jest nie mniejszy, niż taki, na którym można zawiesić sznur od trąbki myśliwskiej (niezależnie od kierunku pasemka).

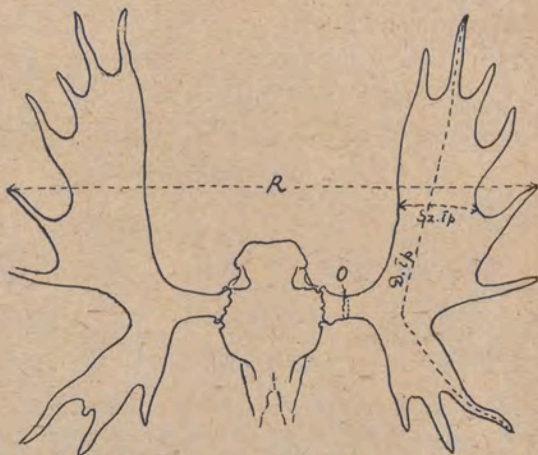
Dziesięć pasemek przy obydwu łopatach razem stanowi cyfrę minimalną, od której zaczyna się stopniowanie. Pasemka ponad tę ilość bierze się w rachubę, licząc za każde 1 x 1 (iloczyn) = ilości punktów.

Anormalne wyrostki, np. na powierzchni łopaty lub jakieś pasemko rozdwojone, nie biorą się pod uwagę jako pasemka. Jeżeli rosochy łosia są co do ilości pasemek nieparzyste, np. nieprawidłowy „osiemnastak" = 17 faktycznych — 10 pasemek,

które się odlicza jako minimum — pozostaje 7 sztuk x 1 (iloczyn) = 7 punktów.

C. Siłę, masę i piękno rosoch sędziowie oceniają indywidualnie według swego uznania. Ilość punktów, którą sędziowie w tej pozycji dysponują, jest od 1 do 15 włącznie.

D. Usterki są to defekty rosoch, które wpływają na zmniejszenie ogólnej ilości poprzednio przyznanych punktów w pozycjach A+B+C. Ilość punktów, którą sędziowie w tej pozycji dysponują, jest od 1 do 15 włącznie.

Rys. 1

Na zjeździe C. I. C. w Pradze w dniu 24 maja 1937 r. postanowiono w formułce Kobylińskiego wprowadzić następujące zastrzeżenie, a mianowicie, że szerokość łopat mierzoną będzie nie dowolnie, lecz tylko w tyle za osią, przechodzącą przez badyle, w celu uniknięcia

pomyłek, polegających na wprowadzaniu wymiarów dolnych (przednich) łopat ze szkodą dla pomiarów głównych łopat, o których ocenę w tym wypadku chodzi.

Na Międzynarodowej Wystawie Łowieckiej w Berlinie ustalono następujące granice premjowania:

powyżej 300 punktów — złoty medal;
275,1—300 punktów — srebrny medal;
250,1—275 punktów — bronzowy medal.

Przykład oceny rosoch łosich:

Wyszczególnienie	miara w cm	iloczyn	ilość punktów
1. Suma obwodów obydwóch badyli	18+19=37	1	37
2. Rozłoga czyli rozpiętość rosoch	110	0,5	55
3. Średnia długości obydwóch łopat	$\frac{91+81}{2}$=86	1	86
4. Suma szerokości obu łopat	20+18=38	2	76
5. Średnia długość wszystkich pasemek	265 : 17=15	1	15
6. Za ilość pasemek	17—10= 7	1	7
7. Siła, masa, piękno		—	10
8. Potrącenia za usterki (A+B+C)—D		—	—

Istotna suma punktów 286
(cyfra wartościowa)

OCENA WIEŃCÓW JELENI.

a) **Formułka Nadlera.**

1) Długość łodygi DŁ mierzy się po krzywej od końca najdłuższej odnogi korony po zewnętrznym brzegu łodygi aż do najniższej krawędzi róży — bez przyciskania taśmy we wgłębieniu nad różą (2 cm = 1 punkt).
DŁp+DŁl= 2DŁ; DŁ×0,5 = liczbie punktów.

2) O — długość ocznicy mierzy się od wgłębienia kątowego między łodygą, ocznicą a różą wzdłuż dolnej strony aż do końca tej odnogi (4cm = 1 punkt).
Op + Ol = 2O; O × 0,25 = liczbie punktów.

3) ObR. Obwód róży mierzony w cm (wymiar średni) 1 cm = 1 punkt Ob Rp + Ob Rl = 2ObR; ObR × 1,0 = liczbie punktów.

4) ObŁd. Obwód łodygi w najcieńszem miejscu między ocznicą a opierakiem (odnoga środkowa) bez względu na obecność lub brak nadocznej (obwód dolny) 1 cm = 1 punkt.
(ObŁdp + ObŁdl) × 1,0 = liczbie punktów.

5) ObŁg. Obwód łodygi w najcieńszem miejscu między opierakiem a koroną bez względu na obecność lub brak odnogi wilczej 1 cm = 1 punkt
(ObŁgp + ObŁgl) × 1,0 = liczbie punktów.

6) IO. Ilość odnóg. Nie uwzględnia się zupełnie odnóg ułamanych w czasie walki lub odnóg sztucznie powstałych (uszkodzenia mechaniczne lub wpływ gruczołów sekrecji wewnętrznej); zà odnogę uważa się każdy wyrostek, na którym można uwiesić trąbkę myśliwską niezależnie od kierunku odnogi. Jedna odnoga = 1 punkt.

Dodatek przy oznaczaniu „p" lub „l" oznacza pomiar części lewej lub prawej łodygi. Skróty bez tej litery dodatkowej oznaczają wymiary średnie.

7) W. Waga wieńca. O ile do wagi wchodzą

poza kością nosową inne części czaszki (szczęka dolna) potrąca się do 0,7 kg
0,5 kg = 1 punkt.
(W — O,x) × 2 = liczbie punktów.
8) R. Rozłogi — czyli największa wewnętrzna rozpiętość łodyg wyrażona w procentach przeciętnej długości łodyg (DŁ).

$\frac{Rx100}{DŁ}$ = x % : ponad 80% — 3 punkty,
ponad 70% — 2 punkty,
ponad 60% — 1 punkt,
poniżej 60% — 0 punkt.

9) Ub. Ubarwienie — jasnożółte lub sztuczne — 0 punktów.
w innych wypadkach od 0,5 — 2 punktów
10) P. Uperlenie — gładkie, słabo uperlone. dobrze uperlone od 0 — 2 punktów.
11) K. Korona — dla każdej łodygi ocenia się osobno i określa się przeciętnie od 0 — 4 punktów.
12) ZO. Zakończenie odnóg — tępe — ciemne — ostre — białe od 0 — 1 p

b) **Formułka międzynarodowa** (wszystkie pomiary z dokładnością do 1 mm — od 0,05 do 0,09 zaokrągla się do 0,1).
1) DŁ. Średnia z długości obydwóch łodyg w cm × 0,5 = ilości punktów.
2) DO — średnia z długości ocznic w cm × 0,25 = ilości punktów.
Długość mierzy się od dolnego, wewnętrznego brzegu róży do końca odnogi, przyczem nie należy przyciskać taśmy do wgłębienia między nasadą a krawędzią róży, co szczególne znaczenie ma przy wysoko osadzonych ocznicach.
3) ObR — średnia z obwodów róż w cm × 1 = ilości punktów,
4) ObŁdp—obwód prawej łodygi między oczni-

cą a środkową w najcieńszem miejscu bez względu na obecność nadocznej mierzony w cm × 1 = ilości punktów.

5) ObŁdl — j. w. × 1 = ilości punktów.

6) ObŁgp — obwód prawej łodygi między środkową a koroną w najcieńszem miejscu; o ile występuje odnoga wilcza, wówczas obwody łodygi mierzone są w 3 miejscach, a mianowicie między oczną a środkową (bez względu na obecność nadocznej) oraz między środkową (opierakiem) a wilczą i między wilczą a koroną. O ile środkowa znajduje się akurat pośrodku łodygi, wówczas jako obwód górny uważamy średnią z tych pomiarów pod i nad wilczą odnogą. Jeżeli zaś środkowa jest bardzo nisko osadzona, wówczas jako dolny obwód bierzemy średnią z pomiarów obwodu między ocznicą a środkową i obwodu między środkową a odnogą wilczą × 1 = ilość punktów.

7) ObŁgl — obwód lewej łodygi jak wyżej w cm × 1 = ilości punktów.

8) Waga wieńca w stanie suchym w kg zmniejszona zależnie od wielkości czaszki od 0,5 kg — 0,7 × 2 = ilości punktów.

9) Całkowita ilość odnóg × 1 = ilości punktów. (nie uwzględnia się odnóg krótszych od 2 cm).

Punkty za piękno.

1. Ubarwienie 0—2
2. Uperlenie 0—2
3. Nadoczna 0—2
4. Rozłoga „R" mniejsza,

niż 60% przeciętnej długości łodyg	—0
65%	0,5
70%	1,0
75%	1,5
80%	2,0
85%	2,5
90%	3,0

5) Zakończenie odnóg 0—2
6) Korona 0—6.
Korona niewykształcona lub o nielicznych cienkich i krótkich odnogach 0 — 2.
3 — 4 korona o nielicznych lecz silnych odnogach. 5 otrzymuje odnoga o licznych wybitnie silnych odnogach, bez usterek, obustronnie jednakowa o szlachetnym kształcie, 6 p. otrzymują korony rekordowo piękne i regularne.

Potrącenia za usterki i wady (nieregularność, zniekształcenie oraz nadmierną względnie zbyt małą rozłogę) względnie dodatki za regularność i szlachetną formę wynoszą od 1 — 3 punktów. Punkty te winny być przez sędziów uzasadnione, przyczem można stosować dodawanie lub odejmowanie półpunktów (0,5).

Używana na Międzynarodowej Wystawie Łowieckiej w Berlinie wyżej przytoczona metoda oparta jest w zasadzie na formułce Nadlera (Patrz Ocena trofeów myśliwskich Inż. H. Knothe, „Metody Biegera, Lotzego i Wilda", którą dla lepszego porównania przytaczam również w punkcie poprzednim).

Różnica między podstawową formułą Nadlera, a zmodyfikowaną metodą polega na 1) większem, wydatniejszem podkreśleniu punktacji za piękno, przez umożliwienie wyższego oszacowania korony, 0—6 zamiast 0—4 punktów u Nadlera, 2) odmiennej ocenie rozłogi opartej na dokładniejszej skali pozwalającej na ściślejszą gradację wieńców, 3) odmiennem dokonywaniu pomiaru długości ocznicy — od dolnego wewnętrznego brzegu róży — zamiast od mniej uchwytnego wgłębienia nad różą (kąta między łodygą a ocznicą), 4) dokładniejszym pomiarze obwodu między środkową a koroną w wypadku obecności odnogi wilczej, co pozwala na dokonanie prawidłowej oceny wieńców najrozmaitszego kształtu. Granice premjowe na M. W. Ł. w Berlinie były następujące:

ponad — 210 — złoty medal,
200,1 — 210 — srebrny,
190,1 — 200 — bronzowy.

Jelenie wyhodowane w zwierzyńcach muszą mieć nadmiar 10 punktów — czyli stosuje się surowszą ocenę.

Przykład oceny wieńca

Wyszczególnienie	Wymiar	Stałe	Punkty
1. Długość łodyg p. 90,5 l. 91	90,75	0,5	45,38
2. Długość ocznic p. 33,5 l.37,5	35,5	0,25	8,90
3. Obwód róż p. 23,l. 24	23,5	1,0	23,50
4. Obwód dolny prawy	15	1	15
5. „ „ lewy	15,6	1	15,60
6. Obwód górny prawy	15	1	15
7. „ „ lewy	15,4	1	15,40
8. Waga poroża w kg.	6,75	2	13,50
9. Całkowita ilość odnóg	19	1	19
10. Ubarwienie	....	....	1
11. Uperlenie	....	....	1
12. Rozłoga 77 cm. = 83% dł. łodyg	....	....	2
13. Korona	....	....	2
14. Zakończenie odnóg			0
Suma			177,28
Potrącenia lub dodatki (dodatek za regularność)			2
Wartość			179,3

Rys. 2

Za stałą wagę wieńca uznana może być waga:
1) ustalona na Międz. Wyst. Łow. w Berlinie,
2) ustalona na jednej z wystaw krajowych.

W obydwóch wypadkach wagi muszą być potwierdzone przez komitet danej wystawy. Zaświadczenie takie może być zastąpione powołaniem się na miarodajny katalog.

Dla jeleni ubitych przed 1937 r. wagę wieńca ustalić można drogą pośrednią w sposób następujący: suma obwodów dolnych wraz z sumą górnych obwodów łodyg po podzieleniu przez 4 daje podwójną wagę wieńca.

Wagę wieńca jeleni ubitych po wystawie 1937 r. ustalać mają specjalne złożone z 3 członków komisje, wyłonione na skutek decyzji C. I. C. Komisje te będą się zbierać między 15.I. a 1.VI. każdego roku, ustalać wagi wieńców zdobytych conajmniej przed 3 miesiącami i sporządzać odnośne

protokóły, zaznaczając na czaszce jelenia Nr. protokółu. Protokół będzie się sporządzać w 3 egz. i zaopatrywać w podpisy członków komisji. Jeden egzemplarz wręczać się będzie właścicielowi trofeum; obydwa pozostałe z tłomaczeniem francuskiem — przesyłać do gen. sekretarjatu C. I. C., który po zarejestrowaniu będzie skierowywać 1 egz. do przechowującej go nadal crganizacji łowieckiej w tym kraju, gdzie jeleń został upolowany. Wyciąg z rejestru C. I. C. będzie przesyłany przed 31.XII. każdego roku odnośnym crganizacjom łowieckim.

C. Formułka podana w katalogu Międzynarodowej Wystawy Łow. w Berlinie.

Wobec rozbieżności formułki podanej w Nr. 17 „Wild und Hund" z 22.VII.33 r. przez Biegera, którą opisałem wyżej, a formułką podaną w katalogu, przytaczam rówrież tę ostatnią, przyczem po uzyskaniu wyczerpującej odpowiedzi od Deutsche Jägerschaft ogłoszone będzie w „Łowcu Polskim" która z nich jest ostatecznie uznana za międzynarodową i którą stosowano na wystawie.

1) Średnia z długości łodyg × 0,5 = ilości pkt.

2) Średnia z długości ocznic × 0,25 = ilości pkt.

3) Średnia z długości środkowych × 0,25 = ilości punktów.

4) Średnia z obwodów róż × 1,0 = ilości pkt.

5) Obwód prawej łodygi między ocznicą a środkową bez uwzględnienia nadocznej mierzony w najcieńszem miejscu × 1,0 = ilości punktów.

6) Obwód lewej łodygi j. w. × 1,0 =ilości pkt.

7) Obwód prawej łodygi między środkową a koroną bez uwzględnienia odnogi wilczej mierzony w najcieńszem miejscu × 1,0 = ilości punktów.

8) Obwód lewej łodygi j. w. × 1,0 = ilości pkt.

9) Waga wieńca zmniejszona do 0,5 kg. zależnie od wielkości czaszki × 2,0 = ilości punktów.

10) Całkowita ilość odnóg × 1,0 = ilości pkt.

Punkty za piękno:
ubarwienie — 0—2

uperlenie — 0—2
nadoczna — 0—2.
Rozłoga: poniżej 60% — 0, 60—70% — 1, 70,1%—80% — 2 ponad 80% — 3.
Zakończenie odnóg — 0—2.
Korona — 0—10.
Potrącenia za usterki — 7—3.

OCENA PAROSTKÓW SARNICH.

1) DŁ. Średnia z długości łodyg mierzona w cm z dokładnością do 1 mm × 0,5 = ilość punktów.

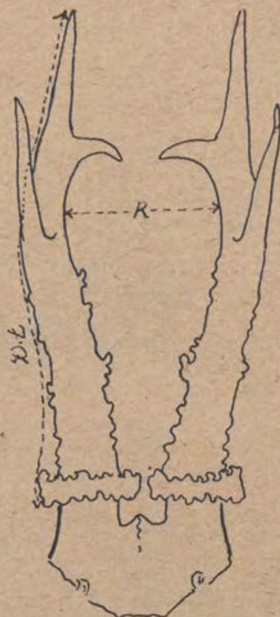
2) W. Waga parostków (z kością nosową lub bez) ustalona z dokładnością do 1 gr. Przy ważeniu całej czaszki (bez szczęki dolnej) potrącić musimy 90 gr. Otrzymany wynik mnożymy przez 0,1 i otrzymujemy ilość punktów.

3) Obj. Objętość parostków bez czaszki i pni mierzona z dokładnością do 1 cm³ wypornością wody w cm³ × 0,3 = ilości punktów.

4) R. Rozłoga (największa odległość wewnętrzna między łodygami).

Mniejsza od 30% przeciętnej długości łodyg	— 0
30,1—40	1
40,1—50	2
50,1—60	3
ponad 60	4
nienaturalnie szeroka ponad 75%	— 0
5) Ubarwienie jasnożółte, szare lub sztuczne	—0
żółte lub jasnobronzowe	—1
bronzowe	—2
ciemno bronzowe bez połysku	—3
ciemnobronzowe-czarne z połyskiem	—4
6) Uperlenie gładkie poroża	—0
słabo uperlone	—1
średnio uperlone (liczne drobne perły)	—2
dobrze uperlone (drobne i duże perły po obu stronach łodygi)	—3
bardzo dobrze uperlone (obfite perły na całej łodydze)	—4
7) Róże słabe (niskie i wąskie)	—0

średnie (szersze, nieco uperlone) —1
dobre (wianuszkowate i wyższe) —2
silne (wianuszkowate, szerokie i wysokie) —3

Rys. 3

b. silne (wianuszkowate, szerokie i wysokie) —4

8) Zakończenie odnóg tępe lub zmurszałe —0
matowe —1
białe błyszczące —2

Sumaryczna ilość punktów za piękno dochodzić może do 18.

Potrącenia za usterki i wady za nieregularność łodyg i odnóg, nienaturalność (porowatość) masy poroża, wadliwą rozłogę i podobne usterki pod względem piękna dochodzić mogą do 5 punktów, w tem do 2 punktów można potrącić za zbyt krótkie odnogi lub ich brak (1 punkt za jednostronne lub mierne odnogi). Punkty dodatkowe również do 5-ciu mogą być dodane za wyjątkową regularność, oraz idealny kształt — w tem 1 punkt przysługuje za dobre odnogi, 2 punkty za wyjątkowo dobre odnogi (za normalne 0 p).

Granice premjowania są następujące:
ponad 140 — złoty medal
132,1 — 140 — srebrny
125,1 — 132 — bronzowy.

Przykład oceny parostków.

Wyszczególnienie	Pomiary	Stałe	Punktacja
1. Długość łodyg p. 24,6 l. 25	24,8	0,5	12,4
2. Waga z czaszką 470—90	380	0,1	38,0
3. Objętość 148 cm^3	148	0,3	44,4
4. Ubarwienie			2,5
5. Uperlenie			3
6. Róże			4
7. Rozłoga			2
8. Końce odnóg			2
Suma			108,3
9. Dodatki i potrącenia:			
dodatek za odnogi			1
dodat. za szlachetną formę			2
Wartość			111

Powyższa formułka oparta jest na metodzie Biegera i zasadniczo różni się od niej inną gradacją w ocenie rozłogi i wprowadzeniem do potrąceń i dodatków punktów za jakość odnóg, co jednakże ma wielkie znaczenie przy określaniu regularności poroża. Również nieco odmiennem i dokładniejszem jest stopniowanie ubarwienia. Celem łatwiejszego porównania tych różnic podam następującą tabelkę.

R o z ł o g a

pg Biegera		pg formułki zmodyfik.	
mniejsza od 30% przec. długości	0	mniejsza od 30%	0
30—40	2	30,1—40	1
ponad 40	4	40,1—50	2
		50,1—60	3
		ponad 60	4
		powyżej 75%	0

Jak z powyższego wynika stawiane są obecnie surowsze wymagania i zyskują na tem parostki o szerszej rozłodze.

U b a r w i e n i e

pg Biegera		pg formułki zmodyfik.	
jasnożółte, jasnobronzowe, szare lub sztuczne	0	jasnożółte, szare lub sztuczne	0
bronzowe	2	żółte lub jasnobronzowe	1
ciemno bronzowe, czarne	4	bronzowe	2
		ciemnobronzowe bez połysku	3
		c.-bronz. lub czarne błyszczące	4

Zaznaczyć trzeba, iż nie wzięto tu pod uwagę rasowych odrębności, przejawiających się również w ubarwieniu poroża, np. nasze rogacze, które

zdobyły I miejsce na wystawie w Berlinie, mają poroże bronzowe z czerwonym odcieniem, czarnego zaś przeważnie nie spotykamy. Wobec tego należałoby brać pod uwagę nietyle kolor, ile **intensywność** ubarwienia w każdym typie. Inż. H. Knothe walczył w Berlinie o wprowadzenie rozróżnienia osobnych barw dla rogaczy polnych (zwykle szare) z lasów iglastych — bronzowo wiśniowe i z liściastych lasów — ciemne. Przyrzeczono wziąć to w przyszłości pod uwagę.

OCENA POROŻY DANIELI.

Pomiary z dokładnością do 0,1 cm lub 0,01 kg (0,05 — 0,09 p. zaokrągla się do 0,1).

1) DŁ. Długość łodyg. Mierzy się po stronie zewnętrznej od dolnego brzegu róży (bez przyciskania taśmy nad różą) do najwyższego punktu litej łopaty

DŁp + DŁl = 2 DŁ; DŁ × 0.5 = liczbie punktów.

2) DO. Długość ocznicy — mierzy się od górnego brzegu róży, aż do końca tej odnogi. O ile odnoga nie jest nasadzona tuż nad różą, wówczas odległości od róży do nasady ocznicy nie należy uwzględniać.

DOp + DOl = 2 DO; DO × 0,25 = liczbie punkt.

3) DŁp. Długość łopat mierzy się po zewnętrznej stronie łopat zgodnie z ich naturalną krzywizną. Za nasadę łopat uważa się miejsce, gdzie łodyga wyraźnie się rozszerza. Górną granicę stanowi najwyższy punkt litej łopaty (jak przy długości łodyg). Żaden z punktów krzywej, będącej długością łopaty (dłoni), nie może się znajdować w większej odległości od przedniego brzegu łopaty, niż końcowy punkt tej linji w miejscu najwyższem litej łopaty. Łopatowate zakończenia tylko wówczas bierze się pod uwagę przy pomiarze długości, kiedy ich maksymalna szerokość równa się conajmniej połowie wymiaru największej szerokości całej łopaty

DŁpp + DŁpl = 2DŁp; DŁp × 1,0 = liczb. pkt.

4) SŁp. Szerokość łopat. Mierzy się obwód łopaty (naokoło) w najszerszem miejscu bez uwzględnienia wszelkich wyrostków i odnóg i wymiar ten dzieli się przez 2 (1 cm = 1,5 punkta) SŁpp + SŁpl=2SŁp; SŁp × 1,5 = liczbie pkt.

5) ObR. — Obwód róży.
ObRp + ObRl = 2ObR; ObR × 1,0 = licz. pkt.

6) ObŁd. Dolny obwód łodygi mierzy się między ocznicą a środkową odnogą w najcieńszem miejscu 1 cm = 1 punkt.
ObŁdp + ObŁdl. = 2ObŁd; 2ObŁd × 1,0 = liczbie pkt.

7) ObŁg. Górny obwód łodygi mierzy się w najcieńszem miejscu między środkową odnogą a dłonią. 1 cm = 1 punkt.

O ile w szczególnych wypadkach łopata (dłoń) jest osadzona obustronnie bezpośrednio nad środkową odnogą, należy zastąpić wypośrodkowany wymiar górnego obwodu przez doliczenie 1 — 2 punktów przy każdej łodydze. W tych wypadkach, gdy łopata tylko po jednej stronie jest obsadzona bezpośrednio za odnogą środkową, stosunek między górnym a dolnym obwodem normalnej łodygi przenosi się na wymiary drugiej łodygi, czyli że górny obwód wylicza się na podstawie dolnego oraz odnośnej propoıcji, zachodzącej na pierwszej normalnej łodydze.
ObŁgp + ObŁgl = 2ObŁg; 2ObŁg × 1,0 = liczbie punktów.

(Ewentualnie dolicza się po 1 — 2 punkty jak wymieniono wyżej).

8) W. Waga poroża. Przy ważeniu całej czaszki bez dolnej szczęki należy odrzucić 0,25 kg, zaś kiedy mamy całą kość nosową i górną szczękę bez uzębienia i kiedy brak tylnej części czaszki, — tylko 0,10 kg; 0,5 kg = 1 punkt.
W × 2 = liczbie punktów.

9) Ub. Ubarwienie. Jasnożółte lub szare —0
bronzowe —1
ciemno bronzowe —2

10) I. Ilość odnóg łopaty. Liczne, dobrze wykształcone, długie, twarde odnogi dłoni i dobre ich zakończenia otrzymują od 1 — 6 p.

11) S. Siła poroża. Poroża, które się odznaczają niezwykłą siłą, regularnością i kształtem, mogą otrzymać doliczenie do 5 punktów.

Usterki.

R — rozłoga — czyli największa wewnętrzna odległość łopat bez uwzględnienia odnóg łopat. Rozłoga wyraża się w procentach przeciętnej długości łodyg.

Przy rozłodze poniżej	85%	odlicza się	1 punkt
	80%		2 "
	75%		3 "
	70%		4 "
	65%		5 "
	60%		6 "

Ł. Łopaty. Przy brzuchatych (o wypukłości brzucha ryby) lub rozwidlonych łopatach jak również przy kształcie odbiegającym od idealnego pełnego kształtu (prostokąt) odlicza się od 1 — 10 p.

Bł. Brzegi łopat. Gładkie lub kruche brzegi łopat, albo nienaturalnie małe lub kruche odnogi powodują potrącenie 1 — 2 p.

Up. Usterki w proporcji. Wszelkie deformacje, nieforemnie długie lub wąskie łopaty, nienaturalnie duża rozłoga i sztucznie obsadzone odnogi powodują potrącanie 1 — 6 p.

Formułka oceny łopat danieli używana na M. W. Ł. w Berlinie jest uzupełnioną przez dodanie „siły poroża" metodą Wilda. Różni się ona od formułki podanej przez Inż. H. Knothe w następujących punktach.

a) w części pomiarowej:

1) długość łopat mierzy się zgodnie z natural-

ną krzywizną, a nie w prostej linji od punktu najwyższego do najniższego jak w poprzedniej formułce.

2) Szerokość łopat w nowej formułce ustala się drogą pomiaru obwodu w najszerszem miejscu podzielonego przez 2, a nie bezpośrednio, jak w poprzedniej, przyczem wymiar ten mnoży się obecnie przez 1,5, a nie przez 1,0 jak to ma miejsce w dawnej formułce.

3) wagę łopat z całą czaszką bez dolnej szczęki zmniejsza się nie o 0,3 kg, iecz tylko o 0,25 kg, zaś o ile brak uzębienia i tylnej części czaszki, to tylko o 0,10 kg.

b) w części szacunkowej (punkty za piękno).

1) wprowadza się nowe kryterjum „siły poroża" z możnością doliczenia 5p i „odnóg łopaty" z możnością doliczenia 1 — 6p.

2) kryterjum rozłogi, jakości dłoni i jej brzegów przenosi się do części „potrąceń za usterki", przyczem w gradacjach rozłogi zmiany są następujące.

Dawna formułka.		Nowa ormułka.	
dolicza się		odlicza się	
Rozłoga mniej od 50% przec. dług. łodyg.	—0	Rozłoga poniżej 85%	—
Rozł. mniej od 50—60 przec. dług. łodyg	—1	80	—21
Rozł. mniej od 60—70 przec. dług. łodyg	—2	75	—3
Rozł. mniej od 70—80 przec. dług. łodyg	—3	70	—4
Rozłoga ponad 80	—4	65	—5
		60	—6

Czyli, że wymagania pod względem rozłożystości poroża są znacznie wyższe.

W gradacjach kształtu dłoni zmiany są następujące:

Dawna formułka.

dolicza się

Dłonie rozwidlone lub brzuchate —0

Dłonie jednostronnie prostokątne —1

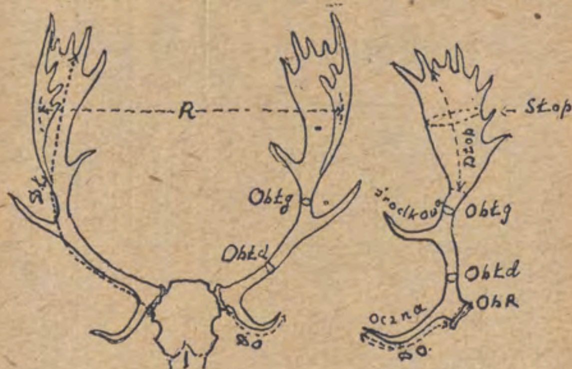
Dłonie obustronnie pełne i prostokątne —3

Nowa formułka.

odlicza się

przy rozwidlonych lub brzuchatych dłoniach —1—10 p

A zatem również wymagania co do kształtu dłoni są obecnie znacznie ostrzejsze niż dawniej.

Rys. 4

Ocena brzegów łopat—gładkie lub kruche brzegi względnie małe albo sztucznie nasadzone odnogi powodują w obecnie obowiązującej formułce potrącenia 1 — 2p, w dawnej zaś formułce za dobre brzegi i odnogi doliczało się 2 punkty, a zatem w ostatecznym wyniku różnicy niema. Za usterki w proporcji w obecnej formułce stosuje

się większe (od 1 — 6 p) potrącenia, niż w dawnej (1 — 4 p). Wobec powyższego regularne i kształtne poroża danieli uzyskać mogą proporcjonalnie większą niż dawniej punktację, zaś posiadające różnego rodzaju usterki — znacznie niższą. Granice premjowania są następujące:

ponad 184 — złoty medal
177 — 183,9 — srebrny
170 — 176,9 — bronzowy.

Daniele wyhodowane w zwierzyńcach ocenia się surowiej o 5 punktów.

Przykład oceny łopat danieli.

	Wyszczególnienie	Pomiary	Stałe	Punktacja
1.	Długość łodyg p. 58, l. 58,4	śr. 58,2	0,5	29,10
2.	Dług. ocznic p. 13,2 l. 14,7	„ 13,8	0,25	4,45
3.	Dług. łopat p. 28, l. 30	„ 29	1,0	29
4.	Szer. łopat p. 11, l. 13	„ 12	1,5	18
5.	Obwód róż p. 15,4, l. 5,6	„ 15,5	1,0	15,50
6.	Dolny obw. łod. p. 9,5 +l. 8,8	18,3	1,0	18,3
7.	Górny obw. łod. p. 9,2 +l. 8,8	18,0	1,0	18,0
8.	Waga po potrąceniu czaszki	1,75	2,0	3,50
9.	Ubarwienie			1
10.	Zakończenie odnóg łopat			2
11.	Siła			2
	Suma			140,85
12.	Potrącenie za usterki (rozwidlenie łopaty)			2
				138,9

OCENA HAKÓW KOZIC.

Pomiary z dokładnością do 0,1 cm.

1) DH — długość haków mierzy się od nasady po zewnętrznym łuku aż do końca ostrza w cm. 1 cm = 1,5 punkta.
DHp + DHl = 2DH; DH × 1,5 = liczbie punkt.

2) WH — wysokość mierzy się od szwu kości czołowej pomiędzy hakami do najwyższego punktu wygięć haka 1 cm = 1 punkt.
WHp + WHl = 2WH; WH × 1,0 = liczbie punkt.

3) OH — obwód mocniejszego haka mierzony w miejscu najgrubszem (u nasady) łącznie z obwódką żywiczną powstającą przy ocieraniu haków o kosodrzewinę. OH × 4 =liczbie punktów.

4) RH — rozłoga haków; w celu ustalenia rozłogi mierzy się największa odległość pomiędzy hakami u miejsca ich wygięcia — od środka do środka.

5) Potrąca się za warstwę żywicznej obwódki najwyżej do 5 punktów. Haki kozic, rozłoga których nie przekracza wysokości, podlegają jeszcze wycenianiu, przy większej rozłodze winny być uznane za anormalne.

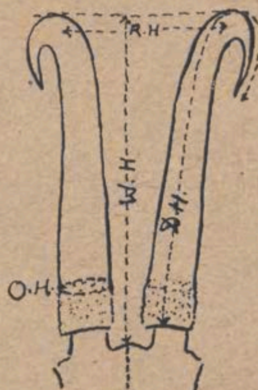
Granice premjowania są następujące:
ponad 116 — złoty medal,
112,1 — 116 — srebrny
108,1 — 112 — bronzowy.

Od niemiecko-austrjackiej formułki, będącej podstawą obecnej międzynarodwej, różni się ta ostatnia a) różnicą w pomiarze obwodu haków, który dawniej przyjmowano jako średnią arytmetyczną z obydwu pomiarów, obecnie zaś bierze się obwód silniejszego haka.

b) Wprowadzeniem potrąceń za usterki do 5 punktów,

c) Pominięciem w obecnej formułce punktów wiekowych, które dawniej przedstawiały się następująco·

od 6 lat do 10 dochodził — 1 punkt
od 11 lat do 15 „ — 2 „
powyżej 15 „ — 3 „

Rys. 5

Przykład oceny haków.

Wyszczególnienie	Pomiary	Stałe	Punktacja
1. Długość haków p. 23, 4; l. 23,8 śred.	23,6	1,5	35,4
2. Wysokość	16,4	1	16,4
3. Obwód silniejszego haka	9,3	4	37,2
4. Rozłoga	11,1	1	11,1
Suma			100,1
5. Potrącenia za usterki w obwodzie			1
Wartość			99,1

OCENA MUSZLI MUFLONÓW.

1) DM — długość muszli mierzy się z dokładnością do 0,5 cm od nasady do końców po przedniej stronie zapomocą taśmy.
DMp + DMl = 2DM; DM × 1,0 = liczbie pkt.

2) OM — obwód muszli mierzy się z dokładnością do 0,1 cm w najgrubszem miejscu (u nasady w większości wypadków) 1 cm = 3 p.

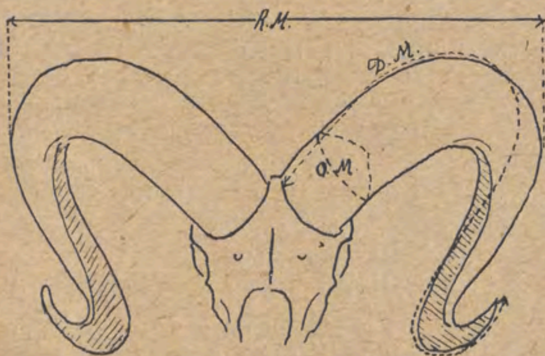
3) RM — rozłogę muszli mierzymy z dokładnością do 0,5 cm zapomocą klupy w płaszczyźnie poziomej. Jest to odległość pomiędzy najdalej wysuniętemi punktami muszli; 1 cm = 1 p.

4) Punkty za piękno.

U — u b a r w i e n i e — jasne muszli 1, bronzowe 2, czarne — 3.

P — p i e r ś c i e n i e (rowki) na muszlach nieznaczne — 1, pośrednie — 2, głębokie — 3.

K — k r z y w i z n a m u s z l i (obroty) 0 — 5 (idealną jest krzywizna tworząca zamknięte koło, gdy patrzymy na muszle z boku).

Rys. 6

Na usterki odlicza się przy muszlach, których końce grożą wrośnięciem w ciało zwierzęcia, od 0 — 5 punktów.

Przykład oceny muszli.

Wyszczególnienie	Pomiary	Stałe	Punkty
1. Długość muszli p—80, l.—82,5 śr.	81,25	1	81,25
2. Obwód p—23,2, l.—23,1 śr.	23,15	3	69,45
3. Rozłoga	44,50	1	44,50
4. Ubarwienie			2
5. Pierścienie i rowki			2
6. Krzywizna			3
Suma			202,20
7. Potrącenia za usterki			2
			200,2

Granice premjowania są następujące:
ponad 210 — złoty medal
205,1 — 210 — srebrny
200,1 — 205 — bronzowy.

OCENA ROGÓW ŻUBRZYCH.

1) Rr — rozpiętość ustalamy mierząc odległość od zewnętrznej strony jednego rogu do zewnętrznej strony drugiego (z dokładnością do 0,5) 2 cm = 1 punkt.
Rr × 0,5 = liczbie punktów.

2) ObR — obwód mierzymy w najgrubszem miejscu z dokładnością do 0,1 cm
ObRp + ObRl = 2ObR; ObR × 3,0 = liczbie pkt.

3) DŁR — długość rogów mierzymy od nasady do końca po stronie zewnętrznej z dokładnością do 0,1 cm

DłRp + DłRl = 2DłR; DłR × 1,0 = liczbie pkt.

4) Punkty za piękno według uznania jury mogą być doliczone do 3 p.

5) Potrącenia za usterki i wady wynosić mogą przy ukośnie stojących rogach do 3 punktów.

Granic premjowania nie podano.

OCENA SZABEL DZICZYCH.

1) Ds — długość szabli mierzona po stronie zewnętrznej od nasady do końca z dokładnością do 1 mm (w razie uszkodzenia jednej z szabel, mierzy się jej rzeczywistą długość)

DSp + DSl = 2DS; DS × 1,0 = liczbie pkt.

2) SS — szerokość szabli mierzona w najszerszem miejscu zapomocą klupy z dokładnością do 0,1 mm.

SSp + SSl = 2SS; SS × 3,0 = liczbie punktów.

3) OF — obwód fajek mierzony w najgrubszem miejscu z dokładnością do 1 mm.

OFp + OFl = 2OF; OF × 2,0 = liczbie punktów.

(względnie 2OF × 1,0 = liczbie punktów)

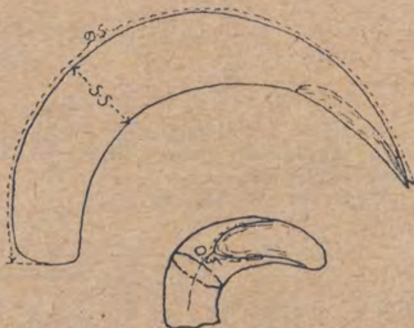
4) Za usterki odlicza się do 10 punktów za błędy lub nieforemności. Jeżeli część szabli jest nadłamana albo odłamana, nie może być to uważane za nienormalność. Określenie nienormalności należy do sędziów i szable uznane za nienormalne premjowaniu nie podlegają. Za wyjątkowe pięknie wykształcone szable lub fajki dolicza się do 5 punktów.

Zaznaczyć trzeba, że w wymiarach szabel dzi-

czych według zasad MRŁ — $F = \frac{L+L}{2} \times \frac{b+b}{2} \times$
$\times 3 + (O+O)$,

gdzie L — oznacza długość; b — szerokość; o — obwód fajek, 1 — prawa, 2 lewa; ustalonych na zjeździe w Pradze czeskiej w maju 1937 r. nadmienia się, że za usterki odlicza się również do

10 p. a nie 5, jak to znajdujemy w katalogu Międzynarodowej Wystawy Łowieckiej w Berlinie.

Rys. 7

Dotychczas używane były następujące formułki:

Metoda ś. p. Czesława Lisowskiego, która była stosowana w praktyce na I-szym i II-gim Pokazie trofeów łowieckich w Warszawie.

a) Długość dłuższej szabli.

b) Szerokość szabli w najszerszem miejscu.

c) Obwód fajki w najgrubszem miejscu.

Wymiary: a + b + c, mierzone w milimetrach = sumie, która określa ilość otrzymanych punktów.

Metoda węgierska. Średnia długość obydwóch szabel plus ich obwód mierzony w najszerszem miejscu.

Przy jednakowej ilości punktów dwóch eksponatów decyduje średnia długość obydwóch fajek. Pomiar zdejmuje się w centymetrach z dokładnością do 1 cm.

Metoda inżyniera Henryka Sosonki. W tym wypadku bierze się pod uwagę masę szabli.

Samą więc długością szable nie mogą bić szabel konkurencyjnych. Dla utrzymania się w konkurencji szable muszą wykazać nietylko długość, ale również i odpowiednią szerokość i wypukłość.

D z i k — formułka Inż. H. Sosonki.

Poszczególne elementy	c/m	punktów
Długość prawej szabli (Lp)		
Długość lewej szabli (Ll)		
Obwód prawej szabli w części nasadowej (Ap) " " środkowej (Bp) " " końcowej (Cp)		
Obwód lewej szabli w części nasadowej Al " " środkowej Bl " " końcowej Cl		
Długość prawej fajki (lp)		
Długość lewej fajki (ll)		
Obwód prawej fajki (ap)		
Obwód lewej fajki (al)		

Suma punktów według wzoru

$$\frac{(Ap+Bp+Cp)^2}{3}Lp+\frac{(Al+Bl+Cl)^2}{3}Ll+$$
$$+(ap^2lp+al^2ll)\times 0{,}10$$

Pomiary szabli należy dokonywać:
1) Na jednej czwartej odległości od nasady.
2) W środku szabli.

3) Na jednej czwartej odległości od końca.

We wzorze tym Ap jest to obwód prawej szabli w części nasadowej,

Bp jest to obwód prawej szabli w części środkowej,

Cp jest to obwód prawej szabli w części końcowej,

Lp jest to długość prawej szabli

Ll jest to długość lewej szabli,

Al jest to obwód lewej szabli w części nasadowej,

Bl jest to obwód lewej szabli w części środkowej,

Cl jest to obwód lewej szabli w części końcowej,

lp jest to długość prawej fajki,

ll jest to długość lewej fajki,

ap jest to obwód prawej fajki,

al jest to obwód lewej fajki.

W porównaniu z wyżej przytoczonemi metodami — obecnie obowiązująca międzynarodowa formułka różni się:

1) **od metody ś. p. Czesława Lisowskiego** w następujących pozycjach

a) zamiast długości dłuższej szabli bierze się długość przeciętną,

b) szerokość szabli wywiera większy wpływ na wynik oceny, gdyż bierze się obecnie zamiast pojedyńczej — **potrójną** jej wartość,

c) obwód fajek również uwzględnia się podwójnie,

d) wprowadza się możność potrącania do 10 i doliczania do 5 punktów za usterki lub dodatnie cechy szabel i fajek.

2) **od metody węgierskiej** różni się w następujących pozycjach:

a) wprowadzeniem potrójnej wartości obwodu, zamiast pojedyńczej, jak to ma miejsce w metodzie węgierskiej,

b) zamiast średniej długości fajek wprowadza się ich średni obwód,

c) wprowadza się możność potrąceń i doliczeń j. w.

3) od metody inż. Henryka Sosonki, będącej dokładną formułką objętości szabel i fajek różni się formułka międzynarodowa większą prymitywnością, a zatem pozwala na szybsze wycenianie tych trofeów (choć mniej dokładne), pozatem nie zawiera ona w sobie elementu długości fajek, wprowadzonej we wzorze inż. H. Sosonki.

Przykład oceny szabel dziczych.

Wyszczególnienie	Pomiary	Stałe	Punkty
1. Długość szabel p. 22,2 l. 21,8 śr.	22,0	1	22,0
2. Szerokość szabel p. 21,5 l. 21,7 śr.	21,6	3	64,8
3. Obwód fajek p. 7,4+ +l. 7,6	15,0	1	15
4. Doliczenie za kształtność fajek			2
Wartość			103,8

Granice premjowania ustalono następujące:
od 130 — złote medale,
od 124,0 — 129,9 — srebrne,
od 118,0 — 123,9 — bronzowe.

OCENA SKÓR NIEDŹWIEDZICH.

(pomiary w cm).

1) a — długość od końca nosa do końca ogona. Taśma winna dokładnie przylegać do profilu czaszki i linji grzbietowej skóry.

2) b — szerokość skóry w najwęższem (w komorze) miejscu,

3) c — punkty za piękno — doliczane w wysokości od 0 — 30% od iloczynu długości przez szerokość podzielonego przez 100, przyczem długość kudeł (włosa) — 0 — 10%.

regularność owłosienia 0 — 10,

połysk i gęstość futra 0 — 10,

Ułamki dziesiętne przy wymiarach a i b powyżej 0,5 zaokrągla się do pełnych liczb.

$\frac{a.b}{100}$ + C(0—30)=liczbie punktów

Wymiary wyrażone są w cm.

P r z y k ł a d

a = 192, b = 79; $\frac{ab}{100}$ = 151,68

Długość kudeł—4%+regularność owłosienia 5%+połysk i gęstość futra 4%=13%; wartość „c" w punktach wynosi zatem 19,72

$\frac{ab}{100}$ +c=171,4

Na Międzynarodowej Wystawie Łowieckiej w Berlinie obowiązywały następujące granice premjowania:

ponad 275 p — złote medale,
250,1 — 275 — srebrne medale,
225,1 — 250 — bronzowe medale.

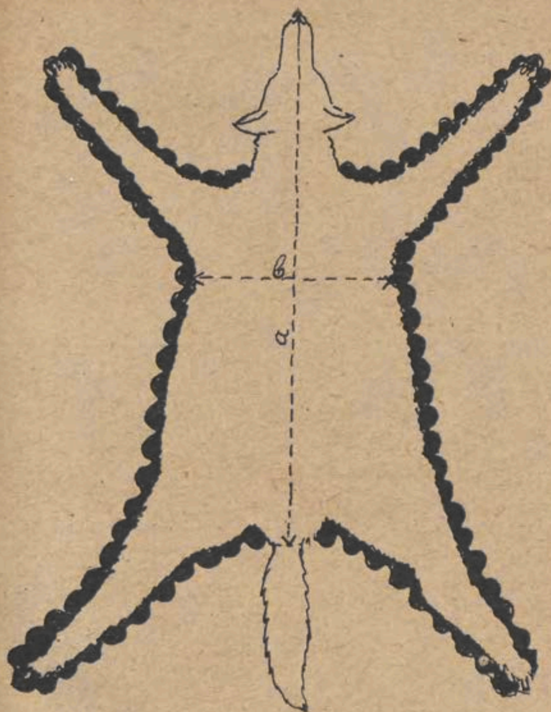
OCENA SKÓR WILCZYCH.

(pomiary w cm)

1) a — długość od końca nosa do nasady ogona. Taśma winna dokładnie przylegać do profilu czaszki i linji grzbietowej skóry.

2) b — szerokość skóry w najwęższem miejscu.

3) c — punkty za piękno doliczane w wysokości od 0 — 25% od iloczynu długości przez szerokość podzielonego przez 100, przyczem:

Rys. 8

długość włosa — 0 — 10%,
gęstość i regularność owłosienia — 0 — 10%,
grzywa — 0 — 5%.

$\frac{ab}{100} + c\ (0-25) =$ liczbie punktów

P r z y k ł a d

a=157, b=73 $\frac{ab}{100}$ = 109.50

c= długość włosa 8% + gęstość i regularność owłosienia 8% + grzywa 3% = 19% a zatem wartość „c" w punktach wyniesie 18,4

$\frac{ab}{100}$ +c=127,9

Na M. W. Ł. w Berlinie obowiązywały następupujące granice premjowania:

ponad 130 — złote medale,

125,1 — 130 — srebrne medale,

115,1 — 125. — bronzowe medale,

Formułka dawniej stcsowana (Metoda dr. M. Obniskiego i C. Lisowskiego) (a×b) + d, gdzie „a" jest to długość skóry mierzona od końca nosa do nasady polana, b — szerokość w klatce piersiowej, d — piękno skóry, stopniowane wg 5 stopni:

5, 10, 15, 20 i 25 proc. — różni się od ustanowionej przez C. I. C. w następujących punktach:

1) Zmniejszeniem ilości punktów dochodzącej dawniej do przeszło 12000 przez zastosowanie redukcji drogą dzielenia iloczynu „ab" przez 100.

2) Dokładniejszem sprecyzowaniem punktów przyznawanych za piękno skóry, wahającem się również w sumie od 0 — 25%; co pozwala na wyraźniejsze uwydatnienie jednych dodatnich cech przy braku innych.

To samo dotyczy formułki oceny skór niedźwiedzich.

OCENA SKÓR RYSICH.

(pomiary w cm)

1) a — długość od kcńca nosa do końca ogona. Taśma winna dokładnie przylegać do profilu czaszki i linji grzbietowej skóry.

2) b^1 — szerokość w najwęższem miejscu (poza przedniemi łapami).

3) b^2 — szerokość mierzona od końca jednej przedniej łapy (od końca pazurów) do końca drugiej — w prostej linji przy wyciągniętych prosto padle do linji grzbietowej łapach.

4) c — punkty doliczane za piękno od 0 — 25% od liczby otrzymanej z przemnożenia długości przez średnią szerokości podzielonej przez 100

$$\frac{a\,(b_1+b_2)}{200}$$

c składa się z następujących pozycyj:

długość włosa i regularność owłosienia	0— 5%
końce uszu (pędzelki) i wąsy	0— 5%
centki	0— 5%
bokobrody	0—10%

$$\frac{a\,(b_1+b_2)}{200} + c(0-25\%) = \text{liczbie punktów}$$

Skóry rysi oceniano dawnej pg. następującej formułki:

$(a \times b) + d$, gdzie „a" jest to długość skóry, mierzona od końca nosa do końca ogona, b — szerokość skóry.

Przy oznaczaniu szerokości przyjęto, że jedna trzecia rozpiętości przednich łap zsumowana z szerokością na poziomie komory, podzielona przez 2 daje średnią cyfrę normalnej szerokości skóry rysia. Piękno skóry stopniuje się według 5 stopni. Przy pierwszym stopniu d równa się 5% $(a \times b)$, przy drugim 10%, przy trzecim 15%, przy czwartym 20%, przy piątym 25%.

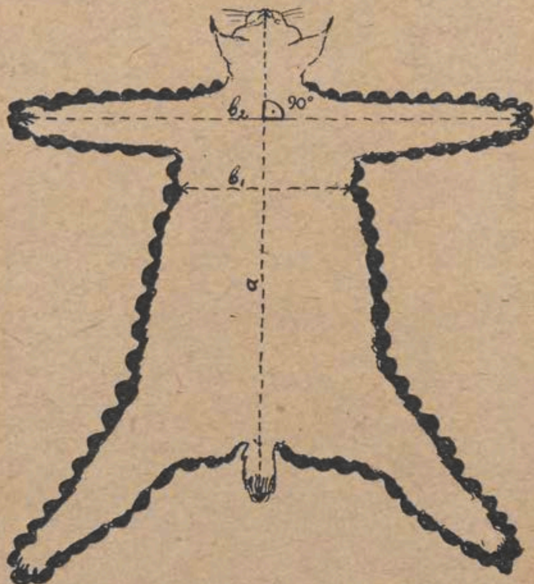
Formułka stosowana na M. W. Ł. w Berlinie różni się od wyżej przytoczonej w następujących

1) szerokość skóry przyjmuje się jako średnią z rozpiętości przednich łap i szerokości w najwęższem miejscu, czyli że znacznie większy wpływ ma obecnie obrazująca siłę zwierza rozpiętość łap, która poprzednio wchodziła tylko w jednej trzeciej,

zaś szerokość w najwęższem miejscu, wpływająca obecnie tylko na wielkość średniej arytmetycznej, uwzględniana była dawniej całkowicie.

2) wprowadzona została redukcja przez podzielenie iloczynu $\frac{a\,(b_1+b_2)}{2}$ przez 100.

3) Sprecyzowane są dokładniej punkty za piękno, pozwalające na wyodrębnienie poszczególnych cech.

Rys. 9

P r z y k ł a d

$a=125$ $b_1=52$ $b_2=130$ $c=5\%$/długość i regularność włosa$+5\%$ (końce uszu i wąsy)$+4\%$(centki) $+10\%$(bokobrody)/$=24\%$

$$\frac{a(b_1+b_2)}{200}=113{,}75;\ c=27{,}3$$

Ilość punktów wynosi łącznie — 141.

Skóry powyżej 140 p. nagrodzone były złotym medalem, powyżej 130 p. srebrnym, — 125 p. bronzowym.

OCENA SKÓR ŻBIKÓW.

(pomiary w cm)

1) a — długość mierzona od końca nosa do nasady ogona w identyczny sposób jak przy rysiu.

2) b_1 — szerokość w najwęższem miejscu — również jak przy rysiu.

3) b_2 — szerokość mierzona od końców pazurów jednej przedniej łapy do końca pazurów drugiej, jak przy rysiu.

4) c — punkty dodawane za piękno od 0 — 25% wyliczane tak jak przy rysiu od sumy

$$\frac{a(b_1+b_2)}{200}$$

przyczem: długość ogona i ilość czarnych pierścieni na nim 0 — 10% (1 — 5% za pierścienie) bokobrody 0 — 5% długość włosa i regularność owłosienia 0 — 10%

$$\frac{a(b_1+b_2)}{200}+c(0-25\%) = \text{liczbie punktów, a zatem}$$

matematycznie formułka nie różni się od formułki dla skór rysi, odmiennie się przedstawiają tylko części składowe „c".

Granic premjowania nie ustalono, albowiem nie traktowano skór żbiczych jako trofea nagrodzone, co zdaniem mojem jest całkiem niesłuszne, gdyż jest to cenny i rzadki zwierz.

Uwagi do formułek wyceniania skór.

Wszystkie poprzednio przytoczone formułki, oceny skór, na których podstawie premjowane były odnośne trofea na M. W. Ł. w Berlinie mają, mojem zdaniem, poważne usterki. Zwrócił na to uwagę ś. p. B. Świętorzecki, będąc członkiem jury na tej wystawie i mając możność porównywania najrozmaitszych okazów. Zkolei rozpatrzę te braki. Przedewszystkiem przy stosowaniu opisanych formułek czynności oceniającego ograniczają się jedynie do pomierzenia skóry i stwierdzenia jej cech dodatnich, lub najwyżej braku takowych (c=0%) i wyliczeniu punktacji. Nie dają natomiast te formułki żadnej możności potrącenia punktów (Fehlerabzüge).

Potrącenia takie należałoby uskuteczniać:

1) przy sztukach wypchanych, a to z tego względu, że mają one zawsze szerokość b_1 (w najwęższem miejscu) proporcjonalnie większą niż okazy wyprawione w postaci dywaników, co osobiście stwierdziłem na rysiach. Wprowadzać tu trzeba czynnik redukcyjny, oparty na łatwo dającym się obliczyć przeciętnym stosunku szerokości b_1 do szerokości b_2 przy skórach spreparowanych w postaci dywaników, np. ryś wypchany (karpacki) ma następujące wymiary: a — 104, b_1 — 50, b_2 — 98, ilość punktów 89 zaś przeciętne wymiary tej odmiany wynoszą a — 133,9, b_1 — 42,9, b_2 — 116,7, ilość punktów — 125,3 z czego wynika, że b_1 stanowi 37% wymiaru b_2. Wobec tego wypchany ryś o rozpiętości przednich łap 98 cm powinien posiadać wymiar b_1 — 36 cm, a nie 50 cm. Ponieważ w formułce

$$\frac{a\ (b_1+b_2)}{200}+c=/\frac{a}{100}\cdot\frac{b_1+b_2}{2}/+c=/\frac{a}{100}\ x(\frac{b_1}{2}+\frac{b_2}{2})/+c$$

wymiar b_1 przy obliczeniu punktacji wchodzi w postaci $\frac{b_1}{2}$ potrącenia powinno się równać połowie różnicy pomiędzy wymiarem b_1 sztuki wypchanej, a wyliczonym procentem. W konkretnym wypadku wyżej podanym punktacja zasadnicza (bez wyrazu „c") wyniosła przy oparciu się o wymiar b_1—50 cm — 77 punktów, zaś przy b_2 — 36 cm. tylko 70 p, czyli że różnica między wynikami wynosi 7 punktów a więc $\frac{50-36}{2}$ (połowa różnicy między zmierzoną, a obliczoną szerokością w miejscu najwęższem). Jest to moment bardzo ważny, gdyż przez pominięcie wyżej opisanej redukcji otrzymujemy niewspółmierne wyniki pomiarów, co przy premjowaniu torfeów odgrywa doniosłą rolę.

2) Przy skórach, które uległy zniszczeniu — np. przez mole, w takim jednak tylko stopniu, że mogą one zdaniem sędziów podlegać ocenianiu, potrącenia te mogą się wahać w granicach 0 — 5 punktów, gdyż tylko nieznaczne uszkodzenia mogą być dopuszczalne — np brak pędzelka na uszach rysia względnie brak części pazurów, zlekka uszkodzone polano u wilka i t. p. drobne usterki.

3) Przy skórach sztuk zabitych poza czasem ustawowo dozwolonego polowania (w letniej szacie). Potrącenia w tym wypadku winny wynosić conajmniej 10 punktów, a właściwie okazy takie, jako w małym stopniu porównywalne z okazami w szacie zimowej, powinny być wyeliminowane z premjowania, względnie winny stanowić osobną klasę przy większej ilości zgromadzonych eksponatów tego rodzaju. Zaznaczyć trzeba, że mało-

by to znaczenie raczej dla badań naukowych, niż dla konkurencji czysto myśliwskiej.

Skóry niewyprawione mają długość i szerokość zawsze większą, niż wyprawione, kurczące się pod wpływem substancyj garbujących i równomiernego wysychania. Skóry niewyprawione nie dają się ściśle porównać z okazami spreparowanemi w postaci dywaników i wobec tego właściwie należałoby skóry takie eliminować, gdyż nie są to trofea pełnowartościowe. Podobnie potraktowalibyśmy np. wieńce lub parostki o brakujących łodygach, gdzie kryterjum oceny byłoby zupełnie dowolne.

Na zakończenie zaznaczę, iż w rozprawie niniejszej nie przeprowadzałem, poza kilkoma uwagami do formułek oceny skór, dokładnej analizy braków i cech dodatnich przytoczonych metod, ograniczając się do objektywnego ich przedstawienia celem umożliwienia wszystkim myśliwym przeprowadzania pomiarów i badań oraz wysnucia odpowiednich wniosków. Kwestję tych niedociągnięć, względnie możliwości wprowadzenia szeregu modyfikacyj i poprawek poruszę w osobnych artykułach w „Łowcu Polskim".

Dla orjentacji podaję wykaz trofeów, które uzyskały na Międzynarodowej Wystawie Łowieckiej w Berlinie najwyższą punktację.

Łoś — 339,1 Polska (F. hr. Strachwitz).
Jeleń — 235,1 (Węgry) Polska 227,9 (E. Dworzak).
Rogacz — 196,0 (M. hr. Mycielska) 184,3 (Fr. Pikor) Polska.
Daniel — 909,26 (Węgry).
Kozica — 141,4 (Rumunja).
Muflon — 253,7 (Czechosłowacja).
Dzik — 151,0 (J. hr. Bielski) — Polska.
Niedźwiedź — 353 (Rumunja), 347 (Prof. W. Roszkowski) — Polska.
Wilk — 148 (A. Sikorski) Polska.
Ryś — 158 (J. Ks. Drucki Lubecki), 158 (J. hr. Potocki) Polska.

Mieczysław Mniszek Tchorznicki

ZESTAWIENIE PRAC ŁOWIECKICH WYDANYCH W ROKU 1938

Opracowywane przezemnie notatki bibljograficzne wykazują wyraźnie wzrost zainteresowań dla literatury myśliwskiej. Ostatni rok zaznaczył się lekką pochyłą, nie stanowi to jednak o tem, aby ilość prac łowieckich, jakie ukazały się w roku 1938 zmniejszyła się. Zmniejszenie to jest tylko pozorne, gdyż cały szereg prac ukaże się po 1 października, a poniższe zestawienie obejmuje prace wydane przed tym terminem.

Jak co roku, tak i w tem zestawieniu zamieściłem kilka prac wydanych w poprzednich latach, a niewymienionych w mych notatkach.

Równocześnie chcę podziękować Panom Mravincsics'owi, Pac-Pomarnackiemu, Pawlikowskiemu i Gürtlerowi za pomoc w pracach zestawieniowych. Inni bowiem myśliwi pominęli milczeniem moje apele o pomoc w wykazaniu błędów i braków w mych pracach bibljograficznych. Tylko czterech, wyżej wymienionych publicystów zechciało łaskawie dopomódz mi w kompletowaniu i uzupełnianiu mych zestawień. Im więc dziękuję serdecznie za pomoc okazaną i nadal o nią proszę.

Poniższe zestawienie obejmuje prace wydane od 1 października 1937 do 1 października 1938, oraz te wszystkie, które zostały pominięte w poprzednich zestawieniach:

Balko Roman: a. b. c. tresury wyżła. Wydane jako odbitka z Nr. 17—18 „Łowca" we Lwowie w roku 1938.

Biuletyn Stacji Badania Wędrówek Ptaków przy

Muzeum Zoologicznem w Warszawie. Do tej pory ukazało się 3 numery. Pierwszy numer wyszedł jako podwójny w kwietniu 1938. Pismo to redaguje Mgr. Władysław Rydzewski.

Borck-Prek Xawery: Porównawcze tablice broni kulowej europejskiej i amerykańskiej oraz uwagi do nich. Wydane jako odbitka w 200 egzemplarzach z „Kalendarza Myśliwskiego" na rok 1938.

Brossig Alfred: Polska grafika myśliwska. Katalog wystawy. Nakładem Towarzystwa Miłośników Grafiki w Poznaniu w roku 1938.

Centkiewicz Czesław Jacek: Biała foka. Wydane nakładem Towarzystwa Wydawniczego „Rój" w Warszawie w roku 1938.

Dunajewski Andrzej: Dwie nowe formy ptaków. Wydane nakładem Państwowego Muzeum Zoologicznego w Warszawie w roku 1938, jako Nr. 10. T. II. Acta Ornithologica Musei Zoologici Polonici.

— Przyczynek do systematyki krukowatych. Wydane nakładem Państwowego Muzeum Zoologicznego w Warszawie w roku 1938, jako Nr. 9. T. II. Acta Ornithologica Musei Zoologici Polonici.

— Badania nad ptakami Wołynia. Wydane nakładem Państwowego Muzeum Zoologicznego w Warszawie w roku 1938 jako Nr. 17. T. II. Acta Ornithologica Musei Zoologici Polonici.

Fiedler Arkady: Zdobywamy Amazonkę. Wydane nakładem Towarzystwa Wydawniczego „Rój" w Warszawie w roku 1937.

Frydrychiewicz Juljusz: Ptaki zebrane w południowo-wschodniej części Karpat. Przyczynki do znajomości fauny Czarnohory. Wydane nakładem Instytutu Badawczego przy Dyrekcji Naczelnej Lasów Państwowych w Warszawie w roku 1935.

Godyń Zygmunt: Stosunek ptaków do człowieka

i kultury. Wydane jako odbitka z Nr. 7—8 „Sylwana" we Lwowie w roku 1937.
— Rzadkie gatunki ptaków z rzędu Falconiformes, obserwowane w latach 1920 — 1937 w południowo-wschodniej Polsce. Wydane nakładem Państwowego Muzeum Zoologicznego w Warszawie w roku 1938, jako Nr. 8. T. II. Acta Ornithologica Musei Zoologici Polonici.

Grabola Eugenjusz: Organizacja ochrony przyrody w Polsce. Wydane nakładem Komitetu Ochrony Przyrody w Polsce w Warszawie w roku 1938.

Grey Owl: Pielgrzymi puszczy. Wydane nakładem Wydawnictwa J. Przeworskiego w Warszawie w roku 1937.
— Sejdżio i jej bobry. Wydane nakładem Wydawnictwa J. Przeworskiego w Warszawie w roku 1938.

Jaczewska H. i Wernerowa J.: Wędrowcy mroźnej Północy. Wydane nakładem „Naszej Księgarni" jako Nr. 11. „Opowieści Przyrodniczych" w Warszawie w roku 1938.

Janowski Strzemię Jerzy: Karmazyny i żuliki. Wydane nakładem Bibljoteki Prenumeratorów „Kurjera Porannego" w Warszawie w roku 1938.

Johnson Martin: Lot nad dżunglami Afryki. Wydane nakładem księgarni Trzaski, Ewerta i Michalskiego w Warszawie w r. 1938. Tłomaczył z angielskiego Mieczysław Jarosławski.

Kalendarz Leśny na rok 1938. Wydany nakładem Oddziału Wileńskiego Związku Leśników Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie w roku 1938. Redaktor inż. Wacław Dankiewicz.

Kalendarz Myśliwski na rok 1938. Wydany nakładem Polskiego Związku Łowieckiego w Warszawie w roku 1938.

Karpiński Jan Jerzy: Przyczynek do avifauny Parku Narodowego w Białowieży. Wydane nakładem Instytutu Badawczego przy Dyrekcji Na-

czelnej Lasów Państwowych w Warszawie w roku 1935.

Kinle Romuald: Ptaki — przyjaciele drzew. Wydane nakładem Związku Leśników Rzeczypospolitej Polskiej, Głównego Komitetu Dnia Lasu w Warszawie w roku 1938.

Kobylański Józef Władysław: Ignacy Bobiatyński, autor „Nauki Łowiectwa". Wydane jako odbitka w 50 egzemplarzach z jubileuszowego wynictwa Wielkopolskiego Związku Myśliwych p. t. „Echa Polskich Łowisk" w Poznaniu w roku 1937.

— Zwierzyńce w Kórniku. Wydane jako odbitka w 50 egzemplarzach z jubileuszowego wydawnictwa Wielkopolskiego Związku Myśliwych p. t. „Echa Polskich Łowisk" w Poznaniu w roku 1937.

Kochajmy ptaki. Jednodniówka wydana nakładem Szkoły Ćwiczeń Państwowego Pedagogium w Krakowie w roku 1937.

Kulwieć Kazimierz: Śpiewacy Pomorza. Wydane nakładem Oddziału Pomorskiego Ligi Ochrony Przyrody w Polsce w Toruniu w roku 1937.

Liche H.: Z dotychczasowych badań nad orjentacją ptaków. Wydane jako odbitka w 25 egzemplarzach z Nr. 5. „Łowca Polskiego" w Warszawie w roku 1938.

Lublinerówna Karolina: Współżycie z przyrodą. Wydane nakładem Harcerskiej Szkoły Instruktorskiej na Buczu w Warszawie w roku 1937.

Łowiska Pomorskie. Jednodniówka wydana z okazji 10-lecia Pomorskiego Towarzystwa Łowieckiego w Toruniu w roku 1938.

Malicki Tadeusz: Niedobitki. Wydane jako odbitka z XV tomu „Wierchów" w Krakowie w roku 1938.

Masłowski Marjan: Przyczynek do poznania fauny ornitologicznej powiatu Zawiercie. Wydane nakładem Państwowego Muzeum Zoologicznego w Warszawie w roku 1938, jako Nr. 11. T. II.

Acta Ornithologica Musei Zoologici Polonici.
Matgarf M.: Łosie i łososie. Wydane nakładem Wydawnictwa J. Przeworskiego w Warszawie w roku 1938.
Michcińska H.: Żubr. Nakładem „Naszej Księgarni" w Warszawie w roku 1930.
Międzyklubowy Komitet Kynologiczny. Wydane w Warszawie w roku 1938.
Mniszek Tchorznicki Mieczysław: Grey Owl. Wydane jako odbitka w 25 egzemplarzach z Nr. 12 i 14 „Łowca Polskiego" w Warszawie w roku 1938.
Młody Przyrodnik. Miesięcznik dla młodzieży. Wychodzi od 1 września 1937. W ciągu roku szkolnego 1937/38 ukazało się 10 zeszytów. Pismo to wychodzi w Poznaniu pod redakcją dr. Heleny Szafranówny.
Myśliwy. Miesięcznik wydawany w Poznaniu. Pierwszy numer ukazał się we wrześniu w roku 1937. Redaktor dr. Leon Ossowski.
Ochrona Przyrody. Rocznik 17. Wydany nakładem Państwowej Rady Ochrony Przyrody w Krakowie w roku 1938.
Ossowski Leon: Ochrona upraw leśnych oraz drzewostanów od szkód wyrządzanych przez zwierzynę łowną. Wydane jako odbitka z Nr. 13. „Kłosów" przez Wydział Leśny Pomorskiej Izby Rolniczej w Toruniu w roku 1933.
Pac Pomarnacki Leopold: Materjały do rozmieszczenia pardwy w Polsce. Wydane nakładem Państwowego Muzeum Zoologicznego w Warszawie w roku 1938, jako Nr. 16. T. II. Acta Ornithologica Musei Zoologici Polonici.
Radyński Ludwik: Późne pardwy. Wydane jako odbitka w 250 egzemplarzach z NN. 11, 12 i 13 „Łowca Polskiego" w Warszawie w roku 1938.
Rydzewski Władysław: Sprawozdanie z działalności Stacji Badania Wędrówek Ptaków za rok 1936. Wydane nakładem Państwowego Muzeum Zoologicznego w Warszawie w roku 1938, jako

Nr. 14. T. II. Acta Ornithologica Musei Zoologici Polonici.

Sander Alfred: W dziesięć lat później. Wydane jako odbitka z Nr. 6. „Łowca" we Lwowie w roku 1936.

Sokołowski Jan: Szpak. Wydane nakładem „Naszej Księgarni" jako Nr. 10. „Opowieści przyrodniczych" w Warszawie w roku 1938.

— Zarys metodyki obserwowania ptaków. Wydane nakładem „Naszej Księgarni" w Warszawie w roku 1937.

— Wędrówki ptaków. Wydane nakładem „Naszej Księgarni" w Warszawie w roku 1929.

— Ptaki ziem polskich. Tom I. Wydane nakładem Ligi Ochrony Przyrody w Polsce w Warszawie w roku 1936.

Statut Polskiego Towarzystwa Zoologicznego. Wydany w roku 1937.

Statut Wzorowy Kółek Rolniczych. Wydane jako odbitka z „Kalendarza Myśliwskiego" na rok 1938 w Warszawie.

Statut Stowarzyszenia „Liga Ochrony Przyrody w Polsce" wydany w Warszawie w roku 1937.

Szczepski Bogusław: O zimowaniu niektórych gatunków Anatidae, Mergidae i Colymbidae na Wiśle między Grudziądzem a Gniewem. Wydane nakładem Towarzystwa Naukowego w Toruniu w roku 1937.

Szumilas Paweł: Z tropu w trop. Wydane nakładem księgarni A. Krawczyńskiego we Lwowie w roku 1938.

Tabelka do wyznaczania stanowisk przy udziale od 6—24 myśliwych. Wydane jako odbitka w 300 egzemplarzach z „Kalendarza Myśliwskiego" na rok 1938 w Warszawie.

Tekst Międzynarodowej Konwencji o ochronie ptaków. Wydane jako odbitka z 17 rocznika „Ochrona Przyrody" w Krakowie w roku 1938.

Warchałowski Kazimierz: Na wodach Amazonki. Wydane nakładem Ligi Morskiej i Kolonjalnej w Warszawie w r. 1938.

— Na krokodylim szlaku. Z ilustracjami E. Kanarka. Wydane nakładem J. Mortkowicza w Warszawie w roku 1936.

Wodzicki Kazimierz: Sprawa nowelizacji międzynarodowej konwencji o ochronie ptaków. Wydane jako odbitka z 17 rocznika „Ochrona Przyrody" w Krakowie w roku 1938.

Wodzicki Kazimierz, Puchalski Włodzimierz i Liche Helunt: Badania nad zdolnością i szybkością lotu ptaków. III. Doświadczenia nad bocianami. Wydane nakładem Państwowego Muzeum Zoologicznego w Warszawie w roku 1938 jako Nr. 13. T. II. Acta Ornithologica Musei Zoologici Polonici.

Wodzicki z Granowa Jerzy: W górach niebiańskich (Tien-Szan). Wydane nakładem autora we Lwowie w roku 1938.

Woszczyński Stanisław: W uroczysku. Wydane jako druk prywatny w Rolniczej Drukarni i Nakładowej Księgarni w Poznaniu w roku 1938.

Viewegerowa Jadwiga: Tygrys. Wydane nakładem „Naszej Księgarni" w Warszawie w roku 1930.

Z(iembicki) W(itołd): Katalog Polskiej Książki Łowieckiej. Wydane nakładem Ogólno-Polskiej Wystawy Łowieckiej we Lwowie w roku 1927.

Żabiełło Władysław: Rocznik 1937. Zbiór artykułów drukowanych w „Łowcu Polskim". Wydane jako odbitka w kilku egzemplarzach w Warszawie w roku 1938.

— Polen als Jagdgebiet. Wydane nakładem Ligi Popierania Turystyki w Warszawie w r. 1937.

— (To samo w języku angielskim). Poland a hunting ground.

— (To samo w języku francuskim). Pologne pays de chasse.

Powyższe zestawienie jest jakby zakończeniem zestawień, które obejmują okres dwudziestolecia niepodległości Polski. Jest to okres, w którym

kultura łowiecka podnosiła się z roku na rok. Wyraźnem odbiciem poziomu niech będzie wzrost wydawnictw, który z roku na rok ilościowo i jakościowo wznosi się według poniższej tabelki:

rok	1918	wydawnictw	1
"	1919	"	1
"	1920	"	2
"	1921	"	7
"	1922	"	5
"	1923	"	5
"	1924	"	11
"	1925	"	13
"	1926	"	13
"	1927	"	27
"	1928	"	34
"	1929	"	34
"	1930	"	20
"	1931	"	20
"	1932	"	18
"	1933	"	34
"	1934	"	30
"	1935	"	46
"	1936	"	51
"	1937	"	46
"	1938	"	43

Razem w ciągu dwudziestolecia wydano 492 wydawnictwa z dziedziny łowiectwa i ochrony przyrody. Musimy przyznać, że aczkolwiek daleko nam do zrozumienia potrzeby licznych wydawnictw, jest to jednak dorobek poważny i wielki. Możemy śmiało patrzyć w przyszłość polskiego piśmiennictwa łowieckiego, które z roku na rok wstępuje na coraz wyższy poziom, nie obniżając równocześnie ilości wydanych prac.

KYNOLOGJA

Międzyklubowy Komitet Kynologiczny

Do czasu zarejestrowania statutu „Polskiego Kennel Klubu", przyjętego na walnem zgromadzeniu delegatów zrzeszonych stowarzyszeń kynologicznych w dn. 28 lipca 1938 r., kynologję polską reprezentuje „Międzyklubowy Komitet Kynologiczny", który został utworzony w końcu 1935 r., i ma na celu koordynację działalności poszczególnych stowarzyszeń i klubów hodowli psów rasowych w Polsce.

Na czele „Międzyklubowego Komitetu Kynologicznego" (Warszawa, Nowy Świat 35, tel. 666-29) stoją: Sekretarz Generalny — B. Przychodźko i zastępca Sekretarza Generalnego — W. Wattson.

Przy „Międzyklubowym Komitecie Kynologicznym" istnieją: **„Kolegium Sędziowskie"**, zrzeszające kwalifikowanych sędziów, posiadających upoważnienie do oceny psów rasowych, i asystentów, jako kandydatów do sądzenia psów, oraz **„Komitet organizacyjny"**, powołany przez Sekretarjat Międzyklubowego Komitetu Kynologicznego do przeprowadzenia prac, związanych z zarejestrowaniem i organizacją „Polskiego Kennel Klubu".

Do Prezydjum Kolegjum Sędziowskiego wchodzą: Przewodniczący — W. Garczyński i członkowie — Dr. M. Bielawski i Mjr. Dr. F. Niemczycki.

Do Komitetu Organizacyjnego zostali zaproszeni, jako Przewodniczący — Gen. B. Olbrycht i członkowie — Dr. M. Bielawski i W. Wattson.

LISTA STOWARZYSZEŃ I KLUBÓW

Towarzystwo Hodowli Psów Myśliwskich — (Warszawa, Nowy Świat 35). Przewodniczący — W. Garczyński.

Polski Związek Hodowców Psów Rasowych — (Warszawa, Kopernika 30, tel. 2-01-38). Prezes — M. Trybulski, Sekretarz — S. Stachiewicz.

Pointer Klub w Polsce (Warszawa, Nowy Świat 35, tel. 666-15). Prezes — dr. M. Bielawski, Sekretarz i zast. Prezesa B. Przychodźko.

Setter Klub w Polsce (Warszawa, Nowy Świat 35, tel. 666-15). Prezes — B. Przychodźko, Sekretarz — J. Wodziński. Księga Rejestracyjna: telefon 2-11-85.

Klub Hodowców Wyżła Niemieckiego (Warszawa, Nowy Świat 35, tel. 666-15). Prezes — J. Dylewski, zast. Sekretarza — A. Lewandowski.

Towarzystwo Miłośników psa służbowego (Warszawa, Olesińska 5, tel. 4-25-73). Prezes — ppłk. S. Błocki, Sekretarz kpt. O. Jakubowski.

Sekcja Kynologiczna Stowarzyszenia „Łowiec Wielkopolski" (Poznań, Piekary 5 m. 5). Prezes — dr. St. Celichowski, Sekretarz — St. Rousseau.

Sekcja Kynologiczna Wielkopolskiego Związku Myśliwych (Związek Hodowców Wyżła Szorstkowłosego — tymcz. biuro Poznań, Al. Marcinkowskiego 16 f. „Żarówka") Poznań, ul. Działyńskich 2). Prezes — K. Chłapowski, Sekretarz — K. Hoszowski.

Klub Kynologów w Toruniu (Toruń, Bydgoska 37). Prezes — dr. Eug. Schwartz, Sekretarz — A. Angowski.

LISTA SĘDZIÓW

1. **Antoszewski Józef** — Warszawa, Puławska 107. **Próby** — wyżły ras angielskich.
2. **Bernakiewicz Michał** — Toruń, Sienkiewicza 10. **Próby** — wyżły ras niemieckich.
3. **Bielawski Marjan** — Warszawa, Koszykowa 30. **Próby** — wyżły ras angielskich i niemieckich.
4. **Błocki Stefan** — Warszawa, Olesińska 3. **Pró-**

by — psy służbowe. **Wystawy** — airedale-terriery, buldogi ang., boksery, dogi, owczarki niemieckie, pudle, S. Bernardy.

5. **Celichowski Stanisław** — Poznań, Półwiejska 2. **Próby** — wyżły ras niemieckich.

6. **Czarnecki Marjan ks.** — Rusko, pow. Jarocin. **Próby** — wyżły ras niemieckich.

7. **Czerski Stanisław** — Warszawa, Kopernika 37. **Próby** — wyżły ras angielskich. **Wystawy** — pointery.

8. **Dabiński Florjan** — Toruń, Klonowicza 38 m. 5. **Próby** — wyżły niemieckie, spaniele. **Wystawy** — airedale-terriery, boksery, dobermany, fox-terrjery, owczarki niem., wyżły niemieckie.

9. **Dutkiewicz Norbert** — Kamienica, poczta Gostyczyń, pow. Tuchola. **Próby** — wyżły ras niemieckich.

10. **Dylewski Jerzy** — Warszawa, Zielna 25, Polskie Radio. **Próby** — wyżły ras angielskich i niemieckich.

11. **Fitz Tadeusz** — Warszawa Nowy Świat 67. Kom. Gł. P. P. **Próby** — psy służbowe. **Wystawy** — boksery, owczarki niemieckie.

12. **Gaponow Aleksander** — Poznań, św. Józefa 6. **Próby** — wyżły ras niemieckich.

13. **Garczyński Walenty** — Warszawa, Kredytowa 18. **Próby** — wyżły ras angielskich i niemieckich.

14. **Grimm Alojzy** — Warszawa, Nowy Świat 67 Kom. Gł. P. P. **Próby** — psy służbowe. **Wystawy** —owczarki niemieckie.

15. **Grymiński Ignacy** — Warszawa, Al. Jerozolimskie 79. **Próby** — wyżły ras angielskich i niemieckich.

16. **Jakubowski Olgierd** — Warszawa, Olesińska 5. **Wystawy** — polskie owczarki podhalańskie i nizinne.

17. **Jurkowski Marjan** — Rawa Ruska. Szkoła

Tresury Psów. **Próby** — psy służbowe. **Wystawy** — owczarki niemieckie.

18. **Kamieński Kazimierz** — Warszawa, Sułkowskiego 2. **Próby** — wyżły ras angielskich i niemieckich.

19. **Kazimierczak Roman** — Inowrocław, ul. Bratnia. **Próby** — wyżły ras niemieckich.

20. **Komierowski Tomasz** — Komierowo, poczta Przepałkowo, pow. Sępolno. **Próby** — wyżły ras niemieckich.

21. **Knothe Herman** — Warszawa, Piusa 11. **Próby** — wyżły ras angielskich i niemieckich.

22. **Kurnatowski Jan** — Gostyń, maj. Dusina. **Próby** — wyżły ras niemieckich.

23. **Kwilecki Dobiesław hr.**— Kwilec, pow. Międzychód. **Próby** — wyżły ras niemieckich.

24. **Łuczkowski Józef** — Poznań, Ogrodowa 4. **Próby** — wyżły ras niemieckich.

25. **Łukowicz Jan dr.** — Chojnice, Dworcowa 36. **Próby** — wyżły ras niemieckich.

26. **Marchlewski Teodor** — Kraków, Mickiewicza 13. **Próby** — wyżły ras angielskich i niemieckich. **Wystawy** — airedale-terriery, fox-terriery, jamniki, spaniele.

27. **Mejer Tadeusz** — Poznań, Wyspiańskiego 10. **Próby** — wyżły ras niemieckich.

28. **Metzig Tadeusz** — Poznań, Jasna 14. **Próby** — wyżły ras niemieckich.

29. **Möllendorf Willamowitz bar.** — Kobylniki pod Kruszwicą. **Próby** — wyżły ras niemieckich.

30. **Niemczycki Franciszek** — Rembertów, Centrum Wyszkolenia Piechoty. **Wystawy** — airedale-terriery i owczarki niemieckie.

31. **Ossowski Leon** — Toruń, Mickiewicza 9. **Próby** — wyżły ras niemieckich.

32. **Podkoliński Jan** — Janowice, pow. Mogilno. **Próby** — wyżły ras niemieckich.

33. **Pruszak Alojzy** — Krojanty, Pomorze. **Próby** wyżły ras niemieckich.

34. **Przybyła Walenty** — Inowrocław, Kr. Jadwigi 10. **Próby** — wyżły ras niemieckich.

35. **Przychodźko Bazyli** — Warszawa, Kryniczna 1. **Próby** — wyżły ras angielskich i kontynentalnych. **Wystawy** — wyżły ras angielskich i kontynentalnych, spaniele, jamniki i fox-terriery.

36. **Przygoda Leon** — Warszawa, Urząd Śledczy. **Wystawy** — airedale-terriery i owczarki niemieckie.

37. **Robel Jan** — Kraków, ul. Św. Filipa 7/7. **Próby** — wyżły ras angielskich i niemieckich.

38. **Śliwiński Andrzej** — Warszawa, Wiejska 10a. **Próby** — wyżły ras angielskich i niemieckich.

39. **Soboczyński Feliks** — Zbiczno, pow. Brodnica. **Próby** — wyżły ras niemieckich.

40. **Stachiewicz Sylwester** — Warszawa, Nowy Świat 57/24. **Wystawy** — buldogi francuskie.

41. **Stetkiewicz Olgierd** — Białystok, Świętojańska 22. **Próby** — wyżły ras angielskich.

42. **Szuman Jerzy** — Poznań, Niegolewskiego nr 102. **Próby** — wyżły ras niemieckich

43. **Schwartz Eugenjusz** — Toruń, Bydgoska 37. **Wystawy** — buldogi ang. i franc., fox-terriery, szkockie terriery, pekińczyki, pinczerki i rasy karłowate.

44. **Trybulski Maurycy** — Warszawa, Kopernika 30. **Wystawy** — owczarki polskie, psy pokojowe i terriery.

45. **Wattson Wacław** — Warszawa, Trębacka 4. **Próby** — wyżły ras angielskich.

46. **Wodziński Jarema** — Warszawa, Podchorążych 65. **Próby** — wyżły ras angielskich i niemieckich. **Wystawy** — wyżły ras angielskich i niemieckich.

47. **Zienkowski Jan** — Nowe Miasto n/Pilicą. **Próby** — wyżły ras angielskich i niemieckich

48. **Ziółkowski Józef** — Poznań, Piekary 5 m. 5. **Próby** — wyżły ras niemieckich.

49. **Vostrakowa Zofia** — Gniezno. Rzeźnicka 1. **Wystawy** — buldogi francuskie, pekińczyki.

LISTA ASYSTENTÓW

przy sądzeniu psów rasowych.

1. **Bernakiewicz Michał** — Toruń. **Wystawy** — wyżły ras niemieckich.
2. **Celichowski Stanisław** — Poznań. **Wystawy** — wyżły ras niemieckich.
3. **Dutkiewicz Norbert** — Toruń. **Wystawy** — wyżły ras niemieckich.
4. **Kazimierczak Roman** — Poznań. **Wystawy** — wyżły ras niemieckich.
5. **Komierowski Tomasz** — Toruń. **Wystawy** — wyżły ras niemieckich.
6. **Kwilecki Dobiesław** Hr. — Poznań. **Wystawy** — wyżły ras niemieckich.
7. **Lardemer Adam** — Kraków, Mikołajska 5. **Próby** — wyżły ras ang. i niemieckich.
8. **Łuczkowski Józef** — Poznań. **Wystawy** — wyżły ras niemieckich.
9. **Łukowicz Jan** — Toruń. **Wystawy** — wyżły ras niemieckich.
10. **Meier Tadeusz** — Poznań, Wyspiańskiego 10. **Wystawy** — wyżły ras niemieckich.
11. **Metzig Tadeusz** — Poznań. **Wystawy** — wyżły ras niemieckich.
12. **Möllendorf Willanowitz** Bar. — Poznań. **Wystawy** — wyżły ras niemieckich.
13. **Ossowski Leon** — Toruń. **Wystawy** — wyżły ras niemieckich.
14. **Podkoliński Jan** — Poznań. **Wystawy** — wyżły ras niemieckich.
15. **Pruszak Alojzy** — Toruń. **Wystawy** — wyżły ras niemieckich.
16. **Przybyła Walenty** — Poznań. **Wystawy** — wyżły ras niemieckich.
17. **Soboczyński Feliks** — Toruń. **Wystawy** — wyżły ras niemieckich.
18. **Stachiewicz Sylwester** — Warszawa. **Wystawy** — dogi, owczarki niemieckie.

19. **Szuman Jerzy** — Poznań. **Wystawy** — wyżły ras niemieckich.

20. **Szymański Zygmund** — Poznań. **Wystawy i próby** — wyżły ras niemieckich.

21. **Warzycki Kazimierz** — Kraków. **Próby** — wyżły ras ang. i niemieckich.

22. **Wattson Wacław** — Warszawa. **Wystawa** — wyżły ras ang. i niemieckich.

23. **Wekliński Stanisław** — Warszawa. **Wystawy** — Pekińczyki i rasy karłowate.

24. **Zienkowski Jan** — Warszawa. **Wystawy** — wyżły ras ang. i niemieckich.

25. **Ziółkowski Józef** — Poznań, Piekary 5 m. 5. **Wystawy** — wyżły ras niemieckich.

DZIAŁ WYSTAW.

AIREDALE TERRIERY.

Sędziowie: S. Błocki, F. Dabiński, T. Marchlewski, F. Niemczycki, L. Przygoda.

BOKSERY.

Sędziowie: S. Błocki, F. Dabiński, T. Fitz
Asystenci: E. Schwartz.

BULDOGI ANGIELSKIE.

Sędziowie: S. Błocki, E. Schwartz.

BULDOGI FRANCUSKIE.

Sędziowie: E. Schwartz, S. Stachiewicz, Z. Vostrakowa.

CHARTY.

Sędziowie: B. Przychodźko.

DOBERMANY.

Sędziowie: F. Dabiński.

DOGI.
Sędziowie: S. Błocki.
Asystenci: S. Stachiewicz.

FOX-TERRIERY.
Sędziowie: F. Dabiński, T. Marchlewski, B. Przychodźko, E. Schwartz.

JAMNIKI.
Sędziowie: T. Marchlewski, B. Przychodźko.

OWCZARKI NIEMIECKIE.
Sędziowie: S. Błocki, F. Dabiński, T. Fitz, A. Grimm, M. Jurkowski, F. Niemczycki, L. Przygoda.
Asystenci: S. Stachiewicz.

OWCZARKI POLSKIE.
Sędziowie: O. Jakubowski, M. Trybulski.
Asystenci: S. Wlekliński.

POINTERY.
Sędziowie: S. Czerski, B. Przychodźko, J. Wodziński.
Asystenci: W. Wattson, J. Zienkowski.

PSY POKOJOWE.
Sędziowie: M. Trybulski.
Asystenci: S. Wlekliński.

PEKIŃCZYKI:
Sędziowie: E. Schwartz, Z. Vostrakowa.
Asystenci: S. Wlekliński.

PINCZERKI I RASY KARŁOWATE.
Sędziowie: E. Schwartz.
Asystenci: S. Wlekliński.

PUDLE.
Sędziowie: S. Błocki.

S. BERNARDY.
Sędziowie: S. Błocki.

SETTERY ANG., IRL., GORDONY.
Sędziowie: B. Przychodźko, J. Wodziński.
Asystenci: W. Wattson, J. Zienkowski.

SPANIELE.
Sędziowie: T. Marchlewski, B. Przychodźko.

TERRIERY.
Sędziowie: M. Trybulski.

TERRIERY SZKOCKIE.
Sędziowie: E. Schwartz.

WYŻŁY KONTYNENTALNE.
Sędziowie: B. Przychodźko.

WYŻŁY NIEMIECKIE.
Sędziowie: F. Dabiński, B. Przychodźko, J. Wodziński.
Asystenci: M. Bernakiewicz, S. Celichowski, N. Dutkiewicz, R. Kazimierczak, T. Komierowski, D. Kwilecki Hr., J. Łuczkowski, J. Łukowicz, T. Mejer, T. Metzig, bar. H. Möllendorf Willamowitz, L. Ossowski, J. Podkoliński, A. Pruszak, W. Przybyła, F. Soboczyński, E. Szuman, Z. Szymański, W. Wattson, J. Zienkowski, J. Ziółkowski.

DZIAŁ PRÓB I KONKURSÓW.

PSY SŁUŻBOWE.
Sędziowie: S. Błocki, T. Fitz, A. Grimm, M. Jurkowski.

WYŻŁY RAS ANGIELSKICH.
Sędziowie: J. Antoszewski, M. Bielawski, S. Czerski, J. Dylewski, W. Garczyński, I. Grymiński, K. Kamieński, H. Knothe, T. Marchlewski, B. Przychodźko, J. Robel, A. Śliwiński, O. Stetkiewicz, W. Wattson, J. Wodziński, J. Zienkowski.
Asystenci: A. Lardemer, K. Warzycki.

WYŻŁY KONTYNENTALNE.
Sędziowie: B. Przychodźko.

WYŻŁY RAS NIEMIECKICH.
Sędziowie: M. Bernakiewicz, M. Bielawski, M. Czarnecki Hr., S. Celichowski, F. Dabiński, N. Dutkiewicz, J. Dylewski, W. Garczyński, A. Gaponow, K. Kamieński, R. Kazimierczak, T. Komierowski, H. Knothe, J. Kurnatowski, D. Kwilecki Hr., J. Łuczkowski, J. Łukowicz, T. Marchlewski, T. Mejer, T. Metzig, bar. H. Möllendorf Willamowitz. L. Ossowski. J. Podkoliński, A. Pruszak, W. Przybyła, B. Przychodźko, J. Robel, A. Śliwiński, F. Soboczyński, J. Szuman, J. Wodziński, J. Zienkowski, J. Ziółkowski.
Asystenci: A. Lardemer, Z. Szymański, K. Warzycki.

SPANIELE.
Sędziowie: F. Dabiński.

REGULAMIN MIĘDZYKLUBOWEGO KOMITETU KYNOLOGICZNEGO.

1. Międzyklubowy Komitet Kynologiczny ma na celu koordynację i ujednostajnienie działalności stowarzyszeń hodowli psów rasowych w kraju.

2. Komitet Kynologiczny powołany jest do:

a) rozważania wszelkich spraw mających ogólny charakter i znaczenie dla stowarzyszeń kynologicznych w kraju;

b) ustalania zasad prowadzenia Polskiej Księgi Rodowodowej psów rasowych;

c) ustalania zasad prowadzenia rejestru hodowli psów rasowych oraz przydomków hodowlanych;

d) ustalania zasad i trybu prowadzenia przez poszczególne stowarzyszenia ksiąg rejestracyjnych i wydawania zaświadczeń o dokonanych kopulacjach i otrzymanym potomstwie;

e) ustalania zasad urządzania wystaw i konkursów psów rasowych i uzgadniania czasu i miejsca ich urządzania;

f) ustalania praw i obowiązków sędziów, powołanych do oceny psów na wystawach, próbach i konkursach, oraz zasad organizacji Kolegjum Sędziowskiego;

g) ustalania zasad nagradzania i oceny psów na wystawach, próbach i konkursach;

h) ustalania norm w zakresie zwyczajowego prawa hodowlanego.

3. W skład Komitetu Kynologicznego mogą wejść przedstawiciele każdego stowarzyszenia hodowli psów rasowych, posiadającego osobowość prawną. Zarządy stowarzyszeń, które oświadczą gotowość współpracy na podstawie niniejszego regulaminu, delegują do składu Komitetu po 2 przedstawicieli (każdego z głosem sta-

nowczym) bez względu na ilość członków stowarzyszonych.

4. O wstąpieniu do Komitetu względnie o wystąpieniu Zarządy stowarzyszeń deklarują na piśmie.

5. Wydatki Komitetu Zarządy reprezentowanych stowarzyszeń pokrywają w uchwalonej przez Komitet wysokości.

6. Na posiedzeniach Komitetu Kynologicznego przewodniczą przedstawiciele w kolejności reprezentowanych przez nich stowarzyszeń, ustalonej na pierwszem posiedzeniu. Listę kolejności automatycznie uzupełnia się nowo reprezentowanemi stowarzyszeniami w porządku ich przystąpienia.

7. Sprawy mające być przedmiotem obrad Komitetu powinny być wszechstronnie opracowane i podane do wiadomości przedstawicieli stowarzyszeń na piśmie, conajmniej na 2 tygodnie przed terminem posiedzenia Komitetu.

8. Uchwały Komitetu zapadają większością $3/4$ głosów przedstawicieli zrzeszonych stowarzyszeń.

9. Sprawami Komitetu kieruje Sekretarz Generalny, lub jego zastępca, wybierani na 1 rok z pośród przedstawicieli stowarzyszeń stale zamieszkujących w Warszawie.

Do czynności Sekretarza Generalnego należy:

a) prowadzenie biura, kasy i księgowości Komitetu,

b) zwoływanie Komitetu i prowadzenie protokółów posiedzeń,

c) opracowywanie materjałów w sprawach wymagających uchwał Komitetu, rozsyłanie przedstawicielom stowarzyszeń wniosków, postawionych na porządek dzienny, tudzież referowanie spraw na posiedzeniach Komitetu.

d) wykonywanie uchwał Komitetu oraz sporządzanie sprawozdań rocznych.

10. Dla kontroli działalności Sekretarjatu Komitetu powołuje się Komisję Kontrolną w składzie

3 członków, wybieranych na 1 rok z pośród przedstawicieli reprezentowanych stowarzyszeń.

Z dokonanych czynności Komisja Kontrolna składa sprawozdanie Komitetowi.

11. Rokiem operacyjnym i sprawozdawczym Komitetu Kynologicznego jest rok kalendarzowy.

12. Rozwiązanie Komitetu następuje na podstawie uchwały Komitetu.

STATUT KOLEGIUM SĘDZIOWSKIEGO.

1. Dla ujednostajnienia metod oceny psów rasowych, jak również w celu przygotowania przyszłych sędziów dla oceny psów na wystawach, konkursach i próbach, powołuje się przy Międzyklubowym Komitecie Kynologicznym Kolegium Sędziowskie.

2. Do pierwszego składu Kolegium Sędziowskiego wchodzą osoby powołane przez Międzyklubowy Komitet Kynologiczny.

3. Na wniosek Kolegium Sędziowskiego Międzyklubowy Komitet Kynologiczny może nadać godność sędziego i członka Kolegium Sędziowskiego kandydatowi, który posiada umiejętność sądzenia i oceny psów, stwierdzoną przez Kolegium Sędziowskie, lub też, jako asystent przy sądzeniu psów na wystawach, próbach lub konkursach, uznanych przez M. K. K., wykazał się posiadaniem potrzebnych kwalifikacyj.

4. Decyzje o nadanie godności sędziego zapadają po uprzedniem uzyskaniu opinji stowarzyszenia lub klubu, zainteresowanego w hodowli danej rasy psów.

5. Skreślenie sędziego z listy członków Kolegium Sędziowskiego następuje na żądanie zainteresowanego, lub też na mocy uchwały Międzyklubowego Komitetu Kynologicznego, powziętej na wniosek Kolegium Sędziowskiego.

6. Do zakresu działania Kolegium Sędziowskiego należy:

a) ujednostajnienie metod i trybu postępowania przy sądzeniu i ocenie psów rasowych;

b) ustalenie wzorców psów poszczególnych ras i ich odmian;

c) opiniowanie w sprawach dotyczących zasad sądzenia i oceny psów rasowych oraz sposobu ich nagradzania i wyróżniania na wystawach, konkursach lub próbach;

d) przygotowanie osób, ubiegających się o godność sędziego i prowadzenie rejestru asystentów przy sądzeniu psów, oraz przedstawianie wniosków Międzyklubowemu Komitetowi Kynologicznemu w przedmiocie nadania kandydatowi godności sędziego i wpisu lub skreślenia tych osób z listy członków Kolegium Sędziowskiego lub rejestru asystentów.

7. Prezydium Kolegium Sędziowskiego składa się z przewodniczącego i sekretarza oraz ich zastępców, wybieranych przez Kolegium Sędziowskie z własnego grona na 1 rok.

8. Posiedzenia Kolegium Sędziowskiego zwołuje przewodniczący w porozumieniu z Generalnym Sekretarzem Międzyklubowego Komitetu Kynologicznego.

9. Uchwały Kolegium Sędziowskiego zapadają zwykłą większością głosów przy obecności conajmniej trzech członków Kolegium, w tej liczbie przewodniczącego lub jego zastępcy. W razie równości głosów decyduje głos przewodniczącego.

10. Szczegóły organizacji i trybu postępowania Kolegium Sędziowskiego określi regulamin zatwierdzony na wniosek Kolegium przez Międzyklubowy Komitet Kynologiczny.

REGULAMIN SĄDZENIA NA WYSTAWACH, PRÓBACH I KONKURSACH PSÓW RASOWYCH.

1. Na wystawach, próbach i konkursach psów rasowych funkcje sędziów sprawują członkowie Kolegium Sędziowskiego.

2. Sędziowie zagranicznych stowarzyszeń kynologicznych, uznanych przez M. K. K., mogą być zapraszani do sądzenia narówni z sędziami Kolegium Sędziowskiego.

3. Skład sędziów w każdym poszczególnym wypadku ustala zainteresowane stowarzyszenie względnie na jego żądanie Prezydium Kolegium Sędziowskiego.

4. Ocena psów poszczególnych ras na wystawach odbywa się przez jednego sędziego, na próbach zaś i przy współzawodnictwie psów na konkursach — przez komisję sędziowską w składzie 3 sędziów, a w drodze wyjątku w składzie jednego sędziego i dwóch asystentów.

5. Członkowie Kolegium Sędziowskiego, będący właścicielami psów, zgłoszonych do oceny, nie mogą brać udziału w ocenie psów tejże rasy.

6. Właściciele zgłoszonych do oceny psów, nawet będący członkami zarządów stowarzyszeń, względnie komitetów organizacyjnych, nie mogą być obecni przy sędziach w czasie dokonywania przez nich oceny.

7. Przy ocenie psów obowiązują regulaminy i wzorce ustalone przez Kolegium Sędziowskie i przyjęte przez Międzyklubowy Komitet Kynologiczny.

8. Ocena psów na wystawach odbywa się w każdej klasie bez przerwy publicznie w ringach, ogrodzonych i uniedostępnionych dla wejścia widzów. Wyniki dokonanej oceny na wystawach powinny być niezwłocznie ogłaszane po dokonaniu oceny psów w każdnej klasie, na próbach zaś

i konkursach — po ukończeniu sędziowania. Sprawozdanie sędziowskie winno być złożone, do Komitetu wystawowego lub do zarządu stowarzyszenia, urządzającego próby i konkursy — w ciągu jednego miesiąca od dnia dokonanej oceny.

9. Psy zgłoszone do oceny po terminie przewidzianym w regulaminie stowarzyszenia, względnie po zakończeniu i ogłoszeniu wyników oceny w każdej klasie, nie mogą być poddawane osobnej ocenie.

10. Decyzja ogłoszona przez sędziów jest ostateczna i nie może ulegać żadnym zmianom. W przypadkach wprowadzenia sędziów w błąd dany okaz zostaje skreślony z listy nagrodzonych psów.

11. Sędziowie nie mogą brać udziału w dyskusjach, dotyczących dokonanej przez nich oceny psów, a o wykonanych czynnościach powinni zawiadomić Kolegium Sędziowskie.

12. Członkowie Kolegium Sędziowskiego pełnią funkcje sędziów honorowo. Stowarzyszenia urządzające wystawy, próby lub konkursy psów, powinny dostarczyć sędziom środków komunikacyjnych, względnie zwrócić koszty przejazdów do miejsc oceny psów.

O ile ocena psów odbywa się poza miejscem stałego pobytu sędziego, stowarzyszenia ponoszą koszty podróży w wysokości wartości biletu kolejowego II klasy oraz diety w wysokości 20 zł dziennie.

13. Przy ocenie psów dokonanej przez sędziów mogą uczestniczyć asystenci, z listy kandydatów na sędziów, prowadzonej przez Kolegium Sędziowskie.

Ilość asystentów przy ocenie psów poszczególnych ras na wystawach lub przy komisjach sędziowskich, na próbach i konkursach psów, nie może przekraczać dwóch osób.

Postanowienia zawatre w § 2 i 6 niniejszego regulaminu dotyczą również asystentów.

SETTER KLUB W POLSCE

KSIĘGA REJESTRACYJNA
1932—1938.

WYKAZ
zarejestrowanych przydomków hodowlanych.

1. **ARGO** — dyr. Witold Góra, poczta Piaseczno, Zalesie, ul. Królowej Jadwigi.
2. **BESKID** — Ludmiła Metelska, Warszawa, Chocimska, 23.
3. **BRONIR** — mjr. Bronisław Staszewski, Wawer, k/Warszawy, Widoczna, 28.
4. **HALIES** — dr. Halina Słońska, Warszawa, Wspólna, 10.
5. **KOBLER** — mjr. Jerzy Kobylański, Warszawa, Ochota, Lelechowska, 4 m. 9.
6. **MONT JOIE** — dr. Leon Walicki, Warszawa, Klonowa, 5.
7. **PRISFIELD** — Wacław Wattson, Warszawa, Trębacka, 4.
8. **RADWAR** — Feliks Radzio, Warszawa, Kopernika, 42 m. 12.
9. **SPLENDOR** — Antoni Brudnicki, Warszawa, Krucza, 34.
10. **SURPRISE** — Bazyli Przychodźko, Warszawa, Saska Kępa, Kryniczna, 1.
11. **WUKA** — inż. Władysław Karsch, Warszawawa, Marszałkowska, 149.
12. **Z NAD PROSNY** — Ks. Antoni Kiszkurno, Szymanowice n/Prosną.
13. **VERTEX** — inż. Zygmunt Krotkiewski, Chorzów, Mościckiego, 24.

WYKAZ

zarejestrowanych setterów angielskich, irlandzkich i gordonów.

*) — przed nazwą psa oznacza wyróżnienie na konkursach lub próbach polowych.
**) — w końcu nazwy psa oznacza wyróżnienie na wystawach i pokazach psów rasowych.

1. *MUSA** — set. ang. blue-belton, s. ur. 3. IV. 30 (Jacky de Sologne-Jola du Martray), hod. O. Saenger, wł. mec. Stefan Piłsudski (Warszawa, Al. Jerozolimskie, 57).
2. *FRANC DE GUERVEUR** — set. ang. blue-belton, p. ur. 5. VII. 31 (By de Melville — Dinah des Hairies), hod. C. Leger (Francja), wł. mec. Stefan Piłsudski (Warszawa).
3. *SURPRISE ROUGE** — set. ang. blue-belton, s. ur. 10. IV. 30 (Danton — Dżurdzi), hod. N. Sołowjew (Rosja), wł. B. Przychodźko (Warszawa, Kryniczna, 1).
4. SURPRISE GLORYGAMA — set. ang. blue-belton, s. ur. 6. IV. 32 (Floks — Surprise Rouge N. 3), hod. B. Przychodźko, wł. Wacław Leśniewski (Warszawa).
5. LADY** — set. ang. blue-belton, s. ur. 3. VII. 1932 (Chock of Athenian — Alma N. 9), hod. A. Leżański, wł. Kazimierz Piłsudski (Warszawa, Malczewskiego, 18).
6. *SURPRISE GEM** — set. ang. blue-belton, p. ur. 6. IV. 32 (Floks — Surprise Rouge N. 3), hod. B. Przychodźko, wł. Zygmunt Tarnowski (Warszawa, Piusa XI, 31).
7. NORA** — set. ang. trójkolorowa s. ur. 3. VII. 32 (Chock of Athenian — Alma N. 9), hod. A. Leżański, wł. Henryk Kasperowicz (Warszawa, Al. Niepodległości 214).

8. **DŻEK** — blue-belton, p. ur. 14. X. 30 (Tur — Dżawa), hod. T. Tołłoczko, wł. Bar. P. Coche (Francja).

9. **ALMA** — set. ang. blue-belton, s. ur. 14. X 1930 (Tur — Dżawa), hod. T. Tołłoczko, wł. Antoni Leżański (Warszawa).

10. **AS** — set ang. blue-belton, p. ur. 12. XI. 31 (Chock of Athenian — Alma Nr. 9), hod. i wł. Antoni Leżański (Warszawa).

11. **DIANA**** — set. ang. trójkolorowa, s. ur. 24. II. 27 (Bekas — Diana), hod. M. Sieber, wł. Witold Góra (p. Piaseczna, Zalesie)

12. **AZA** — set. ang. blue-belton, s. ur. 12. XI. 1931 (Chock of Athenian — Alma N. 9), hod. A. Leżański, wł. Dr. Jan Borowski (Warszawa, Szczygla, 1a).

13. ***SURPRISE HELL** — set. ang. blue-belton, p. ur. 14. VII. 33 (Linfield Vigil, K. C. S. B. 404 LL. — Surprise Rouge N. 3), hod. B. Przychodźko, wł. Dr. Karol Orosz (Węgry).

14. **SURPRISE HILDA** — set. ang. trójkolorowa suka, s. ur. 14. VII. 33 (Lingfield Vigil, K. C. S. B. 404 LL. — Surprise Rouge N. 3), hod. B. Przychodźko, wł. Dr. Karol Orosz (Węgry).

15. **DOLLY**** — set. ang. trójkolorowa, s. ur. 8. XI. 32 (Chock of Athenian — Izolda Murza), hod. T. Zarzycki, wł. K. Ehrenkreutz (Warszawa).

16. ***ERA Z ROMOWE** — set. ang. blue-belton, s. ur. 30. I. 33 (Franc de Guerveur N. 2 — Musa N. 1), hod. S. Piłsudski, wł. Bolesław Gołębiowski (Warszawa).

17. **SURPRISE IRMA** — set. ang. lemon-belton, s. ur. 14. II. 34 (Dick of Athenian — Surprise Rouge), hod. B. Przychodźko, wł. Kazimierz Maćkowski (Warszawa).

18. **SURPRISE INDOS (IR)** — set. ang. lemon-belton, p. ur. 14. II. 34 (Dick of Athenian —

Surprise Rouge), hod. B. Przychodźko, wł. Jan Strzelecki (Warszawa, Plac Henkla).

19. *EOL Z ROMOWE — set. ang. blue-belton, p. ur. 30. I. 33 (Franc de Guerveur N. 2 — Musa N. 1), hod. mec. Stefan Piłsudski, wł. J. Olpiński (Warszawa).

20. FALA Z ROMOWE — set. ang. blue-belton, s. ur. 22. V. 34 (Franc de Guerveur N. 2 — Musa N. 1), hod. i wł. mec. Stefan Piłsudski Warszawa).

21. FREYA Z ROMOWE** — set. ang. lemon-belton, s. ur. 22. V. 34 (Franc. de Guerveur N. 2 — Musa N. 1), hod. i wł. mec. S. Piłsudski (Warszawa).

22. SURPRISE D'H (DASZ) — set. ang. blue-belton, p. ur. 14. VII. 33 (Lingfield Vigil, K. C. S. B. 404 LL. — Surprise Rouge N. 3), hod. B. Przychodźko, wł. Ks. Pr. Nowakowski (Warszawa, Marszałkowska, 31).

23. GRIGG OF OTHAM — set. ang. biały z czarnym, p. ur. 8. VI. 30 (West Down Wary, K. C. S. B. 363 KK — Ambrix Merle), hod. Maj. L. D. Lloyd (Anglja), wł. mec. Stefan Piłsudski (Warszawa).

24. LORD — set. ang. blue-belton, p. ur. 21. III. 1932 (Chock of Athenian — Diana), hod. K. Radowiecki, wł. Piotr Chrzanowski (Warszawa).

25. FLORA** — set. ang. blue-belton, s. ur. 15. VIII. 29 (Jacky de Sologre — Astra), hod. Wł. Ocetkiewicz, wł. Ludmiła Metelska (Warszawa).

26. RUMBA — set. ang. trójkolorowa, s. ur. 14. X. 31 (Chock of Athenian — Astra), hod. Wł. Ocetkiewicz, wł. Stanisław Miłodrowski (Warszawa, Elektoralna 11).

27. ROY — set. ang. trójkol., p. ur. 28. V. 34. (Surprise Gem N. 6 — Rumba N. 26), hod. S. Mi-

łodrowski, wł. Zygmunt Berowski (Warszawa, Chałubińskiego 11).

28. **DŻEK** — set. ang. blue-belton, p. ur. 28. V. 1934 (Surprise Gem N. 6 — Rumba N 26), hod. S. Miłodrowski, wł. Kazimierz Szczerba-Likiernik (Warszawa, Marszałkowska 31).

29 **DOLLY** — set. ang. trójkolorowa, s. ur. 28. V. 34 (Surprise Gem N. 6 — Rumba N. 26), hod. S. Miłodrowski, wł. Władysław Wernik (Milanówek, pens. „Kresy").

30. **RUTA** — set. ang. trójkolorowa, s. ur. 28. V. 1934 (Surprise GemN. 6 — Rumba N ?6), hod. i wł. S. Miłodrowski (Warszawa, Elektoralna 11).

31. **BOBY** — set. ang. blue-belton, p. ur. 5. VI. 1931 (Ilt. O. V. T. 240 — Buda Gipsy O. V. T. 212), hod. Dr. Meszaros (Węgry), wł. Leopold Briesemejster (Warszawa, Pierackiego 15).

32. **BESKID VERY NICE**** — set. ang. trójkolorowa, s. ur. 4. IV. 32 (Chock of Athenian — Flora N. 25), hod. i wł. Ludmiła Metelska (Warszawa).

33. ***SURPRISE GRAAL**** — set. ang. trójkolorowy pies, ur. 6. IV. 32 (Floks — Surprise Rouge N. 3), hod. B. Przychodźko, wł. Dr. Zygmunt Czajkowski (Noworadomsk).

34. **SURPRISE HARO**** — set. ang. blue-belton, p. ur. 14. VII. 33 (Lingfield Vigil. K. C. S. B. 404 LL. — Surprise Rouge N. 3), hod. B. Przychodźko, wł. Zygmunt Rakowicz (Warszawa, Czarnieckiego 53).

35. **AZA** — set. ang. lemon-belton, s. ur. 17. V. 1935 (Boby N. 31 — Dolly N. 15), hod. K. Ehrenkreutz, wł. Józef Juroff (Nowy Bytom, Piłsudskiego 10).

36. **DŻIM** — set. ang. blue-belton, p. ur. 17. V. 35 (Boby N. 31 — Dolly N. 15), hod. K. Ehrenkreutz, wł. Kazimierz Bosiacki (Warszawa, Piusa XI 49).

37. **MILORD** — set. ang. blue-belton, p. ur. 17. V. 35 (Boby N. 31 — Dolly N. 15). hod. K. Ehrenkreutz, wł. Wanda Dąbrowska (Sosnowiec, Piłsudskiego, 75).

38. **MIRA** — set. ang. lemon-belton, s. ur. 17. V. 1935 (Boby N. 31. — Dolly N. 15), hod. K. Ehrenkreutz, wł. Władysław Cybulski (Warszawa, Nowy Świat, 16).

39. **LIRA** — set. ang. liver-belton, s. ur. 29. IV. 1935 (Boby N. 31 — Aza Mont Joie N. 41), hod. L. Walicki, wł. Kaz. Kessel (Dęblin).

40. **TON MONT JOIE** — set. ang. blue-belton, p. ur. 29. IV. 35 (Boby N. 31 — Aza Mont Joie N. 41), hod. L. Walicki, wł. Gen. Edmund Knoll (Poznań).

41. **AZA MONT-JOIE**** — set. ang. blue-belton, s. ur. 13. III. 32 (Floks — Ara), hod. J. Wojnarowski, wł. Leon Walicki (Warszawa, Klonowa, 5).

42. **SZACH-MAT MONT JOIE**** — set. ang. blue-belton, p. ur. 29. IV. 35 (Boby N. 31, Aza Mont-Joie N. 41), hod. L. Walicki, wł. Adam Loret (Warszawa, Reja 5).

43. **DZIWA MONT-JOIE**, set. ang. blue-belton, s. ur. 29. IV. 35 (Boby N. 31 — Aza Mont-Joie N. 41), hod. L. Walicki, wł. Min. Juljusz Poniatowski (Warszawa, Min. Rol. i Ref. Roln.).

44. **JOLA MONT-JOIE**, set. ang. blue-belton, s. ur. 7. III. 34 (Kubuś — Aza Mont-Joie N. 41), hod. i wł. Leon Walicki (Warszawa, Klonowa, 5).

45. **PANIENKA**** — set. ang. blue-belton, s. ur. 23. VI. 34 (Boby N 31 — Dziana II), hod. inż. A. Karczewski, wł. Inż. Władysław Karsch (Warszawa, Marszałkowska, 149).

46. **BRONIR IKAR** — set. ang. blue-belton, p. ur. 27. VIII. 34 (Floks — Dolly N. 15). hod. B. Staszewski, wł. Marja Niepołomska (Warszawa, Górnickiego, 2).

47. **DŻYLDA** — set. ang. trójkolorowa, s. ur.

21. V. 34 (Tur — Surprise Gamma N. 66), hod. Hr. J. Rozwadowska, wł. Mjr. Dypl. Bronisław Kowalczewski (Warszawa, Ujazdowska 3).

48. **DODA BORIA** — set. ang. blue-belton, s. ur. 25. IV. 35 (Surprise Gem. N. 6 — Aza N. 12), hod. Dr. J. Borowski, wł. Inż. Reklewski (Warszawa).

49. **BRONIR IMĆ GRAŻUŚ**** — set. ang. blue-belton, p. ur. 27. VIII. 34 (Floks — Dolly N. 15), hod. i wł. Bronisław Straszewski (Wawer k/Warszawy, Widoczna 28).

50. ***BRONIR IMĆ MANRU**** — set. ang. blue-belton, p. ur. 27. VIII. 34 (Floks — Dolly N. 15), hod. i wł. Bronisław Straszewski (Wawer k/Warszawy, Widoczna 28).

51. **JOLLY BORIA** — set. ang. blue-belton, s. ur. 25. IV. 35 (Suprise Gem. N. 6 — Aza N. 12), hod. Dr. J. Borowski, wł. H. Gorozdowska (Gdynia).

52. **CHERRY BORIA** — set. ang. 'blue-belton, s. u. 25. IV. 35 (Surprise Gem N. 6 — Aza N. 12), hod. Dr. J. Borowski, wł. Halina Marja Słońska (Warszawa, Wspólna 10).

53. **SURPRISE JAWA** — set. ang. trójkolorowa, s. ur. 7. IV. 35 (Grigg of Otham N. 23 — Surprise Rouge N. 3), hod. B. Przychodźko, wł. Henryk Kasperowicz (Warszawa, Al. Niepodległości 214).

54. ***SURPRISE JARD** — set. ang. blue-belton, p. ur. 7. IV. 35 (Grigg of Othan N. 23 — Surprise Rouge N. 3), hod. B. Przychodźko, wł. Jan Kurnatowski (p. Gostyń, maj. Dusina).

55. **SURPRISE JAGO** — set. ang. blue-belton, p. ur. 7. IV. 35 (Grigg of Otham N. 23 -- Surprise Rouge N. 3), hod. B. Przychodźko, wł. Apolinary Lewandowski (Warszawa, Nowolipki 66).

56. **SURPRISE JOLLY** — set ang. blue-belton, ur. 7. IV. 35 (Grigg of Otham N. 23 — Surprise Rouge N. 3), hod. B. Przychodźko, wł. Zygmunt Tarnowski (Warszawa, Piusa XI nr. 31).

57. ***SURPRISE JOTA**** — set. ang. blue-belton, s. ur. 7. IV. 35 (Grigg of Otham N. 23 — Surprise Rouge N. 3), hod. B. Przychodźko, wł. Mjr. Jerzy Kobylański (Warszawa, Lelechowska, 4 m. 9).

58. **SURPRISE JAMB**** — set. ang. trójkolorowy, p. ur. 7. IV. 35 (Grigg of Otham N. 23 — Surprise Rouge N. 3), hod. B. Przychodźko, wł. Stanisław Wyszomirski (Warszawa, Al. Jerozolimskie, 21).

59. * **SURPRISE JOCKER** ** — set. ang. liver-belton, p. ur. 7. IV. 35 (Grigg of Otham Nr. 23 — Surprise Rouge N. 3), hod. B. Przychodźko, wł. Doyen (Belgja).

60. * **SPLENDOR SŁONKA** ** — set. ang. blue-belton, s. ur. 7. XII. 35 r. (Surprise D'H N. 22 — Alma N. 9), hod. A. Brudnicki, wł. A. Szydłowska (Przemyśl, Słowackiego 54).

61. **JERRY BORIA** — set. ang. blue-belton, p. ur. 25. IV. 35 (Surprise Gem N. 6 — Aza N. 12), hod. Dr. J. Borowski, wł. Jadwiga Wróblewska (Warszawa, Koszykowa 20).

62. ***BRONIR IWA**—set. ang. liver-belton, s. ur. 27. VIII. 34 (Floks—Dolly N. 15), hod. B. Staszewski, wł. mec. Stanisław Łazuk (Białystok, Kościelna 5).

63. **SURPRISE HORA** — set. ang. lemon-belton, s. ur. 14. VII. 33 (Lingfield Vigil. KCSB. 404. LL—Surprise Rouge N. 3), hod. B. Przychodźko, wł. ks. Dr. A. Kiszkurno (Szymanowice n/Prosną).

64. **JIM BORIA** — set. ang. blue-belton, p. ur. 25. IV. 35 (Surprise Gem N. 6 — Aza N. 12), wł. i hod. Jan Borowski (Warszawa, Szczygla 1-a).

65. **ZAZA** — set. ang. blue-belton, s. ur. 9. VI. 33 (Tur —Alfa), hod. E. Grzybowski, wł. Włodzimierz Lubimow (Warszawa).

66. **SURPRISE GAMMA** ** — set. ang. br. nakr., s. ur. 6. IV. 32 (Floks — Surprise Rouge N. 3), hod. B. Przychodźko, wł. Jan Jurkiewicz (Busko Zdrój, Sąd Grodzki).

67. **IRO** — set. ang. blue-belton, p. ur. 8. VII. 35 (Grigg of Otham N. 23 — Lady N. 5), hod. K. Piłsudski, wł. Wacław Szwanke (Warszawa, Śniadeckich 19).

68. **IRMA** — set. ang. blue-belton, s. ur. 8. VII 35 (Grigg of Otham N. 23 — Lady N. 5), hod. i wł. Kazimierz Piłsudski (Warszawa, Malczewskiego 18).

69. **WUKA ARES** ** — set. ang. blue-belton, p. ur. 3. VI. 36 (Bronir Imć Manru N. 50 — Panienka N. 45), hod. inż. W. Karsch, wł. dyr. Witold Góra (p. Piaseczno, Zalesie).

70. **PIRAT** — set. ang. blue-belton, p. ur. 4. VII. 36 (Surprise Gem N. 6 — Zaza N. 65), hod. i wł. Włodzimierz Lubimow (Warszawa).

71. **BILL** — set. ang. blue-belton, p. ur. 4. VII. 36 (Surprise Gem N. 6 — Zaza N. 65), hod. W. Lubimow, wł. Mec. Epsztein (Lublin).

72. **WUKA DIANA III** — set. ang. lemon-belton, s. ur. 4. VII. 36 (Bronir Imć Manru N. 50— Panienka 45), hod. W. Karsch, wł. Dr. Krzysztof Wise (p. Nieklamy, Drzewnica).

73. **BESKID SIR GARTH** ** — set. ang. blue-belton, p. ur. 14. XI. 34 (Tommy—Beskid Very Nice N. 32), hod. i wł. Ludmiła Metelska (Warszawa, Chocimska 23).

74. **BESKID SILVER VENUS** — set. ang. blue-belton, s. ur. 14. XI. 36 (Tommy-Beskid Very Nice N. 32), hod. i wł. Ludmiła Metelska (p. Zawoja 2, Podhale).

75. * **DŻOK** — set. ang. blue-belton, p. ur. 4. VII. 36 (Surprise Gem Nr. 6 — Zaza N. 65), hod. W. Lubimow, wł. M. Lampert (Warszawa).

76. **DŻOLI** — set. ang. blue-belton, s. ur. 4. VII. 36 (Surprise Gem N. 6—Zaza N. 65), hod. wł. W. Lubimow (Warszawa).

77. **DŻERI** — set. ang. blue-belton, s. ur. 4. VII. 36 (Surprise Gem N. 6 — Zaza N. 65), hod. i wł. W. Lubimow (Warszawa).

78. **DIANA**—set. ang. blue-belton, s. ur. 4. VII. 36 (Surprise Gem N. 6 — Zaza N. 65), hod. i wł. W. Lubimow (Warszawa).

79. **SPLENDOR BANDIT** — set. ang. blue-belton, p. ur. 7. XII. 35 (Surprise d'H (Dasz) N. 22—Alma N. 9), hod. A. Brudnicki, wł. S. Łukawski (p. Radość k/Warszawy).

80. **SPLENDOR GRACE** — set. ang. blue-belton, s. ur. 7. XII. 35 (Surprise d'H (Dasz) N. 22—Alma N. 9), hod. A. Brudnicki, wł. Anastazja Szydłowska (Przemyśl, Słowackiego 54).

81. **EROS** — set. ang. trójkolorowy, p. ur. 27. VII. 36 (Floks — Surprise Irma N. 17), hod. K. Maćkowski, wł. inż. Henryk Sosonko (Warszawa, Frascati 2).

82. **KENT** — set. ang. blue-belton, p. ur. 14. VIII. 36 (Boby N. 31 — Lady N 5), hod. K. Piłsudski, wł. Mjr. Wł. Wojciechowski (Wilanów, Cegielnia „Dąbrówka").

83. **BETTY**—set. ang. blue-belton, s. ur. 19. II. 36 (Boby N. 31 — Surprise Hora N. 63), hod. Ks. A. Kiszkurno, wł. Stefan Szaniawski (Garwolin).

84. **KARI** — set. ang. blue-belton, s. ur. 14. VIII. 36 (Boby N. 31 — Lady N. 5), hod. K. Piłsudski, wł. Aleksander Olechowski (Podkowa Leśna k/Warszawy, ul. Bankowa).

85. **WUKA EROS****—set. ang. blue-belton, p. ur. 3. VI. 36 (Bronir Imć Manru N. 50 — Panienka N. 45), wł. i hod. Inż. Wł. Karsch (Warszawa, Marszałkowska 149).

86. **WUKA JOLLY**** — set. ang. blue-belton,

s. ur. 3. VI. 36 (Bronir Imć Manru N. 50 — Panienka N. 45), wł. i hod. Inż. Wł. Karsch Warszawa).

87. **WUKA JAKPAN** ** — set. ang. lemon-belton, p. ur. 3. VI. 36 (Bronir Imć Manru N. 50 — Panienka N. 45), hod. Inż. Wł. Karsch, wł. J. Dorosiewicz (Warszawa).

88. **WUKA ASTRA III** ** — set. ang. lemon-belton, s. ur. 3. VI. 36 (Bronir Imć Manru N. 50 — Panienka N. 45), wł. i hod. Inż. Wł. Karsch (Warszawa).

89. * **BESKID FERWOR (LORD)** ** — set. ang. blue-belton, p. ur. 14. XII. 36 (Surprise Jocker N. 59 — Beskid Very Nice N. 32), hod. Ludmiła Metelska, wł. Władysław Stankiewicz (Święciany z. Wileńskiej, Sejmik Powiatowy).

90. **REK Z NAD PROSNY** — set. ang. blue-belton, p. ur. 19. II. 36 (Boby N. 31 — Surprise Hora Nr. 63), hod. ks. A. Kiszkurno, wł. A. Brudnicki (Warszawa, Krucza 34).

91. **RADWAR AS** — set. gordon, p. ur. 14. IX. 36 (Lord — Arza N. 100), hod. F. Radzio, wł. Aleksander Zawadzki.

92. **SURPRISE URWIS** — set. ang. blue-belton, p. ur. 7.IV.35 (Grigg of Otham N. 23 — Surprise Rouge N. 3), hod. B. Przychodźko, wł. Zbigniew Książkiewicz (Warszawa, Krakowskie Przedmieście 17 m. 41).

93. **WOTAN** — set. ang. lemon-belton, p. ur. 9. VI. 35 (Tur—Zaza N. 65), hod. W. Lubimow, wł. Kazimierz Januszewski (Warszawa, Śmiała 18).

94. **KING BORIA** ** — set. ang. blue-belton, p. ur. 10. VI. 36 (Szach Mat Mont-Jaie N. 42 — Aza N. 12), wł. i hod. Dr. Jan Borowski (Warszawa, Szczygla 1-a).

95. **ORE MONT-JOIE** — set. ang. blue-belton, p. ur. 26. III. 37 (Boby N 31 — Aza Mont-Joie N 41), hod. L. Walicki, wł. Witold Suchodolski (Warszawa, Akademicka 3).

96. **BAJKA** — set. ang. blue-belton, s. ur. 3. XI. 33 (Arry — Agna), hod. Jarosław Lauer, wł. Franciszek Kropp (Kraków, Lelewela 18).

97. **OLA MONT-JOIE** — set. ang. blue-belton, s. ur. 26. III. 37 (Boby N. 31 — Aza Mont-Joie N. 41), hod. L. Walicki, wł. prof. R. Diveky (Warszawa, Czackiego 16).

98. **ORA MONT-JOIE** — set. ang. blue-belton, s. ur. 26. III. 37 (Boby N 31 — Aza Mont-Joie N. 41), hod. L. Walicki, wł. Dyr. Zygmunt Porowski (Warszawa, Złota 62).

99. **OLD BOY MONT-JOIE** — set. ang. blue-belton, p. ur. 26. III. 37 (Boby N. 31 — Aza Mont-Joie Nr. 41), hod. L. Walicki, wł. prof. Zygmunt Jundziłł (Wilno, Pocztowa 26).

100. **AKA** ** — set. gordon, s. ur. 1. III. 31 (Dżok-Aza), wł. i hod. Feliks Radzio (Warszawa, Kopernika 42).

101. * **VERTEX BIM** ** — set. irlandzki, p. ur. 23. X. 32 (Rink — Asra), hod. Inż. Z. Krotkiewski, wł. Inż. Czesław Krasowski (Warszawa, Brzeska 6).

102. **ASTRA** ** — set. irlandzki, s. ur. 15. X. 30 (Tol-Diana), hod. Inż. Tołłoczko, wł. Inż. Zygmunt Krotkiewski (Chorzów, Mościckiego 24).

103. * **VERTEX BOY** ** — set. irlandzki, p. ur. 23. X. 32 (Rink — Astra), wł. i hod. Inż. Zygmunt Krotkiewski (Chorzów).

104. **SURPRISE KRAJ** — set. ang. lemon-belton, p. ur. 25. II. 37 (Surprise Jocker N. 59 — Surprise Rouge N. 3), hod. wł. B. Przychodźko, wł. Stachij Nikiforoff Łotwa, Ryga).

105. **KOBLER KAR** — set. ang. blue-belton, p. ur. 11. III. 37 (Surprise Haro N. 34 — Surprise Jota N. 57), hod. Mjr. J. Kobylański, wł. Inż. Władysław Wysocki (Wilno, Zakretowa 20).

106. **KOBLER KAPRI** — set. ang. blue-belton, p. ur. 11. III. 37 (Surprise Haro N. 34 — Surprise Jota N. 57), hod. Mjr. J. Kobylański, wł.

Kpt. Eugeniusz Prusiecki (Warszawa, Okęcie I p. lotniczy).

107. **KOBLER KRAKSA** — set. ang. trójkolorowa, s. ur. 11. III. 37 (Surprise Haro N. 34 — Surprise Jota N. 57), hod. i wł. Majr. J. Kobylański (Warszawa, Lelechowska 4 m. 9).

108. **SURPRISE KRAM** — set. ang. lemon-belton, p. ur. 25. II. 37 (Surprise Jocker N. 59 — Surprise Rouge N. 3), hod. B. Przychodźko, wł. Seweryn Mahler (Lwów, Lenartowicza 12).

109. **ARGO MIŁA****—set. ang. trójkolorowa, s. ur. 2. I. 33 (Floks—Diana N. 11), hod. i wł. Dyr. Witold Góra (p. Piaseczno, Zalesie) .

110. **BIS** — set. ang. blue-belton, p. ur. 23. III. 37 (Surprise Jamb N. 58 — Mira N. 38), hod. Władysław Cybulski, wł. Zofia Zwidrowicz (Warszawa, Nowy Świat 34).

111. **NEGUS** — set. ang. trójkolorowy, p. ur. 18. IV. 37 (Powder of Tirul LMBCG N. 104—Happy no Valteriem LMBCG N. 192), hod. A. Buchholz (Łotwa), wł. Stanisław Lazuk (Białystok, Kościelna 5).

112. **WUKA KORA** — set. ang. blue-belton, s. ur. 3. VI. 36 (Bronir Imć Manru N. 50 — Panienka N. 45), hod. Inż. Wł. Karsch, wł. Eugenjusz Furmańczyk (Łódź, Bednarska 26).

113. **BESKID HARNAŚ** — set. ang. lemon-belton, p. ur. 2. VIII. 37 (Beskid Sir Garth N. 73 — Flora N. 25), hod. Ludmiła Metelska, wł. Maria Godzwon (Bydgoszcz, Warszawska 17).

114. **BESKID FATRA**** — set. ang. liver-belton. s. ur. 14. XII. 36 (Surprise Jocker N. 59 — Beskid Very Nice N. 32), hod. i wł. Ludmiła Metelska (Warszawa, Chocimska 23).

115. **BESKID FRYNE**** — set. ang. blue-belton, s.. ur. 14. XII. 36 (Surprise Jocker N. 59 — Beskid Very Nice 32), hod. i wł. Ludmiła Metelska (Warszawa, Chocimska 23).

116. **BESKID FUGA** — set. ang. blue-belton, s. ur. 14. XII. 36 (Surprise Jocker N. 59 — Beskid

Very Nice N. 32), hod. i wł. Ludmiła Metelska (Warszawa, Chocimska 23).

117. **BESKID GULIVER** — set. ang. blue-belton, p. ur. 9. I. 37 (Beskid Sir Garth N. 73 — Flora N. 25), hod. i wł. Ludmiła Metelska (Warszawa, Chocimska 23).

118. **BESKID HARDY** — set. ang. trójkolorowy, p. ur. 2. VIII. 37 (Beskid Sir Garth N. 73 — Flora N. 25), hod. Ludmiła Metelska, wł. inż. Jan Jarocki.

119. **BESKID GLORY** — set. ang. lemon-belton, s. ur. 9. I. 37 (Beskid Sir Garth N. 73 — Flora N. 25), hod. i wł. Ludmiła Metelska. (Warszawa, Chocimska 23).

120. **SURPRISE KEN**** — set. ang. blue-belton, p. ur. 25. II. 37 (Surprise Jocker Nr. 59 — Surprise Rouge N. 3), hod. B. Przychodźko, wł. Witold Zajdel (Warszawa, Grochowska 155).

121. ***SURPRISE KRONE**—set. ang. blue-belton, s. ur. 25. II. 37 (Surprise Jocker N. 59 — Surprise Rouge N 3), hod. i wł. B. Przychodźko (Warszawa, Kryniczna 1)

122. **SURPRISE LUCK** — set. ang. trójkolorowy, p. ur. 23.XI.37 (Friend of Beckria, LMBCG N. 141 — Surprise Rouge N. 3), hod. B. Przychodźko, wł. arch. H. Blau (Łotwa, Ryga).

123. **SURPRISE LIR** — set. ang. trójkolorowy, p. ur. 23. XI. 37 (Friend of Beckria, LMBCG N. 141 — Surprise Rouge Nr. 3), hod. B. Przychodźko, wł. W. Denisewicz (Wilno, Popowska 14).

124. **DOLLY Z N/PROSNY** — set. ang. trójkolorowa, s. ur. 12. V. 37 (Bronir Imć Manru N. 50 — Surprise Hora Nr. 63), hod. Ks. A. Kiszkurno, wł. Bronisław Staszewski (Wawer k/Warszawy, Widoczna 28).

125. **MARKIZA Z N/PROSNY** ** — set. ang. trójkolorowa, s. ur. 12. V. 37 (Bronir Imć Manru N. 50 — Surprise Hora Nr. 63), hod. Ks. A.

Kiszkurno, wł. Janina Helmersen (p. Dołhinów, z. Wielńskiej, maj. Suchy Bór).

126. **BESKID HOKUŚ** — set. ang. lemon-belton, p. ur. 2. VIII. 37 (Beskid Sir Garth N. 73 — Flora N. 25), hod. Ludmiła Metelska, wł. por. A. Sobkiewicz (Brodnica n/Drwęcą, Paderewskiego 32).

127. **BESKID FORSTER** — set. ang. blue-belton, p. ur. 14. XII. 36 (Surprise Jocker N. 59 — Beskid Very Nice N. 32), hod. Ludmiła Metelska, wł. kpt. A. Stańczyk (Przemyśl, 5 p. s. p.).

128. **HALIES BILL**—set. ang. blue-belton, p. ur. 30. VI. 27 (Surprise Indos N. 18 — Cherry Boria N. 52), hod. dr. H. Słońska, wł. Edmund Zbigniew Oska (Warszawa, Mickiewicza 18).

129. **ARGO WIR** — set. ang. trójkolorowy p. ur. 12. VI. 37 (Wuka Ares N. 69 — Argo Miła N. 109), hod. dyr. W. Góra, wł. Stanisław Fijałkowski (Warszawa, Wilcza 53 m. 2).

130. **HALIES JOG** — set. ang. blue-belton, p. ur. 30. VI. 37 (Surprise Indos N. 18 — Cherry Boria N. 52), hod. dr. H. Słońska, wł. Jan Gnatowski (Warszawa, Prosta 36).

131. **RADWAR CZAR** — set. gordon, p. ur. 22. V. 37 (Rait-Ara N. 100), hod. Feliks Radzio, wł. Grzegorz Gurzec (Warszawa, Żabia 5 m. 9).

132. **ARGO EMIR (MIR)** — set. ang. blue-belton, p. ur. 12. VI. 37 (Wuka Ares N. 69 — Argo Miła N. 109), hod. dyr. W. Góra, wł. Jarosław Lauer (Kraków, Rydłówka, Al. Skrzyneckiego 16).

133. **HALIES AFTA** — set. ang. blue-belton, s. ur. 30. VI. 37 (Surprise Indos N. 18 — Cherry Boria Nr. 52), hod. dr. H. Słońska, wł. Stanisław Żakowski (p. Krośniewice, dom Wiechny).

134. **RADWAR TOM** — set. gordon, p. ur. 22. V. 37 (Rait-Ara N. 100), hod. Feliks Radio, wł.

dyr. Zygmunt Kaczkowski (Warszawa, Danilowiczowska 18).

135. **LADY** — set. ang. lemon-belton, s. ur. 1. II. 37 (Sippolas Danilo — Surprise Guerre), hod. Kółko łowieckie „Cyranka", wł. inż. Adam Juraniec-Jurewicz (Łuck, ul. Piotra Skargi 12).

136. **ARGO CEZAR** — set. ang. blue-belton, p. ur. 12. VI. 37 (Wuka Ares N 69 — Argo Miła 109), hod. dyr. W. Góra, wł. inż. Janusz Ciążkowski (Warszawa, Okęcie).

137. **ARGO MACIEK** — set. ang. blue-belton, p. ur. 12. VI. 37 (Wuka Ares N. 69 — Argo Miła N. 109), hod. i wł. dyr. W. Góra (p. Piaseczno, Zalesie).

138. **RADWAR HAGA** — set. gordon, s. ur. 22. V. 37 (Rait-Ara N. 100), hod. Feliks Radzio, wł. Jan Morawicki (Warszawa, Widok 14).

139. **HALIES WENA** — set. ang. blue-belton, s. ur. 30. VI. 37 (Surpris Indos N. 18 — Cherry Bozia N. 52), hod. dr. H. Słońska, wł. Wiesław Konarzewski (p. Kutno, skrz. poczt. 29, maj. Chróścinek).

140. **DIANA** — set. ang. blue-bleton, s. ur. 4. I. 37 (Acan of Poland — Aza II), hod. J. Tajlor, wł. Jan Gogulski (Warszawa, Koszykowa 37).

141. **BAJKA MONT-JOIE** — set. ang. blue-belton, s. ur. 1. VII. 38 (Boby N. 31 — Aza Mont-Joie N. 41), hod. L. Walicki, wł. ppłk. Józef Bizoń (Poznań, Al. Szelągowska 15).

142. **LEDA** — set ang. blue-belton, s. ur. 1. II. 37 Sippolas Danilo — Surprise Guerre), hod. Kółko łow. „Cyranka", wł. Tadeusz Zawodziński (p. Leszno k/Błonia, cukr. „Michałów").

143. **BERY** — set. irlandzki, s. ur. 15. XII. 35 (Rex J. Czyża — Kraska dr. Krzymuskiego), hod. dr. wet. J. Krzymuski, wł. Antoni Brudnicki (Warszawa, Krucza 34).

144. **TROP** — set. irlandzki, p. ur. 18. III. 38 (Bluf J. Cybulskiego — Lalka A. Radwana), hod. Antoni Radwan (Pyry), wł. Antoni Brudnicki (Warszawa, Krucza 34).

145. **REBUS (REB)** ** — set. irlandzki, p. ur. 8. VI. 36 (Ralf W. Soborskiego — Reda A. Brudnickiego), hod. i wł. A. Brudnicki (Warszawa, Krucza 34).

146. **WIP** ** — set. irlandzki, p. ur. 4. XII. 35 (Vermouth T. Skrzypiciela — Diana Fr. Dąbrowskiego), hod. Franciszek Dąbrowski, wł. Antonina Pęska (Komorów).

147. **BEKAS** — set. irlandzki, p. ur. 1. XII. 37 (Wip A. Pęskiej — Vertex Karioka), hod. dr. Alfred Sznerr, wł. Antonina Pęska (Komorów).

148. **KUBA** — set. ang., p. ur. 14. VI. 37 (Rek z nad Prosny N. 90 — Dżylda N. 47), hod. mjr. B. Kowalczewski, wł. Halina Skułowa (Lwów, ul. 29 listopada 18).

149. **ASAN** — set. ang. blue-belton, p. ur. 4. I. 37 (Acan of Poland — Aza II), hod. Jan Taylor (Warszawa, Śmiała 11), wł. dr. Adam Pietrasiewicz (Warszawa, Hoża 66 m. 8).

150. **PETERKIN OF GLYNCOED** — set. irl. p. ur. 1.VIII.37 (Slasher of Glyncoed — Lady Gabriel), hod. J. G. Petherick (Anglja), wł. Stanisław Pleśniewicz (Warszawa, Koszykowa 75).

151. **GOLDEN GLORY OF GLYNCOED**, — set. irl. s. ur. 19.II.36 r. (Irish Prince — Norna of. Glyncoed), hod. I. G. Petherick (Anglja), wł. Stanisław Pleśniewicz (Warszawa, Koszykowa 75).

152. **AZA**, set. irl. suka ur. — 30.IV.32 r. (Lord—S. Johnson — Diana), hod. W. Gumkowski, Warszawa, wł. Kazimierz Stojanowski (Warszawa, Krucza 3).

153. **STOWAN DIANA,** — set. irl. ur. 7.X.38 r. (Vermouth — T. Skrzypiciela—Aza, Nr. 152), hod. i wł. Kazimierz Stojanowski (Warszawa, Krucza 3).

154. **STOWAN REKS,**— set. irl. ur. 7.X.38 r. (Vermouth T. Skrzypiciela — Aza Nr. 152), hod. i wł. Kazimierz Stojanowski (Warszawa, Krucza 3).

SKOROWIDZ ZAREJESTROWANYCH PSÓW

Settery angielskie

Ałta (Halies) Nr. 133. .	S. Żakowski
Alma Nr. 9	A. Leżański
Ares (Wuka)** Nr. 69 .	W. Góra
As ** Nr. 10	A. Leżański
Asan Nr. 149	A. Pietrasiewicz
Astra (Wuka) ** Nr. 88 .	inż. Wł. Karsch
Aza Nr. 12	J. Borowski
Aza Nr. 35	J. Juroff
Aza (Mont Joie) ** Nr. 41	L. Walicki
Bajka Nr. 96	F. Kropp
Bajka (Mont Joie) Nr. 141	ppłk. J. Bizoń
Bandit (Splendor) Nr. 79	S. Łukawski
Betty Nr. 83	S. Szaniawski
Bill (Halies) Nr. 128 . .	E. Z. Oska
Bill Nr. 71	Mec. Epsztein
Bis Nr. 110	Z. Zwidrowicz
Boby Nr. 31	L. Briesemejster
Cezar (Argo) Nr. 136 . .	J. Ciążkowski
Cherry (Boria) Nr. 52 .	H. Słońska
D'H (Dasz) Surprise Nr. 22	Ks. Pr. Nowakowski
Diana Nr. 11	W. Góra
Diana III (Wuka) Nr. 72.	K. Wiese
Diana Nr. 78	W. Lubimow
Diana Nr. 140	J. Gogulski
Doda (Boria) Nr. 48 . .	inż. Reklewski

Dolly Nr. 15	K. Ehrenkreutz
Dolly Nr. 29	Wł. Wernik
Dolly (z nad Prosny) Nr. 124	B. Staszewski
Dziwa (Mont Joie) Nr. 43	J. Poniatowski
Dżek Nr. 8	bar. P. Coche
Dżek Nr. 28	K. Szczerba-Likiernik
Dżeri Nr. 77	W. Lubimow
Dżim Nr. 36	K. Bosiacki
* **Dżok** Nr. 75	M. Lampert
Dżoli Nr. 76	W. Lubimow
Dżylda Nr. 47	Br. Kowalczewski
Emir-Mir (Argo) Nr. 132	J. Lauer
Eol (z Romowe) Nr. 19	J. Olpiński
Era (z Romowe) Nr. 16	G. Gołębiowski
Eros Nr. 81	H. Sosonko
Eros (Wuka) ** Nr. 85	inż. Wł. Karsch
Fala (z Romowe) Nr. 20	mec. S. Piłsudski
Fatra (Beskid) ** Nr. 114	L. Metelska
* **Ferwor-Lord (Beskid)** ** Nr. 89	Wł. Stankiewicz
Flora ** Nr. 25	L. Metelska
Forster (Beskid) Nr. 127	kpt. A. Stańczyk
* **Franc (de Guerveur)** ** Nr. 2	mec. S. Piłsudski
Freja (z Romowe) ** Nr. 21	mec. S. Piłsudski
Fryne (Beskid) ** Nr. 115	L. Metelska
Fuga (Beskid) Nr. 116	L. Metelska
Gamma (Surprise) ** Nr. 66	J. Jurkiewicz
* **Gem (Surprise)** ** Nr. 6	Z. Tarnowski
Glorygamma (Surprise) Nr. 4	W. Leśniewski
Glory (Beskid) Nr. 119	L. Metelska
* **Graal (Surprise)** Nr. 33	dr. Z. Czajkowski
Grace (Splendor) Nr. 80	A. Szydłowska
Grażuś Imć (Bronir) ** Nr. 49	Br. Staszewski
Grigg (of Otham) Nr. 23	mec. S. Piłsudski

Guliver (Beskid) Nr. 117	L. Metelska
Hardy (Beskid) Nr. 118 .	J. Jarocki
Harnaś (Beskid) Nr. 113 .	M. Godzwon
Haro (Surprise) ** Nr. 34	Z. Rakowicz
* Hell (Surprise) Nr. 13 .	K. Orosz
Hilda (Surprise) Nr. 14 .	K. Orosz
Hokuś (Beskid) Nr. 126.	por. A. Sobkiewicz
Hora (Surprise) Nr. 63 .	ks. A. Kiszkurno
Ikar (Bronir) Nr. 46 . .	M. Niepołomska
Indos-Ir (Surprise) Nr. 18	J. Strzelecki
Irma (Surprise) Nr. 17 .	K. Maćkowski
Irma Nr. 68	Kazimierz Piłsudski
Iro Nr. 67	W. Szwanke
Iwa (Bronir) Nr. 62 . .	mec. St. Łazuk
Jakpan (Wuka) ** Nr. 87	J. Dorosiewicz
Jago (Surprise)** Nr. 55.	A. Lewandowski
Jamb (Surprise) ** Nr. 58	Wyszomirski
* Jard (Surprise) Nr. 54	J. Kurnatowski
Jawa (Surprise) Nr. 53 .	H. Kasperowicz
Jerry (Boria) Nr. 61 . .	J. Wróblewska
Jim (Boria) Nr. 64 . . .	J. Borowski
* Jocker (Surprise) ** Nr. 59	P. Doyen
Jog (Halies) Nr. 130 . .	J. Gnatowski
Jola (Mont Joie) Nr. 44 .	L. Walicki
Jolly (Boria) Nr. 51 . .	H. Gorazdowska
Jolly (Surprise) Nr. 56 .	Z. Tarnowski
Jolly (Wuka)** Nr. 86	inż. W. Karsch
* Jota (Surprise) ** Nr. 57	J. Kobylański
Kapri (Kobler) Nr. 106	kap. E. Prusecki
Kar (Kobler) Nr. 105 . . .	W. Wysocki
Kari Nr. 84	A. Olechowski
Ken (Surprise) ** Nr. 120	W. Zajdel
Kent Nr. 82	mjr W. Wojciechowski
King (Boria) ** Nr. 94 .	J. Borowski
Kora (Wuka) Nr. 112 .	E. Furmańczyk
Kraj (Surprise) Nr. 104 .	S. Nikiforoff
Kraksa (Kobler) Nr. 107	J. Kobylański
Kram (Surprise) Nr. 108 .	S. Mahler

* **Krone** (Surprise) Nr. 121	B. Przychodźko
Kuba Nr. 148	H. Skułowa
Lady** Nr. 5	K. Piłsudski
Lady Nr. 135	A. Juraniec-Jurewicz
Leda Nr. 142	T. Zawadziński
Lir (Surprise) Nr. 123 .	W. Denisewicz
Lira Nr. 39	patrz w Ks. Rej. pod Nr. 39
Lord Nr. 24	P. Chrzanowski
Luck (Surprise) Nr. 122.	A. Blau
Maciek (Argo) Nr. 137 .	W. Góra
* **Manru Imć** (Bronir) ** Nr. 50	Br. Staszewski
Markiza (z n/Prosny)** Nr. 125	J. Helmersen
Miła (Argo) ** Nr. 109 .	W. Góra
Milord Nr. 37	W. Dąbrowska
Mira Nr. 38	inż. W Cybulski
* **Musa** ** Nr. 1	mec. S. Piłsudski
Negus Nr. 111	mec. St. Łazuk
Nora ** Nr 7	H. Kasperowicz
Ola (Mont Joie) Nr. 97	prof. R. Diveky
Old Boy (Mont Joie) Nr. 99	prof. Z. Jundziłł
Ora (Mont Joie) Nr. 98 .	Z. Porowski
Ore (Mont Joie) Nr. 95 .	W. Suchodolski
Panienka ** Nr. 45 . .	inż. Wł. Karsch
Pirat Nr. 70	W. Lubimow
Rek (z n/Prosny) Nr. 90	A. Brudnicki
* **Rouge** (Surprise) ** Nr. 3	B. Przychodźko
Roy Nr. 27	Z. Berowski
Rumba Nr. 26	mec. S. Miłodrowski
Ruta Nr. 30	mec. S. Miłodrowski
Silver Venus (Beskid) Nr. 74	L. Metelska
Sir Garth (Beskid) ** Nr. 73	L. Metelska

* Słonka (Splendor) **
Nr. 60 . . . . A. Szydłowska
Szach Mat (Mont Joie) **
Nr. 42 . . . . Adam Loret
Ton (Mont Joie) Nr. 40 gen. E. Knoll
Urwis (Surprise) Nr. 92 . Z. Książkiewicz
Wena (Halies) Nr. 139 . W. Konarzewski
Wir (Argo) Nr. 129 . . St. Fijałkowski
Wotan ** Nr. 93 . . . K. Januszewski
Zaza Nr. 65 . . . . . W. Lubimow
Very-Nice (Beskid) **
Nr. 32 . . . . L. Metelska

Settery irlandzkie

Astra ** Nr. 102 . . . inż. Z. Krotkiewski
Aza Nr. 152 . . . . . K. Stojanowski
Bekas Nr. 147. . . . . A. Pęska
Bery Nr. 143 . . . . . A. Brudnicki
Bim (Wertex) ** Nr. 101 inż. C. Krassowski
Boy (Wertex) ** Nr. 103 inż. Z. Krotkiewski
Diona (Stowan) Nr. 153. K. Stojanowski
Golden Glory of
Glyncoed ** Nr. 151. S. Pleśniewicz
Peterkin of Glyncoed**
Nr. 150 . . . . S. Pleśniewicz
Rebus (Reb) ** Nr. 145 . A. Brudnicki
Reks (Stowan) Nr. 154. K. Stojanowski
Trop Nr. 144 . . . . . A. Brudnicki
Wip ** Nr. 146 . . . . A. Pęska

Settery gordony

Ara ** Nr. 100 . . . . F. Radzio
Ar (Radwar) Nr. 91 . . A. Zawadzki
Czar (Radwar) Nr. 131 . G. Gurzec
Haga (Radwar) Nr. 138 . J. Morawicki
Tom (Radwar) Nr. 134 . Z. Kaczkowski

WYKAZ KSIĘGI REJESTRACYJNEJ POINTER KLUBU BĘDZIE ZAMIESZCZONY W 1940 R.

B. PRZYCHODŹKO

Przedruk zastrzeżony.

Kalendarz szczenienia się suk na rok 1939/40

Okres ciąży — 63 dni.

Pokrycie 38r.	Data porodu 38/39 r		Pokrycie 38r.	Data porodu 39 r.		Pokrycie 38r.	Data porodu 39 r.		Pokrycie 39r.	Data porodu 39 r.		Pokrycie 39r.	Data porodu 39 r.	
X	XII	I	XI	I	II	XII	II	III	I	III	IV	II	IV	V
1	4	—	1	4	—	1	3	—	1	6	—	1	6	-
2	5	—	2	5	—	2	4	—	2	7	—	2	7	
3	6	—	3	6	—	3	5	—	3	8	—	3	8	—
4	7	—	4	7	—	4	6	—	4	9	—	4	9	—
5	8	-	5	8	—	5	7	—	5	10	—	5	10	—
6	9	—	6	9	—	6	8	—	6	11	—	6	11	—
7	10	—	7	10	—	7	9	—	7	12	—	7	12	—
8	11	—	8	11	—	8	10	—	8	13	—	8	13	—
9	12	—	9	12	—	9	11	—	9	14	—	9	14	—
10	13	—	10	13	—	10	12	—	10	15	—	10	15	—
11	14	—	11	14	—	11	13	—	11	16	—	11	16	—
12	15	—	12	15	—	12	14	—	12	17	—	12	17	—
13	16	—	13	16	—	13	15	—	13	18	—	13	18	—
14	17	—	14	17	—	14	16	-	14	19	—	14	19	—
15	18	—	15	18	—	15	17	—	15	20	—	15	20	—
16	19	—	16	19	—	16	18	—	16	21	—	16	21	—
17	20	—	17	20	-	17	19	—	17	22	—	17	22	—
18	21	—	18	21	—	18	20	—	18	23	—	18	23	—
19	22	—	19	22	—	19	21	—	19	24	—	19	24	—
20	23	—	20	23	—	20	22	—	20	25	—	20	25	—
21	24	—	21	24	—	21	23	—	21	26	—	21	26	—
22	25	—	22	25	-	22	24	—	22	27	—	22	27	—
23	26	—	23	26	—	23	25	—	23	28	—	23	28	—
24	27	—	24	27	—	24	26	—	24	29	—	24	29	—
25	28	—	25	28	—	25	27	—	25	30	—	25	30	—
26	29	—	26	29	—	26	28	—	26	31	—	26	—	1
27	30	—	27	30	—	27	—	1	27	—	1	27	—	2
28	31	—	28	31	-	28	—	2	28	—	2	28	—	3
29	—	1	29	—	1	29	—	3	29	—	3			
30	—	2	30	—	2	30	—	4	30	—	4			
31	—	3				31	—	5	31	—	5			

Kalendarz szczenienia się suk na rok 1939/40.

Okres ciąży — 63 dni.

Pokrycie 39r.	Data porodu 39 r.		Pokrycie 39r.	Data porodu 39 r.		Pokrycie 39r.	Data porodu 39 r.		Pokrycie 39r.	Data porodu 39 r.		Pokrycie 39r.	Data porodu 39 r.	
III	V	VI	IV	VI	VII	V	VII	VIII	VI	VIII	IX	VII	IX	X
1	4	—	1	4	—	1	4	—	1	4	—	1	3	—
2	5	—	2	5	—	2	5	—	2	5	—	2	4	—
3	6	—	3	6	—	3	6	—	3	6	—	3	5	—
4	7	—	4	7	—	4	7	—	4	7	—	4	6	
5	8	—	5	8	—	5	8	—	5	8	—	5	7	—
6	9	—	6	9	—	6	9	—	6	9	—	6	8	—
7	10	—	7	10	—	7	10	—	7	10	—	7	9	—
8	11	—	8	11	—	8	11	—	8	11	—	8	10	—
9	12	—	9	12	—	9	12	—	9	12	—	9	11	—
10	13	—	10	13	—	10	13	—	10	13	—	10	12	—
11	14	—	11	14	—	11	14	—	11	14	—	11	13	—
12	15	—	12	15	—	12	15	—	12	15	—	12	14	—
13	16	—	13	16	—	13	16	—	13	16	—	13	15	—
14	17	—	14	17	—	14	17	—	14	17	—	14	16	—
15	18	—	15	18	—	15	18	—	15	18	—	15	17	—
16	19	—	16	19	—	16	19	—	16	19	—	16	18	—
17	20	—	17	20	—	17	20	—	17	20	—	17	19	—
18	21	—	18	21	—	18	21	—	18	21	—	18	20	—
19	22	—	19	22	—	19	22	—	19	22	—	19	21	—
20	23	—	20	23	—	20	23	—	20	23	—	20	22	—
21	24	—	21	24	—	21	24	—	21	24	—	21	23	—
22	25	—	22	25	—	22	25	—	22	25	—	22	24	—
23	26	—	23	26	—	23	26	—	23	26	—	23	25	—
24	27	—	24	27	—	24	27	—	24	27	—	24	26	—
25	28	—	25	28	—	25	28	—	25	28	—	25	27	—
26	29	—	26	29	—	26	29	—	26	29	—	26	28	—
27	30	—	27	30	—	27	30	—	27	30	—	27	29	—
28	31	—	28	—	1	28	31	—	28	31	—	28	30	—
29	—	1	29	—	2	29	—	1	29	—	1	29		1
30	—	2	30	—	3	30	—	2	30	—	2	30	—	2
31	—	3				31	—	3				31	—	3

Kalendarz szczenienia się suk na rok 1939/40.

Okres ciąży — 63 dni.

Pokrycie 39r.	Data porodu 39 r.		Pokrycie 39r.	Data porodu 39 r.		Pokrycie 39r.	Data porodu 39/40 r.		Pokrycie 39r.	Data porodu 40 r.		Pokrycie 39r.	Data porodu 40 r.	
VIII	X	XI	XI	XI	XII	X	XII	I	XI	I	II	XII	II	III
1	4	—	1	4	—	1	4	—	1	4	—	1	3	—
2	5	—	2	5	—	2	5	—	2	5	—	2	4	—
3	6	—	3	6	—	3	6	—	3	6	—	3	5	—
4	7	—	4	7	—	4	7	—	4	7	—	4	6	—
5	8	—	5	8	—	5	8	—	5	8	—	5	7	—
6	9	—	6	9	—	6	9	—	6	9	—	6	8	—
7	10	—	7	10	—	7	10	—	7	10	—	7	9	—
8	11	—	8	11	—	8	11	—	8	11	—	8	10	—
9	12	—	9	12	—	9	12	—	9	12	—	9	11	—
10	13	—	10	13	—	10	13	—	10	13	—	10	12	—
11	14	—	11	14	—	11	14	—	11	14	—	11	13	—
12	15	—	12	15	—	12	15		12	15	—	12	14	—
13	16	—	13	16	—	13	16	—	13	16	—	13	15	—
14	17	—	14	17	—	14	17	—	14	17	—	14	16	—
15	18	—	15	18	—	15	18	—	15	18	—	15	17	—
16	19	—	16	19	—	16	19	—	16	19	—	16	18	—
17	20	—	17	20	—	17	20	—	17	20	—	17	19	—
18	21	—	18	21	—	18	21	—	18	21	—	18	20	—
19	22		19	22	—	19	22	—	19	22	—	19	21	—
20	23	—	20	23	-	20	23	—	20	23		20	22	—
21	24	—	21	24	—	21	24	—	21	24	—	21	23	—
22	25	—	22	25	—	22	25	-	22	25	—	22	24	—
23	26	—	23	26		23	26	—	23	26		23	25	—
24	27	—	24	27	—	24	27	—	24	27	—	24	26	—
25	28	—	25	28	—	25	28	—	25	28	—	25	27	—
26	29	—	26	29	—	26	29	—	26	29	—	26	28	—
27	30	—	27	30	—	27	30	—	27	30	—	27	29	—
28	31	—	28	—	1	28	31	—	28	31	—	28	—	1
29	—	1	29	—	2	29	—	1	29	—	1	29	—	2
30	—	2	30	—	3	30	—	2	30	—	2	30	—	3
31	—	3				31	—	3				31	—	4

Br. Nowak.

METRYKI STRZELB.

Każda strzelba wypuszczona przez fabrykę posiada oprócz firmy i numeru pewne cechy „kabalistyczne". Te właśnie cechy „kabalistyczne" nie są niczem innem, jak metryką strzelby, mówią nam, która stacja badawcza broń tę badała, wiele razy była badaną, na jaki proch dana strzelba jest dostosowaną. Umiejętność zatem czytania tych znaków jest dla myśliwego pożądaną szczególnie, gdy strzelbę kupuje nie w znanej firmie handlującej bronią, ale z drugiej ręki, czyli okazyjnie. Nieraz słyszymy o wypadku rozerwania strzelby podczas polowania. Przy badaniu powodów okazuje się, że często był nim niewłaściwy proch. Myśliwy kupił strzelbę na oko dobrą, silną, — a zatem sądził, że można z niej strzelać każdym nabojem. Użył więc naboju ładowanego prochem bezdymnym, a nawet strzelał z niej parokrotnie, — aż tu jednego pięknego poranku na polowaniu lufa pękła! Co się okazuje? Strzelba nie nadawała się do prochów bezdymnych, co w metryce na strzelbie było wyraźnie oznaczone — ale niestety na znakach tych myśliwy zupełne się nie znał.

Rożnica między prochem dymnym a bezdymnym jest bardzo duża! Jeżeli przy prochu dymnym ciśnienie w lufie dochodzi 300 kg/cm^2 to przy prochu bezdymnym to ciśnienie dochodzi do około 600 kg/cm^2, a zatem nie można się dziwić, że mogło nastąpić rozerwanie lufy w strzelbie, w której wytrzymałość nie jest na takie ciśnienie obliczona.

Aby zapoznać szerszy ogół myśliwych z temi znakami, a tem samem uprzystępnić umiejętność odczytania „metryk" na strzelbach, podáję parę ich fotografji, ułożonych państwami, gdyż każde państwo posiada odmienne znakowanie. Jeżeli w

danem państwie istnieje więcej stacji do badania broni, wówczas każda z tych stacji posiada swoje odznaki.

Przy tej też sposobności chciałbym przestrzedz posiadaczy broni kulowych (drylingów, bokówek lub sztucerów), aby przy fabrykacji nabojów do tej broni nie używali przypadkowo prochu przeznaczonego do śrutu, gdyż właściwości prochu do śrutu są zupełnie inne od właściwości prochu do kul Użycie prochu do śrutu w broni gwintowanej (kulowej) można przepłacić nawet życiem, gdy natomiast odwrotnie (proch kulowy użyty do śrutu) daje bardzo marny tylko strzał.

Niemcy

I próba	II próba	Próba w gotowym stanie		Lufy na		Lufy na bezdymny		Badania wtórne po reperacji
		śrut	kula	śrut „Chok”	kule	kule	śrut	
	U	S	B	W	G	N	N Nitro	R

Uwaga: W strzelbach na proch bezdymny są wybite, oprócz tych znaków, kaliber, najlepszy dla danej strzelby ładunek prochu (Rottweiler), długość łuski w m/m.

Austrja, Węgry i Czechosłowacja

Stacje badania broni

Ferlach	Weipert	Wiedeń	Praga	Budapeszt	
E	R	B	E	I	

I próba

				BP

II próba

Znaki dla prochów bezdymnych

NP B	NP P	NP F	NP W	NP V

Uwaga:

· Obecnie Czechosłowacja, zamiast orzełka austr. z „2“ daje godło państwa — lwa.

Belgja

I próba	II próba dla broni śrutowej	II próba dla broni kulowej	znaki na proch bezdymny
		R	P.V.

Uwaga: Następnie na lufach podane są: kaliber, długość łusek, przekrój lufy w środku i u wylotu w m/m.

St. Etienne — F r a n c j a — Paryż

Cecha normalna	znaki na proch bezdymny	cecha normalna	znaki na proch bezdymny
F	PT		P.T.

Londyn — A n g l j a — Birmingham

cecha normalna	znaki na proch bezdymny	cecha normalna	znaki na proch bezdymny
Φ V	NP NP	BP BV	NP NP

H i s z p a n j a

cecha normalna	znaki na proch bezdymny	
X X		

I t a l j a

II próba	III próba	śrut bezdymny	broń kulowa i rewolwery na prochy bezdymne
P N (2)	**P N (2) Finito**	**P G F (2)**	**P (D 2)**

WŁ. Z.

BROŃ STRZELA, ALE „ŁOŻE TRAFIA".

Jest to aforyzm (nie wiem dokładnie czyj), którego używa w swych publikacjach dość często jeden z nestorów naszego myślistwa, zarazem znawca broni i balistyki — gen. w st. sp. inż. Walery Maryański.

Ceniony ten uator i myśliwy używa tego aforyzmu najzupełniej słusznie. Zawsze go rozumiałem — raczej przeczuwałem, jeszcze go nie znając — d z i ś w i e m dokładnie, że w kolbie, w przykładzie, czy w łożu — jak kto chce — leży f i l o z o f j a t r a f i a n i a.

To „dziś", które wyżej podkreśliłem, sprowadza się do ostatnich dwóch lat dopiero. Dlaczego? Poprostu — jak to dziś wyrozumiewam — dlatego, że od najmłodszych lat używana przezemnie broń przypadkowo leżała mi doskonale. Najpierw strzelałem z broni ś. p. Ojca, potem któregoś z wujów, w zależności od tego, gdzie rzuciły mnie losy na wakacje. Zawsze partoliłem — ale czego mogłem od siebie wtedy wymagać?!...

Kiedyś, jako studentowi, zdarzyło mi się przez pół dnia strzelać z broni ś. p. Prezesa Zdzisława Rutkowskiego ze Szpetala. Była to ‚Greenerka" od pary. Przed południem (w K u t n o w s k i e m w 1909 r.) zabiłem z innej pożyczonej strzelby 7 czy 8 kuropatw (sukę miałem doskonałą! — także pożyczoną), a po południu z tej Greenerki— 17 sztuk!

To mnie zastanowiło. Pan Rutkowski sam się tem zainteresował. Powiedział mi wieczorem: — Dobrze pan strzela, ale dlaczego gorzej z tamtej

strzelby? Jeśli chodzi o skupienie śrutów, to z mojej, bardzo gęsto bijącej, jeszcze trudniej trafić...

I zaczął oglądać starą broń administratora majątku, z której wówczas zawsze strzelałem. Coś bardzo kiwał głową. Nazajutrz rano wypróbował ją do celu. Pokrycie znalazł znakomite. Ostatecznie powiedział mi tak:

— Panie Władysławie, pan będzie dobrze strzelał, ale niech pan sobie dobierze broń do swojej budowy. Kolba musi pasować, musi odpowiadać budowie strzelca.

Minęły lata. Zapomniałem o tem. Przyszła wojna światowa. Używałem od 1913 r. do 1915 r. własnej już szwedki „Husqvarna". Biła świetnie i ja strzelałem z niej dobrze, nawet bardzo dobrze. Zarekwirowali ją z przechowania w majątku pod Warszawą — Niemcy.

Mieszkając w okupacji austrjackiej, okazyjnie kupiłem od kogoś — komu nie pasowała — Sauerkę, trzy kółka... Służyła mi lat... 20! Biła świetnie. Byłem znanym (w swoich kołach prowincjonalnych: Lublin, a potem Mińsk Mazowiecki) „ptasznikiem". 80% trafionych, to było u mnie normalne, a na polowaniach zajęczych przekpiwano ze mnie, że dlatego zazwyczaj mam największy pokot, bo noszę bekieszę o bardzo długiej „sukni", więc zające mnie biorą za... babę. Wytrzymywałem to.

Na otwarciu strzelnicy rzutkowej „Pocisku" w Rembertowie rozstrzeliwałem się w puli otwarcia jako 3-ci! Ciągle z tej seryjnej — bądź co bądź — Sauerki.

Obecnie od dwóch lat jej nie mam, zlikwidowałem ją z pewnych względów, taksamo jak psa... Ano, szewc bez butów chodzi.

*

Poco ta spowiedź? Otóż... dla Was — Czytelnicy. Inną historję w treści, ale zupełnie identyczną co do wniosków ostatecznych opowiedział mi

Dr. G., znany szerokiemu ogółowi myśliwy z Warszawy, świetny strzelec. I on dopiero przypomniał mi pogląd ś. p. Prezesa Rutkowskiego. Dr. G. całe lata męczył się ze świetnym Purdey'em, sprzedając swą wypróbowaną starą Pirlette'kę komuś, któremu oczywiście za Purdey'a dopłacił. I... umarł w butach, jak to mówią w Warszawie. Już nie mówiono o Dr. G., że... „to jest ten kocioł, w którym Dr. G. spudłował jednego zająca". Dr. G. pudłował od tej pory znacznie częściej.

Aż wreszcie... dorobił mu właściwe łoże do Purdey'a Bronisław Kuliński. To trwa dopiero dwa lata. Dr. G. odzyskał swoją formę i klasę.

Kiedy wysłuchałem tego opowiadania — a przecież wiem oddawna, że Dr. G., jest myśliwym i strzelcem pierwszej klasy — powiedziałem:

— Doktorzę, pójdźmy do tego Kulińskiego. Coś o nim już słyszałem, widziałem jego eksponaty na wystawach, ale dziennikarz nie ma czasu zajmować się tematem „pobocznym". Teraz mnie to bardzo zainteresowało. Już nie dla mnie — dla innych — dla tych, którzy nie wiedzą, że mogą lepiej strzelać.

*

Nowoczesna kamienica na Powiślu, w okolicy Czerniakowskiej. Ładne mieszkanie. Z przedpokoju wchodzimy do warsztatu, który robi wrażenie prawie że „gabinetu myśliwskiego". Mały warsztacik, ładnie wygląda — obok stolik pomocniczy — to są meble, pomimo „śrubsztaków" i innych przyrządów umieszczonych na nich, które wyglądają, jak... cacka. W rogu pokoju stoi coś w rodzaju stalug okręcanych na swej osi, na tem spoczywa sześć rozmaitych broni: śrutówek i sztucerów. W innym rogu etażerka z szeregiem półek, na których leżą surowe (nieobrobione) kawałki pięknych orzechów na łoża.

Proszę gospodarza o wywiad — właściwie o „wykład".

I p. Kuliński z całą uprzejmością pokazuje mi strzelbę-gołębiarkę o łożu, w którem znajduje się szereg śrub, wpuszczonych w drzewo, poruszających oddzielne części tej dziwnej kolby. Odpowiednim kluczem nastawia się je, rozsuwając czy odsuwając w boki lub w górę i dół różne części łoża. W ten sposób mistrz dopasowuje kolbę do budowy ciała strzelca. Ale na tem nie koniec. Gdy właściwe wymiary są ustabilizowane, strzelbę wkłada się w rodzaj ramy drewnianej, umocowuje się ją poziomo i odczytuje na odpowiednich podziałkach w m/m wymiary tych przesunięć części kolby, których dokonano śrubami, dopasowując strzelbę tak, aby „leżała" niezawodnie. I już przy robocie łoża lub korygowaniu dawnego nie może być omyłki. Widziałem najdziwaczniejsze wygięcia różnych łóż, nawet od sztucera, którym można strzelać z prawego ramienia lewem okiem.

Teraz już wszystko rozumiem!

„Broń strzela, ale łoże trafia"!...

Bronisława Kulińskiego, mistrza-wytwórcy i korektora indywidualnych kolb myśliwskich są klijentami najpierwszorzędniejsi strzelcy kulowi i śrutowi z całej Polski. Dobrze, żeby o tem i ta szara brać wiedziała, która — zmuszona okolicznościami, w gruncie rzeczy nieświadoma— „patałaszy" całe życie.

To nie są sumy, to nie są wcale wielkie wydatki w stosunku do tego, ile przepaskudzamy pieniędzy na polowania, z wyników których nie jesteśmy zadowoleni.

Nie będę opisywał „wywiadu" z mistrzem Kulińskim. Nie będę namawiał nikogo do wejścia z nim w stałe, niezawodne stosunki.

Poprostu powiem: jestem zachwycony!

„Mam swoje lata", jak to się mówi, strzelałem dużo i z rozmaitej broni lecz przeważnie, poza opisanemi wyżej broniami, zawsze „coś mi nie dogadzało".

Wiem dopiero odniedawna, że to niedopasowane do mojej budowy łoże strzelby.

Owszem — ludzie mniej więcej normalni, kupując broń w pierwszym lepszym magazynie broniowym, gdzie „znają się na tych rzeczach" — strzelają „na piątkę". Ale — śmiem tak daleko pójść w moich konkluzjach — to są sytuacje przypadku.

Natomiast pozwalam sobie twierdzić, że kto chce dobrze trafiać, musi mieć odpowiednio przystosowane do swej budowy łoże strzelby...

Ale nie każdy magazyn potrafi to spostrzedz, uchwycić i wykonać.

Nie będę szczegółowo opisywać tego, co jeszcze widziałem w „zakładzie" p. Kulińskiego — ani przyrządów, niezwykle precyzyjnie wykonanych (sam, osobiście je stwarza), ani zrozumianej przezemnie niezawodności jego matematycznych obliczeń, skojarzonych z umiejętnością „rozgryzienia psychologji myśliwego" — toby zajęło zbyt dużo miejsca.

Powiem tylko tyle:

W żadnym magazynie nie spotkałem się z tak wszechstronną troską ekspedjującego personelu, o to, czy mi ta strzelba leży i fizycznie odpowiada. Owszem, pokazywano mi z niej rewelacyjne arkusze pokrycia — polegano (widać) na mojej własnej orjentacji w przymiarach broni — i nic więcej.

Koledzy myśliwi! Tę Wam jedną radę dać mogę:

— Dopasowujcie łoże strzelby do budowy swego ciała.

POLSKI ZWIĄZEK ŁOWIECKI

DZIAŁ ORGANIZACYJNY

ADRESY I SKŁAD INSTANCYJ
ORGANIZACYJNYCH.

NACZELNA RADA ŁOWIECKA.
Warszawa, Nowy Świat 35.

Prezes:
Sosnkowski Kazimierz, generał broni — Warszawa, Frascati 2.

Wiceprezesi:
Fabrycy Kazimierz, gen. dyw. — Lwów, Romanowicza 11.
Komierowski Tomasz — Przepałkowo, Komierowo.
Potocki hr. Maurycy — Jabłonna k/Warszawy.
Skulski Leopold, inż. — Warszawa, Sandomierska 5.

Prezesi Oddziałów:
Białostockiego — Stetkiewicz Olgierd, prok. S. O. — Białystok, Świętojańska 22.
Kieleckiego — Wielopolski mrgr. Zygmunt — Chroberz.
Lubelskiego — Koźmian Jan — Bystrzejowice, Wierzchowiska.
Łódzkiego — Krauze Józef — Łódź, Senatorska 4.
Małopolskiego — Bielski hr. Juljusz — Drohobycz, Rychcice.
Poleskiego — Radziwiłł ks. Karol — Stolin, Mańkiewicze.
Pomorskiego — Komierowski Tomasz — Przepałkowo, Komierowo.

Śląskiego — Rowiński Antoni, inż. — Knurów.
Warszawskiego — Gędziorowski Bohdan — Warszawa, Hoża 41.
Wielkopolskiego — Chłapowski Konstanty — Kwilcz, Mościejewo.
Wileńskiego (p. o. Prezesa) — Łuczyński Wincenty, adw. — Wilno, Mickiewicza 21.
Wołyńskiego — Potocki hr. Roman — Deraźne.

Członkowie Rady:

Czartoryski ks. Olgierd — Krotoszyn, Baszków.
Garczyński Walenty, sędzia S. O. — Warszawa, Kredytowa 18.
Gieysztor Józef, prof. S. G. H. — Warszawa, Dantyszka 3.
Kamieński Kazimierz — Warszawa, Sułkowskiego 2.
Knothe Herman, inż. — Warszawa, Piusa XI-go 11.
Kościałkowski Zyndram Marjan, minister — Warszawa, Długa 38/40
Lardemer Adam, dr. praw — Kraków, Mikołajska 5.
Łukowicz Jan, dr. med. — Chojnice, Marszałka Piłsudskiego 41.
Pawlikowski Michał — Toruń, Mickiewicza 23/25.
Pierożyński Józef, inż — Wierzbnik, Marcule.
Regulski Janusz — Warszawa, Al. Przyjaciół 8.
Skrzypek Józef — Warszawa, Miedziana 4-a.
Sosonko Henryk, inż. — Warszawa, Frascati 2.
Sroczyński Tadeusz, inż. — Lwów, Turecka 3.
Śliwiński Andrzej — Warszawa, Wiejska 14.
Świderski Kazimierz — Warszawa, Walecznych 18.

KOMITET WYKONAWCZY.

Warszawa, Nowy Świat 35.

Przewodniczący:

Gieysztor Józef, prof. S. G. H. — Warszawa, Dantyszka 3.

Referent spraw łowieckich:

Garczyński Walenty, sędzia S. O. — Warszawa, Kredytowa 18.

Sekretarz:
Świderski Kazimierz — Warszawa, Walecznych 18.
Skarbnik:
Kamieński Kazimierz — Warszawa, Sułkowskiego 2.
Członkowie:
Gędziorowski Bohdan — Warszawa, Hoża 41.
Knothe Herman, inż. — Warszawa, Piusa XI-go 11.
Regulski Janusz — Warszawa, Al. Przyjaciół 8.
Skrzypek Józef — Warszawa, Miedziana 4-a.
Śliwiński Andrzej — Warszawa, Wiejska 14

BIURO ZWIĄZKU:
Warszawa, Nowy Świat 35.
Sekretarz Związku:
Bokiewicz Jerzy — Warszawa, Pierackiego 1.
Sekretarz Redakcji „Łowca Polskiego":
Zabiełło Władysław — Warszawa, Nowogrodzka 48.
Kasjerka:
Quandtowa Helena — Gołąbki k/Warszawy, Leśna 10
Sekretarjat, Administracja, Buchalterja:
Chołodzińska Janina — Warszawa, Warecka 11.
Kuczyński Jan — Warszawa, Żerańska 6.
Mackiewicz Stefan — Warszawa, Chełmska 16.
Strzeszewski Ludwik — Warszawa, Witebska 5.

Biura Związku (telefon 6 66-15) oraz Redakcji i Administracji „Łowca Polskiego" (telefon 6 66-29) czynne są codziennie w godzinach od 9-ej do 15-ej i od 17-ej do 19-ej, w soboty — do 15-ej.

KOMISJA REWIZYJNA:
Członkowie:
Fabjan Antoni, inż.—Warszawa, Nowogrodzka 37.
Grymiński Ignacy, lek. wet. — Warszawa, Jerozolimska 79.
Kowalski Zbigniew — Warszawa, Walecznych 18.

Zastępcy:
Gdowski Andrzej — Warszawa, Berezyńska 3.
Ścigalski Jerzy — Warszawa, 6-go Sierpnia 25.

SĄD ŁOWIECKI.
Warszawa, Nowy Świat 35.

Przewodniczący:
Skulski Leopold, inż. — Warszawa, Sandomierska 5.
Członkowie:
Buckiewicz Antoni, płk. pil. — Warszawa, Okólnik 5-a.
Dylewski Jerzy — Warszawa XIX, Okęcie-Załuski.
Garczyński Walenty, sędzia S. O. — Warszawa, Kredytowa 18.
Kamiński Tadeusz, płk. — Warszawa, Forteczna 2.
Lardemer Adam, dr. praw — Kraków, Mikołajska 5.
Sosonko Henryk, inż. — Warszawa, Frascati 2.
Szarecki Bolesław, płk. dr. — Warszawa, Frascati 2.
Tyszkiewicz hr. Benedykt — Wołożyn, Pierszaje.
Wize Krzysztof, dr. — Nekla, Dzierznica.

KAPITUŁA ODZNACZEŃ ŁOWIECKICH.
Warszawa, Nowy Świat 35.

Przewodniczący:
Fabrycy Kazimierz, gen. dyw. — Lwów, Romanowicza 11.
Członkowie:
Bielski hr. Juljusz — Drohobycz, Rychcice.
Czartoryski ks. Olgierd — Krotoszyn, Baszków.
Garczyński Walenty, sędzia S. O. — Warszawa, Kredytowa 18.
Gędziorowski Bohdan — Warszawa, Hoża 41.
Krauze Józef — Łódź, Senatorska 4.
Łukowicz Jan, dr. med. — Chojnice, Marszałka Piłsudskiego 41.

Radziwiłł ks. Karol — Stolin, Mańkiewicze.
Starzeński hr. Adam — Chrzanów, Kościelec.
Świderski Kazimierz — Warszawa, Walecznych 18

REDAKCJA „ŁOWCA POLSKIEGO".

Redaktor:
Garczyński Walenty, sędzia S. O. — Warszawa, Kredytowa 18.

Sekretarz Redakcji:
Zabiełło Władysław — Warszawa, Nowogrodzka 48.

Członkowie Komitetu Redakcyjnego:
Czampe Karol — Warszawa, Twarda 59.
Dylewski Jerzy — Warszawa XIX, Okęcie-Załuski
Garczyński Walenty, sędzia S. O. — Warszawa, Kredytowa 18.
Gędziorowski Bohdan — Warszawa, Hoża 41.
Gieysztor Józef, prof. S. G. H. — Warszawa, Dantyczka 3
Gryminski Ignacy, lek. wet. — Warszawa, Al. Jerozolimska 79.
Janta Połczyński Władysław — Rąbczyn, Redgoszcz.
Knothe Herman, inż. — Warszawa, Piusa XI-go 11.
Kobylański Józef Władysław — Warszawa, Górnośląska 16.
Leski Stanisław — Radzyń Podlaski, Kąkolewnica.
Mniszek Tchorznicki Mieczysław — Łuck, Dyrekcja Lasów Państwowych.
Niezabitowski Edward, prof. U. P. — Poznań, Podolska 4.
Ossendowski Ferdynand Antoni — Warszawa, Zgoda 8.
Potocki hr. Maurycy — Jabłonna p/Warszawą.
Prus Wiśniewski Stanisław — Warszawa, Rakowiecka 59-a.
Przychodźko Bazyli, adw. — Warszawa, Kryniczna 1.

Rzewuski hr. Adam — Warszawa, Mokotowska 7.
Skrzypek Józef — Warszawa, Miedziana 4-a
Świderski Kazimierz — Warszawa, Walecznych 18.
Wodzicki hr. Kazimierz, prof. S. G. G. W. — Warszawa, Rakowiecka 8.
Zabiełło Władysław — Warszawa, Nowogrodzka 48.
Zaborowski Stanisław, dr. med. — Warszawa, Hoża 64.
Żabiński Jan, dr. — Warszawa, Ratuszowa 3.

KOMISJE I SEKCJE ZWIĄZKOWE.

Komitet Funduszu Budowy Domu Łowieckiego.

Przewodniczący:
Knothe Herman, inż.
Członkowie:
Fabrycy Kazimierz, gen. dyw.
Skrzypek Józef.
Sosonko Henryk, inż.

Komitet Pokazów Trofeów Łowieckich.

Przewodniczący:
Fabrycy Kazimierz, gen. dyw.
Członkowie:
Knothe Herman, inż.
Sosonko Henryk, inż.
Skrzypek Józef.
Śliwiński Andrzej.

Komisja Główna Strzelectwa Myśliwskiego.

Przewodniczący:
Regulski Janusz.
Zastępca:
Gędziorowski Bohdan.
Sekretarz:
Nałęcz Sławomir.

Komisja Konsultacyjna do spraw polowań dla myśliwych zagranicznych.
Knothe Herman, inż.
Potocki hr. Maurycy.
Zabiełło Władysław.

Komisja Muzealna.
Przewodniczący:
Knothe Herman, inż.
Członkowie:
Sosonko Henryk, inż.
Sliwiński Andrzej.

Komisja Nowelizacyjna Prawa Łowieckiego.
Przewodniczący:
Garczyński Walenty, sędzia S. O.
Członkowie:
Knothe Herman, inż.
Sliwiński Andrzej.

Komisja Propagandowa.
Przewodniczący:
Skrzypek Józef.
Zastępca:
Hoppe Stanisław.
Członkowie:
Garczyński Walenty, sędzia S. O.
Kamieński Kazimierz.
Krzywoszewski Stefan.
Prus Wiśniewski Stanisław.
Sliwiński Tadeusz, inż.
Zabiełło Władysław.
Sekretarz:
Lindemann Włodzimierz, inż.

Sekcja Ochrony Bobra.
Przewodniczący:
Gieysztor Józef, prof.
Członkowie:
Oddział Sekcji przy Wileńskiej Oddziałowej Radzie Łowieckiej.

Przedstawiciele Wojewódzkich Rad Łowieckich:
Białostockiej
Poleskiej
Wołyńskiej.

Sekcja Ochrony i Hodowli Jelenia.
Przewodniczący:
Śliwiński Tadeusz, inż.
Członkowie:
Przedstawiciele Naczelnej Rady Łowieckiej.
Przedstawiciele Wojewódzkich Rad Łowieckich:
Białostockiej
Lubelskiej
Małopolskiej
Pomorskiej
Warszawskiej
Wielkopolskiej
Wołyńskiej.

Sekcja Ochrony i Hodowli Łosia.
Przewodniczący:
Gieysztor Józef, prof.
Członkowie:
Przedstawiciele Naczelnej Rady Łowieckiej.
Przedstawiciele Wojewódzkich Rad Łowieckich:
Białostockiej
Poleskiej
Wileńskiej
Wołyńskiej.
Przedstawiciele Dyrekcji Naczelnej Lasów Państwowych
Przedstawiciele Państwowej Rady Ochrony Przyrody.

Sekcja Ochrony Niedźwiedzia.
Przewodniczący:
Gieysztor Józef, prof.
Członkowie:
Przedstawiciele Naczelnej Rady Łowieckiej.
Oddział Sekcji przy Małopolskiej Oddziałowej Radzie Łowieckiej.

Przedstawiciele Wojewódzkich Rad Łowieckich:
Poleskiej
Wileńskiej
Wołyńskiej.
Przedstawiciele Dyrekcji Naczelnej Lasów Państwowych
Przedstawiciele Państwowej Rady Ochrony Przyrody.

Sekcja Ochrony Pardwy.
Przewodniczący:
Gieysztor Józef, prof.
Członkowie:
Oddział Sekcji przy Wileńskiej Oddziałowej Radzie Łowieckiej.

ODDZIAŁ BIAŁOSTOCKI.

Białostocka Wojewódzka Rada Łowiecka.
Białystok, Urząd Wojewódzki.
Prezes:
Stetkiewicz Olgierd, prok. S. O. — Białystok, Świętojańska 22.
Wiceprezesi:
Komierowski Konstanty, inż. — Kolno, Korzeniste.
Krogulski Władysław — Białystok, Dąbrowskiego 26.
Sekretarz:
Szczotkowski Bronisław — Białystok, Świętojańska 18
Skarbnik:
Salmonowicz Stefan — Białystok, Wojskowa 4.
Członkowie Rady:
Adamowicz Bronisław, płk. — Grodno, Komenda Miasta.
Bohdanowski Zygmunt, mjr. — Wołkowysk.
Iglikowski Ignacy, inż. — Ostrołęka, Nadleśnictwo.

Janikowski, nadl. — Czarna Wieś, Katrynka.
Januszkiewicz Żelisław, star. — Bielsk Podlaski.
Kawelin Mikołaj — Białystok, Rafałówka.
Niedźwiedzki Michał, ppłk. s. s. — Grodno, Litwinowicza 5.
Podhorski Zygmunt, gen. — Suwałki.

Komisja Rewizyjna:

Członkowie:
Łazuk Stanisław, adw. — Białystok, Kościelna 5.
Rakowski Tadeusz — Zabłudów, Tylwica.
Sobociński Piotr — Sokółka.

Zastępcy:
Jaworski Stanisław — Bielsk Podlaski.
Manteuffel Józef — Zabłudów.

Delegaci na Walne Zgromadzenie Związku:

Komierowski Konstanty, inż. — Kolno, Korzeniste.
Szczotkowski Bronisław — Białystok, Świętojańska 18.

Sąd Łowiecki.

Przewodniczący:
Ostruszka Józef, prezes S. O. — Białystok.

Członkowie:
Krogulski Władysław — Białystok, Dąbrowskiego 26.
Sułocki Stanisław, inż. — Białystok, Świętojańska 15.

POWIAT AUGUSTÓW.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Niemirycz Czesław — Augustów.

Podłowczowie:
Gutkowski Marjan — Sopoćkinie, Józefowo.
Olszewski Ludomir — Bargłów, Solistówka.

Członkowie Rady:
Biedrzycki Stefan — Augustów, Rajgrodzka.
Czaykowski Henryk — Augustów, Wydział Powiatowy.

Jagłowski Józef — Augustów, Kolnica.
Jasiński Zygmunt — Augustów, Sąd Grodzki.
Łucejko Adam — Augustów, Lipowiec.
Delegaci na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Jasiński Zygmunt — Augustów, Sąd Grodzki.
Niemirycz Czesław — Augustów.

POWIAT BIAŁYSTOK.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Sułocki Stanisław, inż. — Białystok, Świętojańska 15.
Podłowczowie:
Babiński Józef, inż. — Białystok, Spokojna 7.
Kawelin Mikołaj — Białystok, Rafałówka.
Krzyżanowski Kazimierz, inż. — Białystok, Monopolowa 4.
Łazuk Stanisław, adw. — Białystok, Kościelna 5.
Mystkowski Bogusław — Białystok, Kozłowa 3.
Rakowski Tadeusz — Zabłudów, Tylwica.
Ramm Eugenjusz — Michałowo, Hieronimowo.
Członkowie Rady:
Fabian Zygmunt — Białystok, Nowowarszawska 39.
Manteuffel Józef — Zabłudów.
Szafranowski Zygmunt — Białystok, Dąbrowskiego 26.
Szulc Gustaw — Białystok, Mickiewicza 31.
Szymski Józef — Białystok, Sosnowa 88.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Szulc Gustaw — Białystok, Mickiewicza 31.

POWIAT BIELSK PODLASKI.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Messing Henryk — Milejczyce, Bystra.
Podłowczowie:
Brühl Jan — Topczewo.
Ciecierski Tadeusz — Siemiatycze, Ostrożany.

Gartkiewicz Stanisław — Boćki, Adrijanki.
Jaworski Stanisław — Bielsk Podlaski, Wydział Powiatowy.
Kobyliński Tadeusz — Siemiatycze, Altein.
Kossowski Eugenjusz — Bielsk Podlaski.
Nestorowicz Stanisław — Narew.
Russel Stefan — Mielnik, Mętna.
Szulc Piotr — Gregorowce, Pawlinowo.
Tamsen Aleksy — Ciechanowiec.
Wierzbicki Zygmunt — Brańsk, Rudka.
Członkowie Rady:
Doubrawski Maksymiljan, insp. — Białowieża, Dyrekcja Lasów Państwowych.
Januszkiewicz Żelisław, star. — Bielsk Podlaski.
Świderski Aleksander — Bielsk Podlaski, Nadleśnictwo Hałady.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Januszkiewicz Żelisław, star. — Bielsk Podlaski.

POWIAT GRODNO.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Niedźwiedzki Michał, ppłk. s. s. — Grodno, Litwinowicza 5.
Podłowczowie:
Adamowicz Bronisław, płk. — Grodno, Komenda Miasta.
Ciechoński Kazimierz, inż. — Grodno, Starostwo Powiatowe.
Eynarowicz Stanisław — Grodno, Ostrówek.
Fludziński Mieczysław — Indura, Rohacze.
Jamrot Wacław, inż. — Jeziory, Zadubie.
Kietliński Wacław — Mosty, Fabryka Dykt.
Kossakowski hr. Stanisław — Brzostowica Wielka.
Lindner Emil — Krymki.
Minoszyc Witalis — Skidel, Czerlonka.
Ostromęcki Bronisław — Grodno, Starostwo Powiatowe.
Sztranc Feliks, dr. — Skidel, Legjonowa.

Trusewicz Alfred, dr. — Druskieniki, Św. Jakóba.
Trusow Aleksander.
Zalutyński Bohdan — Gudziewicze, Duchowlany.
Członkowie Rady.
Ciechoński Kazimierz, inż. — Grodno, Starostwo Powiatowe.
Chróścicki Tadeusz — Krymki.
Radzikowski, mjr. — Grodno, 29 P. A. P.
Walicki Jan — Grodno, Państwowa Fabryka Wyrobów Tytoniowych.
Wróblewicz Stefan — Grodno, 76 P. P.

Delegaci na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.

Monkielewicz Stanisław, mjr. — Grodno, 29 P.A.P.
Walicki Jan — Grodno, Państwowa Fabryka Wyrobów Tytoniowych.

POWIAT ŁOMŻA.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Komierowski Konstanty, inż. — Kolno, Korzeniste.
Podłowczowie:
Kulczyński Kazimierz — Łomża.
Lissowski Tadeusz, mjr. — Czerwony Bór, Komenda Obozu.
Lizarski Tadeusz — Czerwony Bór.
Machalica Jerzy — Łomża, Kisielnica.
Maciejewski Zdzisław — Łomża, Bank Polski.
Matuszewski Jan — Łomża.
Sadowski Stanisław — Łomża, Szpital Powiatowy.
Szumski Kazimierz — Łomża.
Członkowie Rady:
Blum Rajmund.
Dzieduszycki hr. Aleksander — Zambrów, Poryte-Jabłoń.
Kojecki Wilhelm.
Pieńkowski Tadeusz — Łomża, Krzewo.
Wierzbicki Michał — Łomża, Boguszyce.

Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie
Dzieduszycki hr. Michał — Zambrów, Poryte-Jabłoń.

POWIAT OSTROŁĘKA.

Powiatowa Rada Łowiecka

Łowczy
Iglikowski Ignacy, inż. — Ostrołęka, Nadleśnictwo.
Podłowczowie
Andlauer Jerzy — Grodzisk.
Fila Błażej — Kadzidło, Nadleśnictwo.
Głinka Stanisław — Ostrołęka, Szczawin.
Mantey Hugo — Ostrołęka.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie
Iglikowski Ignacy, inż. — Ostrołęka, Nadleśnictwo.

POWIAT OSTRÓW MAZOWIECKA

Powiatowa Rada Łowiecka

Łowczy
Białęski Henryk, inż. — Ostrów Mazowiecka, Nadleśnictwo.
Podłowczowie
Chadajewski Kazimierz — Poręba, Slepy.
Gajowski Władysław, kpt. — Ostrów Mazowiecka, Szkoła Podchorążych Piechoty.
Gromada Józef — Nur, Zaszków.
Jachimowicz Roman — Ostrów Mazowiecka, Kalinowo.
Jarosiński Marjan — Długosiodło.
Klepacki Konstanty — Czyżew.
Kozakiewicz Józef — Brok nad Bugiem.
Leśniewski Jerzy — Małkinia.
Matuszewski Leopold, dr. — Ostrów Mazowiecka, Jagiellońska.
Millet Jerzy, dr. — Poręba, Przyjmy.
Sankowski Jan — Czyżew, Grabiak.

Sienkiewicz Edward — Zaręby Kościelne.
Śladkowski Władysław, inż. — Długosiodło, Wiśniewo.

Członkowie Rady
Gajowski Władysław, kpt. — Ostrów Mazowiecka, Szkoła Podchorążych Piechoty.
Parzchowski Bronisław — Ostrów Mazowiecka, 3-go Maja.
Rytel Eugenjusz, dr. — Ostrów Mazowiecka, Szpital Powiatowy.
Świderski Józef — Ostrów Mazowiecka, ul. Jagiellońska.

Delegaci na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie
Gajowski Władysław, kpt. — Ostrów Mazowiecka, Szkoła Podchorążych Piechoty.
Rytel Eugenjusz, dr. — Ostrów Mazowiecka, Szpital Powiatowy.

POWIAT SOKÓŁKA

Powiatowa Rada Łowiecka
Łowczy
Sobociński Piotr — Sokółka.
Podłowczowie
Łappo Felicjan, kpt. — Sokółka.
Tomaszewski Tadeusz — Bobra Wielka.
Delegaci na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie
Łappo Felicjan, kpt. — Sokółka.
Sobociński Piotr — Sokółka.

POWIAT SUWAŁKI

Powiatowa Rada Łowiecka
Łowczy
Suchodolski Teodor, rtm. — Suwałki, Podgórze.
Podłowczowie
Borewicz Janusz — Sejny, Klejwy.
Bukraba Stanisław, mjr. — Suwałki.

POWIAT SZCZUCZYN

Powiatowa Rada Łowiecka

Łowczy

Traugutt-Tejchman, rtm. — Grajewo, 9 P. S. K.

Podłowczowie

Borkiewicz Jerzy, inż. — Grajewo.
Szeller Tadeusz — Grajewo, Wydział Powiatowy.
Szymański Zygmunt — Grajewo.

POWIAT WOŁKOWYSK

Powiatowa Rada Łowiecka

Łowczy

Bohdanowski Zygmunt, mjr. — Wołkowysk.

Podłowczowie

Bychowiec Leon — Łysków, Adamków.
Głuchowski Lech — Roś, Ordynacja.
Kreutzer Adolf — Roś, Ordynacja.
Kozłowski Wiktor — Porozów, Chrustów.
Pruszyński Stefan — Werejki, Tereszki.

Członkowie Rady

Bielczyński Stanisław—Wołkowysk, Nadleśnictwo.
Erhardt Mieczysław — Wołkowysk, Kościuszki 74.

Delegaci na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie

Erhardt Mieczysław — Wołkowysk, Kościuszki 74
Pruszyński Stefan — Werejki, Tereszki.

WYSOKIE MAZOWIECKIE

Powiatowa Rada Łowiecka

Łowczy

Sztyler Bolesław — Wysokie Mazowieckie.

Podłowczowie

Czarnocki Leon — Dobki.
Gawroński Edward — Wysokie Mazow., Wilkowo.
Golle Jerzy — Wysokie Mazowieckie, Michałki.
Gorczyński Bronisław, dr. — Wysokie Mazowieckie, Sokoły.

Grąbczewski Florjan — Wysokie Maz., Chorążyce.
Gutkowski Jan — Wysokie Mazowieckie.
Jaruzelski Mieczysław — Wysokie Maz., Trzeciny.
Misiak Konstanty — Wysokie Mazowieckie.
Ostrowski Mieczysław — Wysokie Mazowieckie.
Skarżyński Michał — Wysokie Mazow., Klukowce.
Stępczyński Zdzisław — Wysokie Mazowieckie, Stelmachowo.

ODDZIAŁ KIELECKI.

Kielecka Wojewódzka Rada Łowiecka.
Kielce, Sienkiewicza 47, Kielecka Izba Rolnicza.

P r e z e s
Wielopolski mrgr. Zygmunt — Chroberz.
W i c e p r e z e s i
Steinhagen Aleksander — Myszków.
Ślaski Ludwik, inż. — Kielce, Sienkiewicza 47.
S e k r e t a r z i S k a r b n i k
Kożdoń P., dr. — Kielce, Sienkiewicza 47.
C z ł o n k o w i e R a d y
Drucki-Lubecki ks. Ksawery — Bałtów.
Dunin-Markiewicz Jan — Radom, Dyrekcja Lasów Państwowych.
Grodziecki Jerzy — Miechów - Charsznica, Pogwizdów.
Jakubowski Bolesław — Fałków, Podzamcze.
Karnauchow Walerjan — Kielce, Warszawska 20.
Potocki hr. Paweł — Koniecpol, Chrząstów.
Rarogiewicz Stanisław płk.—Sosnowiec, Żytnia 24.
Różycki Jerzy — Jędrzejów, Opatkowice Murow.
Siermantowski Antoni — Olkusz.
Żarnowski Włodzimierz — Radom, pl. 3-go Maja 1.

Komisja Rewizyjna.
C z ł o n k o w i e:
Grabowski Adolf — Kielce, Szeroka 23.
Katranowski, sędzia — Kielce.
Łaszkiewicz Tomasz — Solec Zdrój, Zborów.

Zastępcy:
Grega Adam — Wierzbnik.
Mrozowski Karol — Radom, 1-go Maja 68.
Sąd Łowiecki.
Przewodniczący:
Makarewicz Stanisław — Ostrowiec.
Członkowie:
Borowski Janusz — Sosnowiec.
Karski Andrzej — Sandomierz.
Kowalski Stanisław — Końskie.
Majewski Tadeusz — Wierzbnik.
Zdziechowski Janusz — Miechów, Rzędowice.
Delegat na Walne Zgromadzenie Związku:
Domański Tadeusz — Opoczno, Prymusowa Wola.
Karpiński Jan, inż. — Końskie Wielkie
Potocki hr. Paweł — Koniecpol, Chrząstów.
Rudowski Leon — Sosnowiec.

POWIAT BĘDZIN

Powiatowa Rada Łowiecka
Łowczy
Rudowski Leon, inż. — Sosnowiec, Pierackiego 4.
Podłowczowie
Frycz Feliks, inż. — Sosnowiec, Sosnowieckie Towarzystwo Kopalń.
Piotrowski Władysław — Czeladź, Kopalnia „Saturn".
Przewłocki Tadeusz — Grodziec, Zakłady „Solvay".
Rarogiewicz Stanisław, płk. — Sosnowiec, Żytnia 24.
Rejment Aleksander — Kazimierz, Niemce.
Szczepański Stanisław, inż. — Dąbrowa Górnicza, Gołonóg, Nadleśnictwo.
Zieleniewski Jan — Sosnowiec, Rudna 6.
Członkowie Rady
Karnkowski Władysław, inż — Czeladź, Kopalnia „Saturn".

Landsberg Augustyn — Dąbrowa Górnicza, Kolonja „Nowy Staszic".
Liwiński Aleksander — Dąbrowa Górnicza, Górnicza 1.
Rudzki Tadeusz, inż. — Sosnowiec, Kaliska 9.
Solak Stanisław, kpt. — Będzin, Koszary.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie
Cesarz Władysław, kpt. — Będzin.

POWIAT JĘDRZEJÓW

Powiatowa Rada Łowiecka
Łowczy
Janiec Ignacy, inż. — Jędrzejów, Nadleśnictwo.
Podłowczowie
Medoń Władysław — Wodzisław, Nadleśnictwo.
Różycki Jerzy — Jędrzejów, Opatkowice Murow.
Wiltowski Stefan — Sędziszów, Krzelów, Nadleśnictwo.
Członkowie Rady
Kowerski Wojciech — Jędrzejów, Przyłęczek.
Nowakowski Władysław — Jędrzejów, Lasków.
Wielowieyski Jan — Wodzisław, Lubcza.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie
Janiec Ignacy, inż. — Jędrzejów.

POWIAT KIELCE

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy
Bodakiewicz Tadeusz — Kielce, Leonarda 8.
Podłowczowie
Dłużewski Władysław — Kielce, Chęcińska 19.
Grabowski Adolf — Kielce, Szeroka 23.
Jankowski Bronisław — Kielce, Śniadeckich 33.
Karnauchow Walerian — Kielce, Warszawska 20.
Członkowie Rady
Cieśliński Zygmunt, kpt. — Kielce, Chęcińska 2.
Grabowski Adolf — Kielce, Szeroka 23.
Katranowski Andrzej — Kielce, Kolonja Ogród, Przelotna 15.

Matysiak Stanisław — Kielce, Równa 15.
Stefański Zygmunt — Kielce, Piotrkowska 6.

Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie

Zwoliński Mieczysław, dr. — Kielce, Pierackiego 21.

POWIAT KOŃSKIE

Powiatowa Rada Łowiecka

Łowczy

Karpiński Jan, inż. — Końskie, Tarnowskich.

Podłowczowie

Basiński Józef, inż. — Chlewiska, Elibor.
Jakubowski Bolesław — Fałków, Podzamcze.
Okorski Jan, inż. — Skarżysko, Fabryka Amunicji.
Szybalski Zygmunt — Końskie, Piła, Nadleśnictwo.
Wojtaszewski Grzegorz, inż. — Radoszyce, Nadleśnictwo.

Członkowie Rady

Kędzierski Jan — Stęporków, Huta Stęporków.
Kowalski Stanisław — Szydłowiec.
Reklewski Leon — Skarżysko.

Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie

Jakubowski Bolesław — Fałków, Podzamcze.

POWIAT KOZIENICE

Powiatowa Rada Łowiecka

Łowczy

Tobola Kazimierz — Pionki, Państwowa Wytwórnia Prochu.

Podłowczowie

Fabrycy Marjan — Kozienice, Państwowa Stadnina.
Jagmin Marjan — Grabów Stary, Ludwików.
Lipski Ludwik — Puławy, Klikawa.
Magiera Władysław — Pionki, Państwowa Wytwórnia Prochu.
Obutelewicz Tadeusz — Pionki, Państwowa Wytwórnia Prochu.
Święcicki Zygmunt — Pionki, Państwowa Wytwórnia Prochu.

Członkowie Rady
Chmielewski Marjan — Pionki, Państwowa Wytwórnia Prochu.
Deja Piotr — Jedlnia.
Markiewicz Jan — Pionki, Nadleśnictwo.
Wrocławski Józef — Pionki, Państwowa Wytwórnia Prochu
Zieliński Mieczysław — Pionki, Państwowa Wytwórnia Prochu
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Piotrowski Jerzy — Jedlnia, Poświętne

POWIAT OLKUSZ

Powiatowa Rada Łowiecka
Łowczy
Siermantowski Antoni, mgr — Olkusz, Górnicza 3.
Podłowczowie
Faryaszewski Stefan, inż. — Pilica.
Jagodziński Mieczysław, dr. — Wolbrom, Pierackiego 54.
Małek Paweł, inż. — Olkusz, Nadleśnictwo Żurada.
Siemiątkowski Juljan — Wolbrom, Poręba Dzierżna
Skarbek-Borowski Wacław — Skała, Minoga.
Tymieniecki Bohdan — Zawiercie, Żerkowice.
Winczewski Zbigniew — Olkusz, Nadleśnictwo.
Członkowie Rady
Chodorowski Stanisław — Olkusz.
Gołębiowski — Edmund — Ojców.
Podkoński Marjan, inż. — Olkusz, Nadleśnictwo.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie
Chodorowski Stanisław — Olkusz.

POWIAT OPATÓW

Powiatowa Rada Łowiecka
Łowczy
Rudzki Henryk — Bogorja, Gorzków.
Podłowczowie
Byczkowski Tadeusz — Opatów, Plac Wolności 6.
Leszczyński Juljan — Modliborzyce, Gołoszyce.

Makarewicz Stanisław — Ostrowiec, Aleja 3-go Maja.
Sawicki Aleksander — Opatów, Bogusławice.
Szymański Wiktor — Kunów, Połągiew
Świderski Piotr — Łagów, Wola Łagowska.
Targowski Juljusz — Zawichost, Czyżów Szlach.
Członkowie Rady
Bieliński August — Wojciechowice.
Bołdok Wacław — Opatów, Starostwo.
Jagniński Andrzej — Opatów, Zochcin.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Łempicki August — Opatów, Gierczyce.

POWIAT OPOCZNO

Powiatowa Rada Łowiecka
Łowczy
Domański Tadeusz — Opoczno, Prymusowa Wola.
Podłowczowie
Bąkowski Jerzy — Opoczno, Kraśnica.
Chmielewski Tadeusz — Żarnów, Myślibórz.
Dembiński Henryk — Przysucha.
Kaizer Kazimierz — Mniszków.
Koziński Stanisław — Tomaszów Mazowiecki, Smardzewice.
Kułakowski Władysław — Błogie.
Libiszowski Stefan — Przysucha, Skrzyńsko.
Libiszowski Szczęsny — Opoczno, Mroczków.
Obniski Antoni — Opoczno, Plac Kościuszki.
Plater hr. Ludwik — Białaczów.
Rudke Otton — Gielniów, Rozwady.
Zienkiewicz Aleksander — Poświętne n/Pilicą, Brudzewice.
Członkowie Rady
Korzec Franciszek, kpt. — Opoczno, Piotrkowska 12.
Wróblewski Eugenjusz — Opoczno, Demba.
Zarzycki Antoni — Opoczno, Piotrkowska 11.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie
Bąkowski Jerzy — Opoczno, Kraśnica.

POWIAT PIŃCZÓW

Powiatowa Rada Łowiecka

Łowczy

Wielopolski mrgr. Zygmunt — Chroberz.

Podłowczowie

Ciszewski Stefan — Koszyce, Morsko.
Jonietz Jan — Pińczów, Michałów.
Kalkstein Edward — Kazimierza Wielka.
Klimpel Witold — Chroberz, Nadleśnictwo Teresów.
Konarski Ksawery — Skalbmierz, Topole.
Sulimierski Jerzy — Busko, Skorocice.

Członkowie Rady

Frycz Zygmunt — Wiślica, Probołowice.
Ignasiewicz Stanisław — Pińczów.
Kuszewski Jan — Kazimierza Wielka.

Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie

Krzyżanowski Włodzimierz — Kazimierza Wielka, Cudzynowice.

POWIAT RADOM.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:

Dzierżyński Tadeusz, mjr. — Radom, Dowkontta 2.

Podłowczowie:

Boniecki Michał — Potworów.
Frankiewicz Edward, inż. — Radom, Pierackiego 25.
Kaliszczak Jerzy — Radom, Klwaty.
Kreczmer Stanisław, inż. — Przytyk, Konary.
Przyłęcki Tadeusz, adw. — Radom, Żeromskiego 20.
Tarnowski Włodzimierz — Radzanów, Las Prawdzic.
Urbanowkski Witold, adw. — Radom, Żeromskiego 48.

Członkowie Rady:

Dubiel Leon — Radom, Mickiewicza 8.
Mrozowski Karol — Radom, 1-go Maja 68.
Pinno Alfons, inż. — Radom, Plac 3-go Maja 5.

Widmański Tadeusz, dr. — Radom, Sienkiewicza 14.
Zdzitowiecki Stanisław, adw. — Radom, Żeromskiego 31.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Dubiel Leon — Radom, Mickiewicza 8.

POWIAT ZAWIERCIE.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Polaski Kazimierz — Myszków.
Podłowczowie:
Karczewski Zygmunt — Zawiercie, Apteczna 18.
Kleidinst Gustaw — Siewierz, Łysa Góra.
Steinhagen Karol — Myszków.
Członkowie Rady:
Fidala Adam — Zawiercie, T. A. Hulczyński.
Jabłoński Jan — Zawiercie, Piłsudskiego 7.
Waluga Walenty — Zawiercie, 3-go Maja 31.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Waluga Walenty — Zawiercie, 3-go Maja 31.

ODDZIAŁ LUBELSKI.

Lubelska Wojewódzka Rada Łowiecka.
Lublin, Krakowskie Przedmieście 39.
Prezes:
Koźmian Jan — Bystrzejowice, Wierzchowiska.
Wiceprezesi:
Stalewski Kazimierz — Lublin, Narutowicza 25.
Tyszkiewicz hr. Władysław — Tarnawatka.
Sekretarz:
Zawadzki Kornel, mjr. — Lublin, Dreszera 4.
Skarbnik:
Radliński Leon — Lublin, Wieniawska 4.
Członkowie:
Dąbrowski Mieczysław, inż. — Łochów.
Jaźwiński Zygmunt — Radzyń Podlaski, Borki.
Krassowski Grzmisław — Sosnowica, Pieszowola.
Plater Zyberk hr. Tadeusz — Konstantynów n/B.

Szeptycki hr. Jan Kazimierz — Łabunie.
Tomicki Józef — Lublin, Krakowskie Przedmieście 41.
Tuszowski Erazm — Hrubieszów, Chyżowice.

Komisja Rewizyjna.
Członkowie:
Gołoński Stanisław — Lublin, Poniatowskiego 6.
Kryński Tadeusz, inż. — Lublin, Szopena 17.
Wolski Władysław — Lublin, Szopena 5.
Zastępcy:
Tarnowski Wacław — Lublin, 1-go Maja 8.
Wdówka Henryk, kpt. — Lublin, Dreszera 14.
Delegaci na Walne Zgromadzenie Związku:
Dąbrowski Mieczysław, inż. — Łochów.
Radliński Leon — Lublin, Wieniawska 4.
Stalewski Kazimierz — Lublin, Narutowicza 25.
Tyszkiewicz hr. Władysław — Tarnawatka.
Sąd Łowiecki.
Przewodniczący:
Bryła Stanisław, dr. — Lublin, Spokojna 1.
Członkowie:
Doria Dernałowicz Waldemar — Radzyń Podlaski, Białka.
Kęszycki Wacław, adw. — Siedlce, Kilińskiego 24.
Ochocki Jan, dr. — Janów Podlaski.
Pyzikowski Zbigniew, sędzia — Lublin, Misjonarska 6.
Rozmus Jan, sędzia — Tomaszów Lubelski.
Wąsowski Stefan, dr. — Lublin, 3-go Maja 18.

POWIAT BIŁGORAJ.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Rytko Jan — Tarnogród.
Podłowczowie:
Adamiec Paweł — Łukowa.
Ciastuła Józef — Biłgoraj, Puszcza Solska.
Klawisz Bolesław — Potok Górny.

Mickiewicz Mieczysław — Tarnogród, Wola Połaniecka.
Morawski Czesław — Krzeszów.
Morawski Kazimierz — Obsza.
Pintal Franciszek — Biłgoraj, Banachy.
Polichowski Grzegorz, ksiądz — Księżpol.
Rapa Władysław — Goraj, Radzięcin.
Rejman Piotr — Biszcza.
Ruciński Stefan, mgr. — Biłgoraj.
Skrobiec Aleksander — Frampol, Kocudza.
Wojciechowski Stanisław, dr. — Tarnogród.
Zobczyński Stefan — Józefów, Hamernia.

POWIAT BIAŁA PODLASKA

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Plater Zyberk hr. Tadeusz — Konstantynów n/B.
Podłowczowie:
Kugler Ludwik — Biała Podlaska, Styżyniec.
Mórawski Stanisław, inż. — Kijowiec.
Ochocki Jan, dr. — Janów Podlaski.
Sklenarski Józef, inż. — Biała Podlaska, Grabarka.
Wyrostek Gustaw — Biała Podlaska.
Członkowie Rady:
Czerniak Bolesław — Terespol, Błotków.
Franczak Wacław — Janów Podlaski, Bohukały.
Sikorski Antoni, płk. — Biała Podlaska.
Widelski Wacław — Piszczac, Chotyłów.
Zaborowski Juljan — Swory, Kownaty.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Karski Aleksander — Biała Podlaska, Rozkosz.

POWIAT CHEŁM LUBELSKI.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Starzyński Czesław, inż. — Chełm Lubelski, Stańków.
Podłowczowie:
Artiuch Mikołaj, kpt. — Chełm Lubelski.

Bernaczek Franciszek, chor. — Chełm Lubelski.
Bołtienko Mikołaj — Chełm Lubelski, Czarnieckiego 2.
Czachowski Tadeusz — Rejowiec, Hruszów.
Dobija Józef, kpt. — Chełm Lubelski.
Hamerski Stefan — Chełm Lubelski, Pobołowice.
Janiszewski Józef — Rejowiec, Pawłów.
Tittenbrun Stefan — Żmudź, Dryszczów.
Członkowie Rady:
Nowakowski Bolesław — Chełm Lubelski, Reformacka 26.
Sochacki Władysław, mjr. — Chełm Lubelski, 7 P. P. Leg.
Skorupa Aleksander — Chełm Lubelski, Grottgera 6.
Woronowicz Edward — Chełm Lubelski.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Jasiński Lucjan, płk. — Chełm Lubelski, 2 P. A. C.

POWIAT GARWOLIN.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Durdełło Zenon, inż. — Garwolin, Miętne.
Podłowczowie:
Abakanowicz Konstanty — Maciejowice, Krempa.
Adamowicz Witold — Miastków, Kamionia.
Daszewski Adam — Sobienie Jeziory, Siedzów.
Daszkiewicz -Korybut Antoni — Sobolew, Walerków.
Domański Bohdan — Żelechów.
Eggert Jerzy — Sobienie Jeziory, Ostrówek.
Janicki Stanisław — Ułęż, Ułęż Górny.
Jeżewski Władysław — Garwolin, Wola Rębkowska.
Jobda Władysław — Maciejowice.
Kozieł Mikołaj — Trojanów, Kozice.
Królikowski Stanisław, płk. — Garwolin, 1 P. S. K.
Milarski Jan — Osieck, Natolin.
Piesio Antoni — Garwolin.

Pióro Stanisław — Wilga, Kępa Celejowska.
Piekarski Paweł — Parysów, Gózd.
Przybysz Marjan — Łaskarzew.
Skalski Mieczysław — Ryki.
Zaręba Lucjan — Kłoczew, Wola Zadybska.
Członkowie Rady:
Adamowicz Witold — Miastków, Kamionka.
Janicki Stanisław — Ułęż, Ułęż Górny.
Kozieł Mikołaj — Trojanów, Kozice.
Piesio Antoni — Garwolin.
Słuszko-Ciapiński, rtm. — Garwolin 1 P. S. K.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Janicki Stanisław — Ułęż, Ułęż Górny.

POWIAT HRUBIESZÓW.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Tuszowski Erazm — Hrubieszów, Chyżowice.
Podłowczowie:
Andrzejewski Oktawjan — Hrubieszów.
Bogusławski Wojciech — Hrubieszów, Kąty.
Dobiecki Stanisław — Poturzyn, Radostów.
Janicki Jan — Hrubieszów.
Mierzejewski Jan — Mołodiatycze.
Mikułowski Kazimierz — Raciborowice, Maziarnia Strzelecka.
Rulikowski Kazimierz — Kryłów, Szychowice.
Suchodolski Jan — Dubienka, Starosiele.
Świeżawski Eustachy — Kryłów, Hołubie.
Weychert Zygmunt — Grabowiec, Szystowice.
Węgleński Ksawery — Grabowiec, Świdniki.
Wielowieyski Józef — Hrubieszów, Podhorce.
Członkowie Rady:
Mikułowski Kazimierz — Raciborowice, Maziarnia Strzelecka.
Mrówczyński Tadeusz — Kotlice, Koniuchy.
Niementowski Romuald, płk. — Hrubieszów.
Weychert Zygmunt — Grabowiec, Szystowice.

Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Weychert Zygmunt — Grabowiec, Szystowice.

POWIAT JANÓW LUBELSKI.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Kucharski Marjan, inż. — Gościeradów.
Podłowczowie:
Gimlewicz Gustaw — Janów Lubelski, Rudka.
Hofbauer Alfred, mjr. — Kraśnik.
Kiełczewski Władysław — Zaklików, Łysaków.
Kalicki Kazimierz — Polichna, Strużа.
Łaskarzewski Antoni — Trzydnik, Rzeczyca.
Radwan Stefan, inż. — Dzierzkowice.
Wojcicki Edmund, inż. — Janów Lubelski.
Członkowie Rady:
Banaszkiewicz Henryk — Janów Lubelski.
Rudlicki Jerzy, inż. — Olbięcin.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Rudlicki Jerzy, inż. — Olbięcin.

POWIAT KRASNYSTAW.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Koszarski Jerzy — Siennica Różana.
Podłowczowie:
Michalski Wojciech — Fajsławice, Suchodoły.
Stokowski Karol — Trawniki, Oleśniki.
Thonnes Ludwik — Izbica n/W., Ostrzyca.
Członkowie Rady:
Kiwerski Gustaw — Żółkiewka, Wierzbica.
Salnicki Antoni — Łopiennik, Nadleśnictwo Krasnystaw.
Terlikowski Wincenty, kpt. — Krasnystaw.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Koszarski Jerzy — Siennica Różana.

POWIAT LUBARTÓW.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Chromiński Władysław — Lubartów, Pałecznica.

Podłowczowie:
Dybczyński Kazimierz — Lubartów.
Niedzielski Tadeusz, dr. — Łęczna.
Tyrankiewicz Zygmunt — Niemce.
Walencik Aleksander — Lubartów.
Zamoyski hr. Aleksander — Kamionka, Kozłówka.
Żółtowski hr. Jerzy — Firlej, Lasy Lubartowskie.
Członkowie Rady:
Arciszewski Lech — Lubartów, Brzostówka.
Niedźwiński Stanisław, ksiądz — Lubartów.
Tokarski Leon, inż. — Lubartów, Stary Tartak.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Łoś hr. Stanisław — Niemce.

MIASTO LUBLIN.

Grodzka Rada Łowiecka.
Łowczy:
Wolski Władysław — Lublin, Chopina 5.
Podłowczowie:
Ćwiertnia Józef, kpt. — Lublin, Skłodowskiej 5.
Kawiak Feliks — Lublin, 1-go Maja 40.
Kryński Tadeusz, inż. — Lublin, Chopina 17.
Piotrowski Zygmunt, ktp. — Lublin, Fabryczna 20.
Radliński Leon — Lublin, Wieniawska 4.
Tarnowski Wacław — Lublin, 1-go Maja 8.
Wąsowski Stefan, dr. — Lublin, 3-go Maja 18.
Członkowie Rady:
Chludziński Stanisław, inż.—Lublin, 1-go Maja 57.
Czerwiński Czesław, dr. — Lublin, Kapucyńska 3.
Fijałkowski Tadeusz — Lublin, Spokojna 6.
Kociubiński Wacław — Lublin, Krochmalna 13.
Zawadzki Kornel, mjr. — Lublin, Dreszera 4.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Bryła Stanisław, dr. — Lublin, Spokojna 1.

POWIAT LUBLIN.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Scipio del Campo hr. Włodzimierz — Piaski k/Lublina, Brzezice.

Podłowczowie:
Drecki Kazimierz — Milejów, Krzesimów.
Karasiński Apolinary — Krzczonów, Olszanka.
Kowalczewski Jan — Zemborzyce.
Krzeszowski Wiktor — Chodel.
Lisicki Bolesław — Krzczonów.
Malicki Michał — Sadurki, Miłocin.
Mazurkiewicz Mieczysław — Niedrzwica.
Nowakowski Jan — Bełżyce, Babin..
Płużański Zygmunt — Jastków, Tomaszowice.
Rojowski Stanisław — Łuszczów, Swoboda.
Rzewuski Stanisław — Lublin, Wola Sławińska.
Szczepański Mieczysław — Piaski k/Lublina, Struża.
Wiśliński Antoni — Piaski k/Lublina.
Włocki Tadeusz — Piotrowice k/Lublina, Bychawka.
Woydatt Mieczysław, dr. — Milejów.
Zakrzeński Stefan — Bychawa, Gałęzów.
Członkowie Rady:
Chęciński Franciszek — Lublin I, Wólka.
Dańkowski Józef, dr. — Lublin, Wieniawska 12.
Hincz Czesław — Jabłonna Lubelska, Tuszów.
Sontag Jan — Głusk, Skrzynice.
Stecki Stanisław, inż. — Milejów, Łańcuchów.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Stecki Stanisław, inż. — Milejów, Łańcuchów.

POWIAT ŁUKÓW.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Andrzejewski Witold, rtm. — Łuków, 25 P. Ul.
Podłowczowie:
Chwalibóg Tadeusz, inż. — Żelechów, Mysłów.
Szenejko Tadeusz, inż. — Łuków, Kryńszczak.
Zawadzki Jerzy — Łuków, Ryżki.

POWIAT PUŁAWY.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Lewicki Stefan, dr. — Puławy, Instytut N. G. W.

P o d ł o w c z o w i e:
Heininger Zygmunt — Żyrzyn, Wola Osińska.
Kuncewicz Władysław, kpt. — Puławy, Działki.
Pałęcki Bohdan — Wilków n/W. Szczekarków.
Przegaliński Jan — Opole Lubelskie, Janiszowice.
Szeybal Adam, mjr. — Dęblin, C. W. O. L.
Stelmach Feliks — Kazimierz Dolny.
C z ł o n k o w i e R a d y:
Kochanowski Bolesław — Kazimierz Dolny, Bochotnica.
Michalewski Stefan, inż. — Puławy, Nadleśnictwo.
Schoenborn Władysław — Opole Lubelskie.
Szulborski Kazimierz — Puławy.
Truszkowski Stanisław — Chodel, Komaszyce.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Malarski Henryk, dr. — Puławy, Instytut N. G. W.

POWIAT RADZYŃ PODLASKI.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Ł o w c z y:
Dorja Dernałowicz Waldemar — Radzyń Podlaski, Białka.
P o d ł o w c z o w i e:
Czetwertyński ks. Włodzimierz — Wohyń, Kopina.
Dambski Czesław — Miedzyrzec, Przyłuki.
Jaźwiński Zygmunt — Radzyń Podlaski, Borki.
Kozłowski Stanisław, mjr. — Międzyrzec Podlaski.
Szaniawski Jerzy — Komarówka, Przegaliny.
Trzebiński Jan — Kąkolewnica.
Zamoyski hr. August — Jabłoń.
Żółtowski hr. Andrzej — Radzyń Podlaski, Milanów.
C z ł o n k o w i e R a d y:
Kozłowski Stanisław, mjr. — Międzyrzec Podlaski.
Pałko Bronisław — Komarówka, Żelizna.
Szaniawski Jerzy — Komarówka, Przegaliny.
Zamoyski hr. August — Jabłoń.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Ośniałowski Stanisław — Radzyń Podlaski, Żabików.

POWIAT SIEDLCE.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:

p. o. Szczygielski Juljan — Siedlce, Florjańska 12.

Podłowczowie:

Antoniak Antoni — Siedlce, Prusa 6.
Grunwald Józef — Siedlce, Kilińskiego 21.
Szczygielski Julian — Siedlce, Floriańska 12.
Wierzejski Michał — Siedlce, Asłanowicza 8.
Winnicki Stanisław — Łosice, Toporów.

Członkowie Rady:

Jędrzychowski Faliks, płk. — Siedlce.
Nowicki Stanisław, mjr. — Siedlce, 3-go Maja 3/5.
Pohoski Kazimierz, inż. — Siedlce, Kilińskiego 12.
Stolarczyk Paweł — Siedlce, Piłsudskiego 59.

Delegaci na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:

Kęszycki Wacław — Siedlce, Kilińskiego 24.
Rackman Edward — Platerowo, Falatycze.

POWIAT SOKOŁÓW PODLASKI

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:

Tyborowski Adam, inż. — Jabłonna Lacka, Łużki.

Podłowczowie:

Dytel Władysław — Kosów Lacki.
Gewartowski Marjan — Sokołów Podlaski, Kryniczki.
Kucharek Stefan — Korczew.
Nowak Bogusław — Sokołów Podlaski.
Rosiński Tadeusz — Repki, Szkopy.
Staniszewski Marjan — Sokołów Podlaski.
Zbysław Kazimierz — Sterdyń.

Członkowie Rady:

Dereń Jan — Sokołów Podlaski.
Malewicz Zbigniew — Sokołów Podlaski, Przeździatka.
Strus Stefan — Repki, Ignacpol.

POWIAT TOMASZÓW LUBELSKI.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Rozmus Jan, sędzia — Tomaszów Lubelski.

Podłowczowie:
Janusz Konstanty — Poturzyn.
Kiciński Bohdan — Telatyn. Stara Wieś.
Kierski Jan — Komarów, Wożuczyn.
Lipczyński Grzegorz — Krynice, Kryniczki.
Maślanka Władysław — Majdan Górny, Rudka Wołoska.
Niezabitowski Mieczysław — Tarnawatka, Wieprzów.
Paluszyński Radosław — Jarczów, Chodywańce.
Pietkiewicz Mikołaj — Susiec.
Rulikowski Antoni — Kotlice.
Starowieyski Stanisław — Łaszczów.
Woźnicki Marcin — Tomaszów Lubelski, Kunki.
Wróblewski Karol — Tyszowce.

Członkowie Rady:
Cybulski Stefan, dr. — Tomaszów Lubelski.
Tyszkiewicz hr. Władysław — Tarnawatka.
Witkowski Edward — Tomaszów Lubelski.

Delegaci na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Minor Jan — Tomaszów Lubelski.
Tyszkiewicz hr. Władysław — Tarnawatka.

POWIAT WĘGRÓW.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Popiel Kazimierz — Węgrów, Turna.

Podłowczowie:
Buczacki Selim Romuald — Węgrów, Ruchna.
Cieśla Ksawery — Węgrów, Starawieś.
Czaplicki Adolf — Węgrów.
Dąbrowski Mieczysław, inż. — Łochów.
Jaworski Janusz, inż. — Sadowne, Kołodziąż.
Krystek Ignacy — Grębków, Sucha.
Kucharek Kazimierz — Stoczek, Miednik.

Członkowie Rady:
Dziewulski Władysław — Węgrów, Krypy.
Solecki Wawrzyniec, inż. — Węgrów, Ruchna.
Zinser Witold, inż. — Węgrów, Pomielowo
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Buczacki Selim Romuald — Węgrów, Ruchna.

POWIAT WŁODAWA.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Kalicki Antoni, mgr. — Parczew, Kościelna 56.
Podłowczowie:
Gustman Bolesław, inż. — Uścimów.
Janicki Piotr — Dębowa Kłoda, Uhnin.
Krassowski Grzmisław — Sosnowica, Pieszowola.
Pankowski Teofil — Tyśmienica.
Podhorski Zygmunt, inż. — Wisznice, Horodyszcze.
Szczucki Michał — Ostrów Lubelski.

POWIAT ZAMOŚĆ.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Niedziałkowski Edward — Zamość.
Podłowczowie:
Grosman Franciszek — Zamość, Horyszów.
Kostecki Stanisław, inż. — Zwierzyniec n/Wisłą.
Łoś hr. Adam — Potoczek, Adamów.
Mucha Zygmunt, mjr. — Zamość.
Ruciński Czesław — Radecznica, Zaporze.
Rudzki Jan — Skierbieszów, Hajowniki.
Starak Stanisław — Zamość.
Urbanowicz Lucjan — Łabunie.
Wróblewski Bolesław — Stary Zamość.
Zamoyski hr. Jan — Szczebrzeszyn, Klemensów.
Członkowie Rady:
Kietliński Tomasz — Zwierzyniec.
Łoś hr. Adam — Potoczek, Szewnia.
Stefanek Ignacy — Zamość.

Szeliski Witold, kpt. — Zamość.
Żelaźnicki Czesław — Zamość, Stabrów.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Otto Władysław — Zwierzyniec, Kosobudy.

ODDZIAŁ ŁÓDZKI.

Łódzka Wojewódzka Rada Łowiecka.
Łódź, Nawrot 2.
Prezes:
Krauze Józef Wacław — Łódź, Senatorska 4.
Wiceprezes:
Wendorff Stefan, wicewoj. — Łódź, Urząd Wojewódzki.
Sekretarz:
Romanowski Adam — Łódź, Wólczańska 140.
Skarbnik:
Müller Oskar — Łódź, Brzeźna 6.
Członkowie:
Dindorf-Ankowicz Franciszek, gen. — Łódź, Dow. 10 Dyw. Piechoty.
Ender Karol — Łódź, Kościuszki 33.
Maltzan bar. Henryk — Piątek, Goślub.
Siemieński Wacław — Brzeźnica k/Radomska, Dubidze.
Komisja Rewizyjna.
Członkowie:
Gross Oskar, inż. — Łódź, Narutowicza 107.
Jaroszyński Stanisław — Łódź, Łąkowa 10.
Osika Stefan, mjr. — Łódź, Anstadta 5.
Zastępcy:
Rybołowicz Witold — Łódź, Piramowicza 15.
Sawicki Witold — Łódź, Kościuszki 87.
Delegaci na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Rudolf Ludwik — Sieradz, Leśnictwo Woźniki.
Siemieński Hieronim — Silniczka, Silnica.
Wendorff Stefan, wicewoj. — Łódź, Urząd Wojewódzki.

POWIAT BRZEZINY.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Pietraszewski Tadeusz — Rogów, Kołacin.
Podłowczy:
Lubowiecki Antoni — Ujazd, Małcz.

POWIAT ŁASK:

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Morawski Jerzy — Pabjanice, Legjonów 65-a.
Podłowczowie:
Chwist Dvoskor — Pabjanice, skrz poczt. 8.
Czajkowski Zygmunt — Łask, Widawska 32.
Dąbrowski Kazimierz — Pabjanice, Rydzyny.
Kokczyński Marceli — Zduńska Wola, Świerzyny.
Schneider Jan — Łask, Karszew.
Walicki Jan — Zelów, Przecznie.
Członkowie Rady:
Pietrzykowski Stanisław.
Westerski Stefan — Pabianice, Legionów 59.
Zgagacz Stanisław — Łask, Narutowicza 17.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Orłowski Aleksander — Pabjanice, Pułaskiego 8.

POWIAT ŁĘCZYCA.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Żakowski Wiesław — Grabów, Łubno.
Podłowczowie:
Anister Remigiusz — Ozorków, Al. Piłsudskiego 4.
Kamiński Zygmunt — Łęczyca, Janków.
Klimaszewski Zygmunt — Piątek, Piaski.
Nowopolski Tadeusz — Witonia, Głędzianówek.
Werner Józef — Łęczyca, Skotniki.
Członkowie Rady:
Roztocki bar. Aleksander — Ozorków, Sokolniki.
Szczurowski Jan — Łęczyca, Siedlew.

Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Roztocki bar. Aleksander — Ozorków, Sokolniki.

MIASTO ŁÓDŹ.

Grodzka Rada Łowiecka.
Łowczy:
Jellinek Józef, wicewoj. — Łódź, 6-go Sierpnia 70-a.
Podłowczowie:
Adam Bronisław — Łódź, Radwańska 19.
Fiszer Zdzisław, kpt. — Łódź, 1-go Maja 62.
Frey Wiktor — Łódź, Siedlecka 4.
Müller Arno — Łódź, Sienkiewicza 61.
Członkowie Rady:
Drzewiński Konstanty — Łódź, Kilińskiego 96-a.
Fiszer Karol — Łódź, Główna 35.
Michalski Zygmunt — Łódź, Legjonów 65.
Miller Juljan — Łódź, Orla 23.
Sawicki Bolesław — Trębacka 3.
Szarkowski Franciszek — Bednarska 26.
Syska Czesław, — Zgierz, Limanowskiego 60.
Delegaci na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Roliński Ignacy — Łódź, Śródmiejska 57.
Schöler Arnold — Łódź, Grand-Hotel.

POWIAT ŁÓDŹ.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Podłowczowie:
Hausman Ludwik — Ruda-Pabjanicka, 3-go Maja 39.
Steinert Adolf — Łódź, Wólczańska 199.
Strohbach Eugenjusz — Zgierz, Dąbrowskiego 35.
Walkowski Janusz — Łódź, Piotrowska 100.
Zuchowicz Stefan — Aleksandrów, Błoto.

POWIAT PIOTRKÓW.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Ksyk Feliks — Bełchatów, Dobiecin.

Podłowczowie:
Chomicki Albin — Bełchatów.
Cieszkowski Zygmunt — Wolbórz, Golesze.
Komorowski Tadeusz, kpt. — Piotrków Trybunalski, Legjonów 15.
Lejczyk Feliks, inż. — Sulejów, Nadleśnictwo Lubień.
Szadkowski Włodzimierz — Grabica, Dziewuliny.
Turobojski Władysław — Gorzkowice, Szczukocice.
Członkowie Rady:
Lewkowicz Stanisław, dr. — Piotrków Trybunalski, Piłsudskiego 67.
Marciekiewicz Józef, płk. — Piotrków Trybunalski, Legjonów 18.
Marciniec Antoni — Grabica.
Delegat na Walne Zgrcmadzenie Wojewódzkie.
Krzyżanowski Krzesław, mjr. — Piotrków Trybunalski, Krakowska 12.

POWIAT RADOMSKO.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Siemieński Hieronim — Silniczka, Silnica.
Podłowczowie:
Belina Tadeusz — Brzeźnica, Strzelce Wielkie.
Bombiński Ludwik — Przedbórz, Bakowa Góra.
Janowski Edward — Gorzkowice, Kotków.
Janson Juljan — Dobroszyce, Woźniki.
Ostrowski Michał — Koniecpol, Radoszewnica.
Roksela Juljan — Żytno, Silnica.
Święcicki Mieczysław — Radomsko, Smotryczów.
Zalewski Józef, komendant pow. P. P. — Radomsko, Pow. Kom. P. P.
Członkowie Rady:
Dębski Tomasz — Radomsko, Reymonta 15.
Grabowski Włodzimierz — Aurelów, Witkowice.
Krynke Władysław — Radomsko, Zdania.
Zielonka Ksawery — Radomsko, Narutowicza 9.

Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Siemieński Wacław — Brzeźnica, Dubidze.

POWIAT SIERADZ.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Rudolf Ludwik — Sieradz, Leśnictwo Wośniki.
Podłowczowie:
Krzyżanowski Henryk — Warta, Małków.
Makulski Ludwik — Szadek, Leśnictwo.
Pachowicz Jan — Sieradz, Al. P. O. W. 36.
Pawłowski Franciszek — Zduńska Wola, Rynek 25.
Twardowski Jan — Zygry, Chodaki.
Członkowie Rady:
Kozłowski Antoni — Zduńska Wola, Pomorska 13.
Nieniewski Ludwik — Sędzice.
Wagner Juljan — Warta.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Steciuk Mikołaj — Zduńska Wola, Nadleśnictwo Szadek.

POWIAT WIELUŃ.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Karśnicki Antoni — Siemkowice, Łukomierz.
Podłowczowie:
Daszkiewicz Rajmund — Wieluń, Kopydłów.
Rojewski Leonard — Sokolniki.
Wykowski Szymon, komendant pow. P. P. — Wieluń, Powiat. Komenda P. P.
Zajda Mieczysław — Wieluń, Cukrownia.
Członkowie Rady:
Kotarbiński Janusz — Wieluń, Cukrownia.
Krzyżanowski Stanisław — Praszka, Wierzbie.
Krzyżanowski Władysław, wicestarosta — Wieluń, Starostwo.
Kuczamer Roman — Wieluń, Rudzka 3.
Wyrzykowski Alfred, inż. — Rudniki, Nadleśnictwo.

Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Kuczamer Roman — Wieluń, Rudzka 3.

ODDZIAŁ MAŁOPOLSKI.

MAŁOPOLSKIE TOWARZYSTWO ŁOWIECKIE.

Małopolska Oddziałowa Rada Łowiecka.
Lwów, Ossolińskich 11.

Obszar działania województwa: krakowskie, lwowskie, stanisławowskie i tarnopolskie.

Prezes:
Bielski hr. Juljusz — Lwów, Kopernika 42.

Wiceprezesi:
Lubomirski ks. Andrzej — Przeworsk.
Sroczyński Tadeusz, inż. — Lwów, Turecka 3.
Tyszkiewicz hr. Stanisław, dr. — Lelechówka.

Sekretarz:
Orski Stanisław Wiktor — Lwów, Ochronek 9-a.

Skarbnik:
Piechowski Stanisław, dr. — Lwów, Stryjska 18.

Członkowie Rady:
Gronziewicz Zygmunt — Lwów, Tomickiego 12.
Krzeczunowicz Leon — Jaryczów Nowy.
Kuryłowicz Juljusz, dr. — Lwów, Jagiellońska 1.
Obmiński Ksawery, dr. — Lwów, Sapiehy 5.
Puchalski Włodzimierz, — Lwów, Nabielaka 49.
Rosienkiewicz Jerzy, dr. — Lwów, Kościuszki 14.
Sołowij Adam, prof. dr. — Lwów, Romanowicza 3.
Welczer Bronisław, inż. — Lwów, Wałowa 11-a.
Zaleski hr. Aleksander — Lwów, Kopernika 4.
Ziembicki Witołd, prof. dr. — Lwów, Bielowskiego 6.

Zastępcy:
Godyń Zygmunt — Lwów, Nabielaka 22.
Gieorgeon Władysław — Lwów, Kętrzyńskiego 25.
Gołuchowski hr. Jan — Janów Lwowski.
Jarosz Roman, dr. — Truskawiec.
Smolka Kazimierz — Lwów, Sykstuska 50.
Wagner Mikołaj — Lwów, Plac Marjacki 4.

Komisja Rewizyjna.

Członkowie:

Kokoszyński Zdzisław — Lwów, Gołąba 8.

Pieńczykowski Stanisław — Lwów, Własna Strzecha 3.

Skrzypek Leon Teodor — Lwów, Halicka 4.

Zastępcy:

Sander Zbigniew, inż. — Lwów, Nabielaka 43.

Wagner Mikołaj — Lwów, Plac Marjacki 4.

Delegaci na Walne Zgromadzenie Związku:

Sroczyński Tadeusz, inż. — Lwów, Turecka 3.

Tyszkiewicz hr. Stanisław, dr. — Lelechówka.

Sąd Łowiecki.

Członkowie:

Burzyński Stanisław, inż — Stanisławów, Słowackiego 16.

Dzieduszycki hr. Włodzimierz — Zarzecze k/Jarosławia.

Gołuchowski hr. Wojciech — Janów Lwowski.

Gronziewicz Zygmunt — Lwów, Tomickiego 12.

Maryański Walery, gen. inż. — Płuhów, Ryków.

Pawlik Roman — Rawa Ruska, Wólka Mazowiecka.

Pieńczykowski Stanisław — Lwów, Własna Strzecha 3.

Przybyłowski Kazimierz — Potok Złoty k/Buczacza, Uniż.

Sander Alfred, dr. — Lwów, Nabielaka 43.

Sołowij Adam, prof. dr. — Lwów, Romanowicza 3.

Obmiński Ksawery, dr. — Lwów, Sapiehy 5.

Trzcieniecki Janusz, dr. — Stryj, Legjonów 20.

Prezes Oddziału Krakowskiego M. T. Ł. i Łowczy na województwo krakowskie:

Lardemer Adam, dr. — Kraków, Mikołajska 5.

Łowczy na województwo stanisławowskie:

Burzyński Stanisław, inż. — Stanisławów, Słowackiego 16.

Łowczy na województwo tarnopolskie:

Maryański Walery, gen. inż. — Płuhów, Ryków.

Redaktor „Łowca":
Ziembicki Witołd, prof. dr. — Lwów, Bielowskiego 6.

WOJEWÓDZTWO KRAKOWSKIE.

POWIAT BIAŁA.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Machniewicz Adam, inż. — Biała, Piłsudskiego 8.
Podłowczowie:
Ślusarczyk Jan — Bestwina.
Zajączek Edward, burm.—Kęty.

POWIAT BOCHNIA.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Michałowski Witołd — Bochnia.
Podłowczowie:
Byszewski Wacław — Gorlice, Lipinki.
Dyndowicz Bolesław, inż. — N.epołomice.
Jaroński Ludwik, ksiądz — Bochnia.
Pawłowski Jan — W.śnicz.
Sękowski Stefan — Nieprześnia.

POWIAT BRZESKO.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Götz-Okocimski bar. Antoni — Okocim.
Podłowczowie:
Dunikowski Stefan — Stróże, k/Zakliczyna.
Gutowski Stefan — Szczurowa.
Członkowie Rady:
Baltaziński Józef — Brzesko, Jasień.
W:nsch Marjan, dr. — Brzesko.
Wykowski Tadusz, inż. — Zakliczyn, Domosławice.

Zwoliński Kazimierz, inż. — Radłów.
Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.
Wykowski Tadeusz, inż. — Zakliczyn, Domosławice.

POWIAT CHRZANÓW.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Musiał Karol, inż. — Siersza.
Podłowczowie:
Krzysztoforski Stefan — Chrzanów.
Kurdowski Stefan — Białka k/Krzeszowic.
Ruppik Jerzy, inż. — Babice k/Alwerni, Mętków.

POWIAT DĄBROWA.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Sozański Stanisław, dr. — Dąbrowa.
Podłowczowie:
Konopka bar. Stanisław — Szczucin.
Stojowski Jordan Feliks — Otfinów, Dyjament.
Śmiałowski Tadeusz — Słupic k/Dąbrowy.
Członkowie Rady:
Bzowski Tytus — Gęboszów, Borusowa.
Kisielewski Adolf — Dąbrowa.
Sozański Władysław — Dąbrowa.

POWIAT DĘBICA.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Balko Roman — Dębica, Latoszyn.
Podłowczowie:
Kemmer Henryk, inż. — Dębica.
Kwaśniewski Adam, inż. — Drabiny.

POWIAT GORLICE.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Kowalski Adam, inż. — Glinik Marjampolski.

Podłowczowie:
Byszewski Wacław — Gorlice, Lipinki.
Rylski Ścibor Marjan — Gorlice, Szalowa.
Stemulak Józef — Glinik Marjampolski.
Członkowie Rady:
Długosz Tadeusz — Gorlice, Siary.
Grunwald Karol — Uście Ruskie.
Kuczała Adam — Gorlice.
Mika Tadeusz, inż. — Zagórzany.
Stieber Karol, inż. — Gorlice.
Szebesta Józef — Libusza.

POWIAT JASŁO.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Pawłowski Zbigniew — Brzostek, Klecie.
Podłowczowie:
Balicki Marjan — Jasło.
Gorayski Adam — Mederówka, Szebnie.
Kolb Otto, inż. — Tarnowiec.
Lityński Michał — Cieklin.
Madejewski Ludwik — Jasło.
Romer hr. Wilhelm — Kcłaczyce, Bieździerza.

POWIAT KRAKÓW.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Woll Marjan — Kraków, Łobzowska 25.
Podłowczowie:
Blaschczekowitz Ferdynand — Balice.
Chmurski Władysław, inż. — Kraków, Smoleńskiego 19.
Gsodam Fryderyk — Wieliczka.
Kucharski Marceli — Kraków, Św. Wawrzyńca 5.
Walter Mieczysław — Trąbki, Biskupice.
Wawreczka Wojciech — Kocmyrzów.
Członkowie Rady:
Korolewicz Bolesław, dr. — Kraków, Biskupia 4.
Olbrycht Jan, prof. dr. — Kraków, Łobzowska.

Radziwiłł ks. Hieronim — Balice.
Regiec Stanisław, inż. — Kraków, Filipa 5.
Wnęk Władysław, dr. — Kraków, Słowackiego.
Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.
Olbrycht Jan, prof. dr. — Kraków, Łobzowska.

POWIAT LIMANOWA.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Mehlem Aleksander — Niedźwiedź, Poręba Wielka.
Podłowczowie:
Madeyski Tadeusz — Mszana Dolna.
Mamak Adam — Limanowa.
Członkowie Rady:
Michałowski Zygmunt — Limanowa, Leskowa.
Prokl Marjan, inż. — Limanowa, Tymbark.
Romer hr. Aleksander — Jodłownik.
Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.
Romer hr. Aleksander — Jodłownik.

POWIAT MIELEC.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Szaszkiewicz Antoni — Rzemień.
Podłowczowie:
Marmola Kazimierz — Padew - Przykop.
Oborski hr. Andrzej — Mielec.

POWIAT NOWY SĄCZ.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Stadnicki hr. Adam — Nawojowa.
Podłowczowie:
Dąbrowski Jerzy — Łososina Dolna.
Kmietowicz Kazimierz, dr. — Krynica.
Wężyk Juljan, inż. — Nowy Sącz.

Członkowie Rady:
De Laveaux Adam — Korzenne.
Kondolewicz Władysław — Nowy Sącz.
Nowakowski Stanisław, mgr. — Nowy Sącz.

POWIAT NOWY TARG.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Malicki Tadeusz — Zakopane, Gubałówka.
Podłowczowie:
Berski Włodzimierz — Tylmanowa.
Marchlewski Marceli, inż. — Zakopane, Bukowina.
Członkowie Rady:
Kita Władysław — Nowy Targ.
Woroniecki Korybut ks. Adam — Szczawnica.

Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.

Malicki Tadeusz — Zakopane, Gubałówka.

POWIAT TARNÓW.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Hülle Karol, inż. — Mościce.
Podłowczowie:
Nowak Witołd, inż. — Ciężkowice, Kąśna Dolna.
Pauer Jan, inż. — Tarnów, Gumniska.
Pawłowski Robert — Tarnów.
Żaba Franciszek, inż. — Tarnów, Zbylitowska Góra.
Członkowie Rady:
Czerwiński Wiktor, inż. — Żabno, Niedomice.
Markowski Bończa Jan, inż. — Żabno, Niedomice.
Sanguszko ks. Roman — Tarnów, Gumniska.
Svska Mieczysław — Tarnów.
Wowkonowicz Romuald, inż. — Mościce.

POWIAT WADOWICE.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Gostkowski bar. Aleksander — Wadowice, Tomice.

Podłowczowie:
Gisman Edward, inż. — Maków Podhalański.
Przychocki bar. Jan — Leńcze k/Kalwarji Zebrzydowskiej.
Schally Marjan, mgr. — Zator.
Sołtysik Józef, dr. — Wadowice.
Wężyk Michał, inż. — Wielkie Drogi k/Skawiny. Paszkówka.

POWIAT ŻYWIEC.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Habsburg arcks. Karol Olbracht — Żywiec.
Podłowczowie:
Friedel Albert, inż. — Jeleśnia, Sopotnia Mała.
Gebauer Antoni — Żywiec.
Kępiński Władysław — Żywiec, Moszczanica.
Pastuszyński Franciszek, inż. — Żywiec.
Pragłowski Józef, dr. — Sucha.

WOJEWÓDZTWO LWOWSKIE.

POWIAT BÓBRKA.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Lubomirski ks. Eugenjusz — Chodorów.
Podłowczowie:
Kielski Stanisław, inż. — Bóbrka. Romanów.
Mycielski hr. Ludwik — Borynicze.
Szeptycki hr. Jan, dr. — Wybranówka, Dziewiętniki.
Zamoyski hr. Franciszek, inż. — Bortniki k/Chodorowa.
Członkowie Rady:
Agopsowicz Bronisław, inż. — Sokołówka k/Bóbrki, Pietniczany.
Galiński Bronisław — Stare Sioło.
Jarzembski Wiesław, inż. — Chodorów.

Krzakowski Kazimierz, insp. — Brzozdowce, Hraszki.
Zaremba Janusz, inż. — Borynicze.
Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.
Galiński Bronisław — Stare Sioło.

POWIAT BRZOZÓW.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Tomkiewicz Antoni — Brzozów.
Podłowczowie:
Konarski Bolesław, inż. — Brzozów.
Smorągiewicz Adam, inż. — Grabownica Starzeńska.
Then Wiktor — Dydnia, Końskie.
Członkowie Rady:
Lic Zygmunt — Brzozów.
Niewolkiewicz Emil — Brzozów.
Piątkiewicz Stanisław, dr. — Brzozów.
Potocki hr. Ignacy — Izdebki.
Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.
Potocki hr. Ignacy — Izdebki.

POWIAT DOBROMIL.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Żurowski Adam — Niwe Miasto k/Przemyśla.
Podłowczowie:
Korwin Maciej — Wojtkowa, Jureczkowa.
Wittenberski Aureli — Nowosiółki Dyd., Huwniki.
Wrzak Roman, inż. — Starzawa k/Chyrowa.
Członkowie Rady:
Ausobski Józef, dr. — Chyrów.
Beck Augustyn — Nowosiółki Dyd., Huwniki.
Chrz Jan — Dobromil.
Eminowicz Juljusz, inż. — Dobromil, Michowa.

Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.
Wittenberski Aureli — Nowosiółki Dyd., Huwniki.

POWIAT DROHOBYCZ.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Bielski hr. Adam — Drohobycz, Rychcice.
Podłowczowie:
Jarosz Aleksander, inż. — Truskawiec, Pomiarki.
Kleja Stanisław, inż. — Drohobycz.
Ruczka Aleksander, dr. — Podbuż.
Członkowie Rady:
Jakubowicz Jakób, inż. — Drohobycz.
Jarosz Roman, dr. — Truskawiec.
Mogilnicki Antoni, inż. — Stebnik, Dobrohostów.
Skrzat Feliks, inż. — Drohobycz, Śniatynka.
Teodorowicz Teodor — Borysław.

POWIAT GRÓDEK JAGIELLOŃSKI.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Tyszkiewicz hr. Stanisław, dr. — Lelechówka.
Podłowczowie:
Dobiecki Józef, inż. — Lelechówka.
Gołuchowski hr. Jan — Janów Lwowski.
Hatt Hubert — Rodotycze.
Hołda Ignacy — Gródek Jagielloński.
Jackowski Kazimierz — Lubień Wielki, Lubień Mały.
Stanek Jan — Wiszenka.
Zawidowski Jerzy — Gródek Jagielloński, Zawidowice.
Członkowie Rady:
Stamirowski Jerzy — Gródek Jagielloński.
Zieliński Mieczysław, inż. — Domażyr, Jamelna.

POWIAT JAROSŁAW.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:

Mycielski hr. Franciszek — Pruchnik, Wębierka.

Podłowczowie:

Gajewski Tadeusz, inż. — Nowa Grobla, Korzenica.

Kisielewski Zygmunt — Radymno, Skołoszów.

Małkowski Tadeusz, inż.—Sieniawa k/Jarosławia.

Pragłowski Jan — Radymno, Moszczany.

Członkowie Rady:

Górski Tadeusz, dr. — Bystrowice, Roźwienica.

Krzyształowicz Kazimierz — Jarosław, Surochów.

Kucharski Tadeusz — Jarosław.

Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.

Pragłowski Jan — Radymno, Moszczany.

POWIAT JAWORÓW.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:

Szeptycki hr. Leon — Przyłbice.

Podłowczowie:

Balázs Sander — Jaworów, Porudno.

Dreyer Emil — Jaworów.

Janicki Kazimierz — Krakowiec, Sarny.

Myczkowski Tadeusz — Stubno, Hruszowice.

Zawidowski Edward — Starzyska.

POWIAT KOLBUSZOWA.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:

Tyszkiewicz hr. Jerzy — Kolbuszowa, Werynia.

Podłowczowie:

Dudek Franciszek — Sokołów Młp., Turza.

Węgłowski Stanisław, inż. — Kolbuszowa.

Członkowie Rady:

Gałuszka Edward — Kolbuszowa.

Hippman Andrzej — Niwiska, Trześń.

Jadach Piotr — Kolbuszowa, Werynia.
Opid Adolf — Ostrowy, Pateraki.

POWIAT KROSNO.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Lewicki Zygmunt, dr. — Krosno.
Podłowczowie:
Gorayski Adam — Moderówka, Szebnie.
Kwaśniewski Stanisław — Krosno, Odrzykoń.
Członkowie Rady:
D'Eberhardt Maksymilian — Krosno.
Domski Jan — Polanka.
Graff Stanisław — Łączki Jag.
Lorenc Antoni, dr. — Krosno.

POWIAT LESKO.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Krasicki hr. August — Lesko.
Podłowczowie:
Butscher Rudolf — Cisna, Wetlina.
Prek Łucjan — Cisna, Kalnica.
Strach Józef, inż. — Ustrzyki Dolne, Berehy.
Członkowie Rady:
Klag Romuald — Ustrzyki Dolne.
Zakliczyński Aleksander — Lesko.
Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.
Krasicki hr. August — Lesko.

POWIAT LUBACZÓW.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Wattman bar. Hugo — Ruda Różaniecka.
Podłowczowie:
Avenarius Zdzisław — Cieszanów, Miemstów.
Friser Henryk, dr. — Lubaczów.

Członkowie Rady:
Bajorski Bolesław — Cieszanów.
Bauer Jan — Lubaczów.
Oleński Stanisław — Ruda Różaniecka.
Stukart Jan — Lubaczów.
Topolnicki Tadeusz — Cieszanów.
Zarzycki Jerzy — Cieszanów, Chotylubie.
Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.
Stukart Jan — Lubaczów.

POWIAT LWÓW.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Madeyski Jan (jn) — Pustomyty k/Lwowa, Leśniowice.
Podłowczowie:
Duńczewski Bronisław — Barszczowice, Pikułowice.
Iszkowski Stefan, dr. — Brzuchowice, Rokitno.
Jaśkiewicz Stanisław, mgr. — Lwów, Głęboka 19.
Obmiński Ksawery, dr. — Lwów, Sapiehy 5.
Stojowski Jerzy — Lwów, Laszki Murowane.
Zaleski hr. Roman — Lwów, Batorego 48.
Członkowie Rady.
Jakubczyński Marian, inż. — Lwów, Nabielaka 42.
Kwaśniewski Bolesław, dr. — Lwów, Św. Jacka 3.
Longchamps Stanisław, mgr. — Lwów, Kosynierska 1.
Ryński Zenon — Krasów, Podciemne.
Wacek Rudolf — Lwów, Obertyńska 6.

POWIAT ŁAŃCUT.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Krawczyński Wiesław, inż. — Łańcut, Dąbrówki.
Podłowczowie:
Nowiński Marian, dr. — Tryńcza k/Przeworska.
Stanslicki Edward — Łańcut.

Wiech Kazimierz, inż. — Leżajsk.
Zwoliński Stanisław — Grodzisko, Zmysłówka.
Członkowie Rady:
Midowicz Adam, dr. — Łańcut.
Stoszko Mieczysław — Łańcut.

POWIAT MOŚCISKA.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Ulm Aleksander — Sądowa Wisznia.
Podłowczowie:
Rozwadowski Bartłomiej — Stubno, Nowostany.
Rupp Gustaw — Sądowa Wisznia, Wołostków.
Yunga Adam — Trzcieniec.
Zalasiński Jan — Bolanowice, Tomanowice.
Członkowie Rady:
Filipowicz Tadeusz — Dołhomościska.
Mars Krzysztof, inż. — Sądowa Wisznia.
Paygert Włodzimierz — Sądowa Wisznia.

POWIAT NISKO.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Koźmian Andrzej, inż. — Bojanów k/Niska, Nowostany.
Podłowczowie:
Komorowski Stanisław — Bojanów k/Niska.
Łopacki Stanisław — Ulanów n/S., Glinianka.

POWIAT PRZEMYŚL.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Lubomirski ks. Jerzy — Rozwadów.
Podłowczowie:
Bocheński Emanuel — Krzywcza n/S.
Dębicki Marjan, inż. — Krasiczyn, Rokszyce.
Klimecki Tadeusz, płk. — Przemyśl.
Potocki hr. Henryk — Medyka.

Rozwadowski Władysław, ppłk. dypl. — Przemyśl, Kilińskiego 8.
Członkowie Rady:
Kawiński Rudolf — Przemyśl, Słowackiego 79a.
Krasicki hr. Ksawery — Bachórzec.
Zaczek Jan, dr. — Przemyśl, Mickiewicza 11.
Zajączkowski Tadeusz — Żurawica, Bolestraszyce.
Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.
Kawiński Rudolf — Przemyśl, Słowackiego 79a.

POWIAT PRZEWORSK.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Lubomirski ks. Andrzej — Przeworsk.
Podłowczowie:
Nowiński Marjan, dr. — Tryńcza k/Przeworska.
Wolski Zdzisław — Zarzecze k/Jarosławia, Siennów.
Zwoliński Stanisław — Grodzisko, Zmysłówka.
Członkowie Rady:
Kuźniarski Stanisław — Przeworsk.
Skalisz Juljusz — Przeworsk.
Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.
Wolski Zdzisław — Zarzecze k/Jarosławia. Siennów.

POWIAT RAWA RUSKA.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Marmaross Zdzisław — Uhnów, Karów.
Podłowczowie:
Hortwig Wilhelm — Lubycza Królewska, Szalenik.
Patraszewski Włodzimierz — Uhnów, Tarnoszyn.
Pawlok Roman — Rawa Ruska. Wólka Mazowiecka.
Romer hr. Stefan — Uhnów, Wierzbica.
Siemieński hr. Jan — Magierów, Zamek.

Tysson Kazimierz — Niemirów.
Wurm Czesław, inż. — Rawa Ruska.
Członkowie Rady:
Geppert Władysław, dr. — Uhnów, Machnów.
Skunmowski Tadeusz — Uhnów, Kulików.
Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.
Geppert Władysław, dr. — Uhnów, Machnów.

POWIAT RUDKI.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Brunicki bar. Seweryn — Rudki, Dubanowice.
Podłowczowie:
Giżyński Adam — Koniuszki Siemianowskie, Chłopczyce.
Janko Henryk — Hoszany.
Członkowie Rady:
Dudik Karol — Komarno, Buczały.
Godlewski Alfred, inż. — Rudki, Michalewice.
Obertyński Stanisław — Rudki, Nowosiółki.
Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.
Brunicki bar. Seweryn — Rudki, Dubanowice.

POWIAT RZESZÓW.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Jędrzejowicz Jan — Rzeszów, Staromieście.
Podłowczowie:
Dąmbski hr. Stefan — Rzeszów, Rudna Wielka.
Gürtler Władysław — Rzeszów, Chrzanowskiej 6.
Jarochowski Joachim — Czudec, Babice.
Łastowiecki Antoni — Jawornik Polski, Hadle Szklarskie.
Midowicz Adam, dr. — Łańcut.
Milewski Korwin Stanisław — Rzeszów, Rudna.
Członkowie Rady:
Emilewicz Piotr, inż.—Rzeszów, Zygmuntowska 4.
Jurkowski Edmund, inż. — Rzeszów, Hoffmanowej.

Konopka - bar. Ignacy — Strzyżów n/Wisłokiem
Kurnal Michał — Rzeszów, 3-go Maja 6.

POWIAT SAMBOR.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Popiel Wacław — Felsztyn, Humieniec.
Podłowczowie:
Papp Józef — Stary Sambor.
Podolski Kazimierz — Sambor, Sielec.
Radyński Paweł — Sambor, Strzelbice.
Strzelecki Bolesław, dr. — Sambor.
Członkowie Rady:
Ekiert Ludwik, mgr. — Sambor.
Glodt Antoni — Sambor.
Hałuszczyński Mikołaj, dr. — Sambor.
Opolski Jan, dr. — Sambor.
Staroń Paweł — Sambor.
Węgrzynowicz Mirosław — Sambor.
Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.
Opolski Jan, dr. — Sambor.

POWIAT SANOK.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Wiktor Paweł — Załuż k/Zagórza.
Podłowczowie:
Domański Stanisław, dr. — Sanok.
Myczkowski Jerzy — Besko.
Potocki hr. Stanisław — Rymanów.
Członkowie Rady:
Kantor Edward — Sanok.
Łobaczewski Aleksander — Zagórz, Zasław.
Moszoro Franciszek — Sanok.
Tomczak Wacław, kpt. — Sanok.
Tumidajski Kazimierz, mjr. — Sanok.
Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.
Tumidajski Kazimierz, mjr. — Sanok.

POWIAT SOKAL.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Madeyski Jan — Parchacz.

Podłowczowie:
Głogowski Tadeusz, — Bełz, Wyżłów.
Grunwald Józef — Sokal, Worochta.
Kruszewski Mieczysław, — Waręż, Łubów.
Plater Zyberk, hr. Jan — Moszków.
Rylski Scibor Eustachy — Uhrynów.
Skarbek Kruszewski Henryk, inż. — Witków Nowy, Hohołów.

Członkowie Rady:
Kostołowski Wojciech — Sokal.
Maciejowicz Stefan, dr. — Sokal.
Wolanin Stanisław, ksiądz — Skomorochy, Świtarzów.

Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.
Skarbek Kruszewski Henryk, inż. — Witków Nowy, Hohołów.

POWIAT TARNOBRZEG.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Tarnowski hr. Artur — Tarnobrzeg, Dzików.

Podłowczowie:
Fiedler Oskar — Chmielów, Jadachy.
Jureczek Józef, inż. — Rozwadów.

POWIAT TURKA.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Wilimowski Kazimierz, inż. — Schodnica, Majdan.

Podłowczowie:
Ładyżyński Roman, ksiądz — Małków, Krywka.
Rubinstein Henryk, inż. — Sokoliki k/Turki, Bereniowa Bukowiec.
Schneider Jakób, inż. — Borynia k/Turki.

Slama Jerzy — Jasionka n/Stryjem.
Członkowie Rady:
Albert Leopold — Turka.
Gackowski Alfons, inż. — Spas.
Utrysko Aleksander — Turka.

POWIAT ŻÓŁKIEW.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Sikorski Jerzy — Żółkiew, Turynka.
Podłowczowie:
Drozdowski Ignacy, mjr. — Żółkiew.
Lang Władysław — Mosty Wielkie, Wieczorki.
Radzikowski Władysław — Mosty Wielkie, Przystań.
Członkowie Rady:
Orell Alfons — Żółkiew.
Siemieński Jan — Glińsko, Skwarzawa Nowa.
Twardyjewicz Włodzimierz — Żółkiew.
Delegaci na Walne Zgromadzenie Oddziałowe:
Drozdowski Ignacy, mjr. — Żółkiew.
Sikorski Jerzy — Żółkiew, Turynka.

WOJEWÓDZTWO STANISŁAWOWSKIE.

POWIAT DOLINA.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Groetschel Artur — Dolina, Rachiń.
Podłowczowie:
Dżułyński Jerzy, inż. — Dolina.
Wasylewicz Zygmunt, inż. — Krechowice, Suchodół.
Członkowie Rady:
Dziuba Bronisław, inż. — Sołotwina Mizuńska.
Chackener Józef — Dolina.
Szacherski Zygmunt — Dolina.
Złamal Jan — Wełdzirz.

POWIAT HORODENKA.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Przybysławski Kazimierz — Potok Złoty k/Buczacza, Uniż.

Podłowczowie:
Gużkowski bar. Kajetan — Horodenka, Olejowa Komiów.
Kniżatka Karol — Horodenka.
Krzysztofowicz — Horodenka, Strzyłcze.
Osadca Jakób, płk. — Obertyn, Derenek.
Złowocki Seweryn — Niźwiska, Ssaków.

Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.
Barwicz Jarosław — Horodenka.

POWIAT KAŁUSZ.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Skowroński Zygmunt, inż. — Wistowa.

POWIAT KOŁOMYJA.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Horoch bar. Józef — Gwoździec.

Podłowczowie:
Agopsowicz Kajetan — Gwoździec, Trofanówka.
Czechowicz Tadeusz, płk. — Kołomyja. Romanowicza 12.
Ślusarczyk Emiljan — Kołomyja, Werbiąż.
Zdański Franciszek — Gwoździec, Ostrowiec.

POWIAT KOSÓW.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Friser Oskar, inż. — Kosów k/Kołomyi.

Podłowczowie:
Białowąs Jan, inż. — Kuty.

Członkowie Rady:
Małaczyński Konrad — Żabie.

Szyszkowski Zbigniew, inż. — Kosów Huculski.
Watzek Franciszek — Jasienów Górny k/Kosowa.
Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.
Białowąs Jan, inż. — Kuty.

POWIAT NADWÓRNA.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Łodziński Kazimierz, inż. — Bitków.
Podłowczowie:
Eckhardt Rudolf — Bitków.
Josse Jan, dr. — Mikuliczyn.
Wandurski Zygmunt, inż. — Sołotwina.
Członkowie Rady:
Czajkowski Antoni, inż. — Pasieczna k/Nadwórnej.
Follprecht Józef — Nadwórna.
Gilowski Stanisław — Jaremcze.
Jedliczka Tadeusz, inż. — Sołotwina, Maniawa.
Jurkiewicz Roman, inż. — Nadwórna, Rafajłowa.
Kulig Ludwik, inż. — Nadwórna.
Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.
Wandurski Zygmunt, inż. — Sołotwina.

POWIAT ROHATYN.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Krasicki hr. Stanisław — Rohatyn, Stratyn.
Podłowczowie:
Artwiński Józef, inż. — Podkamień k/Rohatyna.
Biesiadecki Franciszek (jn) — Puków, Danilcze.
Heydel bar. Adam — Bursztyn.
Krzeczunowicz Kornel — Bołszowce.
Michałeczko Stefan — Rohatyn, Podgrodzie.
Rostworowski hr. Kazimierz — Nowosielce k/Żurawna, Hrehorów.
Członkowie Rady:
Kosior Adam — Rohatyn.

Runge Witold, dr. — Rohatyn.
Ząbecki Leszczyc Tadeusz — Strzeliska Nowe, Podburze.

POWIAT STANISŁAWÓW.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Burzyński Stanisław, inż. — Stanisławów, Słowackiego 16.

Podłowczowie:
Ćwiczyński Kazimierz — Stanisławów.
Mencel Paweł — Błudniki. Medynia.
Napadiewicz Jerzy, inż. — Łysiec, Posiecz.
Salwach Juljusz — Stanisławów, Lipowa 94.

Członkowie Rady:
Kawecki Marcin, inż. — Stanisławów, P. O. W. 96.
Klimkiewicz Aleksander, dr. — Stanisławów, Szydłowskiego 7.
Plackowski Józef, mjr. — Stanisławów.

Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.
Strawiński Edward, ppłk. — Dubowce, Wodniki.

POWIAT STRYJ.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Trzcieniecki Janusz, dr. — Stryj, Legjonów 20.

Podłowczowie:
Barański Włodzimierz — Lubieńce k/Stryja, Siemiginów.
Jędrzejowski Tadeusz Mieczysław — Tucholka, Kliniec.
Marcinków Jan — Skole.
M.siołek Juljusz, inż. — Skole.

Członkowie Rady
Barański Eustachy — Stryj, Łukawica.
Golachowski Karol, płk. — Stryj. Kochanowskiego 22.
Gromczakiewicz Juljusz, mjr. — Stryj, Hołówki 38

Taborski Antoni — Skole, Tuchla.
Załuski Władysław, mjr. — Stryj.
Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.
Gromczakiewicz Juljusz, mjr.—Stryj, Hołówki 38

POWIAT ŚNIATYN.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Podłowczy:
Moysa Rosochacki bar. Michał, dr. — Rudniki k/Zabłotowa.
Podłowczowie:
Kowalec Tytus — Wołczkowce, Lubkowce.
Członkowie Rady:
Bańkowski Leszek, mjr. — Zabłotów, Turka Borszczowska.
Kuźniar Józef, dr. — Śniatyn.
Stefanów Adolf — Zabłotów.
Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.
Moysa Rosochacki bar. Michał, dr. — Rudniki k/Zabłotowa.

POWIAT TŁUMACZ.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Jakubowicz Andrzej — Bortniki k/Tłumacza.
Podłowczowie:
Bielski hr. Roman — Strychańce, Roszniów.
Ładomirski Zdzisław — Morkowce
Członkowie Rady:
Kintzi Erwin — Tłumacz, Melanów.
Kupras Michał — Tłumacz.
Wartanowicz Marjan — Tłumacz, Pałahicze.
Winnicki Adam, inż. — Otynia, Hostów.
Ziołecki Walenty — Tłumacz, Hryniowce.
Delegaci na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.
Bielski hr. Roman — Strychańce, Roszniów.
Jakubowicz Andrzej — Bortniki k/Tłumacza.

POWIAT ŻYDACZÓW.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Gołuchowski hr. Karol — Hnizdyczów Kochawina, Łowczyce.

Podłowczowie:
Bamberger Władysław — Młyniska.
Burmistrzak Franciszek — Żurawno.
Komornicki Bronisław — Turady.
Polański Władysław — Piaseczna, Rudniki.
Różycki Stefan — Hnizdyczów Kochawina, Łowczyce.
Rudzki Zdzisław — Mikołajów, Drohowyże.
Wołkowicki Andrzej — Żurawno, Korczówka.

Członek Rady:
Firley Stefan — Żydaczów.

WOJEWÓDZTWO TARNOPOLSKIE

POWIAT BORSZCZÓW.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Borkowski Dunin hr. Juljusz — Mielnica.

Podłowczowie:
Gołuchowski hr. Agenor — Skała.
Rad Bronisław — Borszczów.
Sapieha ks. Paweł Florjan — Bilcze Złote.

Członkowie Rady:
Bielawski Kazimierz — Mielnica.
Czarkowski Golejewski Cyryl — Borszczów, Wysuczka.
Konopiński Jan — Borszczów.
Leszczak Michał — Borszczów.
Żurowski Władysław — Skała.

Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.
Leszczak Michał — Borszczów.

POWIAT BRODY.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Cieński Stanisław — Pieniaki k/Brodów.
Podłowczowie:
Bętkowski Juljusz — Brody.
Chmielowski Kazimierz — Starobrody.
Dydyński Walerjan — Podkamień, Maleniska.
Kostkiewicz Zygmunt — Brody.
Członkowie Rady:
Brzozowski Bronisław — Brody.
Cieślik Stanisław — Brody.
Cywiński Aleksander — Brody.
Golinowski Franciszek, inż. — Brody.

Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.

Brzozowski Bronisław — Brody.

POWIAT BRZEŻANY.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Scholz Józef — Brzeżany.
Podłowczowie:
Sadowiński Gerard — Brzeżany.
Wysocki Adam, inż. — Brzeżany, Raj.
Członkowie Rady:
Kaliniewicz Leszek, dr. — Brzeżany.
Listowski Wacław — Brzeżany.
Poplatek Bronisław — Bzeżany.
Siwkowski Józef — Brzeżany.
Turzański Eustachy — Kurzany.

Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.

Kaliniewicz Leszek, dr. — Brzeżany.

POWIAT BUCZACZ.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Makomaski Antoni — Buczacz, Medwadowce.

Podłowczowie:
Janicki Zdzisław — Buczacz.
Korytowski hr. Erazm — Jazłowiec, Zaleszczyki Małe.
Wieczffiński Jan — Buczacz.
Członkowie Rady:
Antoniewicz Marjan — Potok Złoty.
Dutkiewicz Mikołaj, inż. — Koropiec.
Łossowski Jan — Jazłowiec, Glinna.
Pisz Jan — Monasterzyska.
Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.
Antoniewicz Marjan — Potok Złoty.

POWIAT CZORTKÓW.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Potocki Tadeusz — Czortków, Uhryń.
Podłowczowie:
Glodt Ludwik — Czortków.
Gołębski Jerzy — Kolędziany, Dawidkowce.
Członkowie Rady:
Cichocki Władysław — Czortków.
Darocha Adam, dr. — Czortków.
Leśniak Władysław, inż. — Jagielnica.
Rowecki Stefan — Czortków.
Wokalski Jan — Czortków.

POWIAT KAMIONKA STRUMIŁOWA.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Skrzyński Andrzej — Busk k/Krasnego.
Podłowczowie:
Bartmański Roman, inż. — Sielec, Bieńków.
Heil Józef — Kamionka Strumiłowa
Małecki Jerzy, inż. — Żelechów Wielki, Niesłuchów.
Stawowczyk Edmund — Połoniczna.
Członkowie Rady:
Dutkowski Teofil, dr. — Busk k/Krasnego.

Kubin Jan — Kamionka Strumiłowa
Niewiadomski Władysław — Kamionka Strumiłowa.
Rakowski Tadeusz — Kamionka Strumiłowa.
Wachtel Franciszek — Kamionka Strumiłowa.

POWIAT KOPYCZYŃCE.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Baworowski hr. Emil — Kopyczyńce.
Podłowczowie:
Cielecki Jerzy — Hadyńkowce.
Czech Władysław — Kopyczyńce.
Mitro Tadeusz, mgr. — Kopyczyńce.
Członkowie Rady:
Horodyski Andrzej — Kopyczyńce, Kociubińce.
Siemieński hr. Stanisław — Chorostków.
Śliwiński Michał — Kopyczyńce.
Delegaci na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.
Baworowski hr. Emil — Kopyczyńce.
Cielecki Jerzy — Hadyńkowce.

POWIAT PODHAJCE.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Romanowski Aleksander — Horożanka.
Podłowczowie:
Niemczycki Leon — Podhajce.
Stobiecki Stanisław — Podhajce, Sulewy.
Strygl Zygmunt — Zawałów, Łysa.
Członkowie Rady:
Fuczek Wiktor — Zawałów, Markowa.
Sikorski Adam — Podhajce.
Sommerstein Alfred — Złotniki, Burkanów.
Szymański Bronisław, inż. — Podhajce.
Tienz Adolf, inż. — Podhajce.
Żyborski Witołd — Podhajce, Wiśniowczyk.

Delegaci na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.
Niemczycki Leon — Podhajce.
Romanowski Aleksander — Horożanka.

POWIAT PRZEMYŚLANY.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Biedermann Adam — Janczyn, Błotnia.
Podłowczowie:
Biesiadecki Jan — Pohorylce, Hanaczówka.
Bochdan Józef — Zadwórze.
Wolański Marjan — Przemyślany, Ostałowice.
Członkowie Rady:
Antoniewicz Jan — Gliniany, Rozworzany.
Goleń Kazimierz — Poluchów Mały, Pniatyn.
Małecki Stanisław, inż. — Janczyn, Błotnia.
Maszewski Jerzy — Słowita.
Szal Jan — Kurowice.
Tyszkowski Adam — Świrz, Chlebowice Świrskie.
Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.
Szal Jan — Kurowice.

POWIAT RADZIECHÓW.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Jakobsche Andrzej — Radziechów.
Podłowczy:
Rostworowski hr. Jan — Witków Nowy, Suszno.
Członkowie Rady:
Cewe Jan — Radziechów.
Czechowski Mikołaj, — Radziechów.
Haszlakiewicz Henryk — Chołojów, Niestawice.
Stachowski Adam — Łopatyn, Batyjów.
Szczepański Marjan, inż. — Radziechów
Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe:
Jakobsche Andrzej — Radziechów.

POWIAT SKAŁAT.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Świstuń Włodzimierz — Baworów, Magdalówka.
Podłowczowie:
Grocholski Kazimierz — Tarnopol, Rożyska.
Pelicz Leon — Skałat.
Zaleski hr. Aleksander — Grzymałów, Ostapie.
Członkowie Rady:
Bortnik Włodzimierz — Skałat.
Kornberger Wiktor — Tłuste, Kozina.
Koziebrodzki hr. Szczęsny — Grzymałów, Chlebów.
Niementowski Kazimierz — Skałat.

POWIAT TARNOPOL.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Mołdżyniewicz Mieczysław — Tarnopol, Ujejskiego 6.
Podłowczowie:
Góra Jan, kpt. — Tarnopol, Mickiewicza 45.
Jurystowski Wojciech — Hłuboczek Wielki, Kurowce.
Schmidt Jan, dr. — Tarnopol, Konarskiego 8.
Świstuń Michał Jan — Tarnopol, 3-go Maja 11.
Członkowie Rady:
Koszykowski Piotr — Tarnopol, Kotlarewskiego 29.
Zubrzycki Antoni — Tarnopol, Słowackiego 12.

POWIAT TREMBOWLA.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Gromnicki Jan — Mogilnica, Laskowce.
Podłowczowie:
Wilk Maksymiljan — Budzanów k/Trembowli.

Zienkowicz Bohdan, inż. — Słobódka, Ostrowczyk.
Członek Rady:
Will Moutch Edward — Łoszniów.
Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe:
Zienkowicz Bohdan, inż. — Słobódka, Ostrowczyk.

POWIAT ZALESZCZYKI.
Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Zerygiewicz Grzegorz, inż. — Torskie.
Członkowie Rady:
Dąbrowski Antoni — Kasperowce.
Hodowaniec Jerzy — Sinków.
Rostworowski Władysław — Torskie.
Turnau Gotfryd, inż. — Zaleszczyki.

POWIAT ZBARAŻ.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Małecki Władysław — Zbaraż, Roznoszyńce.
Podłowczy:
Fedorowicz Bolesław — Zbaraż.
Członkowie Rady:
Małachowski Jerzy — Zbaraż, Stryjówka.
Sąsiedzki Tadeusz, mgr. — Zbaraż.
Żukowski Albin — Zbaraż.
Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.
Sąsiedzki Tadeusz, mgr. — Zbaraż.

POWIAT ZBORÓW.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Zawidowski Stanisław — Nuszcze.
Podłowczowie:
Hupałowski Roman — Zborów.
Sykora Antoni — Jezierna, Białkowce.

C z ł o n k o w i e R a d y:
Roja Wacław — Zborów.
Sapytta Stanisław — Zborów, Jarosławiec.
Zaborowski Stanisław — Zborów.
Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe:
Zawidowski Stanisław — Nuszcze.

POWIAT ZŁOCZÓW.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Ł o w c z y:
Maryański Walery, gen. inż. — Płuhów, Ryków.
P o d ł o w c z o w i e:
Hupałowski Roman — Zborów.
Leszczycki Kazimierz — Złoczów.
Markowski Stanisław, inż. — Kołtów.
Ożga Adam, inż. — Nowosiółki Złoczowskie.
Rylski Ścibor Roman, inż. — Białykamień.
Słoniewski Tadeusz, mjr. — Złoczów.
C z ł o n k o w i e R a d y:
Garapich Paweł, dr. — Złoczów.
Leszczyński Miron — Olesko.
Ożga Kazimierz — Kniaże, Lackie Małe.
Soroczak Roman — Złoczów.

ODDZIAŁ POLESKI.

Poleska Wojewódzka Rada Łowiecka
Brześć n/Bugiem, Steckiewicza 40.
P r e z e s:
Radziwiłł ks. Karol — Stolin, Mańkiewicze.
W i c e p r e z e s i:
Hołyński Józef — Brześć n/Bugiem, Steckiewicza 40.
Zajączkowski Witold, kmdr. — Pińsk.
C z ł o n k o w i e R a d y:
Bergfried Karol, inż. — Białystok, Św. Rocha 4.
Ćwikliński Franciszek — Brześć n/Bugiem, Urząd Wojewódzki.

Doubrawski Maksymiljan, insp. — Białowieża, Dyrekcja Lasów Państwowych.
Falkowski Stanisław, sędzia S. O. — Pińsk, Sąd Okręgowy.
Kieniewicz Cezary — Bereźne n/Horyniem.
Małysa Władysław, insp. P. P. — Brześć n/Bugiem, Komenda Wojewódzka P. P.
Michajłowicz Stanisław — Juchnowicze, Zawiszcze.

Komisja Rewizyjna:

Członkowie:
Kwiatkowski Wacław — Brześć n/Bugiem, Mickiewicza 46.
Rembowski Jerzy, inż. — Brześć n/Bugiem, Puławskiego 12.
Sontag Władysław — Brześć n/Bugiem.

Delegat na Walne Zgromadzenie Związku:
Zajączkowski Witold, kmdr. — Pińsk.

Sąd Łowiecki:

Przewodniczący:
Zajączkowski Witold, kmdr. — Pińsk.

Członkowie:
Kieniewicz Cezary — Bereźne n/Horyniem.
Michajłowicz Stanisław — Juchnowicze, Zawiszcze.
Niemirowicz-Szczyt Krzysztof — Łuniniec, Dworzec.
Pacewicz Karol, dr. — Prużana, Pacewicza 4.
Roth Eugenjusz — Wierzchowice, Kopyły.
Tołłoczko Teodor — Łyszczyce, Rakowica.

POWIAT BRZEŚĆ N/BUGIEM.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Ćwikliński Franciszek — Brześć n/Bugiem, Urząd Wojewódzki.

Podłowczowie:
Dzierżyński Czesław — Brześć n/Bugiem,

Kuratorjum Okręgu Szkolnego.
Kwiatkowski Wacław — Brześć n/Bugiem, M ckiewicza 46.
Ossowski Jan — Kamieniec Litewski.
Serowik Władysław — Brześć n Bugiem, Starostwo.
Roth Eugenjusz — Wierzchowicze, Kopyły.
Szmurło Jerzy — Dmitrowicze, Klepacze.
Tołłoczko Teodor — Łyszczyce, Rakowica.
Uszycki Wacław — Małoryta, Karpin.
Zalewski Aleksander — Wielkoryta, Ruda.
Członkowie Rady:
Łoś Ludwik — Brześć n/Bugiem, Zygmuntowska 81.
Narbutt Nestor — Brześć n/Bugiem, Kilińskiego 13.
Nieniewski Wincenty — Brześć n/Bugiem, Jagiellońska 26.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Rembowski Jerzy, inż. — Brześć n/Bugiem, Pułaskiego 12.

POWIAT DROHICZYN.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Olendzki Jan — Drohiczyn, skrz. poczt. 19.
Podłowczowie:
Bańkowski Wiesław — Drohiczyn, Ostrówki.
Budarkiewicz Aleksander — Drohiczyn, Nadleśnictwo Braszewicze.
Dąbrowski Mieczysław — Odryżyn.
Jóźwicki Mieczysław — Chomsk.
Majewski Kazimierz — Janów k/Pińska, Nadleśnictwo.
Sułkowski Henryk — Janów k/Pińska, Janopol.
Siestrzencewicz Michał — Janów k/Pińska, Nadleśnictwo.

C z ł o n k o w i e R a d y:
Chitry Adam, starosta — Drohiczyn.
Chmielewski Józef — Drohiczyn, Kościelna.
Mudryk Franciszek — Drohiczyn, Inspektorat Szkolny.

Delegaci na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Bańkowski Wiesław — Drohiczyn, Ostrówki.
Chitry Adam, starosta — Drohiczyn.
Chmielewski Józef — Drohiczyn, Kościelna.
Sułkowski Henryk — Janów k/Pińska, Janopol.

POWIAT KAMIEŃ KOSZYRSKI.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Ł o w c z y:
Dwornicki Kazimierz — Kamień Koszyrski, Urząd Skarbowy.
P o d ł o w c z o w i e:
Obniski Marjan — Lubieszów.
Skórzewski Stefan —
Zdunek Antoni — Soszyczno.
C z ł o n k o w i e R a d y:
Kosiński Antoni — Dolsk, Lubieszów.
Krasicki Władysław — Wielka Hłusza, Worokomle.

Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Dwornicki Kazimierz — Kamień Koszyrski, Urząd Skarbowy.

POWIAT KOBRYŃ.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Ł o w c z y:
Chołod Eugenjusz — Kobryń, Ogrodowa 34.
P o d ł o w c z o w i e:
Ancuta Bolesław, — Dywin, Urząd gminny.
Hrynkiewicz Mieczysław— Kobryń, Legjonów 93.
Jermarkier Józef — Zaprudy, Leśniczówka Kruszníca.
Kuczyński Piotr — Małoryta, Nadleśnictwo Czerniany.

Łazarewicz Jan — Kobryń, Rynek 11.
Ostromecki Władysław — Kobryń, Zarząd Drogowy.
Wiktor Michał — Dywin, Urząd Gminy Lelików.
Wyszatycki Michał — Zaprudy, Koszarka Drog.
Zadarnowski Kazimierz — Kobryń, Bogusławicze.
Członkowie Rady:
Tyczyno Jan — Kobryń, Lepiosy.
Zawadzki Józef — Antopol, Derewna.
Delegaci na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Łowczy Powiatowy i jeden z Podłowczych.

POWIAT KOSÓW POLESKI.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Wagner Edmund — Iwacewicze.
Podłowczowie:
Ficki Jan, inż. — Bronna Góra, Nadleśnictwo.
Kuczyński Władysław, inż. — Telechany.
Link Konstanty — Telechany, Nadleśnictwo.
Litwinowicz Stanisław — Św. Wola, Planta Hacka.
Panczakiewicz Stanisław, inż. — Kosów Poleski, Nadleśnictwo.
Pohl Kazimierz, inż. — Iwacewicze, Nadleśnictwo Barany.
Pusłowski hr. Franciszek — Piaski Stare.
Sapieha ks. Jan — Różana Grodz., Różańska Puszcza.
Członkowie Rady:
Plewako Marjan — Kosów Poleski, Starostwo.
Turczyński Leonard — Kosów Poleski, Starostwo.
Zabiełło Marjan — Kosów Poleski. Zabiełn.
Delegaci na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Sapieha ks. Jan — Różana Grodz., Różańska Puszcza.
Wagner Edmund — Iwacewicze.

POWIAT ŁUNINIEC.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:

Zaremba Stanisław — Łuniniec, Piłsudskiego 27.

Podłowczowie:

Baraj Jan — Czuczewicze, Bór.

Braunsztejn Zbigniew — Sieńkiewicze, Baon K. O. P.

Bugało Adam — Hancewicze, Nadleśnictwo Deniskowicze.

Jaworski Michał — Malkowicze.

Kaczanowski Bolesław — Mikaszewicze, Lenin.

Kosiński Antoni — Łuniniec, Nadleśnictwo Państwowe.

Maciejowski Wacław — Łuniniec, Piłsudskiego 87

Monastyrski Hugo — Lenin, Leśnictwo Grabów.

Mordasiewicz Tadeusz — Bostyń.

Niemirowicz-Szczyt Krzysztof — Łuniniec, Dworzec.

Nowakowski Ludwik — Ludwikowo, Baon KOP.

Przybysz Michał — Mikaszewicze, Lenin,

Strawiński Kazimierz — Hancewicze, Szwadron K. O. P.

Szalkiewicz Jan — Lenin, Puzicze.

Członkowie Rady:

Godlewski Bronisław—Łuniniec, Piłsudskiego 47.

Olfinowski Stanisław — Ludwikowo, Baon KOP.

Zaremba Antoni — Łuniniec, Piłsudskiego 5.

Żebrowski Antoni — Hancewicze, Deniskowicze.

Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.

Godlewski Bronisław—Łuniniec, Piłsudskiego 47.

POWIAT PRUŻANA.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:

Pacewicz Karol, dr. med. — Prużana, Pacewicza 4.

Podłowczowie:
Czarnocki Stanisław, inż.—Prużana, Bogusławce.
Jahołkowski Nikodem — Prużana, Kuliki.
Ossowski Janusz — Prużana, P. K. U.
Postołko Tadeusz, inż. — Szereszów, Nadleśnictwo.
Członkowie Rady:
Czajkowski Tadeusz, prof. — Prużana, Gimnazjum Państwowe.
Rojkiewicz Ludwik, rtm. — Koszarka.
Wasiukiewicz Józef, por. — Koszarka.

ODDZIAŁ POMORSKI.

Pomorska Wojewódzka Rada Łowiecka.

Toruń, Konopnickiej 13.
Prezes:
Komierowski Tomasz — Przepałkowo, Komierowo.
Wiceprezesi:
Łukowicz Jan, dr. — Chojnice, Marszałka Piłsudskiego 41.
Ossowski Leon, dr. inż.—Toruń, Konopnickiej 13.
Sekretarz:
p. o. Dąbrowski Leopold — Toruń, Bydgoska 112.
Skarbnik:
Łukowicz Marceli, dr. — Toruń, Sienkiewicza 28.
Członkowie Rady:
Dębski Emiljan, mgr. — Łasin.
Jeszke Antoni — Chełmno, Dworcowa.
Kentzer Tadeusz — Turzno, Lipniczki.
Kłoczkowski Henryk, kmdr. ppr. — Gdynia, Morska 13.
Liszkowski Zygmunt — Jerzewo, Liepieńki.
Mieczkowski Leszek — Wąbrzeźno, Niedźwiedź.
Raabe Czesław — Subkowy.
Soboczyński Feliks, nadl. — Zbiczno.

Komisja Rewizyjna:

Członkowie:
Bernakiewicz Michał, inż. — Toruń, Piekary 47.
Łamek Czesław, kpt. — Toruń, Pułaskiego 7.
Zastępcy:
Czarniecki Bronisław — Toruń, Jęczmienna.
Rzyski Andrzej — Małki, Pusta Dąbrówka.

Delegaci na Walne Zgromadzenie Związku:
Kurek Zygmunt — Kartuzy.
Łukowicz Jan, dr. — Chojnice, Marszałka Piłsudskiego 41.
Majewski Roman — Rywałt, Stara Ruda.
Mieczkowski Leszek — Wąbrzeźno, Niedźwiedź.
Ossowski Leon, dr. inż.—Toruń, Konopnickiej 13.

POWIAT BRODNICA.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Rzyski Andrzej — Małki, Pusta Dąbrówka.
Podłowczowie:
Dunikowski Stefan, ksiądz — Gorczenica.
Duszyński Jan — Jabłonowo.
Lamparski Jan — Brodnica, Kamionka.
Rekowski Edmund — Szczuka, Igliczyzna.
Soboczyński Feliks — Zbiczno.
Tomaszek Antoni — Golub, Konstancjewo.
Węglerski Jan — Brodnica, Hallera.
Członkowie Rady:
Jaranowski Bronisław — Nieżywięć.
Karls Jan — Brodnica.
Ossowski Ignacy — Najmowo.
Wilamowski Wacław — Wrocki, Pląchoty.
Wultański, mjr. — Brodnica.

Delegaci na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Łyskowski Konstanty — Szczuka, Komorowo.
Ossowski Ignacy — Najmowo.

MIASTO BYDGOSZCZ.

Grodzka Rada Łowiecka.

Łowczy:

Soboczyński Edward, dr. — Bydgoszcz, Gdańska 27.

Podłowczowie:

Klimczak Wł. — Bydgoszcz, Gdańska 62.
Olejniczak J., leśn. — Bydgoszcz, Cieszkówko.
Pauliński W., kpt. — Bydgoszcz, Moniuszki 7.

Członkowie Rady:

Zwolanowski Z., inż. — Bydgoszcz, 3-go Maja 11.
Chmielewski W., mjr. — Bydgoszcz, 20-go Stycznia 19.
Kentzer T. — Bydgoszcz, 20-go Stycznia 7.

Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.

Soboczyński Edward, dr. — Bydgoszcz, Gdańska 27.

POWIAT BYDGOSZCZ.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:

Wodziński Gustaw — Trzeciewica, Kusowo

Podłowczowie:

Kentzer Jan — Mąkowarsko.
Szymański Kazimierz — Fordon, Bydgoska 36.

Członkowie Rady:

Alkiewicz Stanisław — Sicienko, Kasprowo.
Graetzer Jan, wójt — Tryszczyn.
Hamerski, ksiądz — Wtelno.
Otto Walter — Kołomierz.
Szulisławski Kazimierz, nadl. — Maksymiljanowo,

Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.

Grabowski hr. Eugenjusz — Strzelewo, Kamieniec.

POWIAT CHEŁMNO.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:

Jeszke Antoni — Chełmno, Dworcowa 9.

Podłowczowie:
Barczak Wiktor — Trzebczyk, Bajeże.
Haller Eryk — Sarnowo, Gorzuchowo.
Klewicz Marjan — Dubielno.
Członkowie Rady:
Głębocki Franciszek — Chełmno, Grubno.
Janiczyński Bohdan — Chełmno.
Kohner Karol — Czyste, Storlus.
Licznerski Józef — Chełmno Dworcowa 29.
Łoś hr. Tadeusz — Czyste, Wabcz.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Buczkowski Alfons — Kornatowo.

POWIAT CHOJNICE.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Pruszak Alojzy — Chojnice, Krojanty.
Podłowczowie:
Igler Stefan — Chojnice, Zaborska 8.
Kwiatkowski Maksymiljan — Czersk, Batorego 9.
Owsiany Witold — Rytel, Uboga.
Wróblewski Edmund — Brusy.
Członkowie Rady:
Piotrowski Antoni — Chojnice, Marsz. Piłsudskiego.
Romanowski Stanisław — Rytel, Nadleśnictwo.
Szamocki Władysław — Brusy.
Delegaci na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Igler Stefan — Chojnice, Zaborska 8.
Owsiany Witold — Rytel, Uboga.

POWIAT GRUDZIĄDZ.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Dębski Emiljan, mgr. — Łasin.
Podłowczowie:
Koraszewski Jan, nadl. — Gardeja, Nadleśnictwo Jamy.

Lenik Eugenjusz, adw. — Grudziądz, Plac 23-go Stycznia 1.
Łącki Brunon — Wydrzno.
Majewski Roman, inż. — Rywałt, Stararuda.
Rewerowski Aleksander, mjr. — Grudziądz, Oficerski Klub Myśliwski.
Członkowie Rady:
Celle Ernest — Lisnowo, Widlice.
Czapczyk Stanisław — Grudziądz, Siekiewicza 8.
Reimann Józef — Grudziądz, Moniuszki 25.
Wojak Franciszek — Szenbruk, Szenbruczek.
Wyganowski Tadeusz — Boguszewo, Gołębiewko.

POWIAT INOWROCŁAW.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Feill Ernest — Janikowo, Ostrowo.
Podłowczowie:
Brodnicki Władysław — Janikowo, Kołuda Wielka.
Mlicki Jan — Inowrocław, Komaszyce.
Ruszczyński Karol — Inowrocław, Ściborze.
Trzebiński Marceli — Barcin, Będzitowo.
Wajda, nadl. — Gniewkowo, Nadleśnictwo.
Członkowie Rady:
Harmier Aleksander, dr. — Gniewkowo, Wierzbiczany.
Kaźmierczak Roman — Inowrocław, Bratnia 12.
Znaniecki Józef — Inowrocław, Jaronty.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Wichliński Stanisław — Jaksice, Tuczno.

POWIAT KARTUZY.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Kurek Zygmunt, adw. — Kartuzy, Marszałka Piłsudskiego 19.
Podłowczowie:
Graduszewski Teodor, nadl. — Suleczyno.

Lniski Emil — Kartuzy, Gdańska.
Mościcki Sobiesław, inż. nadl. — Kartuzy. Jeziorna.
Rucha Joachim, lek. weter. — Kartuzy, Kościerska.
Stroik Michał, nadl. — Mirachowo.
Członkowie Rady:
Bronk Jan — Sierakowice.
Kobiela Wincenty — Chmielno.
Lniski Wincenty — Górna Brodnica, Dolna Brodnica.
Ptach Stefan — Brodnica, Borowo.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Lniski Wincenty — Górna Brodnica, Dolna Brodnica.

POWIAT KOŚCIERZYNA.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Drecki Edmund — Kościerzyna, Nadleśnictwo.
Podłowczowie:
Esden-Tempski Juljan — Liniewo, Sobącz.
Konkolewski Maksymiljan — Liniewo, Orle.
Siadkowski Józef — Kościerzyna. 3-go Maja 7.
Szymański Karol — Barkocin, Bukowe Pole.
Członkowie Rady:
Bielecki Albin — Kiszowa, Chwaszczenko.
Bonin Alfons — Bukowiec.
Gowin Augustyn — Skarszewy.
Gross Jan — Kościerzyna Skarszewska.
Delegaci na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Drecki Edmund — Kościerzyna, Nadleśnictwo.
Szymański Karol — Barkocin, Bukowe Pole.

POWIAT LIPNO.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Niedźwiecki Władysław — Dobrzyń n/Wisłą, Wierznica.

Podłowczowie:
Gołębiowski Marjan — Lipno, Wydział Drogowy.
Karnkowski Jan — Lipno, Karnkowo.
Członkowie Rady:
Gołębiowski Marjan — Lipno, Wydział Drogowy.
Karnkowski Jan — Lipno, Karnkowo.
Pruski Tadeusz — Dobrzyń n/Wisłą, Dyblin.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Pruski Tadeusz — Dobrzyń n/Wisłą, Dyblin.

POWIAT LUBAWA.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Kochanowski Tadeusz — Montowo.
Podłowczowie:
Bork Mieczysław — Nowe Miasto Lubawskie.
Kwiatkowski Stanisław — Rodzone.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Bork Mieczysław — Nowe Miasto Lubawskie.

POWIAT MORSKI.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Kłoczkowski Henryk, kmdr. ppor. — Gdynia 3, Blok Oficerski.
Podłowczowie:
Borysiewicz Stanisław, kpt. — Puck, Dom Zdrojowy.
Brazewicz Włodzimierz, notarjusz — Puck, Prezydenta 13.
Deutsch Marjan — Gdynia, Portowa 13.
Król Aleksander — Gdynia, Morska 13.
Nowicki Tadeusz, kpt. — Wejherowo, 1 Morski Baon Strzelców.
Szlichciński Wacław, dr. — Gdynia 10-go Lutego 5.
Członkowie Rady:
Dziwisz Józef — Gdynia, Nowogrodzka 48.
Gierdalski Wacław — Gdynia, Plac Kaszubski 10.

Luliński Wojciech — Puck, Prezydenta 13.
Łoś Andrzej, kmdr. ppor. — Gdynia 3, Dowództwo Floty.
Pyjor Stanisław, inż. — Gdynia, Sienkiewicza 8.

Delegaci na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:

Górski Jan — Reda, Grom. Gniewowo.
Pyjor Stanisław, inż. — Gdynia, Sienkiewicza 8.

POWIAT NIESZAWA.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Sokołowski Henryk — Żabieniec, Wysocin.
Podłowczowie:
Grodzicki Stanisław — Osięciny, Borucin.
Herman Norbert — Aleksandrów Kujawski, Wilsona 15.
Kiszkurno Witold — Radziejów, Skibiń.
Pieniążek Ludwik — Radziejów, Opatowice.
Sulmierski Leonard — Koneck, Chromowola.
Tabaczyński Jan — Sadlno, Racięcin.
Zieliński Witold — Broniewo.
Członkowie Rady:
Czernicki Józef (jn.) — Dobre k/Nieszawy, Dobre.
Laszenko Aleksander — Włocławek, Bulwary 22.

Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:

Czernicki Józef — Dobre k/Nieszawy, Dobre.

POWIAT RYPIN.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Płoski Aleksander — Golub, Sokołowo.
Podłowczowie:
Borzewski Zdzisław — Rypin, Długie.
Reinhard Zbigniew — Rypin, Okalewo.
Członkowie Rady:
Bogdanowicz — Rypin.
Sierakowski hr. Stanisław — Rypin, Osiek.

Delegaci na Walne Zgromadzenie Oddziałowe:
Borzewski Zdzisław — Rypin, Długie.
Płoski Aleksander — Golub, Sokołowo
Reinhard Zbigniew — Rypin, Okalewo.

POWIAT SĘPOLNO.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Gajewski Zdzisław — Sępolno.
Podłowczowie:
Daroń Franciszek — Kamień.
Fojut Jan — Więcbork.
Szukalski Teodor — Niechosz.
Tarlach Jan — Kamień, Duża Cerkwica.
Woźniak Józef — Sępolno, Lutówko.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Gajewski Zdzisław — Sępolno.

POWIAT STAROGARD.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Czerwiński Kazimierz, ppłk. — Starogard, Kościuszki 31.
Podłowczowie:
Karney Józef, inż. — Wirty, Nadleśnictwo.
Myszkowski Stefan, inż. — Zelgoszcz, Drewniaczki.
Nowak Rudolf, inż. — Kaliska, Nadleśnictwo, W. Bartel.
Ostrowski Grzela Józef, inż. — Czersk, Nadleśnictwo Osieczna.
Skrzetuski Adam — Starogard, Sambora.
Członkowie Rady:
Bernaczek Stefan — Starogard, Rycerska.
Koralewski Piotr — Jabłowo.
Maercker Kurt — Smętowo, Starsza Jania.
Mikulicz Radecki, płk. — Warszawa.

Wiktor Ludwik, wicestarosta — Starogard.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Żarnowski Jan, por. — Starogard, Skarszewska.

POWIAT ŚWIECIE.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Liszkowski Zygmunt — Jeżewo, Lipieńki.
Podłowczowie:
Bielowski Witold, nadl. — Lipieńki, Przewodnik.
Brzeski Adam — Świecie.
Cichowski Zygmunt — Pruszcz, Grabowo.
Gołębiewski Mieczysław — Gruczno, Małowiechowo.
Kentzer Władysław — Drzycim, Rówienica.
Kamrowski Mieczysław — Pruszcz, Różanna.
Kikulski Feliks — Grupa, Dragacz.
Mielcarek Kazimierz — Nowe, Lutowo.
Murawski Bronisław — Świecie, Bedlenki.
Neyman Stanisław, inż. — Lniano, Siemkowo.
Osiński Bolesław, nadl. — Osie, Szarłata.
Sajdak Józef, inż. — Warlubie.
Śliwiński, gen. — Serock, Brzeżno.
Członkowie Rady:
Szulc Witold — Świekatowo, Stążki.
Bohm Artur — Drzycim, Spławie.
Czajkowski Józef — Warlubie, Płochocin.
Czajkowski Klemens — Gruczno.
Karasiewicz Kazimierz — Świecie, Starostwo II.
Maercker Rudolf — Warlubie, Rulewo.
Delegaci na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Kentzer Władysław — Drzycim, Rówienica
Osiński Bolesław, nadl. — Osie, Szarłata.

POWIAT SZUBIN.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Szulczewski Witold — Kcynia, Chwaliszewo.
Podłowczy:

Namysłowski Władysław, inż. — Pakość, Piechcin.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Szulczewski Witold — Kcynia, Chwaliszewo.

POWIAT TORUŃ.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Kentzer Tadeusz — Turzno, Lipniczki.
Podłowczowie:
Goetz Józef, dr. nadl. — Toruń, Szosa Bydgoska 5.
Grzybowski Stanisław — Płużnica, Bocień.
Hulewicz Wacław — Papowo Toruńskie.
Łamek, kpt. — Toruń, Pułaskiego 7.
Członkowie Rady
Biesiadowski, kpt. — Toruń, Wygółkowskiego 8.
Dzięgielewski, inż. — Toruń, Pomorska Izba Rolnicza.
Katarzyński Władysław — Grębocin.
Kries Ewald — Ostaszewo, Sławkowo.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Matuszewski, mjr. — Toruń, Matejki 48.

POWIAT TCZEW.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Raabe Czesław — Subkowy.
Podłowczowie:
Włażek Franciszek — Szlacheckie Lignowy.
Brzoskowski Kazimierz — Miłobądź.
Ciążyński Kazimierz — Gniew, Cierpice.
Kowalski Jan — Morzeszczyn, Bielsk.
Litarowicz Kazimierz — Tczew, Bałdowska 50.
Płocieniak Czesław — Pelplin, Wola.
Ponczek Emil — Gniew.
Raczkowski Józef — Tczew, Piotrowo.
Rybicki, mjr. — Tczew, II Bataljon Strzelców.

Członkowie Rady:
Boheński, sędzia — Gniew, Sąd Grodzki.
Fijałkowski, inż. — Pelplin, Nadleśnictwo.
Łubieński Zenon — Subkowy, Wielgłowy.
Prass Arno — Godziszewo, Rościszewo.
Delegaci na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Litarowicz Kazimierz — Tczew, Bałdowska 50.
Łubieński Zenon — Subkowy, Wielgłowy.

POWIAT TUCHOLA.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Hoppe Stanisław — Huchola, Świecka 1.
Podłowczowie:
Dutkiewicz Norbert — Gostyczyn, Nadleśnictwo Piątkowo.
Glaza Czesław — Tuchola, Świecka.
Rakowski Stanisław — Raciąż, Nowe Żalno.
Członkowie Rady:
Dobbek Bolesław — Tuchola, Nowa Tuchola.
Górski Jan — Gostyczyn, Kamienica.
Jankowski Stefan — Pruszcz, Motyl.
Szulc Otto — Tuchola, Rynek.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Połczyński - Janta Adam — Silno, Wysoka.

POWIAT WĄBRZEŹNO.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Mieczkowski Leszek — Wąbrzeźno, Niedźwiedź.
Podłowczowie:
Dąbrowski Leon — Wąbrzeźno, Wolności 21.
Kentzer Roman — Rychnowo, Pruskołąka.
Członkowie Rady:
Dąbski Jerzy — Wąbrzeźno, Wałycz.
Dębski Tomasz — Wąbrzeźno, Wolności.
Piotrowski Jan, dr. — Wąbrzeźno, Kościuszki.
Putynkowski Franciszek — Wąbrzeźno, Wybudowanie.

Schefler Szczepan — Wąbrzeźno, Mestwina.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Czarnota - Bojarski Zbigniew — Wąbrzeźno, Rynek.

POWIAT WŁOCŁAWEK.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Broel Plater hr. Witold — Boniewo, Osiecz Wielki.
Podłowczowie:
Bacciarelli Kazimierz — Brześć Kujawski, Jądrowice.
Laszenko Aleksander — Włocławek, Bulwary 22.
Grodzicki Filip — Lubraniec, Kazanie.
Około - Kułak Jerzy, inż. — Włocławek, Szczęśliwa 2.
Członkowie Rady:
Hanuszkiewicz Leon — Włocławek, Szczęśliwa 2.
Kawalec Henryk, prof. — Włocławek, Słowackiego 7.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Kawalec Henryk, prof. — Włocławek. Słowackiego 7.

POWIAT WYRZYSK.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Chłapowski Mieczysław — Bagdad.
Podłowczowie:
Bock Stefan — Miasteczko Kr., Grabówno.
Jagodziński Piotr — Samostrzel, Nadleśnictwo Borek.
Koczorowski Franciszek — Mrocza, Witosław.
Kurpiński Jan — Nakło.
Maciejowski Erazm — Białośliwie.

Nowakowski Marjan, inż. — Łobżenica.
Szczerbin.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Chłapowski Mieczysław — Bagdad.

ODDZIAŁ ŚLĄSKI.

Śląska Wojewódzka Rada Łowiecka.
Katowice, Sienkiewicza 34.
Prezes:
Rowiński Antoni, inż — Knurów.
Wiceprezesi:
Cenkier Stanisław, nadl. — Tychy, Zwaków.
Potyka Józef, dr. — Tarnowskie Góry.
Sekretarz:
Urbański Romuald, nadl. — Katowice, Muchowiec.
Skarbnik:
Herde Franciszek — Siemianowice, Bytomska.
Członkowie Rady:
Buczacki Józef, inż. — Cieszyn, Zamek.
Hegenscheidt Klaus — Orzecze, Ornontowice.
Pawelec Alojzy, dr. — Wodzisław.
Willert Franciszek, dr. — Lubliniec, Stalmacha 1.
Zagórowski Juljan, dr. gen. — Katowice,
Jordana 14.
Komisja Rewizyjna.
Członkowie:
Fogt Jerzy, inż. — Bielszowice.
Marquardt Eryk, inż. — Chorzów, Bytomska 50.
Rzeźniczek Maks., wiceburm. — Lubliniec.
Rynek.
Delegaci na Walne Zgromadzenie Związku:
Buczacki Józef, inż. — Cieszyn, Zamek.
Bukowski Jan, inż. — Piekary Śl., Cecylji.
Cenkier Stanisław, nadl. — Tychy, Zwaków.
Rowiński Antoni, inż. — Knurów.
Sąd Łowiecki.
Członkowie:
Buczacki Józef, inż. — Cieszyn, Zamek.
Fogt Jerzy, inż. — Bielszowice.

Malinowski Władysław, inż. — Rybnik, Grażyńskiego 14.
Potyka Jozef, dr. — Tarnowskie Góry.
Willert Franciszek, dr. — Lubliniec, Stalmacha 1.

POWIAT BIELSKO.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Habicht Ernest, dr. — Grodziec Śl., Zamek.
Podłowczowie:
Adamczyk Adolf — Bielsko, Starostwo.
Iwanek Ferdynand, inż. — Dziedzice.
Świątkowski Franciszek, inż. — Chybie, Nadleśnictwo.
Członkowie Rady:
Adamecki Teofil — Bielsko, Pasaż 1.
Bocheński Władysław — Bielsko, Starostwo.
Kasperlik Karol, ksiądz — Bielsko, Hechera 6.

Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.

Adamecki Teofil — Bielsko, Pasaż 1.

POWIAT CIESZYN.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Buczacki Józef, inż. — Cieszyn, Zamek.
Podłowczowie:
Badura Ludwik, leśn. — Zebrzydowice 137.
Chmiel Jan, prof. — Cieszyn, Stawowa 7.
Jackowski Władysław, nadl. — Ustroń, Nadleśnictwo L. P.
Jasienicki Stefan, nadl. — Cieszyn, Nadleśnictwo Hażlach.
Konczakowski Brunon — Cieszyn, Pl. Sobieskiego 18.
Nowak Bronisław, podkm. — Cieszyn, Ratuszowa 7.
Członkowie Rady:
Broda Jerzy — Cieszyn, Ogrodzona.

Mitręga Paweł — Cieszyn, Michejdy 18.
Moskała Leon — Ustroń.
Niemiec Karol — Cieszyn, Michejdy:
Pithard dr. med. — Wisła.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Broda Jerzy — Cieszyn, Ogrodzona.

POWIAT KATOWICE.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Radzimiński Witold — Janów Śl., Giszowiec, Rynek 1.
Podłowczowie:
Fogt Jerzy — Bielszowice, Kopalnia.
Herde Franciszek — Siemianowice, Bytomska 17.
Landauer Rudolf — Katowice, Mickiewicza 10.
Członkowie Rady:
Dergiman Gustaw — Katowice, Wojciechowskiego 98.
Podgórny Jan, dr. — Katowice, Sienkiewicza 7.
Delegaci na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Radzimiński Witold — Janów Śl., Giszowiec, Rynek 1.
Szelenc Wilhelm — Szopienice, 11-go Litopada 4.

POWIAT LUBLINIEC.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Willert Franciszek, dr. — Lubliniec, Stalmacha 1.
Podłowczowie:
Gabryel Bronisław, inż. — Boronów, Nadleśnictwo Zumpy.
Jasieński Władysław, inż. — Lubliniec, Ogrodowa.
Koza Józef — Lubliniec, Cegielnia Witta.
Langoś Andrzej — Lubliniec, Marki 12.
Owczarek Wiktor — Koszęcin, Piasek.
Członkowie Rady:
Monmoton Karol — Lubliniec, Piłsudskiego.

Piechota Józef — Lubliniec, Mickiewicza.
Spałek Karol — Lubliniec, Zamkowa.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Rzeźniczek Maksymiljan — Lubliniec, Rynek.

POWIAT PSZCZYNA.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Cenkier Stanisław, nadl. — Tychy, Żwaków.
Podłowczowie:
Blocki Władysław — Pszczyna.
DeLong Karol, inż. — Pszczyna, Leśnictwo Państwowe Branice.
Członkowie Rady:
Obrocki Julian — Miedźna, Góra Zawadzka.
Reizenstein Karol — Pawłowice.
Zachert Włodzimierz — Pszczyna.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Goebel Jan — Pszczyna.

POWIAT RYBNIK.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Grzesik Antoni — Rybnik, Strzelnica 9.
Podłowczowie:
Bysiek Zdzisław — Rybnik, Rynek.
Rowiński Antoni, inż. — Knurów.
Trawiński Wacław — Wodzisław.
Topiarz Franciszek — Godów, Łaziska.
Członkowie Rady:
Chrószcz Konrad — Rybnik, Raciborska 56.
Dombek Zacheusz — Rybnik, Korfantego 11.
Malinowski Władysław — Rybnik, Grażyńskiego 14.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Malinowski Władysław — Rybnik, Grażyńskiego 14.

POWIAT ŚWIĘTOCHŁOWICE.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Marquardt Eryk — Chorzów 2, Bytomska 50.
Podłowczy:
Sołtysek Piotr — Chorzów 1, Szopena 11-a.

POWIAT TARNOWSKIE GÓRY.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Potyka Józef, dr. — Tarnowskie Góry, Bytomska 6.
Podłowczowie:
Emig Rolf, inż. — Świerklaniec.
Garbarczyk Roman, mjr. — Tarnowskie Góry, Styczyńskiego 8-a.
Członkowie Rady:
Baworski Ottomar, dr. — Tarnowskie Góry, Krakowska 20.
Bacik Franciszek — Tarnowskie Góry, Bytomska 5.
Stopczyński Mieczysław — Tarnowskie Góry.

Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.

Bacik Franciszek — Tarnowskie Góry,

ODDZIAŁ WARSZAWSKI.

Warszawska Wojewódzka Rada Łowiecka.

Warszawa, Nowy Swiat 35.
Prezes:
Gędziorowski Bohdan — Warszawa, Hoża 41.
Wiceprezesi:
Jagodziński Zygmunt—Warszawa, Kozietulskiego 2.
Mickiewicz Marjan, inż. — Warszawa, Mazowiecka 4.
Dział I organizacji i propagandy:
Szyryński Gałka Kazimierz, inż, czł. Rady — Warszawa, Mokotowska 5.
Dział II łowiectwa:
Kowalski Zbigniew, czł. Rady — Warszawa, Dąbrowiecka 34.

Dział III statystyki:
Szybalski Bronisław, czł. Rady — Warszawa, Klonowa 5.
Dział IV finansowo-budżetowy:
Zabłocki Zbigniew, czł. Rady — Warszawa, Marszałkowska 31.
Dział V sekretarjat:
Kobielski Zygmunt, inż., czł. Rady — Warszawa, Litewska 7.
Członkowie Rady:
Abramowicz Tadeusz — Kutno, Mnich.
Bądzyński Antoni — Warszawa, Barbary 10.
Strzelecki Leon, płk. — Warszawa, Al. Ujazdowskie 3.
Żenczykowski Józef dr. — Płock, Słoneczna 25.

Komisja Rewizyjna.
Członkowie:
Kamieński Kazimierz — Warszawa, Sułkowskiego 2.
Stypiński Jan Mieczysław — Warszawa, Natolińska 5.
Zastępcy:
Klawe Roman — Warszawa, Al. Lotników 6.
Wattson Wacław — Warszawa, Trębacka 4.

Delegaci na Walne Zgromadzenie Związku:
Bądzyński Antoni — Warszawa, Barbary 10.
Kobielski Zygmunt, inż. — Warszawa, Litewska 7.
Kowalski Zbigniew — Warszawa, Walecznych 18.
Lilpop Tadeusz — Warszawa, Plac Małachowskiego 2.
Szybalski Bronisław — Warszawa, Klonowa 5.

Sąd Łowiecki.
Przewodniczący:
Tynelski Stanisław, dr. — Warszawa, Akademicka 3.
Członkowie:
Bakierowski Wacław, dr. — Warszawa, Hoża 66.
Cierpiński Michał, inż. — Warszawa, Górskiego 6.

Nitribitt Aleksander, dr. — Warszawa, Moniuszki 3.
Ocetkiewicz Witold — Warszawa, Traugutta 6.
Opęchowski Edward, inż. — Warszawa, Fałata 2.

WARSZAWA — POŁUDNIE.

Grodzka Rada Łowiecka.

Łowczy:
Szybalski Bronisław — Warszawa, Klonowa 5.
Podłowczowie:
Suchodolski Witold — Warszawa, Akademicka 3.
Zabłocki Zbigniew—Warszawa, Marszałkowska 31.
Członkowie Rady:
Bądzyński Antoni — Warszawa, Barbary 10.
Grymiński Ignacy — Warszawa, Al. Jerozolimskie 79.
Niewęgłowski Kazimierz—Warszawa, Filtrowa 71a.
Suchorzewski Kazimierz — Warszawa, Żulińskiego 10.
Wagner Józef — Warszawa, Żelazna 38.

WARSZAWA — PÓŁNOC.

Grodzka Rada Łowiecka.

Łowczy:
Zygadło Stefan — Warszawa, Krechowiecka 6.
Podłowczowie:
Strzelecki Jan — Plac Henkla 2.
SznSziersztajn Tadeusz—Warszawa, Mickiewicza 30.
Członkowie Rady:
Gruner Aleksander — Warszawa, Niska 60.
Klawe Roman — Warszawa, Al. Lotników 6.

Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.

Klawe Roman — Warszawa, Al. Lotników 6.

WARSZAWA — PRAGA.

Grodzka Rada Łowiecka.

Łowczy:
Kitzman Karol — Warszawa, Skargi 48.
Podłowczy:

Małachowski M., dr. — Warszawa, Zygmuntowska 6.
Członkowie Rady:
Przychodźko Bazyli — Warszawa, Kryniczna 1.
Świderski Kazimierz — Warszawa, Walecznych 18.
Żołędowski Edmund — Warszawa, Brzeska 20.

Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Świderski Kazimierz — Warszawa, Walecznych 18.

WARSZAWA — ŚRÓDMIEŚCIE.

Grodzka Rada Łowiecka.
Łowczy:
Hahn Stanisław — Warszawa, Czerniakowska 202.
Podłowczowie:
Lange Józef — Warszawa, Gęsta 18.
Palecki Stanisław — Warszawa, Wilcza 50.
Szydłowski Sławosz — Warszawa, Widok 11.
Wattson Wacław — Warszawa, Trębacka 4.
Członkowie Rady:
Buckiewicz Antoni, płk.—Warszawa, Okólnik 5-a.
Karnicki Ludwik — Warszawa.
Strzelecki Leon, płk. — Warszawa, Al. Ujazdowskie 3.

Delegaci na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Lilpop Tadeusz — Warszawa, Plac Małachowskiego 2.
Mickiewicz Marjan, inż. — Warszawa, Mazowiecka 4.
Strzelecki Leon, płk. — Warszawa, Al. Ujazdowskie 3.

POWIAT CIECHANÓW.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Burzmiński Fryderyk — Ciechanów, Płońska 6.
Podłowczowie:
Helwich Kazimierz, inż. — Krasne, Krasiniec.
Liszewski Ludwik — Glinojeck.
Płoski Antoni — Ciechanów, Pałuki.

Sielski Jerzy — Gołymin.
Tarnowski Tadeusz — Regimin, Lekowo.
Członkowie Rady:
Kownacki Jan — Glinojeck. Cukrownia.
Raniecki Wacław — Ciechanów, Śląska 1.
Tarnowski Tadeusz — Rygimin, Lekowo.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Raniecki Wacław — Ciechanów, Śląska 1.

POWIAT DZIAŁDÓW.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Pańkowski Włodzimierz — Gralewo, Szczupliny.

POWIAT GOSTYNIN.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Janasz Gustaw — Żychlin, Trembki.
Podłowczowie:
Ike Duninowski bar. Stefan — Duninów.
Morawski Tadeusz — Gostynin, Koszelew.
Członkowie Rady:
Malczewski Ludwik — Gostynin, Starostwo.
Steinhagen Henryk—Warszawa, Plac Napoleona 5.
Stokowski Zygmunt — Żychlin, Kamieniec.
Wołowski Zygmunt — Gąbin, Staw.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Steinhagen Henryk—Warszawa, Plac Napoleona 5.

POWIAT GRÓJEC.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Morawski Tadeusz — Grójec.
Podłowczowie:
Grobicki Jerzy — Grójec, Odrzywołek.
Klimowicz Czesław — Grójec, Powiatowa Komenda P. P.
Plebański Tadeusz — Góra Kalwarja, Potycz.
Szonert Adolf — Chynów, Drwalew.

Członkowie Rady:
Grzybowicz Wacław — Grójec, Laskowa 9.
Holenderski Janusz — Grójec, Uleniec.
Janasz Aleksander — Błędów, Dańków.
Mulewicz Józef, dr. — Grójec, Piłsudskiego.
Suski Stanisław — Warka, Laski.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie
Grzybowicz Wacław — Grójec, Laskowa 9.

POWIAT BŁONIE.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Haeberle Franciszek — Grodzisk Mazowiecki, P. O. W. Nr. 22.
Podłowczowie:
Dzikiewicz Jan — Żyrardów, Limanowskiego 6.
Ertner Aleksander — Nadarzyn.
Kulisiewicz Tadeusz — Błonie, Warszawska 2.
Ojrowski Gabryel — Mszczonów, Rynek.
Pieśko Franciszek — Grodzisk, Szkolna 6.
Członkowie Rady:
Chrzanowski Kazimierz — Grodzisk Mazowiecki, Kościuszki 13.
Grzędzica Ignacy — Grodzisk Mazowiecki, Zapole.
Pogonowski Ignacy — Grodzisk Mazowiecki, Kilińskiego 6.
Szczygielski Jurga Mieczysław — Grodzisk Mazowiecki, Izdebno.
Tomaszewski Edward — Nadarzyn, Zosin.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Szyryński Kazimierz — Warszawa, Mokotowska 5.

POWIAT KUTNO.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Abramowicz Tadeusz — Kutno, Mnich.
Podłowczowie:
Biernacki Jan — Ostrowy, Imielno.

Brymas Mieczysław — Kutno, Narutowicza 1.
Lazar Paweł — Ostrowy, Krośniewice.
Członkowie Rady:
Kamiński Zygmunt — Kutno, Rychtelskiego 7.
Liedke Jan — Kutno, Przemysłowa 5.
Sławiński Janusz — Żychlin, Bedlno.
Wyganowski Jan — Ostrowy, Francisłów.
Delegaci na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Dziedzic Teodor — Kutno, Bema 20.
Jasiukowicz Stanisław — Krośniewice, Chodów.

POWIAT ŁOWICZ.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Przegaliński Wiktor — Sobota.

POWIAT MAKOW MAZOWIECKI.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Wójcicki Jan — Krasnosielc.
Podłowczowie:
Dębicki Kazimierz — Maków Mazowiecki.
Nycz Tadeusz — Szelków Nowy, Leśnictwo Magnuszew.
Grzymała - Siemianowski Stanisław — Maków Mazowiecki, Starostwo.
Członkowie Rady:
Chrzanowski Henryk — Maków Mazowiecki, Chrzanów.
Plewiński Czesław — Maków Mazowiecki, Załuże.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Dębicki Kazimierz — Maków Mazowiecki.

POWIAT MIŃSK MAZOWIECKI.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Łodzia-Michalski Leonard Jerzy, płk. — Mińsk Mazowiecki, 7 P. Uł. Lub.

Podłowczowie:
Czarnocki Juljan — Siennica.
Darkowski Czesław — Cegłów, Mienia.
Jełowicki Feliks — Dobre, Nowa Wieś.
Koszutowski Wincenty — Stanisławów, Warszawska.
Rychłowski Antoni — Mińsk Mazowiecki, Dobrzyniec.
Wyleżyński Bohdan — Latowicz, Wielgolas.
Członkowie Rady:
Bełkowski Wacław — Siennica, Nowy Dwór.
Głuchowski Antoni — Mińsk Mazowiecki, 7 P. Uł. Lub.
Krasowski Andrzej — Mińsk Mazowiecki, 7 P. Uł. Lub.
Zaremba Stefan — Mińsk Mazowiecki, Piłsudskiego.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Głuchowski Antoni — Mińsk Mazowiecki, 7 P. Uł. Lub.

POWIAT MŁAWA.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Bagieński Wiktor — Strzegowo, Radzimowice.
Podłowczowie:
Albrecht Kazimierz, kpt. — Mława, Sienkiewicza 31.
Łebkowski Stanisław, inż. — Wyszyny.
Szałowski Janusz — Zuremin, Rozwozin.
Szczepański Roman — Mława.
Waśniewski Michał — Zaborowo, Janowiec Kościelny.
Członkowie Rady:
Gniewiewski Adam — Mława, 3-go Maja 4.
Łojewski Michał — Mława.
Szałowski Janusz — Żuremin, Rozwozin.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Albrecht Kazimierz — Mława, Sienkiewicza 31.

POWIAT PŁOCK.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:

Zenczykowski Józef, dr. — Płock, Słoneczna.

Podłowczowie:

Cichowski Zygmunt — Bulkowo, Pilichowo,
Czaplicki Antoni — Bodzanów, Osiek.
Dziewanowski Stanisław — Wyszogród, Grodkowo.
Goćkowski Tadeusz — Bądkowo Kośc., Rembielin.
Gorczyński Tadeusz — Proboszczewice, Ogorzelice.
Grabowski Karol — Drobin, Setropie.
Halik Stefan — Bielsk, Kostery.
Jaroszewski Stanisław — Borowiczki, Cukrownia.
Kłobukowski Hygin — Bielsk, Gołocin.
Lasocki Józef — Bodzanów, Pepłowo.
Machciński Jan — Bielsk, Leszczyn.
Piwnicki Stanisław — Płock, Sikorz.
Rościszewski Stefan — Staroźreby, Bromierzyk.
Rozlau Władysław — Płock.
Ruszczyński Czesław — Płock, Ciołkowo.

Członkowie Rady:

Kowalewski Maksymiljan, płk. — Płock, P.O.W. 5.
Rościszewski Stanisław — Będkowo Kość., Brudzeń Duży.
Włodkowski Bolesław — Płock.

Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.

Rościszewski Stanisław — Będkowo Kość., Brudzeń Duży.

POWIAT PŁOŃSK.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:

Abramowicz Michał — Płońsk, Niewikla.

Podłowczowie:

Domański Piotr — Zakroczym, Zdunowo.
Kocięcki Andrzej — Dziektarzewo.

POWIAT PRZASNYSZ.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Kwiatkowski Michał — Przasnysz, Ciechanowska.

Podłowczowie:
Bajdecki Stanisław — Janowo k/Chorzel.
Bojanowski Michał — Przasnysz, Chojnowo.
Lityński Bronisław — Chorzele, Rycice.
Rzepecki Kazimierz — Baranowo k/Ostrołęki.
Zwolanowski Alfred — Przasnysz, Przejny.

Członkowie Rady.
Bojanowski Michał — Przasnysz, Chojnowo.
Gumiński Antoni — Chorzele.
Olszewski Antoni — Chorzele.
Przepałkowski Zygmunt, starosta — Przasnysz.

Delegaci na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Bojanowski Michał — Przasnysz, Chojnowo.
Kwiatkowski Michał — Przasnysz, Ciechanowska.
Przepałkowski Zygmunt, starosta — Przasnysz.

POWIAT PUŁTUSK.

Powiatowa Ráda Łowiecka.

Łowczy:
Różański Czesław — Pułtusk, Kościuszki 206.

Podłowczowie:
Archutowski Tadeusz — Pułtusk, Growo.
Gregorowicz Wiktor — Winnica, Zbrożki.
Rościszewski Zdzisław — Nasielsk, Chscynno.
Sędzimir Jan — Gąsocin, Szlubowo.
Skarżyński Edmund — Wyszków, Rybienko.
Welcer Czesław — Pułtusk, Leśnictwo Grabówiec.
Zabokrzycki Stanisław — Pułtusk, Zarząd Miejski.

Członkowie Rady:
Górski Wacław — Pułtusk, Starostwo.
Kobyłecki Józef, płk. — Pułtusk, 13 P. P.
Stawicki Stanisław, kpt. — Pułtusk, 13 P. P.

Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Kobyłecki Józef, płk. — Pułtusk, 13 P. P.

POWIAT RADZYMIN.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:

Kronenberg Stanisław — Radzymin, Cegielnia Wawrzyna.

Podłowczy:

Amejko Henryk — Radzymin, Cegielnia Marjanów.

Członkowie Rady:

Flejszer Ksawery — Radzymin, Czartoryskiej 8.
Rau Henryk (jr.) — Radzymin, Cegielnia, Słupno.
Rother Roman — Warszawa, Widok 16.
Strusiński Jan — Radzymin, Starostwo Powiatowe.

Delegaci na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.

Stachlewski Władysław — Radzymin, Cegielnia.
Wyszyński Władysław — Radzymin, Niegów.

POWIAT RAWA MAZOWIECKA.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:

Luboradzki Stanisław — Czerniewice k/Rawy Mazow., Lipie.

Podłowczowie:

Gomółka Józef, inż. — Inowłódź n/Pilicą, Nadleśnictwo Glinna.
Roszkowski Stanisław — Rawa Maz., Ossa.
Zienkowski Jan, mgr. — Nowe Miasto n/Pilicą.

Członkowie Rady:

Filiński Marjan, sędzia — Rawa Maz., Sąd Grodzki.
Modliński Stefan, starosta pow. — Rawa Maz.
Petrykowski Antoni, inż. — Tomaszów Maz, Nadleśnictwo L. P. Lubochnia.
Przygoda Leon, kom. pow. P. P. — Rawa Maz.
Walewski Aleksander — Rawa Maz., Zglinna.

Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.

Zalewski Kazimierz, mgr. — Rawa Maz.

POWIAT SIERPC.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:

Malewicz Stanisław, dr. — Sierpc, Narutowicza.

Podłowczowie:

De Thun Wincenty — Raciąż, Koziebrody.
Krajewski Jan — Gozdowo, Kolczyn.

POWIAT SKIERNIEWICE.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:

Pawlicki Józef — Skierniewice, Senatorska 8.

Podłowczy:

Wierzbowski Ludwik — Skierniewice, Lelewela 19.

Członkowie Rady:

Dura Adam — Skierniewice, Zapady.
Keppen Antoni — Skierniewice, Kozietulskiego 6.
Wojtaszewski Stanisław — Skierniewice, Prymasowska 7.

Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.

Zabłocki Henryk — Skierniewice, Traugutta 8.

POWIAT SOCHACZEW.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:

Kowalski Witold — Sochaczew, Starostwo.

Podłowczowie:

Burczak Abramowicz S. — Szymanów, Skotniki.
Grzybowski Witold — Sochaczew, Ruszki.

POWIAT WARSZAWA.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:

Kowalski Zbigniew — Warszawa, Walecznych 18.

Podłowczowie:

Herget Zygmunt — Jabłonna k/Warszawy.
Nowakowski Michał — Karczew, Leśnictwo Torfy.
Steinhagen Artur — Warszawa, Jerozolimska 77.

Wasiewicz Bronisław — Wilanów, Leśnictwo Kabaty.
Zwolanowski Wiktor — Jabłonna k/Warszawy, Leśnictwo Buchnik.
Członkowie Rady:
Juchniewicz Zygmunt — Sękocin, Falęty.
Lilpop Tadeusz — Warszawa, Plac Małachowskiego 2.
Mieszkowski Marjan, płk. — Pomiechówek.
Śliwowski Stefan, mjr. — Warszawa, Kilińskiego 1.

Delegaci na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Juchniewicz Zygmunt — Sękocin, Falęty.
Proszkowski Dymitr, mjr. — Warszawa, Ursynowska 22.

ODDZIAŁ WIELKOPOLSKI

Wielkopolska Wojewódzka Rada Łowiecka.
Poznań, Działyńskich 2.

Prezes:
Chłapowski Konstanty, płk. — Kwilcz, Mościejowo.
Wiceprezesi:
Czartoryski ks. Olgierd — Krotoszyn, Baszków.
Lossow Adam — Poznań, Mickiewicza 23.
Członkowie Rady:
Coelle Hans — Kostrzyń, Gwiazdowo.
Donimirski Jan — Bojanowo, Tarchalin.
Dziewolski Jan, inż. — Poznań, Dyrekcja Lasów Państwowych.
Orłowski Zdzisław, kpt. — Poznań, Zakręt 14.
Przyłuski Stanisław — Krotoszyn, Łagiewniki.
Raszewski Kazimierz — Kalisz, Asnyka 81.
Schechtel Edward, prof. dr. — Poznań, Libelta 13.
Wize Krzysztof, dr. — Nekla, Dzierznica.
Woszczyński Stanisław, inż.— Chodzież, Podanin.
Ziółkowski Józef — Poznań, Piekary 5.

Komisja Rewizyjna:
Członkowie:
Dybowicz Franciszek — Racot, Horyń.

Jarosz Stanisław — Poznań, Kręta 7.
Kłos Antoni, inż. — Murowana Goślina, Kąty.
Zastępcy:
Brzeski Witold — Wódki.
Kamocki Stanisław — Rydzyna, Tworzanice.
Delegaci na Walne Zgromadzenie Związku:
Lossow Adam — Poznań, Mickiewicza 23.
Orłowski Zdzisław, kpt. — Poznań, Zakręt 14.
Przyłuski Stanisław — Krotoszyn, Łagiewniki.
Schechtel Edward, prof. dr. — Poznań, Libelta 13.
Wize Krzysztof, dr. — Nekla, Dzierznica.

POWIAT CHODZIEŻ.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Pankalla Bronisław — Szamocin, Jaktorowo.
Podłowczowie:
Codrow Juljan — Kaczory, Ustroń.
Dankowski Marjan — Chodzież, Młyńska 1.
Pyszke Wincenty — Ujście, Jabłonów.
Winkowski Bolesław — Margonin.
Wylegała Teodor — Chodzież, Prosna.
Członkowie Rady:
Burow Karol — Ostrówki.
Sporny Eugenjusz — Margonin, Próchnowo.
Szablewski Franciszek — Strzelecki Gaj, Nadleśnictwo Podanin.
Tołkacz Adam — Kaczory, Rzadkowo.
Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe:
Rohde Alfred — Margonin, Kościelna 1.

POWIAT CZARNKÓW.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Muszyński Mieczysław, por. Młynkowo.
Podłowczy:
Krzemieniewski Stanisław — Połajewo.

Członkowie Rady:
Hochberg hr. Hans Wilhelm — Goraj.
Kasiór Marjan — Rosko.
Przyborowski Henryk — Połajewo.
Rańkowski Kazimierz — Czarnków.
Wielebski Franciszek — Wieleń n/N.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Paliszewski Bolesław — Gębice.

POWIAT GNIEZNO.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Mukułowski Teodor — Witkowo, Kołaczkowo.
Podłowczowie:
Kaczmarczyk Julian, inż. — Czerniejewo. Głożyny.
Karłowski Jerzy — Działyń, Sulin.
Paruszewski Sylwester — Rogowo, Dziadkowo.
Suchocki Stanisław, inż. — Skorzęcin, Nadleśnictwo Państwowe.
Wierzchaczewski Franciszek, mjr. — Gniezno, Chrobrego 11.
Członkowie Rady:
Filipowski Adam — Kiszkowo, Karczewo.
Kutzner Tadeusz — Kłecko.
Komornicki, mjr. — Gniezno, 17 P. A. L.
Maciejewski Zygmunt — Czerniejewo, Nidom.
Różakolski Stanisław — Gniezno, Trzemeszeńska 21.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Krzyżanowski Tadeusz — Mielżyn, Ruchocin.

POWIAT GOSTYŃ:

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Kurnatowski Jan — Dusina.
Podłowczowie:
Korytowski Józef — Krobia, Chwałkowo.

Siciński Zygmunt — Krzemieniewo, Krzysztofowo
Żółtowski hr. Benedykt — Zalesie, Godurowo.
Członkowie Rady:
Kreutzinger Józef, płk. — Poniec, Bojanowska 26.
Płoński Stanisław — Krobia.
Schmidt Maksymiljan — Kosowo n/Obrą.
Wiszniewski Józef, inż. — Borek, Jeżewo.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Psarski Zygmunt — Gostyń, Cukrownia.

POWIAT JAROCIN.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Czarnecki hr. Marjan — Rusko.
Podłowczowie:
Bladała Antoni — Wojciechowo.
Cichowicz Zbigniew, dr. — Pleszew, Marszew.
Kirschtein Herbert — Pleszew, Skrzypna.
Kaliński Emil, dr. — Jarocin, Starostwo.
Küttner Joachim — Kowalew, Fabjanów.
Sawicki Otto — Gołuchów.
Schofer Filip — Nowe Miasto, Klęka.
Witczak Władysław — Żerków, Bieździadów.
Członkowie Rady:
Muthan Karol — Golina, Potarzyca.
Schofer Filip — Nowe Miasto, Klęka.
Zdzitowiecki Jerzy, inż. — Żerków, Komorze.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Cichowicz Zbigniew, dr. — Pleszew, Marszew.

POWIAT KALISZ.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Raszewski Kazimierz — Kalisz, Asnyka 81.
Podłowczowie:
Krzyżanowski Józef — Błaszki, Garbów.
Müller Juljusz — Kalisz, Warszawska 60.
Żywanowski Kazimierz — Koźminek, Osuchów.

Członkowie Rady:
Chenczke Zdzisław — Kalisz, Blizanów.
Jałowiecki Mieczysław — Kalisz, Kamień.
Okoń Władysław — Zborów, Tykadłów.
Okulicz-Kozaryn Jarosław, płk. — Kalisz, Łódzka 12.
Żuprański Władysław — Kalisz, 3-go Maja 23.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Wyganowski Stanisław — Kalisz, Warszówka.

POWIAT KĘPNO.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Siciński Michał — Ostrzeszów.
Podłowczowie:
Froehlke Alfons, inż. — Rychtal, Sadogóra.
Kozłowski Teofil — Ostrzeszów, Zamkowa.
Stephan Henryk, nadl. — Mikstat, Przedborów.
Wiener Teodor — Laski, Jeleniogłowa.
Wolko Ludwik — Kępno.
Wycisk Wiktor — Łęka Opatowska, Dobry Gość.
Członkowie Rady:
Braunek Teodor — Bralin, Nosale.
Caliński Stanisław — Mikorzyn.
Nieżychowski Kazimierz — Bukownica, Chlewo.
Osiński Feliks, nadl. — Laski.
Piotrowski Franciszek — Trzcinica, Teklin.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Osiński Feliks, nadl. — Laski.

POWIAT KOŁO.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Dunin hr. Antoni—Izbica Kujawska, Bogusławice.
Podłowczowie:
Wiśniewski Adam (jr) — Kłodawa, Leszcze.
Zieliński Michał — Koło, Sw. Bogumiła 12.

POWIAT KONIN.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:

Kwilecki hr. Stanisław — Grodziec.

Podłowczowie:

Gertig Bronisław — Gosławice, Cukrownia.
Jelinek Edward — Konin, Kościuszki 23.
Karczewski Antoni — Słupca, Cienin Zaborny.

POWIAT KOŚCIAN.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:

Brzeski Edward, mjr. — Czempin, Oborzyska Stare.

Podłowczowie:

Dybowicz Franciszek — Racot, Horyń.
Kęszycki Karol — Kamieniec, Karczewo.
Lisiecki Stanisław, nadl. — Zegrowo.

Członkowie Rady:

Fryder Czesław — Nacław.
Hanken Hauke — Kokorzyn.
Hulanicki Zygmunt — Czempin, Piotrowo.
Morawski Krzysztof — Turew.
Smigaj Nicefor — Kościan.

Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:

Hulanicki Zygmunt — Czempin, Piotrowo.

POWIAT KROTOSZYN.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:

Czartoryski ks. Olgierd — Krotoszyn, Baszków.

Podłowczowie:

Balcerek Romuald, mgr. — Koźmin.
Fenrych Tadeusz Wiktor, kpt. — Krotoszyn, Zdunowska 67.
Mrugasiewicz Wiktor, inż. — Krotoszyn, Jasnepole.

Przyłuski Stanisław — Kobylin, Łagiewniki.
Członkowie Rady:
Chełkowski Michał, inż. — Kobylin, Rzemiechów.
Kryśkiewicz Edmund — Krotoszyn.
Stolberg-Wernigerode Ludwik hr. — Koźmin, Borzęciczki.
Tyszkiewicz hr. Stefan — Pogorzela.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Bolt Jan — Krotoszyn, Skałów.

POWIAT LESZNO.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Kamocki Stanisław — Rydzyna, Tworzanice.
Podłowczowie:
Paul Mieczysław, nadl. — Karczma Borowa, Kąkolewo.
Szczerbiński Wiesław, inż. — Rydzyna, Nadleśnictwo.
Członkowie Rady:
Buliński Feliks — Leszno.
Leesen bar. Horst — Osieczna, Drzeczkowo.
Sokolnicki Antoni — Pawłowice.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Królicki Stanisław, płk. — Leszno, 17 Pułk Uł.

POWIAT MIĘDZYCHÓD.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Kliszczyński Tadeusz, rejent — Międzychód.
Członkowie Rady:
Bartkowiak Władysław — Śródka, Mylin.
Kalkreuth Joachim — Muchocin.
Pujanek Teofil — Tuchola.
Stryczyński Lucjan, nadl. — Sieraków.
Wessel Aleksy — Silna, Świechocin.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Bardt Richard — Niemierzewo.

POWIAT MOGILNO.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Liszkowski Kazimierz — Kołodziejowo. Sosnówiec.
Podłowczowie:
Gruss Stanisław, inż. — Szczepankowo.
Jaczyński Tadeusz — Gębice, Marcinkowo.
Kozłowski Stefan — Strzelno, Strzelno Klasztorne.
Saskowski Antoni — Mogilno, Wyrobki.
Schulze Marjan — Kwieciszewo, Kawka.
Zawalicz-Mowiński Bolesław — Trzemeszno, Kierzkowo.
Członkowie Rady:
Amrogowicz Bohdan, dr.— Rzeszynek, Włostowo.
Ciszewski, inż. nadl. — Strzelno, Miradz.
Maciejewski Tadeusz — Mogilno.
Wilamowicz-Möllendorf bar. F. — Kruszwica, Kobylniki.
Zenkteler Stanisław, starosta — Mogilno.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Amrogowicz Bohdan, dr.— Rzeszynek, Włostowo.

POWIAT NOWY TOMYŚL.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Podłowczy:
Kabza Jan — Bolewice.
Członkowie Rady:
Hildebrand Hans — Mirkorzewo, Śliwno.
Maniecki Józef — Opelenica, Terespotockie.
Nitsche Roman — Nowy Tomyśl.
Skalski Tadeusz, dr. — Nowy Tomyśl.
Spendowski Adam — Lwówek.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Ruczyński Tadeusz — Opalenica, Rudniki.

POWIAT OBORNIKI.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:

Martyniec Leon, inż. — Oborniki.

Podłowczowie:

Flis Jan, leśn. — Ludomy.

Grochmalicki Kazimierz — Rogoźno, Leśn. Olszyna.

Jażdżewski Ludwik — Wargowo, Nieczajna

Kłos Antoni, inż. — Murowana Goślina, Kąty.

Kycler Teodor — Oborniki.

Członkowie Rady:

Krygicz Maksymiljan, dr. — Oborniki, Rudki.

Kuehn Adam — Oborniki.

Milewski Józef — Murowana Goślina, Łopuchówko.

Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:

Rosochowicz Czesław — Oborniki.

POWIAT OSTRÓW.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:

Ansion Kazimierz, prezes S. O. — Ostrów.

Podłowczowie:

Daszkiewicz Zdzisław — Grabów, Raduchów.

Tomaszewski Bronisław, inż. — Wielowieś.

Członkowie Rady:

Chmielnik Edmund — Ostrów.

Lipski Jan — Czekanów, Lewków.

Niemojowski Mieczysław — Ostrów.

Serwa Henryk — Ostrów.

Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:

Lipski Andrzej — Ostrów, Górzno.

MIASTO POZNAŃ.

Grodzka Rada Łowiecka.

Łowczy:

Ziółkowski Józef — Poznań, Piekary 5.

Podłowczy:
Tomaszewski Kazimierz — Poznań. Szwajcarska 15.
Członkowie Rady:
Nowak Franciszek, insp. L. P. — Poznań, Jackowskiego.
Pawłowski Jan — Poznań, Tama Garbarska 25.
Ruge Tadeusz, inż. — Poznań, Al. Szelągowska.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Jerzykiewicz Bolesław — Poznań, Pocztowa 30.

POWIAT POZNAŃ.
Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Górski Henryk — Poznań, Gajowa 4.
Podłowczowie:
Fogel Herman, inż. — Poznań, Czerwonak.
Freudenreich Bronisław — Komorniki, Plewiska.
Jeszke Władysław, dr. — Tarnowo Podgórne.
Komorowski Wacław — Poznań, Rudnicze.
Kozłowski Henryk — Jeziorki k/Poznania.
Kullak Jan — Rokietnica, Napachanie.
Widera Wiktor — Biskupice.
Żychliński Józef — Kobylnica, Uzarzewo.
Członkowie Rady:
Dąbrowski Stefan, dr. — Jeziorki k/Poznania.
Kopa Andrzej, płk. — Dopiewo, Trzcielin.
Krauze Erik — Poznań, Marcelono.
Retz Leon — Suchylas, Strzeszyn.
Szymański Zygmunt, prof. dr. — Poznań, Rudnicze.
Delegaci na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Dąbrowski Stefan, dr. — Jeziorki k/Poznania.
Retz Leon — Suchylas, Strzeszyn.

POWIAT RAWICZ.
Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Plater hr. Jan — Pakosław, Osiek.

Podłowczowie:
Adamczewski Tadeusz — Konarzewo.
Wierzchowiecki Alfons, kpt. — Miejska Góra, Roszkówko.
Członkowie Rady:
Donimirski Jan, rtm. — Bojanowo, Tarchalin.
Kiełbsz Józef, rtm. — Sarnowa.
Miedziński Józef, prof. — Rawicz, Wały Batorego 4.
Urbanowski Stanisław — Bojanowo, Gierłachowo.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Donimirski Jan, rtm. — Bojanowo, Tarchalin.

POWIAT SREM.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Watta Skrzydlewski Witold — Luciny.

POWIAT SRODA.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Mańkowski Andrzej — Miłosław, Winnagóra.
Podłowczowie:
Bitter Heinz — Tulce, Nagradowice.
Fesser Walenty — Dominowo.
Glabisz Ignacy — Kostrzyń, Iwno.
Jachimowicz Jan — Miłosław, Sabaszczewo.
Polski Jan, burm. — Sroda.
Rekowski Kazimierz — Koszuty.
Wojciński Bronisław — Krzykosy.
Członkowie Rady:
Bembnista Edmund — Środa.
Piszczygłowa Stanisław, nadl. — Kostrzyn, Iwno.
Przychodniak Władysław — Targowagórka, Racławki.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Wize Krzysztof, dr. — Nekla, Dzierznica.

POWIAT SZAMOTUŁY.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Niegolewski Andrzej — Bytyń.
Podłowczowie:
Adamczyk Seweryn — Wronki, Nadleśnictwo.
Kościelski Stanisław — Szamotuły, Smiłowo.
Kubiś Jan — Otorowo.
Członkowie Rady:
Janiszewski Kazimierz — Podrzewie, Sękowo.
Just Marjan — Ostroróg, Szczepankowo.
Kurnatowski Stanisław — Wartosław, Pożarowo.
Mycielski hr. Michał — Szamotuły, Gałowo.
Narajewski Adam, starosta — Szamotuły.
Thomas Paweł płk. — Szamotuły.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Kurnatowski Stanisław — Wartosław, Pożarowo.

Powiat Turek.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Murzynowski Czesław — Dobra, Mikulice.
Podłowczowie:
Łubieński Andrzej, inż. — Warta, Zakrzew.
Orzechowski Tadeusz — Swinice Warckie, Zbylczyce.

POWIAT WĄGROWIEC.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Cieplucha Edmund — Wągrowiec, Bobrowniki.
Podłowczowie:
Hoffmann Kazimierz — Wągrowiec.
Jaroszyński Czesław — Wągrowiec.
Laurentowski Roman — Skoki, Antoniewo.
Połczyński Janta Roman — Rąbczyn, Żabiczyn.
Członkowie Rady:
Borowski Skarbek Stanisław — Rogoźno, Stare.

Milbradt Herman — Wągrowiec, Łęgowo.
Modrzejewski Hipolit, dr. — Wągrowiec.
Stachowiak Jan — Wągrowiec.
Szyfter Józef, kpt. — Wągrowiec, Rgielsko.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Modrzejewski Hipolit, dr. — Wągrowiec.

POWIAT WOLSZTYN.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Michałowski hr. Stefan — Wolsztyn.
Podłowczowie:
Grabowy Stanisław — Chobienice, Nowina.
Gross Karol, nadl. — Wolsztyn. Dąbrowa Stara.
Klauziński Stanisław, not. — Wolsztyn.
Markwitz Edmund — Kaszczor.
Stanowski Bohdan — Wolsztyn, Kuźnica Zbąska.
Wojciechowski Stanisław — Rakoniewice.
Członkowie Rady:
Adamczewski Stefan — Starkowo.
Chojecki Kazimierz — Chorzemin.
Drzewiński Józef — Obra.
Jarysz Stanisław, not. — Wolsztyn.
Nędzewicz Zygmunt — Wolsztyn.
Delegaci na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Jarysz Stanisław, not. — Wolsztyn.
Wierzbiński Marceli, adw. — Wolsztyn, 5-go Stycznia 66.

POWIAT WRZEŚNIA.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Mycielski hr. Edward — Września.
Podłowczowie:
Czarnecki Zygmunt, nadl.—Września, Marzelewo.
Jankowski Kazimierz — Borzykowo, Gorazdowo.
Szcześniewski Witold, inż. — Strzałkowo, Chwalibogowo II.

Żyźniewski Władysław, nadl. — Miłosław.
Członkowie Rady:
Borczyński Stanisław, inż. — Orzechowo, Czeszewo.
Brzeski Witold, inż. — Września, Wódki.
Nowaczkiewicz Tadeusz, dr. — Września, 3-go Maja 3.
Stempień Józef — Borzykowo, Cieśle Wielkie.
Wyganowski Tadeusz, inż.— Września, Gozdowo.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie:
Brzeski Witold, inż. — Września, Wódki.

POWIAT ŻNIN.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Brodnicki Stanisław — Zerniki, Obiecanowo.
Podłowczowie:
Mieczkowski Edward — Wapno, Srebrnagóra.
Tuchołka Zbyszko, inż. — Gąsawa, Marcinkowo Dolne.
Członkowie Rady:
Jurkiewicz Stanisław — Żnin, Rynek.
Plater hr. Henryk — Żnin, Góra.
Świerczewski Henryk — Żnin, Starostwo.

ODDZIAŁ WILEŃSKI.

TOWARZYSTWO ŁOWIECKIE ZIEM WSCHODNICH.

Wileńska Oddziałowa Rada Łowiecka.
Wilno, Mickiewicza 21.
Obszar działania — województwa: nowogródzkie i wileńskie.
Wiceprezesi:
Łuczyński Wincenty, adw. — Wilno, Mickiewicza 21.
Tyszkiewicz hr. Benedykt — Pierszaje, Wiała.

Sekretarz:
Radyński Ludwik — Wilno, Litewska 22.
Skarbnik:
Grodzki Przemysław — Wilno, Zakretowa 11.
Członkowie Rady:
Buczyński Marjan, płk. dr. — Lida.
Gołyński Bolesław — Wilno, Kasztanowa 7.
Korsak Włodzimierz — Wilno, Mickiewicza 48.
Korzon Stefan — Nieśwież, Piłsudskiego 17.
Pusłowski hr. Ksawery — Albertyn.
Radwan - Okuszko Aleksander — Budsław, Iłów.
Rostworowski hr. Andrzej — Skrzybowce, Skobejki.
Tukałło Mieczysław — Nowogródek, Boracin.

Komisja Rewizyjna.

Członkowie:
Niedźwiecki Wiktor — Wilno, Zarzeczna 16.
Olszewski Mirosław — Słonim, Starostwo.
Pawłowski Józef — Wilno, Mostowa 3-a.
Zastępcy:
Bułharowski Bolesław — Werenów, Barcie.
Tyszkiewicz hr. Eugenjusz — Landwarów.

Delegaci na Walne Zgromadzenie Związku.

Laskowicz Juljan — Bastuny, Piatkowszczyzna.
Łuczyński Wincenty, adw. — Wilno, Mickiewicza 21.
Tukałło Mieczysław — Nowogródek, Boracin.
Tyszkiewicz hr. Benedykt — Pierszaje, Wiała.

Sąd Łowiecki.

Przewodniczący:
Iliński - Kaszowski hr. Aleksander — Wilno, Orzeszkowej 11.
Członkowie:
Brochocki Andrzej — Skrzybowce, Mały Możejków.
Kiersnowski Tadeusz — Wilno, Zawalna 7.
Łuczyński Wincenty, adw. — Wilno, Mickiewicza 21.
Niedźwiecki Wiktor — Wilno, Zarzeczna 16.

Poklewski - Koziełł Józef — Kościeniewicze, Wielki Serwecz.
Skoryna Franciszek — Zdzienciol, Łukowszczyzna.
Ślizień Olgierd — Dziewiątkowicze.
Tyszkiewicz hr. Benedykt — Pierszaje, Wiała.
Tyszkiewicz hr. Józef — Duniłcwicze.
Werner Władysław — Mołodeczno, Zamkowa 27.

WOJEWÓDZTWO NOWOGRÓDZKIE.

POWIAT BARANOWICZE.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Mackiewicz Konrad — Baranowicze, Cieszewla.
Podłowczowie:
Bochwic Brunon — Leśna k/Baranowicz, Paulinowo.
Czyżewski Antoni — Baranowicze, Wydział Powiatowy.
Szumski Józef — Baranowicze, Rejtana 29.

POWIAT LIDA.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Buczyński Marjan, płk. dr. — Lida.
Podłowczowie:
Bułharowski Bolesław — Werenów, Barcie.
Henszel Ludwik — Krupa p/Lidą, Wołdaciszki.
Laskowicz Julian — Bastuny, Piatkowszczyzna.
Moraczewski Wojciech — Sobotniki, Rzemiosłow.
Skinder Stanisław — Wawiórka, Bohdanowszczyzna.
Truchanowicz Stanisław — Lida, Piłsudskiego 4.

POWIAT NIEŚWIEŻ.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Korzon Stefan, inż. — Nieśwież, Piłsudskiego 17.

P o d ł o w c z o w i e:
Dillenius Karol Teodor — Nieśwież, 27 P. Uł.
Gorski Władysław — Nieśwież, Starostwo.
Ruszkiewicz Walenty — Kleck, 9 Baon K. O. P.
Woyniłowicz Józef — Zaostrowiecze, Kuncowszczyzna.
Zaleski Wacław — Siniawka, Jelenpol.
C z ł o n k o w i e R a d y:
Arciszewski Jan — Nieśwież, 27 P. Uł.
Baranowski Mikołaj — Nieśwież, Zamek.
Bróżdziński Władysław — Nieśwież, 27 P. Uł.
Niczyperowicz Jan — Nieśwież, 27 P. Uł.
Radziwiłł ks. Antoni — Nieśwież, Zamek.
Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.
Friesendorff Feliks — Nieśwież, 27 P. Uł.

POWIAT NOWOGRÓDEK.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Ł o w c z y:
Stark Rudolf Józef — Nowogródek, Kościelna 53.
P o d ł o w c z o w i e:
Hołociński Juljan — Cyryn, Serwecz.
Mackiewicz Wacław — Zdzienciol, Strzała.
Mirski ks. Bazyli — Lubcz.
Ścibor-Marchocki hr. — Korelicze.
C z ł o n k o w i e R a d y:
Puzynowski Józef, inż. — Nowogródek, Nadleśnictwo Łowce.
Smolski Wincenty, inż. — Nowogródek, Bazar Przemysłu Ludowego.
Wróblewski Kazimierz, kpt. — Nowogródek, Urząd Wojewódzki.
Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.
Wrześniowski Edmund, sędzia — Nowogródek.

POWIAT SŁONIM.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Ł o w c z y:
Olszewski Mirosław — Słonim, Starostwo.

Podłowczowie:
Bosiacki Wincenty — Słonim, Kijów Bosiacz.
Kowalski Józef, prof. — Żyrowice.
Pusłowski hr. Ksawery — Albertyn.
Sochacki Aleksander, inż. — Słonim.
Szacki Czesław, inż. — Dereczyn.
Ślizień Olgierd — Dziewiątkowicze.

POWIAT STOŁPCE.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Krupski Czesław — Zasule, Helenów.

POWIAT SZCZUCZYN NOWOGRÓDZKI.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Rostworowski hr. Andrzej — Skrzybowce, Skobejki.
Podłowczowie:
Czetwertyński ks. Stanisław — Żołudek, Lipiczno.
Rybarczyk Stanisław, nadl. — Szczuczyn Nowogródzki.
Szymański Tadeusz — Skrzybowce, Wielki Możejków.
Świda Edward, inż. — Szczuczyn Nowogródzki, Turja.

POWIAT WOŁOŻYN.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Tyszkiewicz hr. Benedykt — Pierszaje, Wiała.
Podłowczowie:
Fitaszewski Marjan, inż. — Wołożyn, Zarząd Dóbr.
Giwojno Antoni — Bakszty, Urząd Gminny.
Konarzewski Adam — Iwieniec, Moskalewszczyzna.

Pawłowski Mieczysław — Ługomowicze.
Sielanka Marjan, inż. — Pierszaje, Czechowszczyzna.
Tokarz Stanisław, inż. — Juraciszki, Nadleśnictwo Traby.
Członkowie Rady:
Bieńkowski Józef — Pieszaje, Wiała.
Wilczyński Józef, rtm. — Iwieniec, Baon K. O. P.

Delegaci na Walne Zgromadzenie Oddziałowe.

Konarzewski Adam — Iwieniec, Moskalewszczyzna.
Sielanka Marjan, inż. — Pierszaje, Czechowszczyzna.
Tokarz Stanisław, inż. — Juraciszki, Nadleśnictwo Traby.
Tyszkiewicz hr. Benedykt — Pierszaje Wiała.

WOJEWÓDZTWO WILEŃSKIE

POWIAT BRASŁAW.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Stodólski Edward, inż. — Brasław, Nadleśnictwo.

POWIAT DZISNA.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Węcławowicz Zygmunt — Dokszyce, Norwidpol.
Podłowczowie:
Ancan Andrzej — Plissa, Stanisławów.
Goryniewski Mieczysław — Dzisna, Siecków.
Plater-Zyberk hr. Jan — Łużki, Horodziec.
Różyński Jerzy — Jazno, Siemiażyn.
Sławiński Aleksander— Parafjanów, Chodorówka.
Sulima-Samujłło Bolesław — Podświle, Białokorje.
Członkowie Rady:
Ananicz Czesław — Szaskowszczyzna, Krasny Dwór.

Ignatowicz Adam — Głębokie, Spółdzielnia Rolnicza.
Miłosz Aleksander, inż. — Głębokie, Starostwo.
Piekarski Grzegorz, adw. — Głębokie.
Piekarski Leonard, inż. — Głębokie, Starostwo.
Rudomino Franciszek — Głębokie, Soroki.
Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe:
Baranowski Zdzisław, rtm. — Podświle, Szwadron K. O. P.

POWIAT MOŁODECZNO.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Swiętorzecki Zygmunt, inż. — Lebiedziew, Malinowszczyzna.
Podłowczowie:
Gregorowicz Aleksander, kpt. — Mołodeczno, 86 P. P.
Kotowicz Bazyli dr. — Zalesie k/Smorgoń.
Malinowski Władysław — Krasne n/Uszą.
Pitrowski Stanisław, sędzia — Gródek k/Mołodeczna, Duszczyce.
Rawa Stanisław — Raków, Stary Raków.
Swiętorzecki Karol, inż. — Połoczany, Jachimowszczyzna.
Warzecha Jan, inż. — Mołodeczno, Starostwo.
Werner Władysław, adw. — Mołodeczno. Zamkowa 23.
Członkowie Rady:
Dmochowski Marjan, sędzia — Mołodeczno, Sąd Grodzki.
Ilczuk Stanisław, wicestarosta — Mołodeczno.
Protasewicz Kazimierz, starosta — Mołodeczno.
Straszyński Włodzimierz — B.enica, Marków.
Delegaci na Walne Zgromadzenie Oddziałowe:
Dmochowski Marjan, sędzia — Mołodeczno, Sąd Grodzki.
Werner Władysław, adw. — Mołodeczno. Zamkowa 23.

POWIAT OSZMIANA.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Sylwestrowicz Henryk — Oszmiana, Starostwo.

POWIAT POSTAWY.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Wincza Władysław — Postawy, Mieczysławów.

POWIAT ŚWIĘCIANY.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Zan Tomasz — Dukszty k/Turmont.
Podłowczowie:
Niedroszlański Jan — Świr, Niedroszla.
Umiastowski Zdzisław — Olszew.

POWIAT WILEJKA.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Radwan-Okuszko Aleksander — Budsław, Iłów.
Podłowczowie:
Adamiczka Wlastimil — Wiazyń.
Borowski Leon — Chocieńczyce, Dworek.
Jordan Józef — Ilja, Zaciemienie.
Poklewski-Koziełł Tadeusz — Kościeniewicze, Kostyki.
Polański Bronisław — Wilejka, Starostwo.
Rodziewicz Aleksander — Krzywicze, Klarjanów.
Wojnowski Antoni — Wiszniew Świrski, Czewlony.
Członkowie Rady:
Kurcz Stanisław, ppłk. — Wilejka, K. O. P.
Ossowski Stanisław — Wilejka, Kasa Skarbowa.
Płoszowski Wacław, kpt. — Wilejka, K. O. P.
Delegat na Walne Zgromadzenie Oddziałowe:
Kurcz Stanisław, ppłk. — Wilejka, K. O. P.

POWIAT WILNO-TROKI.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Erdman Karol — Podbrzezie, Annowil.

Podłowczowie:
Henneberg Jerzy, kpt.—Nowa Wilejka, 19 P. A. L.
Kern Józef — Jerozolimka, Waneginia.
Łukaszewicz Michał — Wilno, Objazdowa 6.
Rubik Roman, inż. — Kowalczuki, Kiena.
Sołtan Aleksander — Jaszuny.
Strumiłło Justyn — Mejszagoła, Korwie.
Tyszkiewicz hr. Eugenjusz — Landwarów.
Węcławowicz Andrzej — Wilno, Mickiewicza 7.
Witkowski Feliks, kpt. — Nowa Wilejka, Oficerska 7.
Wróblewski Piotr — Podbrzezie, Wiżulany.

ODDZIAŁ WOŁYŃSKI

Wołyńska Wojewódzka Rada Łowiecka.
Łuck, Bankowa 1.

Prezes,
Potocki hr. Roman — Derażne.

Wiceprezesi,
Gordziałkowski Wacław, inż. — Łuck, Wyspiańskiego 1.
Wałecki Zygmunt, mjr. — Łuck, P. K. U.

Sekretarz:
Madeyski Stanisław — Łuck, Bankowa 1.

Skarbnik:
Maciejewski Witold — Łuck, Oficerska 9.

Członkowie Rady:
Mniszek Tchorznicki Mieczysław — Łuck, Dyrekcja Lasów Państwowych.
Ohl Zygmunt, inż. — Łuck, Zajkowskiego 4.
Poniński - Walewski hr. Leszek — Perespa, Jesionówka.
Stadion-Ryszczewski hr. Józef — Przewały, Dolsk.

Stecki hr. Józef — Międzyrzec.
Sumiński hr. Piotr — Oździutycze, Sumin.
Ziembicki Henryk, inż. — Dubno, Powiatowy Zarząd Drogowy.
Żurakowski Antoni, płk. — Łuck.

Komisja Rewizyjna.

Członkowie:
Jackiewicz Apolinary — Łuck, Pl. Trynitarski 3.
Jarząbek Leon — Łuck, Państwowy Bank Rolny.
Klimko Aleksander — Łuck, Kościuszki 2.

Zastępcy:
Disterhoff Korneljusz — Łuck, Wojskowa 7.
Marynowicz Juljan — Łuck, Traugutta 15.

Delegaci na Walne Zgromadzenie Związku.

Gordziałkowski Wacław, inż. — Łuck, Wyspiańskiego 1.
Madeyski Stanisław — Łuck, Bankowa 1.
Podhorski Wacław — Chinocze.
Sumiński hr. Piotr — Oździutycze, Sumin.

Sąd Łowiecki.

Przewodniczący:
Poniński-Walewski hr. Leszek — Perespa, Jesionówka.

Członkowie:
Czerwiński Zygmunt — Ołyka.
Doganowski Sergjusz, dr. — Maciejów.
Marynowicz Juljan — Łuck, Traugutta 15.
Mniszek Tchorznicki Mieczysław — Łuck, Dyrekcja Lasów Państwowych.
Podhorski Wacław — Chinocze.
Stadnicki-Rzyszczewski hr. Józef — Przewały, Dolsk.
Ziembicki Henryk, inż. — Dubno, Powiatowy Zarząd Drogowy.
Żurakowski Antoni, płk. — Łuck.

POWIAT DUBNO.

Ziembicki Henryk, inż. — Dubno. Piłsudskiego 17.

Podłowczowie:
Baczewski Antoni — Waskowicze, Chomąt.
Dmuchowski Józef — Bożkiewicze.
Dworakowski Kazimierz, kpt. — Jeziorany.
Itar Stefan — Dubno, Załuże.
Kiełbassa Zygmunt, inż. — Pełcza, Milcza Mała.
Kowalewski Narcyz, inż. — Dubno, Piłsudskiego.
Młynarczewski Stanisław — Radziwiłłów.
Rabsztyński Konstanty — Młynów.
Sokołowski Bolesław — Beresteczko, Rydków.
Sokołowski Wincenty — Bożkiewicze, Moszków.
Członkowie Rady:
Byczkowski Aleksander — Dubno, Zabramie 43.
Piątkowski Julian — Dubno, Panieńska.
Stobnicki Wacław — Dubno.
Trelewski Mirosław — Dubno, Słowackiego 9.
Delegaci na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Majkut Jan, inż. — Dubno Piłsudskeigo 17.
Matczyński Wiktor ppłk. dr. — Dubno, Jastrzębica.
Trelewski Mirosław — Dubno, Słowackiego 9.

POWIAT HOROCHÓW.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Przestrzelski Edmund — Horochów, Parkowa 6.
Podłowczowie:
Hofman Władysław — Oździutycze, Kisielin.
Koczarski Aleksander — Łokacze, Chorów.
Lutostański Kazimierz — Podberezie, Strzelcze.
Przespolewski Józef — Horochów, Chołoniów.
Radostawiec Paweł — Beresteczko, Lipa.
Ziołkowski Adam — Drużkopól, Brany.
Zwolski Stanisław — Horochów.
Członkowie Rady:
Chodorski Stanisław — Horochów.
Maciejewski Antoni — Horochów.

Zwolski Stanisław — Horochów.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Sumiński hr. Piotr — Oździutycze, Tumin.

POWIAT KOSTOPOL.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Madeyski Wacław — Kostopol, Berestowiec.
Podłowczowie:
Chodźko Cyprjan kpt. — Kostopol.
Czerwiński August — Kostopol. Zofjówka.
Furmaniuk Michał — Janowa Dolina, Leśnictwo.
Kuckiewicz Stanisław — Małyńsk, Krzeszów.
Sobolewski Mieczysław — Stydyń.
Struk Grzegorz — Berezne, Nadleśnictwo.
Turkiewicz Józef, mjr. — Berezne, K.O.P.
Wolski Wienczysław — Derażne, Leśnictwo Żyżla.
Wydżga Tomasz — Derażne, Anielówka.
Załęski Stanisław — Dermanka, Ujście.
Członkowie Rady:
Celiński Teodozy — Kostopol.
Godlewski Bolesław — Kostopol, Urząd Skarbowy.
Jagodziński Kazimierz — Kostopol. Starostwo.
Lenczowski Lucjan — Kostopol, Zarząd Miejski.
Pope Karol — Kostopol, Chotynka.
Delegaci na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Madeyski Wacław — Kostopol, Berestowiec.
Załęski Stanisław — Dermanka, Ujście.

POWIAT KOWEL.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Doganowski Sergjusz, dr. — Maciejów, Szpital.
Podłowczowie:
Birar Antoni — Maniewicze.

Chmielowski Zygmunt — Kupiczów, Nyry.
Hopko Antoni, inż. — Ratno, Smolna.
Kutel Bolesław — Niesuchoiże.
Kuszneruk Michał — Siedliszcze.
Laskowski Hanryk — Turzysk, Zadyby.
Lenczewski Kazimierz, inż. — Powursk.
Łada Łobaczewski Jerzy — Wielick.
Maciejewski Przemysław — Hołoby, Gończy Bród.
Rubaszkiewicz Sławomir — Stare Koszary, Demenszczyzna.
Slezkin Michał — Karasin.
Stad'on Ryszczewski hr. Józef — Przewały, Dolsk.
Członkowie Rady:
Baranowski Aleksander — Kowel, Więzienie.
Dobrzyński Grzegorz — Kowel, K.K.O.
Guliński Włodzimierz — Kowel, Monopolowa 100.
Krupa Mieczysław — Kowel, S'enkiewicza 1.
Kwiatkowski Konstanty, — Kowel, W'ejska.
Mroczkowski Franciszek, dr. — Kowel, Szpital.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Jarosz Feliks, Bronisław, dr. — Kowel, Legjonów.

POWIAT KRZEMIENIEC.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Górski Józef — Krzemieniec, Szkoła Rolnicza w B'ałokrynicy.
Podłowczowie:
Aute:hoff Jerzy — Szumsk, Zarząd Gminy.
Bag'eński Wilhelm — Borsuki.
B'elski Stanisław — W'śn'ow'ec, Sąd Grodzki.
Birn Tadeusz — Poczajów, Szkoła Powszechna.
Dz'ugełł Henryk — Stary Oleksiniec, Zarząd Gminy.
Głazowski Roman — Wiśniowiec-Łozy.
Halicki Feliks — Smyga, Antonowce.
Trepka Ryszard, inż. — Bereżce.

Zaleski Adam — Krzemieniec, Trynitarska.
Członkowie Rady:
Brakowski Justyn — Krzemieniec, Nadleśnictwo.
Jakimczuk Aleksander — Krzemieniec.
Wdowiak Stefan — Krzemieniec, Nadleśnictwo.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Trepka Ryszard, inż. — Bereżce.

POWIAT LUBOML.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Remizowski Michał — Luboml, Zapole.
Podłowczowie:
Grabowski Mieczysław—Luboml, Słowackiego 25.
Popławski Marjan — Szack, Świteź.
Członek Rady:
Wierzkowski Józef — Luboml, Pierackiego 17.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Popławski Marjan — Szack, Świteź.

POWIAT ŁUCK.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Madeyski Stanisław — Łuck, Bankowa 1.
Podłowczowie:
Baczyński Adolf — Łuck, Senatorska 4.
Baraniecki Ludwik — Kniachininek, Nadleśnictwo Ozdeniż.
Borsakow Aleksander — Zofjówka. Silno.
Bożydar Podchorodeński Juljan — Torczyn, Szepel.
Chmielnicki Jan — Dębowa Karczma.
Jaroszewicz Kajetan, mjr. — Rożyszcze.
Kelewicz Jan — Kiwerce, Klepaczów.
Kern Jan, inż. — Chołoniewicze.
Kościukiewicz Konstanty — Ołyka, Zarząd Lasów Cumań.

Lipiński Stefan — Czartorysk, Leśnictwo.
Mogiła Lisowski Stanisław — Perespa, Romanowicze.
Oliwa Dyonizy — Poddębce, Zarząd Gminy.
Poznański Józef — Połonka, Zarząd Gminy.
Radziwiłł ks. Edmund — Ołyka.
Ryżkowski Borys, dr. — Kołki.
Sikorski Czesław — Zrościaniec, Zarząd Gminy
Stopko Stanisław — Łuck, Poniatowskiego 6.
Towstonóg Borys — Berezołupy, Romanów I.
Członkowie Rady:
Borkowski Jan, kpt. — Łuck, 24 P. P.
Disterhoff Korneljusz — Łuck, Jagiellońska.
Mniszek Tchorznicki Mieczysław — Łuck, Dyrekcja Lasów Państwowych.

Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Disterhoff Korneljusz — Łuck, Jagiellońska.

POWIAT RÓWNE.

Powiatowa Rada Łowiecka.

Łowczy:
Stecki hr. Józef — Międzyrzec k/Korca.
Podłowczowie:
Baszyński Dominik — Równe, Hallera.
Bogusz Marcin — Diatkiewicze, Humienniki.
Chmielowiec Apolinary — Równe, Księdza Skorupki.
Cyran Bronisław — Siedliszcze, Sobówka.
Lubomirski ks. Hubert — Aleksandria.
Połujektow Grzegorz — Hoszcza, Witków.
Torka Stanisław — Nimirków.
Załęski Henryk — Równe, Słowackiego.
Członkowie Rady:
Baszyński Dominik — Równe, Hallera.
Chmielowicz Apolinary — Równe, Księdza Skorupki.
Piotrowski Adolf, dr. — Równe, Piłsudskiego.
Terlecki Ernest — Równe, Szemplińskiego 4.

Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Górka Tadeusz, mjr. — Równe.

POWIAT SARNY.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Gedroyć Eugenjusz — Tomaszgród, Lado.
Podłowczowie:
Białowiejski Maksymiljan, inż. — Dąbrowica, Platera.
Dunikowski Zdzisław, kpt. — Rokitno, K.O.P.
Jakowiec Andrzej — Niemowicze, Perówka.
Kabata Stefan — Sarny.
M'kulicz Radecki Karol — Bielsko Wola.
Moszczyński Józef — Karasin, Serchów.
Purbaix Kamil — Antonówka, Horodziec.
Podhorski Wacław — Ch'nocze.
Szoll Tadeusz — Włodzimierzec, Lipno.
Członkowie Rady:
Baranowski Roger — Sarny, 11 listopada 49.
Humiński Karol, inż. — Sarny, Piękna 29.
Korpal Antoni, mjr. — Sarny, K.O.P.
Sakowicz Aleksander, lek. wet. — Sarny, Ogrodowa 1.
Woźniak Józef — Sarny, Starościńska.
Delegaci na Walne Zgromadzen'e Wo'ewódzkie.
Humiński Karol, inż. — Sarny, Piękna 29.
Podhorski Wacław — Chinocze.

POWIAT WŁODZIMIERZ.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Bejer Władysław — Włodzimierz, Konstytucji 17 Marca 117.
Podłowczowie:
Brzeziński Tadeusz — Izów, Orliczyn.
Cyngot Czesław, adw. — Włodzimierz, Dubnicka 13.

Kazimierczak Leon — Sielec Wołyński.
Lipiński Antoni — Werba k/Włodzimierza.
Podlewski Adam — Maciejów, Nowosiółki.
Staszewski Piotr — Uściług, Karczunek.
Targoński Stanisław — Korytnica.
Zaleski Gustaw — Olesk k/Lubomla, Stawki.
Członkowie Rady:
Ipohorski Lenkiewicz Mieczysław, kpt. — Włodzimierz, 27 P. A. L.
Lachowicz Hieronim — Włodzimierz, Jasna 64.
Malinowski Jan — Włodzimierz, Katedralna 14.
Nowicki Leon, kpt. — Włodzimierz, 23 P. P.
Panicz Stanisław — Włodzimierz, Dubnicka 3.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Cyngot Czesław, adw. — Włodzimierz, Dubnicka 13.

POWIAT ZDOŁBUNÓW.

Powiatowa Rada Łowiecka.
Łowczy:
Dunin Karwicki hr. Józef — Mizocz.
Podłowczowie:
Dowgiałło Karol — Nowomalin.
Kuraszkiewicz Stanisław — Zdołbice, Strzelce Wielkie.
Latawiec Bolesław, nadl. — Mizocz, Nadleśnictwo Spasów.
Maliszewski Wacław — Buderaż, Mała Moszczanica.
Nowotarski Mieczysław, kpt. — Ostróg, K.O.P.
Piątkowski Włodzimierz — Chorów, Korostowo.
Raczyński Kazimierz — Zdołbunów.
Rutkowski Stanisław — Zdołbica, Józefowicze.
Członkowie Rady:
Kossobudzki Jerzy — Nowomalin.
Latawiec Bolesław, nadl. — Mizocz, Nadleśnictwo Spasów.
Zawistowski Dezyderjusz, płk. — Ostróg, 19 P. Ul.
Delegat na Walne Zgromadzenie Wojewódzkie.
Dunin Karwicki hr. Józef — Mizocz.

REGULAMIN POSTĘPOWANIA PRZED SĄDAMI ŁOWIECKIEMI.

§ 1. Orzeczenia Sądów Łowieckich zapadają większością głosów, na podstawie swobodnej oceny dowodów i wyników postępowania. Przewodniczący głosuje ostatni.

§ 2. Przed powzięciem jakiegokolwiek orzeczenia, Sąd wysłucha wniosków referenta sprawy, którego ustanawia dla każdej sprawy Przewodniczący z pośród członków kompletu.

§ 3. Obwiniony może przybrać obrońcę z pośród członków Polskiego Związku Łowieckiego.

§ 4. Spory o właściwość, powstałe między Wojewódzkiemi Sądami Łowieckiemi rozstrzyga Sąd Łowiecki przy Naczelnej Radzie Łowieckiej.

§ 5. Postępowanie przed Wojewódzkim Sądem Łowieckim może być wszczęte na podstawie zawiadomienia Wojewódzkiej lub Naczelnej Rady Łowieckiej, albo na podstawie doniesienia osób prywatnych.

Postępowanie, wszczęte na skutek doniesienia osoby prywatnej, może Sąd Łowiecki umorzyć po za rozprawą, na podstawie wniosku referenta, jeżeli uzna, że doniesienie jest bezpodstawne, lub brak jest znamion o przewinieniu przeciw etyce łowieckiej w czynie, zarzucanym obwinionemu.

Referent sprawy winien przed postawieniem wniosku dać obwinionemu możność złożenia wyjaśnień, a w razie potrzeby może przeprowadzić dochodzenia, jakie uzna za możliwe i potrzebne.

§ 6. Przewodniczący Sądu Łowieckiego względnie wyznaczony przez niego do pełnienia tych funk-

cyj jeden z członków kompletu — ustala dzień rozprawy i zawiadamia o nim obwinionego, obrońcę, tudzież wzywa powołanych do rozprawy świadków.

Wszelkie wezwania, zawiadomienia i doręczenia odbywają się za pomocą listów poleconych.

Niestawiennictwo obwinionego albo jego obrońcy nie wstrzymuje rozpoznania sprawy.

§ 7. Wnioski obwinionego w sprawie dowodów, przedstawione przed rozprawą, Sąd Łowiecki rozpoznaje na posiedzeniu po za rozprawą.

§ 8. Rozprawę rozpoczyna przesłuchanie obwinionego. Akta przeprowadzonych ewentualnie dochodzeń mogą być odczytane według uznania Sądu Łowieckiego.

Sąd Łowiecki zarządzi bezpośrednio przeprowadzenie dowodów, jakich dostarczyło dochodzenie, lub które dopuszczono później, jeżeli uzna to za potrzebne.

Rozprawę kończy przemówienie obrońcy, poczem obwinionemu służy głos ostatni.

§ 9. W naradzie i głosowaniu uczestniczą wyłącznie orzekający członkowie Sądu Łowieckiego.

Sentencję orzeczenia, sporządzoną bezpośrednio po głosowaniu, podpisują wszyscy sędziowie, poczem Przewodniczący ją ogłasza.

Orzeczenie z uzasadnieniem należy sporządzić w ciągu 7-miu dni i niezwłocznie doręczyć obwinionemu.

§ 10. Z przebiegu rozprawy sporządza się protokół, który zawiera wymienienie składu Sądu Łowieckiego i osób obecnych na rozprawie oraz przedstawienie przebiegu rozprawy z podaniem treści zeznań świadków. Protokół podpisują Przewodniczący i protokólant.

§ 11. Sąd Łowiecki przy Naczelnej Radzie Łowieckiej orzeka na posiedzeniu po za rozprawą od-

rzucenie odwołania, gdy jest opóźnione lub niepodpisane przez osobę uprawnioną, albo zarządza wyznaczenie rozprawy odwoławczej.

§ 12. Do postępowania odwoławczego mają odpowiednie zastosowanie przepisy o postępowaniu przed Wojewódzkim Sądem Łowieckim. Sąd Łowiecki może zlecić uzupełnienie materjału sądowego przez jednego ze swych członków.

§ 13. Po uprawomocnieniu się wyroku, Przewodniczący Sądu Łowieckiego przesyła odpis orzeczenia z uzasadnieniem Komitetowi Wykonawczemu Polskiego Związku Łowieckiego do wykonania.

§ 14. Jeżeli po zakończeniu postępowania wyjdą na jaw nowe okoliczności i dowody, mogące mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, Sąd Łowiecki może, na wniosek referenta sprawy albo skazanego, zarządzić wznowienie sprawy.

§ 15. Jeżeli dopuszczono wznowienie na korzyść skazanego, w nowem orzeczeniu nie można wymierzyć kary surowszej.

REGULAMIN DLA ŁOWCZYCH I PODŁOWCZYCH POWIATOWYCH POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO

(Na podstawie §§ 50 — 60 statutu P. Z. Ł.).

§ 1. Łowczy Powiatowy Polskiego Związku Łowieckiego, mianowany przez Wojewódzką (Oddziałową) Radę Łowiecką, jest przedstawicielem Związku wobec wszystkich myśliwych w powiecie oraz wobec powiatowych władz administracyjnych. Łowczy Powiatowy jest z urzędu Przewodniczącym Powiatowej Rady Łowieckiej.

§ 2. Obok Łowczego Powiatowego, działają na terenie powiatu Podłowczowie, mianowani przez Wo:ewódzką (Oddziałową) Radę Łowiecką z pośród miejscowych myśliwych, wyróżniających się działalnością na polu łowiectwa.

§ 3. Łowczy Powiatowy jest przełożonym Podłowczych danego powiatu, kieruje i koordynuje ich działalność, a w tym celu zwołuje raz na kwartał zjazd Podłowczych swego powiatu dla wspólnego omówienia zagadnień, związanych z łowiectwem.

§ 4. Zarówno Łowczy Powiatowy, jak Podłowczowie — winni być członkami zwyczajnymi Polskiego Związku Łowieckiego oraz prenumerować organ Związku „Łowca Polskiego", będący źródłem niezbędnych informacyj.

§ 5. Łowczy Powiatowy oraz Podłowczowie winni znać dokładnie przepisy prawa łowieckiego, statut Polskiego Związku Łowieckiego oraz

wydane w łączności z tem zarządzenia i instrukcje władz administracyjnych i naczelnych władz Związku.

§ 6. Do wspólnych obowiązków Łowczego Powiatowego i Podłowczych należy:

a) jednanie nowych członków dla Polskiego Związku Łowieckiego z dążeniem, aby ogół myśliwych w powiecie należał do szeregów zrzeszonego i zorganizowanego łowiectwa, oraz propagowanie prenumeraty organu Związku, „Łowca Polskiego";

b) przestrzeganie, aby wykonywanie polowania w powiecie odbywało się wszędzie zgodnie z przepisami prawa łowieckiego, zasadami prawidłowej gospodarki łowieckiej oraz etyki myśliwskiej;

c) zwalczanie kłusownictwa, wnykarstwa i sidlarstwa, oraz informowanie władz administracyjnych i policji państwowej, jak również stowarzyszeń łowieckich — o zauważonych przestępstwach prawa łowieckiego;

d) zbieranie danych o zwierzostanach na terenie powiatu oraz o wynikach polowań w roku sprawozdawczym;

e) podejmowanie starań, aby, w myśl art. 20 prawa łowieckiego, zarządy spółek łowieckich przeznaczały część dochodów z dzierżaw na cele ochrony łowiectwa, a w szczególności na utrzymanie straży łowieckiej i na cele hodowlane.

§ 7. Do obowiązków specjalnych Łowczego Powiatowego należy:

a) kierowanie działalnością Powiatowej Rady Łowieckiej oraz zwoływanie dorocznych Walnych Zgromadzeń Powiatowych i przewodniczenie na nich;

b) pozostawanie w ścisłym kontakcie z Wojewódzką (Oddziałową) Radą Łowiecką i stosowanie się do jej poleceń;

c) występowanie do władz powiatowych we wszystkich sprawach, dotyczących łowiectwa, wa-

runków i sposobów wykonywania polowań, wykroczeń przeciw prawu łowieckiemu, walki z kłusownictwem i wnykarstwem;

d) prowadzenie wykazu członków Polskiego Związku Łowieckiego oraz ewidencji stowarzyszeń łowieckich i myśliwych, czynnych na obszarze powiatu;

e) prowadzenie ewidencji obwodów łowieckich w powiecie oraz ewidencji ich właścicieli względnie dzierżawców.

§ 8. Wydatki, związane z działalnością Łowczych Powiatowych oraz Podłowczych, pokrywane są z dotacyj, otrzymywanych od Wojewódzkiej (Oddziałowej) Rady Łowieckiej na podstawie preliminarza budżetowego.

§ 9. W razie opuszczenia powiatu, jako stałego miejsca zamieszkania, Łowczy Powiatowy obowiązany jest powiadomić o tem Wojewódzką Radę Łowiecką i zwrócić swą legitymację, przekazując czasowo swoje czynności jednemu z Podłowczych.

REGULAMIN KAPITUŁY ODZNACZEŃ ŁOWIECKICH

1. Na podstawie § 15 statutu Polskiego Związku Łowieckiego—do nadawania odznaczeń za zasługi, położone dla celów, wytkniętych w statucie Polskiego Związku Łowieckiego — powołana zostaje Kapituła Odznaczeń Łowieckich.

2. Członków Kapituły w liczbie 12 wybiera na okres lat trzech Walne Zgromadzenie Związku z pośród osób, które już takie odznaczenia otrzymały.

Członkowie Kapituły wybierają z pośród siebie Przewodniczącego Kapituły, jego Zastępcę, Sekretarza i Skarbnika.

3. Posiedzenia Kapituły zwołuje Przewodniczący lub jego Zastępca w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak, niż dwa razy do roku.

Do prawomocności uchwał wymagana jest obecność Przewodniczącego lub jego Zastępcy oraz przynajmniej 6 członków Kapituły.

4. Odznaczenia Łowieckie stanowią:

a) „Złom", będący odznaczeniem najwyższem, którego odznaką są złote skrzyżowane gałązki jedliny i buczyny, związane u dołu wstążką.

Odznakę „Złomu" nosi się w lewej klapie stroju łowieckiego lub ubrania cywilnego.

b) „Medal Zasługi Łowieckiej" — złoty, srebrny i bronzowy, którego odznaką jest medal okrągły o średnicy 35 mm., z jednej strony przedstawiający łowcę i zawierający napis: „Polski Związek Łowiecki", z drugiej zaś strony — skrzyżowane gałązki jedliny i buczyny, związane u dołu wstążką,

oraz miejsce na wyrycie nazwiska odznaczonego i daty nadania.

„Medal Zasługi Łowieckiej" nosi się na wstążce jasno-zielonej szerokości 4 cm., na lewej stronie piersi.

5. „Złom" nadawany być może osobom, które w sposób wybitny i trwały zasłużyły się dla celów, wytkniętych w statucie Polskiego Związku Łowieckiego, na polu:

a) nauki, sztuki i literatury;
b) podniesienia kultury łowieckiej w Polsce;
c) prawodawstwa łowieckiego;
d) hodowli i ochrony zwierzyny;
e) zorganizowania i usprawnienia gospodarki łowieckiej.

6. „Medalem Zasługi Łowieckiej" mogą być odznaczone osoby, które przez swe czyny lub ogólną działalność położyły zasługi dla celów, wytkniętych w statucie Polskiego Związku Łowieckiego, na polu:

a) nauki, sztuki i literatury;
b) podniesienia kultury łowieckiej w Polsce;
c) prawodawstwa łowieckiego;
d) hodowli i ochrony zwierzyny;
e) zorganizowania i usprawnienia gospodarki łowieckiej;
f) walki z kłusownictwem i wnykarstwem;
g) długoletniej i sumiennej służby łowieckiej.

7. Wnioski o nadanie odznaczeń, spisane na osobnych formularzach, składane być mogą zarówno przez Komitet Wykonawczy Związku, jak i Wojewódzkie Rady Łowieckie — za pośrednictwem Komitetu Wykonawczego, który wnioski te opinjuje.

8. Kapituła rozpatruje przedstawione wnioski na swych posiedzeniach, przeprowadza dyskusję i w tajnem głosowaniu uchwala:

nadanie „Złomu" — większością ¾ głosów członków obecnych na posiedzeniu,

nadanie „Medalu Zasługi Łowieckiej" — większością ²/₃ głosów członków obecnych na posiedzeniu.

W wypadku równego podziału głosów — wniosek uważa się za nieprzyjęty.

9. Uchwały Kapituły ogłaszane są w „Łowcu Polskim".

10. Odznaczeni „Złomem" i „Medalem Zasługi Łowieckiej" otrzymują obok odznak — dyplomy, potwierdzające nadanie odznaczenia, z wyszczególnieniem zasług.

Koszt „Złomu" ponosi Polski Związek Łowiecki, koszt „Medalu Zasługi Łowieckiej" ponosi wnioskodawca.

DZIENNIK MYŚLIWSKI

Data	Miejscowość-łowisko	Jelenie		Sarny				Dziki	Zające	Króliki
		Byki	Łanie	Kozły	Siuty					

MYŚLIWSKI

Bażanty	Kuropatwy	Kaczki				Drapieżniki							Uwagi
						Rysie	Wilki	Lisy		Jastrz.	Wrony	Sroki	

DZIENNIK

Data	Miejscowość-łowisko	Jelenie		Sarny				Dziki	Zające	Króliki
		Byki	Łanie	Kozły	Siuty					

Bażanty	Kuropatwy	Kaczki				Drapieżniki							Uwagi
						Rysie	Wilki	Lisy		Jastrz.	Wrony	Sroki	

WYDATKI NA UTRZY

Data	Przedmiot	Wykonywanie polowania				
		Utrzymanie gości	Koszty naganki		Furmanki i bryczki	Amunicja

MANIE ŁOWISKA

Żywienie zwierzyny	Strzałowe		Różne	Suma
	Zwierz. użytkowa	Drapieżniki		

WYDATKI NA UTRZY

Data	Przedmiot	Wykonywanie polowania				
		Utrzymanie gości	Koszty naganki		Furmanki i bryczki	Amunicja

Żywienie zwierzyny	Strzałowe		Różne	Suma
	Zwierz. użytkowa	Drapieżniki		

DOCHODY Z ŁOWISKA

Data	Sprzedana zwierzyna i skóry	Komu sprzedano	Data wpłaty	Suma	
				Zł	gr.

DOCHODY Z ŁOWISKA

Data	Sprzedana zwierzyna i skóry	Komu sprzedano	Data wpłaty	Suma	
				Zł.	gr.

Formularz polowań zbiorowych I.

Łowisko .... data .... myśliwych .... naganki	Nr. p dzenia	Rodzaje zwierzyny						Ogółem sztuk

Przykład — użycia

Łowisko: Rudnicka puszcza data 10 listopada 1932 r. 20 myśliwych 50 naganek	Nr. pędzenia	Rodzaje zwierzyny						Ogółem sztuk
		Wilki	Lisy	Dziki	Kozły	Zające	Jastrzębie	
Pokrempe	1	2	1	1	2	3	1	10
Puksztele	2	3	2	—	—	1	3	9
Żeliwo	3	1	3	2	1	—	2	9

Formularz polowań zbiorowych II.

Nr.	Nazwisko myśliwego	Pędzenie								Ogółem sztuk
		1	2	3	4	5	6	7	8	

Formularza:

Nr.	Nazwisko myśliwego	Pędzenie								Ogółem sztuk
		1	2	3	4	5	6	7	8	
1	X	3	1	—	2	4	1	2	—	13
2	Y	3	5	2	—	3	2	1	6	22
3	Z	2	—	3	3	—	4	—	2	14
4	T	2	3	5	4	2	2	4	—	22

Formularz polowań zbiorowych I.

Łowisko; .... data .... myśliwych .... naganki	Nr. pędzenia	Rodzaje zwierzyny						Ogółem sztuk

Formularz polowań zbiorowych II.

Nr.	Nazwisko myśliwego	Pędzenie								Ogółem sztuk
		1	2	3	4	5	6	7	8	

Zaproszenie na polowanie w ....

Nr.	NAZWISKO	Przyjęto	Odmówiono

Zaproszenie na polowanie w ....

Nr.	NAZWISKO		

NOTATKI

NOTATKI

NOTATKI

NOTATKI

NOTATKI

KSIĄŻKI MYŚLIWSKIE

Następujące dzieła są do nabycia w administracji z ustępstwem 15% rabatu dla prenumeratorów „ŁOWCA POLSKIEGO":

1. **Bażant łowny** — C. Cronau . . zł. 3.—
2. **Blankiety rodowodów dla psów wszystkich ras** . . . . zł. 2.85
3. **Choroby zwierzyny łownej i sposób ich zwalczania** inż. Leona Martyńca . . . . zł. 0.50
4. **Czy możliwe jest obecnie i jaką drogą odrodzić wymierającego żubra** d-ra K. Wróblewskiego zł. 4.60
5. **Druki** do rejestracji terenów łowieckich . . . . zł. 0.30
6. **Ekonomiczne znaczenie łowiectwa dla naszego kraju** F. Rożyńskiego i d-ra E. Schechtla . . . zł. 2.—
7. **Epizody myśliwskie w życiu Marszałka Piłsudskiego** J. Wł. Kobylańskiego . . . . zł. 1.—
8. **Estetyka łowiectwa**—Wł. Janty-Połczyńskiego . . . . zł. 2.—
9. **Św. Eustachy**—Wł. Janty-Połczyńskiego . . . . zł. 3.—
10. **Głuszec** — Monografja Bolesława Świętorzeckiego . . . . zł. 2.40
11. **Hodowca a myśliwy**—Ernesta hr. Sylva Tarouca . . . . zł. 3.—
12. **Hodowla bażantów**—dyr. Henryka Kemmera . . . . zł. 3.—

13. **Humor i łacina myśliwska** J. Wł. Kobylańskiego . . . . zł. 0.50
14. **Jak unikać wypadków z bronią** J. Sztolcmana . . . . zł. 0.25
15. **Kalendarz Myśliwski** — na 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936 i 1937 r. po zł. 2.—
16. **Krajobrazy i polowania w Polsce** — Pierre Coche'a z przedmową Maurycego hr. Potockiego . . . . zł. 6.50
17. **Krótki praktyczny podręcznik tresury psa myśliwskiego** — K. Zarubina . . . . zł. 2.—
18. **Lis** Monografja Jerzego Dylewskiego zł. 2.—
19. **Łosie i Łososie** — M. Matgarfa . . zł. 7.—
20. **Łowiectwo** — W. Krawczyńskiego zł. 4.—
21. **Myślistwo z ogary** — Jana hr. Ostroroga . . . . zł. 1.50
22. **Myślistwo w „Panu Tadeuszu"** — M Mniszka-Tchorznickiego . . . . zł. 0.30
23. **Nad Nilem niebieskim** — Jana Sztolcmana . . . . zł. 6.—
24. **Nasze psy** St. Błockiego (bez rabatu) zł. 7.—
25. **Nasze skrzydlate drapieżniki** — Monografja Wł. Gürtlera . . . . . zł. 2.30
26. **Ocena trofeów myśliwskich** — Inż. H. Knothego . . . . zł. 0.50
27. **O łosiu** — J. Wł. Kobylańskiego . . zł. 2.—
28. **O wronie i walce z nią w łowisku** L. Pac Pomarnackiego . . . . zł. 1.—
29. **Podstawy Łowiectwa** — B. Świętorzeckiego . . . . zł. 8.—
30. **Polująca pani** — Wł. Janty-Połczyńskiego . . . . zł. 3.50

31. **Okresy polowań** . . . . zł. 0,10
32. **Porównawcze tablice** — broni kulowej europejskiej i amerykańskiej oraz uwagi do nich. — X. Borek Prek . . . . zł. 0.50
33. **Posokowce** — Inż. L. Ossowskiego zł, 1.—
34. **Próba uporządkowania bibljografji łowieckiej w Odrodzonej Polsce** M. Mniszka-Tchorznickiego zł. 2.50
35. **Przepisy: O broni, amunicji i materjałach wybuchowych; łowieckie**—H. Maletza . . . . . zł. 2.50
36. **Ptaki** ziem polskich — Dr. J. Sokołowski . . . . broszura zł. 20.—
oprawna w płótno zł. 25.—
37. **Ramoty myśliwskie**—Wł. Janty-Połczyńskiego . . . . zł. 3.—
38. **Słonka** Monografja—Leopolda Pac-Pomarnackiego . . . . zł. 1.—
39. **Szczęśliwe dni** — Stefana hr. Badeniego (bez rabatu) . . . . zł. 10.—
40. **Tabelka** do wyznaczania stanowisk przy udziale 6—27 myśliwych . . . zł. 0.2
41. **Tablice ścienne do określenia ptaków drapieżnych i krukowatych**—J. Sztolcmana . . . . zł. 0.50
42. **Uwagi o polowaniu na jelenie podczas rykowiska. Na przesmyku**—Inż. T. Śliwińskiego . . . zł. 1.—
43 **W cesarstwie Menelika**—Cz. Odrowąż-Pieniążka . . . . zł. 3.—
44. **W polu i w lesie**—Wł. Gürtlera . zł. 1.—

45. **Wzorowy** statut kółek łowieckich zł. 0.25
46. **Wzorowy** statut spółki łowieckiej zł. 0.15
47. **Wskazówki** dla myśliwych . . . zł. 0.35
48. **Wycenianie trofeów myśliwskich**—A. Dyka . . . . zł. 1.50
49. **Z przeżyć i wrażeń myśliwskich** — St. Krzywoszewskiego . . zł. 9.—
50. **Żubr** historja, obyczaje i przyszłość — J. Sztolcmana. . . . . . . zł. 3.30
51. **Żywienie jeleni i sarn** d-ra Maxa Neumeistera . . . . zł. 1.20

Za przesyłkę poleconą (przy wpłacie zgóry) dolicza się zł. 1.—

Za zaliczeniem pocztowem — najmniejsza dopłata zł. 1.50

SKOROWIDZ FIRM WEDŁUG BRANŻ:

Amunicja.

Artystyczne wyroby w bronzie, srebrze i złocie.

Broń myśliwska.

Budynie.

Buty myśliwskie.

Czasopisma.

Czekolady — Cukry.

Dywany ze skór.

Dzierżawy terenów łowieckich.

Farbowanie — Garbowanie.

Futra.

Grawerzy.

Handel towarów kolonjalnych, owoców i delikatesów.

Introligatornie.

Instrumenty muzyczne.

Kamizelki, kurtki myśliwskie.

Kapiszony do naboi myśliwskich.

Lignoza S. A. 104

Kapy (przyramienia) korkowe.

Bronisław Kuliński 120

Karabinki sportowe.

Fr. Wilh. Heym-Suhl. 84
„Łowiec" skład broni (wł. Ziegenhirte) . 95
J. Sosnowski 5
R. Straburzyński 68
Warszawska Spółka Myśliwska 4

Karmelki.

Fr. Fuchs i S-wie 33

Kolby do broni myśliwskiej.

Bronisław Kuliński 120

Koniaki.

Bracia Pakulscy 190
Rektyfikacja Warszawska 150

Konserwy owocowe, warzywa, kompoty owocowe, korniszony, jamy.

Bracia Pakulscy 190

Kufry samochodowe.

Stanisław Krause 33

Kurtki sportowe.

Stanisław Krause 33
„Leszczków" Zakł. Roln.-Przemysł. . . 96

Leguminy.

„Oetker" 149

Spirytualia.

Szewcy.

Teczki i teki kartonowe.

Trąbki myśliwskie.

Transportowanie.

Ubezpieczenia straży łowieckiej i myśliwych.

Ubiory sportowe.

Walizy.

Warsztaty rusznikarskie.

Wędliny.

M.B.
im.
L. W.
w
Łodzi

SPIS RZECZY.

Kynologja:

Polski Związek Łowiecki:

Czapla

STRZELAJ

„POCISKIEM”